BRM.0002.11.2025

PROTOKÓŁ NR XI/25

XI SESJI

RADY MIEJSKIEJ

W ŻNINIE

W DNIU 23 MAJA 2025 R.

/Zawiera 91 stron i 11 załączników/

PROTOKÓŁ NR XI/25
XI sesji Rady Miejskiej w Żninie,
która odbyła się w dniu 23 maja 2025 r.
w Auli im. Zbigniewa Skorwidera
Urzędu Miejskiego w Żninie

Wersja cyfrowa posiedzenia sesji stanowiąca integralną część niniejszego protokołu znajduje się w linku poniżej:
https://www.youtube.com/watch?v=n2QRt4NEq6w
Wyniki głosowań stanowią załącznik nr 1 do protokołu.
Posiedzenie sesji trwało od godz. 9:00 do godz. 15:00.

Protokolant sesji:
Agata Węgiel
Pomoc administracyjna

AD PKT 1 - OTWARCIE SESJI I STWIERDZENIE KWORUM.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry - o godzinie 9^{00} otworzył XI Sesję Rady Miejskiej w Żninie. Dzisiejsza Sesja została zwołana na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Na podstawie listy obecności stwierdził, że w sesji uczestniczy 16 Radnych, co stanowi 76 % ustawowego składu rady, czyli wystarczająca liczba do podejmowania prawomocnych uchwał.

Serdecznie powitał:

1. Panie i Panów Radnych,
2. Burmistrza Żnina – Łukasza Kwiatkowskiego,
3. Wszystkich oglądających.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Witam Pana Radnego Michała Pietraszko i Pana Radnego Dariusza Kaźmierczaka. Na Sesji bierze udział 18 Radnych, co stanowi 86 %.

Lista obecności stanowi załącznik nr 2 oraz nr 3 do protokołu.

Nieobecni na XI sesji Rady Miejskiej w Żninie:

1. Radny Rady Miejskiej w Żninie Grzegorz Koziełek
2. Radny Rady Miejskiej w Żninie Sławomir Kujawa
3. Radny Rady Miejskiej w Żninie Jacek Orzechowski

AD PKT 2 – PRZEDSTAWIENIE PORZĄDKU OBRAD.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Szanowni Państwo, porządek obrad dzisiejszej sesji, przedstawia się następująco:

1. Otwarcie sesji i stwierdzenie kworum.
2. Przedstawienie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z obrad poprzedniej sesji.
4. Sprawozdanie Burmistrza Żnina z działalności w okresie międzysesyjnym oraz z wykonania uchwał Rady Miejskiej.
5. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Burmistrzowi Żnina wotum zaufania: a) przedstawienie przez Burmistrza Żnina Raportu o stanie gminy Żnin; b) debata nad przedstawionym raportem; c) podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Burmistrzowi Żnina wotum zaufania.
6. Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok.
7. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Żnina: a) sprawozdanie Burmistrza Żnina z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok oraz informacja o stanie mienia wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy o tym sprawozdaniu; b) stanowisko Komisji Rewizyjnej i opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy w tej sprawie; c) dyskusja; d) podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Żnina.
8. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie budżetu Gminy Żnin na 2025 r.
9. Podjęcie uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg.

10. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości położonej w Żninie.
11. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu na część nieruchomości położonej w Kierzkowie.
12. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Żnin na lata 2025-2028.
13. Wolne wnioski i informacje.
14. Zakończenie.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Szanowni Państwo, kto z Państwa chciałby zabrać głos w sprawie zmian porządku obrad? Nie widzę. Szanowni Państwo, na dzisiejszej Sesji o 11:00 przekażę prowadzenie Sesji Wiceprzewodniczącemu Andrzejowi Kurkowi, który posiada upoważnienie do prowadzenia ze względu na to, że muszę iść na pogrzeb osoby mi bliskiej. W punkcie wolne wnioski będzie Pan przedsiębiorca Paweł Domagała z Januszkowa. Chciałby zabrać głos w sprawie informacji, które zostały przedstawione na poprzedniej sesji przez jednego z Radnych i chciałby te sprawy sprostować.

AD PKT 3 – PRZYJĘCIE PROTOKOŁU Z OBRAD POPRZEDNIEJ SESJI.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Punkt 3 – przyjęcie protokołu z obrad X sesji Rady Miejskiej w Żninie. Wysoka Rado, X sesja odbyła się w dniu 28 marca 2025 r. Protokół z tej sesji zawiera 36 stron i 10 załączników. Protokół odzwierciedla przebieg tej sesji, w związku z tym proponuję, aby Wysoka Rada protokół przyjęła, wobec tego proszę o zagłosowanie w Systemie Rada.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Panie Przewodniczący, pomylił Pan jedną rzecz, bo się nie zapytał, czy do porządku obrad są jakieś pytania.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Było.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – A gdzie tam było.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Proszę Pana, nie udzieliłem Panu głosu.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Drugie, jeżeli Pan mówi o Radnym, Radny jest osobą publiczną, to Pan wymieni jego imię i nazwisko, a nie Pan sobie tu uprawia jakąś cenzurę kryminogenną.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Nie uprawiam żadnej cenzury Panie Radny.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Jakiś Radny, w związku z tym proszę i do porządku.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Proszę Pana, jesteśmy w trakcie głosowania. Po głosowaniu. Bardzo proszę o przygotowanie głosowania.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Nie po głosowaniu, tylko proszę mi tą odpowiedź udzielić. Ja sobie nie życzę, żeby Pan.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Bardzo proszę o przygotowanie głosowania. Nie udzieliłem Panu głosu.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ale Pan łamie przepisy.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Nie jest Pan prokuratorem na tej Sali. Proszę o przygotowanie głosowania.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Porządek obrad powinien być z zapytaniem, czy są do niego uwagi, a nie można przechodzić do drugiego punktu.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Szanowni Państwo, przystępujemy do głosowania w sprawie protokołu X Sesji Rady Miejskiej w Żninie. Bardzo proszę o oddanie głosu, zagłosowanie w Systemie Rada. Głosujemy „za", „przeciw" lub „wstrzymujemy się". Bardzo proszę o oddanie głosu. Ja nic nie będę wyłączał. Czy wszyscy Radni zagłosowali? Proszę? Szanowni Państwo, na 18 obecnych Radnych na sesji, 18 głosowało „za". Protokół został przyjęty.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Złamał Pan prawo, w związku z tym ja chcę rozmawiać. Pierwszy raz słyszę, żeby na sesji w wolnych wnioskach zapowiadać kto będzie brał udział w głosowaniu bez udziału Rady i pierwszy raz słyszę, żeby we wolnych wnioskach przewidywać kto co będzie mówił, bo to są rzeczy, które wynikają dopiero w punkcie wolne wnioski. I to nie było składnikiem porządku obrad i Pan nie zapisał, że w wolnych wnioskach będzie przemawiał Pan Domagała. Mógł to Pan zapisać.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Nie było to składnikiem porządku obrad. Po przedstawieniu porządku obrad przedstawiłem Państwu, że nie będę uczestniczył od godziny 11:00.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Łamie Pan prawo, po prostu się na tym nie zna zwyczajowo. Jest Pan dyletantem w tej sprawie.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Bardzo dobrze, że Pan się na tym zna.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Bardzo dobrze się znam.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję. Odbieram Panu głos.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Chciałbym się dowiedzieć, który Radny

na ostatniej sesji ma się tłumaczyć przed Pawłem Domagałą w wolnym punkcie wniosków. Ja chcę to wiedzieć. Który Radny? Bo jak się miesza polityka z przedsiębiorcami to się nazywa mafia i chcę to wyraźnie widzieć i wiedzieć, albo zaprosić do Gminy Rogowo.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Proszę Pana niech Pan skończy tą dyskusję niepotrzebną.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – A ja nie skończę. Prosiłbym nazwisko tej osoby, która ma być tu przesłuchiwana przez Domagałę.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Ale tu nikt nie będzie przesłuchiwany. Nie słuchał Pan jak ja mówiłem.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Kto to jest ten Radny?

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Będzie przedsiębiorca w wolnych wnioskach, bo poprosił o głos na dzisiejszej sesji, Panie Radny Dariuszu.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – To składa pisemny do Pana wniosek i Pan to przedstawia w punkcie wolne wnioski, a nie ogłasza Pan tego na sesji. Pan to w tym punkcie powinien zgłosić zgodnie z zasadami, na piśmie, on nie musi powiedzieć w jakim temacie.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Proszę Pana.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – I w ostatnim punkcie udzielamy mu głosu.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Proszę Pana.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – A nie, że przedstawia w porządku obrad.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Nie było w porządku obrad tego zawarcie i proszę to sprostować.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję bardzo.

Rada w wyniku przeprowadzonego głosowania przyjęła ww. protokół.

AD PKT 4 – SPRAWOZDANIE BURMISTRZA ŻNINA Z DZIAŁALNOŚCI W OKRESIE MIĘDZYSESYJNYM ORAZ Z WYKONANIA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Przechodzimy do punktu 4 - sprawozdanie Burmistrza Żnina z działalności w okresie międzysesyjnym oraz z wykonania uchwał Rady Miejskiej. Panie Burmistrzu, bardzo proszę.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Czyli nie otrzymam od Pana odpowiedzi, tak? Czyli nie muszę być we wolnych wnioskach, bo to mnie nie dotyczy, tak? Czy mnie to dotyczy, bo z miłą chęcią poświęcę mój drogocenny czas.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – To się będę cieszył, że Pan poświęci, Panie Radny.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ale to niech Pan też dzisiaj nie opuszcza sesji, niech Pan tutaj trochę popracuje.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Pan bardzo źle ocenia, Radny.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Nie no, dzisiaj Pana źle oceniam.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Cieszę się.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Niestety trzeba się przygotowywać do sesji.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Cieszę się, że po takim czasie bardzo źle mnie Pan ocenia. Skończmy tą dyskusję.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ale narracja, którą Pan prowadzi, skończmy to całkowicie. Czy ja się dowiem, kto jest tym Radnym.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, jeżeli chodzi o zadania w międzysesyjnym wykonane przez Burmistrza Żnina to Zarządzeniami Burmistrza zatwierdzony został wykaz osób spełniających kryteria do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego i najmu socjalnego z zasobów lokalowych Gminy Żnin. Wykaz ten został oczywiście zaopiniowany pozytywnie przez Społeczną Komisję Mieszkaniową. Przyznano pomoc finansową z Funduszu Zdrowotnego dla 22 nauczycieli, nauczycieli emerytów lub rencistów szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Żnin. Łącznie na tę pomoc tym osobom przeznaczono kwotę 10 900,00 zł. Powołana została Zarządzeniem Burmistrza, powołano 29 operatorów informatycznej usługi obsługi Obwodowych Komisji Wyborczych w Wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zarządzeniami Burmistrza Żnina z dnia 29 kwietnia zatwierdzono sprawozdania finansowe Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie, Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie, a także Żnińskiego Domu Kultury za rok 2024. Powołana została komisja konkursowa opiniująca wnioski w celu udzielenia dotacji na prace konserwatorskie lub roboty budowlane przy zabytkach położonych na terenie Gminy Żnin, które są wpisane do rejestru zabytków lub znajdują się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Powołany został 9-cio osobowy Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego weszli przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Przychodni Rodzinnej, Fundacji

Dar Serca, Komendy Powiatowej Policji, NZOZ Epoka w Żninie, Centrum Usług Wspólnych i Zarządzania Oświatą, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także przedstawiciel Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Żninie. 12 maja 2025 r. przedstawiono na ręce Przewodniczącego Rady Miejskiej Raport o Stanie Gminy Żnin za rok 2024. Z 7 uchwał Rady Miejskiej w Żninie podjętych na X Sesji Rady Miejskiej w Żninie, 4 uchwały wykonano, a 3 są w trakcie realizacji. Dodatkowo chciałbym Państwa poinformować, iż 19 maja zakończyła się inwestycja samorządu powiatowego, której wsparcia finansowego udzieliła Gmina Żnin. Mowa tu oczywiście o dwóch chodnikach w miejscowości Wenecja. Dla przypomnienia jeden chodnik powstał na odcinku drogi Żnin – Gąsawa od nowego osiedla do sklepu. Drugi natomiast wybudowano przy drodze do miejscowości Dąbrowa, począwszy od skrzyżowania z drogą do Gąsawy. Gmina Żnin do tej inwestycji dołożyła 50 % kosztów wartości zadania. 5 maja wdrożone zostały zmiany w organizacji ruchu na terenie miasta Żnina, a także w miejscowości Bożejewiczki. Pod koniec kwietnia na skrzyżowaniu ul. Aliantów, ul. Szpitalnej, ul. Mickiewicza i ul. Kościuszki zostały doświetlone miejsca przejść dla pieszych. Nowe oświetlenie uliczne typu LED do połowy czerwca powstanie jeszcze na ul. Aliantów naprzeciwko sklepu wielobranżowego, a następnie pozostanie nam jeszcze na ten rok doświetlenie przejścia dla pieszych w miejscowości Cerekwica przy drodze powiatowej. Rozpoczęliśmy, Szanowni Państwo realizację Projektu Innowacyjna Edukacja dla Szkół w Gminie Żnin. W ramach tego projektu doposażymy pracownie KIK oraz pracownie przedmiotowe w pięciu naszych szkołach, przeprowadzimy warsztaty dla 60 nauczycieli, zorganizujemy dla 620 uczniów zajęcia pozalekcyjne dodatkowe, ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych oraz zajęcia z doradztwa zawodowego. Dla 150 uczniów zaplanowane są zajęcia pozaszkolne, które są ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych. Są to różnego rodzaju wyjazdy, m.in. do Centrum Nauki Kopernik czy też Młynu Wiedzy w Toruniu. Dodatkowo także zindywidualizujemy wsparcie dla 30 uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym uczniów młodszych i niepełnosprawnych. Wartość tego projektu to kwota 1 700 000,00 zł, z czego dofinansowanie z Funduszy Europejskich to ponad 1 500 000,00 zł. 9 maja 2025 r. zakończyliśmy nabór wniosków na dofinansowanie utylizacji azbestu. Do Urzędu Miejskiego wpłynęły 64 wnioski. Sumaryczna masa materiałów zawierających azbest wskazanych we wnioskach to blisko 167 t. 13 maja 2025 r. do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu został wysłany wniosek o dofinansowanie tego zadania, związanego z utylizacją azbestu. W tym dniu również, czyli

9 maja 2025 r. upłynął termin na składanie wniosków o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, a także roboty budowlane przy zabytkach, które są położone na terenie Gminy Żnin, a wpisanych do Rejestru Zabytków, znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Na ten nabór wpłynęło 6 wniosków na łączną kwotę nieco ponad 138 000,00 zł. Przypomnę, że w budżecie Gminy Żnin na ten cel mamy zabezpieczoną kwotę 75 000,00 zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję, Panie Burmistrzu. Szanowni Państwo, oddaje pod dyskusję sprawozdanie z realizacji zadań w okresie międzysesyjnym. Kto z Państwa chciałby zabrać głos? Pan Dariusz Kaźmierczak, bardzo proszę.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Panie Burmistrzu, Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, nie wierzę. Jestem załamany. Jak mogło umknąć tak młodemu, bystremu Burmistrzowi fakt, że kilkanaście dni mieliśmy skażoną wodę coli w Żninie i Gminie Żnin? Mieliśmy zamknięty Mc Donalds'a na weekend. Nie wiemy jakie są sytuacje poprzez wybór pseudofachowców na Prezesów WiK-u, którzy nie mają zielonego pojęcia o zarządzaniu tą spółką. Przez 5 lat walczyłem z rzeczą, żeby w tej spółce było dobrze. Aż miód na moje uszy, że z załogi wybrano Prezesa, który będzie sprawnie to wszystko prowadził. Z tego co mi tam donoszą pracownicy, największą walką jaką chcę zrobić, to chcę na oczyszczalni ograniczyć ilość kamer, które się tam pojawiły, bo to coś przeszkadza czemuś. A tak poważnie, Panie Burmistrzu, czy Komisja Ochrony Środowiska zajmowała się tym problemem? Dlaczego nie dostaliśmy na skrzynki mailowe informacji o zagrożeniu? Mieliśmy tysiące informacji od mieszkańców Gminy Żnin na ten temat. Mnie również pytali pracownicy zagrożeni – to nie jest mój problem – Mc Donald'sa. Rozsławiliśmy się w Polsce, bo jeszcze nigdy w Polsce nie było takiej sytuacji, żeby firma pracująca u nas, płacąca podatki, była wyeliminowana z działalności gospodarczej przez działanie naszej spółki. Pan pomija to w sprawozdaniu. Pomija to w momencie, gdy ma dzisiaj otrzymać absolutorium. To już nie jest te absolutorium, gdzie otrzymał Pan za poprzedniego Burmistrza. Dostaje te absolutorium Pan za swoją ciężką pracę i dzisiaj metodą znaną i lubianą zamiatamy coś pod dywan. Dlaczego Radni nie otrzymywali informacji, tylko musieliśmy szukać na stronach komunikatu WiK-u? Dlaczego ja sam wysyłałem to do Przewodniczącego Rady? Myślałem, że coś w tym temacie się zadzieje. Pan Przewodniczący mi wytłumaczył, że jest wszystko dobrze, że to nie są kałowe bakterie coli, tylko inne. Nie do końca się z tym zgodzę, ale żeby nie było informacji, komunikatu do Burmistrza, nie było informacji powiązanej z sanepidem dla mieszkańców Żnina, tym bardziej mojej okolicy wyborczej, gdzie poszło to w kierunku Cerekwicy. I taka sytuacja nie robi wyolbrzymienia, to ja czegoś nie rozumiem. Po co jest Rada? Po co jest

Komisja Ochrony Środowiska? Po co wybraliście tak dobrego Przewodniczącego, któremu nie chcecie dać możliwości, żeby tą sprawę zbadał? Czy mamy znowu mówić, że się nic nie stało? Jak się nic nie stało? Zagrożenie życia? Gdzie dzisiaj mówimy o atakach terrorystycznych, gdzie u nas wszystkie pompy głębinowe nie mają żadnej kamery założonej, nie są zabezpieczone, są ogólnodostępne, a waszą jedyną ochroną to są płoty tych oczyszczalni i wodociągów. Branie pieniędzy, że ktoś powiesił baner i za to zapłacił, a drugi nie powiesił, to go się zdjęło. Dzisiaj powinno to wyglądać inaczej. Zbliża się półrocze. Nie mamy informacji. To, co monitorowałem przez tyle lat – ani Rady Nadzorczej WiK-u, ani PUK-u, ani nie mamy informacji związanej Prezesa. On dzisiaj tu powinien być i to powinien być punkt w wolnych wnioskach w najgorszym wypadku, wytłumaczenia się Prezesa WiK-u, co się stało, na ile są zaniedbania, na ile są nieprzewidywane skutki tego, czy to był azbest, czy to były jakieś zabrudzenia, czy to była naprawa, jakie zostały podjęte w tym kierunku kroki i jak mieszkańcy mogą żyć spokojnie. I to powinien potwierdzić właściciel stu procentowy, jakim jest wybrany w wyborach demokratycznych Łukasz Kwiatkowski, a Rada powinna dzisiaj dostać raport. Na tym polega odpowiedzialność włodarza Gminy, wybranego w 60 % przez mieszkańców, a nie po kościołem, nie na cmentarzach, żebym ja się tłumaczył i udaję, że nic nie wiem. Mnie mieszkańcy w Cerekwicy atakowali na pogrzebie, dlaczego oni muszą pić taką wodę. Oni chcą powrotu PGR-ów, bo było ujęcie w Kaczkówku i sobie pili z Kaczkówka i było wszystko w porządku, a po podłączeniu do Żnina Cerekwicy oni nie mają na to wpływu. Mówię, zapytam na sesji, ale ja myślałem, że nie będę musiał pytać, a ja dzisiaj przychodzę na sesję, zdrowie i życie zagrożone mieszkańców i nikt o tym nie mówi, a na końcu będzie stwierdzenie, że się Kaźmierczak czepia. Pewno się czepia, ale ja uważam, że jak bierzecie po 3 000,00 zł diety to się czepiajcie, bo po to tu jesteśmy. I będę się czepiał. Proszę o odpowiedź, Panie Burmistrzu.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Panie Radny Dariuszu, cieszę się niezmiernie, że Pan podjął ten temat, bo on jest bardzo, niezwykle ważny dla naszej Gminy. Rozmawiałem z Prezesem Daszkowskim i tutaj Panem Burmistrzem.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Panie Przewodniczący.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Ale ja Panu nie przerywałem.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ja jestem w punkcie sprawozdanie Burmistrza i proszę, żeby Pan Burmistrz odpowiedział.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Ja Panu nie przerywałem. Ja chcę dodać dwa zdania.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – To Pan w wolnych wnioskach to doda, tak jak Pan pouczał. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Ja jestem Przewodniczącym, nie Pan.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Dzięki mnie.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Niesamowite. Pan Prezes Daszkowski przygotowuje taki właśnie raport na temat całej sieci infrastruktury dla Gminy Żnin. Panie Burmistrzu, bardzo proszę o odpowiedź Panu Radnemu Dariuszowi Kaźmierczakowi.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, jeżeli chodzi o tą sytuację, o której tutaj wspominał Radny Kaźmierczak to z tego co pamiętam, komunikat Sanepidu w Żninie, dotyczącej wody z wodociągu Żnin warunkowo przydatnej do spożycia pojawił się 29 kwietnia 2025 r. Komunikat ten został przekazany mieszkańcom za pośrednictwem oczywiście nie tylko strony internetowej WiK-u, ale za pośrednictwem radia, informacji w mediach społecznościowych. My na bieżąco monitorowaliśmy tą kwestię. W piątek już wiedzieliśmy, że tam żadnych bakterii nie ma. Musieliśmy czekać na komunikat sanepidu. Sanepid z tego co wiem również wiedział w piątek, że tych bakterii już nie ma. Niewidomo dlaczego dopiero ten komunikat pojawił się po majówce. To nie jest żadne zaniedbanie ze strony spółki, czy pracowników, że taka sytuacja miała miejsce. My za pośrednictwem mediów społecznościowych, różnych kanałów informujemy mieszkańców. Niekoniecznie musi być to orędzie Burmistrza Żnina do mieszkańców. Dziękuję.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ad vocem.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Bardzo proszę.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Panie Burmistrzu, przypominam Panu, że jest Pan Burmistrzem. Samorząd kojarzy się z tym, że ma Pan w Żninie 40 jednostek pomocniczych. Ja nie chciałem, żeby Pan robił orędzie, tylko ma Pan tutaj osobę, która jest odpowiedzialna za Rady Sołeckie i za sołtysów. Pan Paweł Sikora, znany i lubiany Panu pracownik, którego Pan uwielbia i bierze nawet na delegacje pogrzebowe wybitnych ludzi Żnina. To ja się Pana pytam, kto zapomniał tzw. kurendę wysłać do sołtysów? Mamy osoby starsze, które nie korzystają z social medii i należy zrobić kurendę i po miejscowości roznieść ksera, po domach, żeby wiedzieli mieszkańcy Kaczkowa, starsi ludzie w większości gospodarstw tam przede wszystkim, bo one są rozproszone, żeby wiedzieli to. Pan nie wykonał żadnego ruchu ani Pana, to Pana był spin doktor, spin doktor tamtego Burmistrza do wygrywania wyborów, nie zrobił, a mając takie doświadczenie w propagandzie nie zrobił nic, a żeby do sołtysów dotarła informacja. Proszę Państwa, to po co płacimy miliony złotych za diety sołtysom? Po co? Żeby przychodzili dwa razy na spotkanie z Burmistrzem

do Parkowej lub do Siadaka i wypić kiedyś z wizerunkiem kogoś wódkę, a dzisiaj taką wódkę? Czy po to są, żeby dotarli do mieszkańców i przekazali tym mieszkańcom, którzy tego nie wiedzą, bo ci co wiedzą by powiedzieli „już wiemy". I taką sytuację. I Pan chciał orędzie robić? To nie trzeba było orędzia, to trzeba było wydać tylko polecenie służbowe. O to mi chodzi, polecenie służbowe. Jak wam się nie chciało pisać, to tylko trzeba było kopiuj-wklej z sanepidu rzeczy rozesłać i dowieźć do sołtysów, wysłać do nich mailowo i by to powiedzieli. Zawiodła cała administracja urzędu w tej kwestii. I trzeba po prostu głowę posypać popiołem, powiedzieć, że nigdy więcej się taka sytuacja nie powtórzy, a nie udawać bohaterów. Jeszcze raz powtarzam, było zagrożenie życia i zdrowia mieszkańców. Gro ludzi mówiło, że miało jakieś problemy i druga grupa ludzi mówiła, że nie miała tych problemów, ale nie mnie to oceniać. Od tego jest sanepid, od tego jest Prezes WiK-u, od tego jest Rada Nadzorcza, żeby ten temat podniosła i zgłosiła do Burmistrza uwagi jakie następują w działaniu spółki stuprocentowej Gminy Żnin, gdzie Pan jest naszym reprezentantem, a nie ma tego. Nie ma tego. To kiedy mamy? To musi na przejściu dla pieszych zginąć dziecko, to musi się ileś osób zatruć, przewody pokarmowe, żebyśmy zaczęli mówić, że jesteśmy tu potrzebni? Co jest najważniejsze? Dzisiejszy obiad, czy to co się dzieje w Gminie? Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Czy Pan Burmistrz? Są jeszcze pytania do sprawozdania? Pan Robert Luchowski, bardzo proszę.

Radny Rady Miejskiej Robert Luchowski - Dziękuję Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowni Państwo, powiem tak, Panie Burmistrzu, tej mało skutecznego braku komunikacji nie obronimy, dlatego że trzeba odejść, albo inaczej możemy odjeść, tylko włączyć do tych metod komunikacyjnych, czyli w tym przypadku o którym mówił Radny Kaźmierczak, czyli sytuacji kryzysowej, z którą mieliśmy do czynienia nowe elementy i ja myślę, że wobec sytuacji, z którą mieliśmy miejsce, do czynienia, myślę, że Prezes WiK-u mógłby pomyśleć o wejściu w jakąś aplikację. Przecież mamy zagrożenia meteorologiczne, otrzymują obywatele powiadomienie SMS-em o wiatrach, burzach, zagrożeniach. Jeżeli jest to możliwe, to myślę, że to jest dzisiaj najskuteczniejsze narzędzie, że jeżeli mamy do czynienia z takim zagrożeniem, a było to zagrożenie, co będziemy się tutaj oszukiwać, to najsprawniejszym i najszybszym, najpewniejszym i najszybszym motywem komunikacji jest komunikacja SMS-owa, bo ja myślę, że nie każdy wchodzi na Facebooka, nie każdy wchodzi na stronę, nawet gdyby było powiadomienie przez sołtysów, czy w przypadku mojej rodziny, gdzie mieszkamy w mieście przez mojego Przewodniczącego Zarządu Osiedla, to wiecie Państwo, mamy telefony komórkowe, na pocztę mailową wchodzimy, natomiast

jak dochodzi do zagrożenia atmosferycznego, jest ten dźwięk tego SMS-a i przeglądamy, że mamy alert i mamy uważać i chronić się, chronić nasze zdrowie i życie to jest to jednak dzisiaj numer jeden i najskuteczniejsza metoda. Pojawiły się, też wiecie Państwo, ja nie polemizować, bo też troszeczkę szkoda czasu. Problem rzeczywiście jest poważny. Wydarzyła się oczywiście rzecz poważna. Rzeczywiście trzeba powiedzieć sobie wprost, że w takich przypadkach mówimy o zagrożeniu zdrowia i życia ludzkiego. Możemy to wyolbrzymiać, możemy oczywiście wokół tego tworzyć jakieś historie niestworzone. Natomiast zagrożenie było, minęło i chwała. Natomiast dzisiaj trzeba wyciągać wnioski i trzeba szukać skuteczniejszych narzędzi powiadamiania mieszkańców o sytuacjach kryzysowych. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję bardzo. Pan Burmistrz, bardzo proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowny Panie Radny, właśnie jesteśmy na etapie opracowania wspólnie z informatykami Urzędu Miejskiego takiego systemu, abyśmy powiadamiali nie tylko o tej kwestii, bo zauważyliśmy ten problem nie tylko w przypadku tego typu komunikatów, ale ogólnie chcemy wdrożyć taki system, żeby mieszkańców powiadamiać SMS-owo o różnych ważnych sprawach związanych z naszą Gminą. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę.

AD PKT 5 – PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE UDZIELENIA BURMISTRZOWI ŻNINA WOTUM ZAUFANIA: A) PRZEDSTAWIENIE PRZEZ BURMISTRZA ŻNINA RAPORTU O STANIE GMINY ŻNIN; B) DEBATA NAD PRZEDSTAWIONYM RAPORTEM; C) PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE UDZIELENIA BURMISTRZOWI ŻNINA WOTUM ZAUFANIA.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Szanowni Państwo, przechodzimy do punktu 5 – podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Burmistrzowi Żnina wotum zaufania. Jest podzielony na trzy części. Pierwsza – punkt a) przedstawienie przez Burmistrza Żnina Raportu o stanie Gminy Żnin; punkt b) debata nad przedstawionym raportem; punkt c) podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Burmistrzowi Żnina wotum zaufania. Panie Burmistrzu, bardzo proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, Burmistrz zobowiązany jest oczywiście do przedłożenia Radzie Miejskiej raportu o stanie gminy, co też na ręce Przewodniczącego uczyniłem

12 maja 2025 r. Dokument ten obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim, w szczególności organizacje polityk, programów i strategii, czy też uchwał Rady Miejskiej. Jak Państwo dobrze wiecie, w tym dokumencie ujęte zostały informacje o zakresie dochodów, wydatków, finansów publicznych, gospodarki przestrzennej, inwestycji, polityki zdrowotnej, społecznej, również bezpieczeństwa publicznego, usług komunalnych, transportu, gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej, ochronę środowiska, czy też ochrony zwierząt i leśnictwa. Raport ten liczy 78 stron. Z tych najważniejszych chciałbym zaznaczyć, omawialiśmy to zresztą na łączonej Komisji Rady Miejskiej w Żninie w tym tygodniu, ale pozwólcie Państwo, że jeszcze tak po krótce. Poprzedni rok zamknęliśmy deficytem w kwocie nieco ponad 2 000 000,00 zł przy planowanych ponad 12 000 000,00 zł. Dochody gminy wyniosły blisko 162 000 000,00 zł, a wydatki blisko 64 000 000,00 zł Wydatki majątkowe to kwota około 23 500 000,00 zł i jest to nieco ponad 14 % ogółu wszystkich wykonanych wydatków. Jeżeli chodzi o dług Gminy Żnin to na dzień 31 grudnia ubiegłego roku wynosi on 23 917 814,00 zł i to jest 14,78 % wykonanych w roku ubiegłym dochodów ogółem. Jeżeli chodzi o inwestycje to poprzedni rok był takim czasem wzmożonego opracowywania dokumentacji projektowych, uzgodnień, pozwoleń na zadania, które w dużej mierze będą, właściwie są już realizowane w roku 2025 lub będą realizowane na przełomie 2025/2026. Mowa tu oczywiście o inwestycjach na które samorząd Gminy Żnin pozyskał dofinansowanie m.in. w ramach zintegrowanych inwestycji terytorialnych, czyli ze środków unijnych w tej nowej perspektywie, ale były też takie zadania, które rozpoczęliśmy w 2024 r. i będą one kończone lub są one kończone w roku 2025 i dotyczy to m.in. przebudowy ul. Bocznej, ul. Kasztanowej, ul. Kościuszki, a także ul. Panoramicznej, czy też modernizacji wraz z przebudową infrastruktury wodociągowej i uniezależnienie dostawy wody w miejscowości Cerekwica. Ten raport pokazuje nam, że w naszej Gminie liczba mieszkańców nam maleje. Stan na dzień 30 grudnia ubiegłego roku to 22 611 mieszkańców. Mówiłem o tym też na Komisji, iż jakby się tak cofnąć troszeczkę pamięcią wstecz to w roku 2006, było nas blisko 25 000 osób. Myślę, że jest to jednym z najważniejszych wyzwań i problemów, z którym musimy się zmierzyć. Jest to problem ogólnokrajowy, ale ta tendencja niestety w samorządach jest taka a nie inna. W 2024 r. na działalność Ochotniczej Straży Pożarnej przeznaczono kwotę 1 700 000,00 zł, w tym blisko 1 500 000,00 zł na inwestycje. Oczywiście znaczna większość tej kwoty została wydatkowana na zakup samochodu dla jednostki w Białożewinie, także dokumentację na modernizację dwóch remiz i budowę remiz w Wawrzynkach. Oczywiście największe wydatki dla samorządu Gminy Żnin związane są z oświatą. Jest to łącznie około, ponad

właściwie 56 000 000,00 zł. Stanowią one 40 % ogółu wykonanych wydatków gminy w roku 2024. Na terenie Gminy Żnin funkcjonuje 15 placówek oświatowych, z czego 7 to publiczne placówki, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żnin, czyli 5 szkół podstawowych i 2 przedszkola i w roku ubiegłym do szkół na terenie Gminy Żnin i szkół podstawowych i przedszkoli uczęszczało 2 648 dzieci i uczniów, w tym nieco ponad 2 000 do placówek oświatowych prowadzonych przez samorząd Gminy Żnin, a pozostałe 611 osób do placówek niepublicznych lub publicznie prowadzonych przez osobę fizyczną. W 2024 r. tak jak już wspomniałem na oświatę, na finansowanie zadań oświatowych wydatkowano łączną kwotę ponad 56 000 000,00 zł, z czego nieco ponad 34 000 000,00 zł pochodziło ze środków zewnętrznych. To oczywiście subwencje, dotacje, a także różnego rodzaju dofinansowania, a blisko 22 000 000,00 zł ze środków własnych. Jeżeli chodzi o gospodarkę komunalną odpadami komunalnymi to na terenie Powiatu Żnińskiego mieszkańcy Gminy Żnin ponoszą najniższe opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Przypomnę, dla mieszkańca ta kwota, dla osób, które wypełniają obowiązek zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny jest to kwota 25,00 zł, a te osoby, które nie spełniają tego obowiązku, jest to kwota 50,00 zł. Myślę, że największym wyznawaniem w tej kwestii, jeśli chodzi o gospodarkę odpadami będzie zakończenie sporu z dwiema spółkami, oczywiście Novago Żnin Spółka z o. o. i Novago Mława. Jeżeli chodzi o te nasze spółki kolejne, w których akurat Gmina Żnin jest 100 % udziałowcem, to w przypadku Zakładu Wodociągów i Kanalizacji WiK Spółka z o.o., tutaj wstępnie wynik finansowy za rok 2024 przedstawia stratę. Natomiast jeżeli chodzi o Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych PUK Spółka z o.o., mamy tutaj minimalny zysk. W 2024 r. na koniec VIII kadencji samorządu terytorialnego, a także na początku IX, obecnej kadencji, Rada Miejska w Żninie podjęła 96 uchwał, z czego 70 zostało wykonanych, 25 jest w trakcie realizacji, a 1 utraciła moc w związku z podjęciem nowej uchwały przez Radę Miejską w Żninie. Pozwólcie, Szanowni Państwo, że jeszcze na zakończenie tej mojej wypowiedzi podsumowanie, a właściwie z jednej strony też podziękowanie. Rozwój naszej małej ojczyzny, co jest oczywiste jest owocem pracy wielu osób, nie jednej. Wielu podmiotów, które zaczynając od pracowników Urzędu Miejskiego w Żninie, jednostek organizacyjnych, to również oczywiście praca wielu podmiotów o różnych kompetencjach na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim, a także krajowym. To także praca Państwa Radnych, przedstawicieli jednostek pomocniczych i za tę pracę i za tą współpracę chciałbym Państwu bardzo serdecznie podziękować, ale z tego miejsca chciałbym też podziękować mieszkańcom naszej gminy, którzy wyznaczają kierunek rozwoju naszej małej ojczyzny, którzy poprzez

swoją aktywność, konstruktywny dialog, dają taki impuls do dalszego działania, bo nie ukrywajmy, największą siłą naszego samorządu są mieszkańcy zaangażowani, otwarci, zdeterminowani, by wspólnie budować lepszą przyszłość i z tego miejsca raz jeszcze Państwu wszystkim bardzo serdecznie dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję Panie Burmistrzu. Szanowni Państwo, otwieram dyskusję w debacie nad przedstawionym raportem przez Pana Burmistrza Żnina. Kto z Państwa chciałby zabrać głos? Bardzo proszę. Pan Dariusz Kaźmierczak, proszę.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Panie Burmistrzu, w związku z tym, że nikt nie chciał zadać pytania, to ja Panu zadam pare pytań. Bardzo się cieszę. W związku z tym, że jest już Pan bardzo doświadczonym samorządowcem gminy. Ja już dziękuję wam za to poświadczenie jakim jestem samorządowcem Pana i Pana pryncypałom i koleżankom. Bardzo dziękuję. Już niedługo się spotkamy w pewnym miejscu w tym temacie. Przede wszystkim z Panem Przewodniczącym, który dwa telefony wykonałem, żeby się upewnić, że nie popełniam błędu, ale Pan Przewodniczący nie miał czasu odebrać tych telefonów. Trudno. Panie Burmistrzu, z Panem też porozmawiam później, bo to też nie chciałbym, żeby z tego były bardzo duże problemy, ale jednak trzeba. Zacznę Panie Burmistrzu od takiej rzeczy, mieszkańcy Gminy Żnin pracują i mało kto ma czas od godziny 9:00 do godziny 14:00 siedzieć przed monitorem i słuchać sesji. Pewnie jak dzisiaj wejdziemy to jest może 30 – 40 osób, z czego 25 to z tego urzędu. To moje pytanie brzmi, bo Pan jest odpowiedzialny zgodnie z ustawą, art. 20 ust. 1b Ustawy o samorządzie gminnym z 1990 r., żeby w Biuletynie niezwłocznie po sesji znalazła się sesja. Za Pana czasów trudno ją znaleźć po tygodniu. A ja mam taką zasadę, mówiłem to do Pana Luchowskiego, mówię do Pana, jak ktoś chce coś ukryć, to znaczy, że coś robi źle. Nie wiem dlaczego Pan ukrywa te sesje. Drugą rzeczą, przed tą sesją się chciałem przygotować, zapytałem informatyków dlaczego niezgodnie z ustawą o samorządzie gminnym art. 20 ust. 1 § 1. przerabiają sesje. Wycinają, wymazują, co jest niezgodne z prawem, to jest powiem bardziej, jest to kryminogenny akt, który zaczął się działać przy tym Przewodniczącym w tej Gminie. Z tego względu, że nie jest za to odpowiedzialny Pan Przewodniczący tylko ja mówię „przy", bo jest za to odpowiedzialny Pan Burmistrz, bo te kompetencje są podzielone. To moje pytanie jest, jak chcecie dzisiaj dopuścić Pana Domagałę do wypowiedzi jak wykreślacie wszystkie nazwiska osób, które tu się pojawią i coś mówią. To wykreślcie od razu jego całą wypowiedź, bo jak go wykreślicie to ktoś jak weźmie historycznie, to nikt nie będzie wiedział kto to mówił. To nie wiem po co ten chłop tu siedzi. Przecież lepiej masę kłaść.

I tak to wygląda. Fajnie, że publicznie zabiera głos to po amerykańsku się czuje, że każdy może coś powiedzieć zdalnie. Bardzo mnie to cieszy. I chciałbym też, nie chcę odpowiedzi, bo teraz trzymajmy się tego, co Pan Przewodniczący nam tu określił, tych rzeczy. Chciałbym, żeby Pan wziął sobie to do serca zgodnie z ustawą i statutem, protokół można przerobić tylko wtedy, a sesja nagrywana jest protokołem, jeżeli któryś z Radnych lub biorących udział zgłosi, że tam było coś nie tak. I dopiero Pan może zapytać Radę i my musimy wyrazić zgodę na zmianę tego w tym protokole. Nie odwrotnie, że informatycy, nikt ich nie kontroluje. Nikt im nic nie mówi. Stali się najważniejszymi ludźmi w Gminie Żnin, że wykreślają i wycinają to co chcą. Kto nad tym panuje? Zapytałem się i tu jest właśnie ten problem, dzisiaj rano zapytałem się na jakiej podstawie prawnej to robią? Wytyczne z Biura Rady. To mocna podstawa prawna. To jest po prostu nie do obalenia. Przechodźmy do...

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Przepraszam Panie Radny. Panie Sekretarzu, bardzo proszę odpowiedzieć w tej chwili na zarzuty do Przewodniczącego dotyczące anonimizacji sesji.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Czy mogę kontynuować?

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – W tej chwili odpowie Pan Sekretarz.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Z miłą chęcią wysłucham.

Sekretarz Gminy Żnin Mirosław Gatka – Panie Przewodniczący, Panie Burmistrzu, Wysoka Rado, nie chciałbym odnosić się bezpośrednio do wszystkich słów, które wypowiedział Pan Radny Dariusz Kaźmierczak. Poinformuję tylko w ten sposób, że obowiązuje ochrona danych osobowych. Jeżeli osoby nie oświadczą, nie wyrażą zgody na udostepnienie ich danych podczas sesji, to dokonujemy czynności tzw. anonimizacji i wtedy Panowie odpowiadający za obsługę informatyczną na polecenie moje lub za pośrednictwem pracownika Biura Rady dokonują wstrzymania bezpośredniej emisji sesji do czasu usunięcia tych informacji objętych przepisami prawa. Oczywiście wersja oryginalna zawsze pozostaje nietknięta i ta wersja jest dostępna dla wszystkich organów, które zwrócą się w przypadku naruszenia przez nas prawa. Dziękuję.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ad vocem. Tylko ad vocem, Panie Przewodniczący, Panie Idzi Mądry. To Panie Sekretarzu, to jak panuje Pan teraz nad sesją? Nie działa ochrona danych osobowych, ludzie sobie nagrają i wszystko idzie w świat. To jak Pan panuje nad dzisiejszą sesją? To jest pierwsze pytanie. Drugie pytanie, Pan powie ile wpłynęło wniosków o utajnienie ich nazwiska do Przewodniczącego Rady? Trzecie, ja przejrzałem jedną sesję, w której Pan Burmistrz, mój ulubiony Łukasz Kwiatkowski mówi, że Prezesem WiK-u został Andrzej Daszkowski, a Dariusz Kaźmierczak mówi, jaki ma plan

rozwoju Andrzej Daszkowski jako nowy Prezes WiK-u. I informatycy wycięli moje nazwisko Andrzeja Daszkowskiego, a to co Pan mówi nie wycięli. To co tu jest? Kto nad tym panuje i dlaczego Andrzej Daszkowski nie jest osobą publiczną, jeżeli pracuje w 100 % spółce? Podjął stanowisko i dlaczego nie jest osobą publiczną? Ja powiem, że jest osobą publiczną i każdy kto się wypowiada, każdy kto idzie w telewizji do redaktorów i się wypowiada jest osobą, która chce i każdy kto przychodzi na sesje, to chce. Każdy kto bierze udział w przetargu gminnym jest osobą publiczną. Tu nie ma innych rzeczy. To po prostu jest karkołomne dostosowanie Ustawy o ochronie danych osobowych, to co właśnie mówiłem do Pana Przewodniczącego i Pana Burmistrza, co z waszego urzędu wypłynęło 3 dni temu za pomocą skanu i maila. I to jest ten problem. I tam ochrony danych osobowych nie było. Pani Kierownik Biura wie o czym mówię, bo jak nie odebrał ode mnie telefonów Pan Przewodniczący, to dzwoniłem do tej Pani.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Panie Sekretarzu proszę odpowiedzieć na te pytanie.

Sekretarz Gminy Żnin Mirosław Gatka – Panie Przewodniczący, Panie Burmistrzu, Wysoka Rado, pozwólcie Państwo, że nie będę się odnosił, bo to są tak pytania szczegółowe. Jeżeli Pan Radny Kaźmierczak uważa, że łamię prawo, niech postąpi zgłaszając podejrzenie o przestępstwo z mojej strony. Dziękuję.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Jeszcze raz ad vocem tylko i będę kontynuował. Panie Burmistrzu, mogę? Bardzo się cieszę, bo ja myślę, że z tego wyjdzie dobra współpraca. Słabi sędziowie sądów wiecie co robią? Na pierwszym posiedzeniu chcą zawrzeć umowę. Na drugim posiedzeniu wydają byle jaki wyrok. I wiecie co mówią? Niech rozpatrzy go organ wyższej instancji. I Pan Sekretarz z ponad 20-letnim stażem nie przytoczył ani jednego paragrafu, ani jednego ustępu, ani jednego rozporządzenia i mówi mi, że jak chłopie chcesz coś się dowiedzieć, to donieś do prokuratury. To ja się pytam, czy 20 lat bycia na stanowisku sekretarza nie zobowiązuje? Tak jak Dariusz Kaźmierczak z głowy cytuje ustawy, paragrafy i statut, żeby odpowiedzieć i powiedzieć Panu Kaźmierczakowi, że nie ma racji, że artykuł ten i ten ustawy o ochronie danych osobowych mówi – na sesjach wszystkich organów od Marszałka do tego. Wyobrażacie sobie, że obrady Sejmu, które podlegają tym samym kryteriom ochrony danych osobowych były wycinane i wstawiane? To przepraszam. Ile jest praw, Panie Burmistrzu, do Pana Burmistrza Luchowskiego mówię, ile Pan miał spraw za to, że Pan udostępnił sesje w okazałości całej? Ile Pan miał spraw? Żadnej. Jedziemy dalej, żeby to było już kwintesencją tego marnego tłumaczenia. Panie Burmistrzu, mam do Pana 12 punktów

i zaczynamy. Spółka Novago wpłaciła nam dywidendy 6 000 000,00 zł w tym roku. Przypominam, Panie Burmistrzu, że jest to nasza spółka z udziałem 20 %. Jak sobie wszyscy wymyślą, ile ta spółka na terenie Gminy Żnin zarabia, gdy my mamy 6 000 000,00 zł to ile oni mają, jak mają 80 %. Pytam, gdzie Pan w wywiadzie prasowym, radiowym powiedział, że w ciągu 30 dni rozwiąże Pan problemy ze spółką Novago, ja mówię w kolokwializmie rozbiciu na Mławę i Novago Żnin, jako tam było wtedy Żnin Spółka. I minął rok czasu, uczestniczyłem w jednej ustawce tutaj, w której przyszedł mecenas tej strony, która skarży i powiedziałem, że więcej nie będę w tym brał udziału. Prosiłem Pana Przewodniczącego, żeby o Novago rozmawiać na sesji. Niestety nie, tylko na tajnych konceptach. Zawsze po południu były jakieś rozmowy prowadzone na temat Novago, a nigdy na sesji. Uważam to za karygodne. A dlaczego? Teraz wchodzimy, bo zacznę od finansów, a skończę na bardziej pragmatycznych warunkach Żnina. Panie Burmistrzu, pierwszy raz w życiu się spotkałem z tym, że chciałem na Komisji Rewizyjnej przerobić sprawozdanie Burmistrza pod względem finansowym i otrzymałem informację, że jeżeli chcę zadać pytania do Pani Skarbnik to mam je zadać na piśmie to ona odpowie na piśmie. Niezbyt to rozumiem. Nie mogłem też znaleźć przepisów na to. Ale do czego innego doczekam. Pani Skarbnik się zaprzyjaźniła, nawet w ostatniej Komisji mi powiedziała, w jaki sposób wrócą pieniądze z LGD, ale do tego wrócimy. Chcę ogólnie powiedzieć, jak wygląda sytuacja finansowa Gminy Żnin. Pierwszy raz w mojej karierze 31-letniej, jak Marszałek usłyszy to i jego pryncypałowie i jego lennicy, 31 lat jestem Radnym w sejmiku, żeby to wiedział. Tak na marginesie, dzisiaj miałem dostać medal za 31-lecie, ale Pan Marszałek mnie wykreślił z listy. Osobowo, jednoosobowo. Taki mały drań, który jest też Radnym tak jak Pan, Pani i ja, tylko innego szczebla. Ma on przywileje Boga i sędziego. Pewno jest z PO. Już wiem na kogo będę głosował w tą następną niedzielę. Pierwszy raz się zdarzyło, żeby budżet był wykonany na poziomie 94,6 %. Ci co ze mną współpracowali i byli, to wiedzą, mówiłem zawsze, że cokolwiek m^2 krzywo, prosto, ale jest wybudowany to Gmina Żnin idzie do przodu. 94,6 % to dało cofnięcie się Gminy Żnin w 2024 r. o 10 000 000,00 zł. Tyle ten Burmistrz ze swoją ekipą nie wydał na inwestycje, imprezy, cokolwiek ogólnego, bo to jest ogólnego deficytu, ale napisał bardzo fajną rzecz, za co był bardzo źle traktowany w poprzedniej kadencji poprzedni Burmistrz tu siedzący, bo tamtemu Burmistrzowi zawsze brakowało pieniędzy, a ten ma za dużo. I teraz mieliśmy deficyt 12 000 000,00 zł. Tak uzmysłowię, bo na tych Komisjach nie szło tego, żeby wszyscy zrozumieli o co chodzi. Mieliśmy deficyt 12 000 000,00 zł i to było konkretnie podpisane pod każde zadanie inwestycyjne, bieżące wydatki, wszystko, ale prąd potaniał dlatego 10 000 000,00 zł nam zostało. I 10 000 000,00 zł spadł nam deficyt. Nie mamy 12 000 000,00 zł

deficytu, tylko 2 000 000,00 zł. Ekonomicznie, oszczędnościowo to tak. Nie wiem, nie chciałbym też tu, żeby było obrażenie, była taka Burmistrz Pani Stankiewicz w Barcinie, że jak Michał Pęziak przejął to miał 50 000 000,00 zł na koncie, bo nic nie robiła. To może tu też idziemy w tym kierunku. I jak mogę dzisiaj powiedzieć mieszkańcom, jak mogę powiedzieć mojej córce, sołtysowi, gdzie Paweł Sikora z Robertem Luchowskim, mieszkańcom Kaczkówka porwali 14 500,00 zł i nie wybudowali placu zabaw i przepadły te pieniądze. I teraz jest następna sytuacja, że od pół roku moja córka walczy z Panem Sikorą i nie możemy zrobić grilla, już mija pół roku i on się nie może za to wziąć. I moja córka nic nie może sama zlecić, bo zażyczyli sobie, że powyżej 1 000,00 zł to gmina decyduje, ale tam nikt nie chce pracować. To co mówiłem, że w tym wydziale się pracuje zdalnie. I wróćmy teraz do tych 94,67 %. Żółta kartka, Panie Burmistrzu. Ale Pan się obstawił doradcami, Pan się obstawił dyrektorami, kierownikami. Pan mnie zapewnił, że będzie osoba do spółek, którą Pan tu zatrudnił Pana Wajgelta. Z tego co zauważyłem to przez rok robi audyty i sprawdza, czy statuty są w tych jednostkach i pisze, że – statut taki, taki, taki, taki i taki. Jeszcze żadna informacja nie wynikła, która by mówiła – w PUK-u trzeba zrobić to i to, w WiK-u to i to, w MOS-ie to i to itp. Prosiłem, żeby zatrudnić osobę. Rozmawiałem również z Robertem Luchowskim w poprzedniej kadencji, żeby była osoba odpowiedzialna za spółki. Pan nie potwierdza. Mamy to nagrane. I o co chodzi w tym wszystkim? Czy ja mam się dzisiaj cieszyć, że 10 000 000,00 zł wydaliśmy mniej i majątek gminy powstał o 10 000 000,00 zł mniej, gdzie zabezpieczyliśmy to obligacjami, czy mam dać złoty medal, że na drugi rok to będzie minus 20 000 000,00 zł, zostanie na koncie. Przykładem boisko koło Szkoły Nr 1, przykładem stadion, przykładem ul. Towarowa, przykładem ul. Sienkiewicza, przykładem ul. Spokojna. Wydarzyło się, bzdurne pieniądze po 140 000,00 zł na projekty. Ja ostatnio robię inwestycje, zapłaciłem 200 000,00 zł za projekt. A tu się buduje ulice za 7 000 000,00 zł i projekt 140 000,00 zł ma kosztować, a później jest jak jest - 7 przeróbek, 7 z wolnej ręki wzrostu kosztów, bo nikt niczego nie widział. Zamiast dwie jednie, jedna jezdnia. Zamiast rura 400, 800 itp. Albo na ul. Kasztanowej droga wybudowana, chodnik stoi tam gdzie drzewa mają stać i padła ul. Kasztanowa, ostatnie trzy kasztanowce wycieli i teraz tylko jest kasztanowa z nazwy, ale też tak można. Do czego zmierzam, Panie Burmistrzu? Albo będziemy uchwalać budżet i będziemy go realizować i na bieżąco będzie Pan informował jak to wygląda. Przykładem super gościa w inwestycjach jest Zbigniew Jaszczuk, Członek Zarządu Powiatu, czyli Przewodniczący. On jak robi przetarg na drogi, na nakładki, to zostanie jemu 700 000,00, to w ciągu tygodnia jest ogłoszony drugi przetarg i te 700 000,00 zł wydane, żeby 2 m było dalej, żeby chodnik był dalej. I tu uważam gościa, że

jest bardzo gospodarski i robi to non profit, czyli nie wykazuje, że powiat ma zyski, tylko wykazuje, że powiat w 100 % budżet jaki miał na dany rok wydał w 100 %. Ale nie chwalę Starosty, bo ja nic od niego nie potrzebuję, tylko mówię o zarządzaniu finansami. Nie musiałem słuchać tego jak Pani Ela Gogola dziękowała Staroście, że posprząta w Cerekwicy, bo Starosta jechał i widział jak wyrzucali śmieci do rowu, a ul. Szpitalna zarośnięta na 0,5 m i 1,60 m od krawężników piachu w kierunku Bożejewic nie posprzątana, a dziękowaliście i sprzątaliście w Cerekwicy, a w Żninie, gdzie przejęli ulicę - brudno. Ale widocznie lenność jest wpisana w genach. Jedziemy dalej, Panie Burmistrzu. Pani Skarbnik, prosiła mnie Pani i powiedziała, że da mi Pani odpowiedź, wrócimy przy LGD do naszego tematu. Nie dała mi Pani odpowiedzi, oszukała mnie Pani na ostatniej Komisji. Członkowie Komisji wiedzą, że miała być na piśmie odpowiedź, oszukała mnie Pani i zrobiła sobie Pani ze mnie frajera. Ty se gadaj, a ja zdrów. Chce Pani taką współpracę, niech Pani taką robi. A już myślałem, że się z Panią zaprzyjaźniłem, ale błędnie. Jedziemy dalej. Tyle o finansach, bo nie chcę wchodzić w struktury bardzo, bo to jest raport, o tym się mówi w sprawozdaniu finansowym i tylko chciałem to powiedzieć. Novago, powiedziałem – płacą nam 6 000 000,00 zł, zapłacili, powinniśmy mieć 5 razy zwiększony budżet w tym roku, żeby te pieniądze wydać. Panie Burmistrzu, rozmawiałem z Panem osobiście, rozmawiałem z Panią Skarbnik. Ja nie wiem ile, bo nigdy się nie mogę doprosić, następnie poproszę znowu o wszystkie dokumenty. Dziś półtora roku temu mamy wyrok pierwszej instancji, że macie zrobić inwentaryzację Cukrowni. Macie odliczyć od tego co zrobiliście, a zresztą wystąpić o zwrot z odsetkami do Gminy Żnin. Dzisiaj będzie pewnie to już około 10 000 000,00 zł. Nie mogę się dopytać, co żeście zrobili w tym temacie. Ja wiem – nic. I sytuacja jest takiego rzędu, że najlepiej prosperujący hotel w Polsce w Gminie Żnin, naciąga biedny samorząd Gminy Żnin, który 10 000 000,00 zł finansuję tą inwestycje, ale za to Burmistrz proponuje mieszkańcom Gminy Żnin, którzy posiadają transport, rolnikom i osobom od podatku od nieruchomości najwyższe podatki. Przykładowo, samochód DMC do 7,5 t w Żninie kosztuje około 800,00 zł, w Grodzisku Mazowieckim 80,00 zł. Też mnie wszyscy rozumieli na Komisji, moi przyjaciele z Komisji mnie rozumieli, mówili – Dobrze Darek gadasz – a na sesji głosowali „za" podwyżkami. No tak tu już się bywa. Wszyscy mnie popierają, a głosują odwrotnie, łącznie z moim przyjacielem. Jeżeli Cukrowni nie ruszymy, jeżeli Cukrowni Pan Wajgelt nie ruszy, jak nie potrafi, to niech przyjdzie do mnie, to mu powiem co trzeba zrobić, to nie będzie dbania o pieniądze. Następnie na tej Komisji zapytałem się co jest za starym nowym Spomaszem. Tam jest kilka spółek, żeby powiedzieli ile mamy zaległości. Pani Skarbnik, Pan Burmistrz jeden na drugiego i przestali mówić.

Ja mówię – o kurczę. To jak taki kawał jeden, Pan Lipidalski, o wyszła tu, mój kolega z Cerekwicy pojechał rano o 8:00 do księdza i mówi – szybko, szybko, bo moja żona umiera. Ksiądz przyjechał i mówi – co się dzieje? Od tygodnia się do mnie nie odzywa. I tu jest ta sama sytuacja, że na Komisji nikt nie chciał nic powiedzieć. Ale o co chodzi? Gmina Żnin nie wykonała żadnych ruchów ściągnięcia podatków od osób cywilnoprawnych. Nie ma takiej informacji na sesjach, nie ma takiej informacji w sprawozdaniu Burmistrza. Nie prowadzimy nowocześnie gminy w zarządzaniu finansów. Jest to prehistoria. Pytam się, czy jesteśmy wpisani w dziale IV, na którym miejscu – zero informacji. A tak, żeby odpowiedzieć jak są tajne podatki w Żninie, to jak burmistrz, jakikolwiek burmistrz umorzy, wywieszone jest na liście oficjalnej w korytarzu, ale ci mówią, że to jest tajemnica. Tu jest dużo tajemnic. I teraz tak, jeżeli nie ruszymy Cukrowni w tym roku, jeżeli nie ruszymy, bo od osób fizycznych to wiecie jak działa burmistrz, nie? Bo to jest mistrz świata. Nie zapłaci dwóch rat za śmieci to może od razu za tydzień wysłane upomnienie, dołożone 16,00 zł i płać, bo to najłatwiej tych biednych ludzi do podłogi. Tak ich do podłogi, ale jak już przychodzi Spółka z o.o. ma mecenasów i z nimi trzeba zacząć pracować i wykorzystać ogólnie znane metody doprowadzenia komorników, do prowadzenia tego majątku, to jest za duża głowa na tych ludzi, bo oni sobie nie dadzą rady, ale chcą rządzić gminą, w której budżet wynosi 200 000 000,00 zł, ale mają problem z licytowaniem nieruchomości, gdzie mają najwięcej pieniędzy i są podmiotem państwowym i jest najprościej. ZUS sobie daje radę, Urząd Skarbowy sobie daje radę, Urząd Miejski w Żninie sobie nie daje rady, a sobie odpowiedzcie dlaczego i to nie jest tylko droga tego Burmistrza, bo ja go nie neguje za to, bo to są zaszłości, ale mówię, że nic nie zrobił w tym raporcie. Przechodzimy dalej. Kolejka to jest nasza jednostka. Muzeum Ziemi Pałuckiej. Mam zagrane to wszystko z drona, ale ostatnio mi odmówiono, teraz też prosiłem o rzutnik, też nie ma. 30 m stąd, zawalający się budynek, brama otwarta na oścież, jest tam prawdziwy gospodarz, który ma plandekami przykryty dach, wszystko się leje i nie ma nic. I te muzeum pod egidą dyrektora działa w ten sposób, że przegrali za machiny proces. Ten proces spowodował uszczerbek gminnych pieniędzy na wniosek tamtego Burmistrza dotowaliśmy muzeum. Tamten Dyrektor zapłacił tym od tych machin, które się dowiedziałem są główną atrakcją Szlaku Piastowskiego, nie mogę się historycznie tego doczytać, Szlaku Piastowskiego. I podpisał z nimi umowę na 3 lata i dalej im płacimy haracz za to, że nas oddali do sądu i za ro, że nam skórę złupili, ale Dyrektor mówi – ale odpuścili odsetki. A ja mówię – nie chcieli cię tam u nich zatrudnić, żebyś u nich pracował, taki jesteś menadżer to tam powinieneś iść i zarządzać tam. To się nie da tego słuchać. Muzeum zarządzane za poprzedniego Burmistrza. Każde muzeum, gdzie

mamy taki zabytek jak Zamek w Wenecji, powinien rozpocząć prace naukowe, wykopaliskowe o wzbogaceniu się, braniu dotacji i rozwoju. Co my mamy za muzeum, że idziemy do kolejki, do wagoników, już nie mówię, w jakim one są stanie, a przed nimi jak wchodzicie przez główne bale, z dwa tysiące któregoś roku plac zabaw, rokokoko, czerwone jakieś tam zjeżdżalnie, nawet nie ma nawiązania tematycznego. 50 tys. ludzi przyjeżdża z całej Polski przyjeżdża do nas rocznie a tam jest rokokoko. Rokokoko, kokokoko. I o co w tym wszystkim chodzi? Mamy Dyrektorów, biorą po 200 000,00 zł pensji, zróbcie coś. I tu się kłania i będę na samym końcu mówił do tych co ich nadzorują. Biblioteka, ja myślałem, że Pani Dyrektor to tylko jest zajęta przed wyborami bieganiem po, ale wczoraj ją zobaczyłem jak się w miejscu publicznym obcałowuje, przepraszam, ściska się. Przepraszam, wróć, ściska się z moim sąsiadem w godzinach pracy w miejscu publicznym, to mówię się nic nie zmieniło w tej bibliotece. Dwie pary butów. Jedne do domu, a drugie bambosze do siedzenia tam. Gdzie jest aplikacja do wypożyczania książek elektronicznych? Gdzie są książki elektroniczne? Gdzie jest biblioteka elektroniczna? Nie ma. Suche sprawozdania, które wszyscy Radni biorą, klepną. Nawet się tym nikt nie interesuje i przechodzi dalej. Dlaczego biblioteka nie zajmuje się placami zabaw? Dlaczego na placach zabaw rotacyjnie na osiedlach, na wsiach biblioteka nie prowadzi czytania Brzechwy, czytania innych bajek, zachęcania do czytania książek? To jest ich zadanie statutowe. To jest ich zadanie statutowe, nie uprawianie polityki. Dlaczego u mnie, dzisiaj jechałem, mówię – nie no, Robert Luchowski już nie jest Burmistrzem, a dlaczego? 1,20 m trawa na słynnym placu zabaw koło mojego domu, gdzie nawet ćwiczył na siłowniach Robert Luchowski w żółtej koszulce, a dzisiaj 1,20 m trawa tam jest. No 1,20 m. Dziękuję Panie Burmistrzu, bo tak będę robił jak Św. Pamięci Tadziu Mazany jak jabłka były zmarznięte na drzewie, to mówi – Leszek, trzeba te jabłka zdjąć. No zdjął i na sesji mówi – dziękuję za zdjęcie tych jabłek, bo rzucali w te białe lampy i pękały. Dziękuję za ten samochód, przy czym mieszkańcy ul. Zamkniętej podziękowali Panu Jackowi Orzechowskiemu, że on to załatwił, że tan samochód stamtąd poszedł, ale taką wczoraj dostałem informację od mieszkańców ul. Zamkniętej. Myślałem, że jeszcze Michał to bym to zrozumiał, ale Jacek Orzechowski? Nie był na tej sesji, ale ten samochód wyprowadził. Ale to wiadomo, niezależni to my mamy, my jesteśmy DNA połączeni. A niektórych odcięliśmy. Proszę Pana, nie wiem, bo nie znam struktury, może to Pani Zastępca Burmistrza ma nadzór nad bibliotekami. Może Pani Burmistrz przestanie zapraszać wszystkich na kawę i na eklerki, tylko weźmie się za robotę, nie? Może będzie wtedy lepiej. Zobaczy jaki to jest trud pracy, zobaczy w którym kierunku trzeba iść i jak gminy się rozwijać powinny i w jakim kierunku to powinno wyglądać. Nie są to

uszczypliwości, tylko stwierdzenie faktów. Muzeum było. WiK. Dostałem pismo oficjalne podpisane przez mojego ulubionego Burmistrza Łukasza Kwiatkowskiego, w którym pokładam całą swoją nadzieję na tą i następną kadencję, chyba że się coś zmieni i będę musiał się odwrócić. Na razie nie mam takiego zamiaru. Dostałem oficjalne pismo, czytam. Zadałem pytanie, jaka jest kondycja spółki. Nie ma żadnych zagrożeń. Dzisiaj ten sam Burmistrz w sprawozdaniu mówi, że WiK ma straty. Burmistrz, nie wchodź do kręgu kłamców. Albo jest strata, albo są problemy, albo ich nie ma. Ja powiem Ci, że ja się na tej ekipie przejechałem. Jest to niewygodne, ja wiem. Ja się na tej ekipie przejechałem jak Pan Dąbrowski mi mówił, że wywiozą koparką poprzedniego Prezesa i go wyrzucą za bramę. Naprawdę ja ich poznałem trochę późno, bo trzy dni po wyborach ich poznałem, bo przedtem u mnie siedzieli na kanapach przez rok czasu, żeby im pomóc, a jednego nawet w sądzie świadczyłem, żeby mu wypłacili z ZUS-u pieniądze. I jestem załamany tym, że tak Tobą kręcą, bo ja myślałem, że jeżeli z załogi powstanie Prezes, z nadania, umocowania pewnego Radnego to on będzie pracował, a on nie pracuje, tylko szkodzi Gminie Żnin i to jest cały problem, a ja WiK-u nie odpuszczę, bo to jest bezpieczeństwo naszej Gminy i dobro tej wody, która jest naprawdę dobra. Jak to Ś. P. Andrzej Kujawa mówił, że to jest żninianka, żnińska woda. Chociaż WiK coś tam robi, bo raz mi się dali napić tej wody bezpośrednio z rurociągu. Naprawdę uważajmy, bo pierwszy raz w życiu się spotykam z tym, że związki zawodowe przejęły spółkę z o. o. w Żninie i będzie coś z tego dobrego. Przypominam Panu Dąbrowskiemu, że związki zawodowe są po to, żeby walczyć z zarządem i właścicielem o dobra pracownicze, a nie odwrotnie, żeby wpływały na wynik finansowy tej spółki. I dlatego nie wpływają na wynik finansowy po roku czasu. Działają bardzo źle. Co najgorsze, co raz więcej pracowników poza nimi przychodzi do mnie i o tym mówi. Mówi o tych kamerach, mówi o jakiejś tam, brzydko mówiąc prywacie. Zaczyna się tam znowu dziać to samo, czyli ja to głośno dzisiaj powiem i to mówiłem Robertowi Luchowskiemu, czas najwyższy sprywatyzować tą spółkę i skończyć z tymi wyborcami na wybory. Skończyć z nimi. Trzeba to sprywatyzować, bo tam już się nic dobrego, tam już jest wszystko popsute, że tam się już nic nie zrobi, bo trzy dni po wyborze przyjechał do mnie jeden z pracowników WiK-u i mówi, ja mówię. Co się popraw i co będzie nowego? A on mówi – Darek, teraz to mamy luz. To niech mają. Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych. Panie Burmistrzu, parę razy zadawałem to pytanie i dzisiaj aż miód na moje uszy, jak usłyszałem, że mają zysk. Czy Pan mi jest w stanie od razu odpowiedzieć, bo bilansu nie znam, ale w bilansie też bym tego nie zobaczył. Na ogólne przychody, ile jest przychodów z Gminy Żnin do tej spółki? Jeżeli jest 10 000 000,00 zł przychodów, to ile? 8 000 000,00 zł –

9 000 000,00 zł jest Gminy Żnin? Znaczna większość. Czyli to nie jest spółka z o.o., bo nie działa non profit, tylko działa jak jednostka samorządowa, którą Pan dotuje, bo już prosiłem o rozliczenie ich prac w sposób KRN, stare nazewnictwo tego. I powiem to co do WiK-u nie znam tańszej metody wykonywania jakiejkolwiek usługi, niż ogłoszenie przetargu, zapytanie o cenę i zrobienie tego przez firmę zewnętrzną. Tak odpowiem. Już dawałem przykład jak czterech chłopów chodzi po Żninie i sprawdza te parkomaty. No i przychód 260 000,00 zł, a utrzymanie 4 ludzi 300 000,00 zł, ale chcieliście no to macie. A ja nie chcę, to proponuję zatrudnić emeryta, dać mu rower, zapłacić mu 500,00 zł na miesiąc i on objedzie i też włoży te kartki po 50,00 zł, gdzie jak ktoś do znajomego zadzwoni, do Prezesa to anuluje te pieniądze, bo też się tak to w Żninie odbywa. Ja się pytam, czy spółka PUK nie może Gminie Żnin być 20 % od nas, a resztę, żeby zarobiła w przetargu, żeby zarobiła z inicjatywy własnej układając chodnik i kosząc zieleń, robić nasadzenia, robić małą architekturę, coś, bo nie mogę znaleźć tego u nich na stronach, ale mają rozbudowany zarząd i spółkę, że jest spółką z o.o. administracji samorządowej, to się tam pojawiła polityka. Mamy z PiS-u osobę, która ma Collegium Humanum i na podstawie tego zaświadczenia Collegium Humanum tam zarządza, a jest to jej pierwsza spółka, niech się uczy, bo gdzie się ma uczyć jak nie w Żninie. Przecież później się pójdzie do Orlenu, ale dzisiaj w Żninie. Jest moje pytanie i już nie chcę odpowiedzi, mój Szanowny Panie Burmistrzu. Czy nie zależało Panu na tym, żeby Rady Nadzorcze nie były kumplami i nie były z układu do Prezesów zarządów jednoosobowych, do prokurentów, tylko, żeby nadawały ton rozwoju, nadawały ton działalności i, żebyśmy my byli jako osoby się nie znające, bo ja się nie znam w ogóle na spółkach prawa handlowego i, żeby oni nas czegoś nauczyli. Ja z miłą chęcią się czegoś nauczę. Inwestycje w Gminie Żnin. W poprzedniej kadencji zgłosiłem 300 zdjęć ul. Browarowej. Był tam jeden as co to schował, pod dywan zamiótł, ale są. Wtedy powiedziałem, bo chodziłem w towarzystwie starszego, czy wtedy inspektora Pana Niewiadomskiego, żeby nie było, że jest coś markowane i te zdjęcia on wykonał. Mówię tu, tu, tu, wszystko elegancko. Hitem było na ścieżce rowerowej łączenie posypane, polane emulsją, posypane grysem, że jak dzieciak się wywali, żeby miał z 2 cm w kolanie ten grys, bo ścieżka rowerowa, to jak mnie uczono, za moich czasów nie było ścieżek rowerowych, a później jak mnie uczono to kojarzy się z bezpieczeństwem, nie? A w Żninie jest odwrotnie, z torem przeszkód. Zapraszam na ul. Browarową. Końcówka zlania i łączenia do dzisiaj jeszcze jest ta emulsja i ten grys i są zdjęcia. Należy to poprawić ze względu na bezpieczeństwo. Wtedy sobie przyrzekłem, że nie odpuszczę żadnej inwestycji w Żninie, żeby była tak byle jak wykonana. Tyle co się nachodziłem po

ul. 700-lecia, tyle co brałem udziału w tych działaniach, poznałem się z ludźmi z Prasbetu i nie byliśmy do siebie mile nastawieni, to w tamtej kadencji, w tej kadencji uważam, że jest to najlepiej wykonana inwestycja w Gminie Żnin w śródmieściu przez firmę Prasbet, połączenia kostki brukowej, krawężników granitowych plus chodniki nowoczesnej infrastruktury. Jedyną rzeczą, której miałem zastrzeżenia, a mi to wytłumaczono i nie wiem dlaczego Burmistrz od tego odstąpił. Na ul. 700-lecia, już teraz mogę powiedzieć, bo już to minęło, powinna być położona spoina żywiczna, ale ktoś tam zmienił na tzw., czyli trasowana, zmienił to na betonową, ale kierownik z tego Prasbetu wytłumaczył, że mają taką metodę, że oni to zrobią. Ja to obserwuję bo o to chodzi, żeby ona nie odstrzeliła i nie odpadła. I oni mają taką recepturę, zamawiają w Lafarge czy gdzieś taki beton, że rozetrą to. Oni to później zmyli, zrobili do dzisiaj wy nawet tego nie widzicie jest, a nie jest zgodna z projektem ta spoina, bo powinna być trasowana, a jest betonowa, ale jest dobrze i ja ją chwalę. Żeby wam przypomnieć tą ulicę robił Burmistrz wtedy, obecny Robert Luchowski, nie ja. Bardzo ładna ulica, wizytówka Żnina, czego nie można powiedzieć o ul. Browarowej, a za chwilę o ul. Kościuszki. Dlaczego ruszyłem ul. Kościuszki? Bo już nie chcę czekać do końca aż zrobi się koniec. Pojadą na obiad, zrobią odbiór. Później te zdjęcia nie będą miały mocy. W tym roku postanowiłem na etapie, że jesteśmy przedsiębiorcami wszyscy, pomóc Panu Pawłowi Domagale i na etapie wykonawstwa pokazać gdzie są błędy, żeby zdążył poprawić, żeby mieszkańcy byli zadowoleni, mój wnuk ani wnuczka zębów nie wybiła, nie? A lampa, żeby się nie obaliła jak w Tarnowie, bo takie obsadzenie tej lampy to tak wyglądało trochę jak mój Kacper zaczynał, jak miał dwa lata układać klocki, krzywo tak, ale tak było. Zdjęcia nie kłamią, nie chcę o nich dyskutować. Jak się komuś to podoba to medal. Ale wróćmy teraz do administracji, bo to administracja dopuszcza do tego, która wybiera kierowników. Zgłosiłem się do Pani Kierownik nowej. Długo rozmawialiśmy, mówiłem. Nic się nie stało. Na końcu mi powiedziała – Proszę Pana, ja się nie znam na tym ja jestem po kubatorówce. Wytłumaczę to wam. Kubatorówka to jest taka, że się buduje domki i obiekty i na tym się zna, a nie zna się na drogownictwie i mostach. Okej, ale są inspektorzy, którzy pewnie się na tym znają, chociaż nie do końca, bo to przeszło, że mój aparat to uchwycił. I dlatego, ja wam powiem więcej. Jeden z przedsiębiorców żnińskich mówi – niech tak robią, byle jak wszystko, ty nie masz prawa nic mówić, bo twój zięć buduje drogi. A ja mówię – wiesz co? Ja byłem do Roberta Luchowskiego przez 9 lat i mój zięć wygrywał przetargi, przegrywał i robił i to nie miało wpływu na to. I myślę, że teraz też nie będzie miało wpływu, chociaż nie jest tak do końca, bo mój zięć wygrał przetarg, a Pan Kwiatkowski go unieważnił, bo był jedyny i wygrał to unieważnił, czyli wraca metoda,

która była w tamtej kadencji, ale niech tak robi dalej. Niech tak robi, idzie. Powiem jak Dorn Saba - nie idź ta drogą. Tak to wygląda, bo jak przekroczysz granicę, bo mieszkasz w Gminie Rogowo, a w Gminie Rogowo mają tam mistrzostwo świata takich rzeczy. Tam jest mistrzostwo świata. Tam wszystkich żużel łączy. Tam jest mistrzostwo świata, a ty masz rower, to niedługo będziesz miał naklejkę na rowerze na tej ramie dolnej, tylko on nie będzie czytelny. I tak to wygląda. I żeby nie obrażać ludzi o tych inwestycjach, tylko proszę o podniesienie poziomu inwestycji Gminy Żnin pod względem administracyjnym, bo ci ludzie pewnie mają wiedzę przez to, że pracowali, nauczyli się, skończyli studia, ale nie można opierać na nich wszystkiego, bo to co widać na tych ulicach, tak jak mówiłem z tą wodą, nic się nie stało. W tych inwestycjach z dwa razy wszedłem, to powiedziano mi, że to się poprawi. Ja mówię, że jak kiedyś byłem biedny i malowałem samochody, żeby czymś jeździć, to jak mi lakiernik poprawił samochód, bo zaciek za pierwszym razem zrobiłem, to za drugim były dwa zacieki. Trzeba robić dobrze. I tu Panie Burmistrzu jeszcze jedna rzecz. Zgodnie z art. 24 ust. 2 Ustawy o samorządzie gminnym z 1990 r., wystąpiłem z prośbą o przedstawienie, czy nie przekroczyliście 130 000,00 zł, z prośbą rachunków, bo ja nie wiem kto tu wykonywał remont tych urzędów, to tu jest taka tajność. Jeszcze się zastanawiam jak to zrobić, że właściciel tej firmy, który to wykonywał zbluzgał mnie jak śmiem pytać co on tu robi. I na końcu mi cześć nie podał. Ja się pytam, skąd ten Pan wiedział, że ja wystąpiłem o takie dokumenty, Panie Burmistrzu? No ja też nie wiem, ale Pan go zna. A jak Pan go nie zna, to ja mogę powiedzieć Panu kto to był. Ale i tak wytną. Przecież możesz gadać co chcesz. I tak wytną. Miejski Ośrodek Sportu. Czy byli wojskowi co grają cały rok w karty tam, co przypadkiem wydali kapok komuś co nie powinni i wypożyczyli łódź. Też się tragicznie to skończyło. Przez naszą interwencję, moje rozmowy, doszło do tego, że na stadionie jest studnia głębinowa do podlewania, bo przedtem były ciągle dotacje po 6 000,00 zł – 8 000,00 zł do podlewania. Z przerażeniem wtedy jak zobaczyłem tą za 180 000,00 zł kosiarkę wrzecionową, ale porobili sobie niektórzy zdjęcia i udali bohaterów. Niech tak będzie. Nawet w zielonym im do twarzy. Ale tam się nic nie zmieniło. Dalej trącam mychą, a prześliczny, aczkolwiek za nisko posadowiony budynek nad małym jeziorem w ogóle nie żyje, a w okresie jesienno-zimowym to żyje, ale wewnątrz. I nikt nie ma nad tym kontroli i nikt tego nie ocenia. Po wiem tu przy tym układzie, bo jak tam przejeżdżam rowerem, pieszo, to tyle sprzętu mają nastawiane z tyłu, nie? I powiem taką anegdotę, bo lubię zawsze, żeby wszyscy się roześmiali. Kupa sprzętu, brak talentu. Tak tam się działo. Panie Burmistrzu, proszę również, to co prosiłem Pana i Panią Skarbnik, stwórzmy MOPS Spółka z o.o. Niech się rozliczają kreatywnie z tego co robią i ile zarabiają

i przychodzą do nas co roku o dofinansowanie jak będą mieć stratę, a my się będziemy pytać za co mają stratę, a nie, że przychodzą do Pana, głowa na dół. Stara minka, głowa na dół. Na dół, tu potrzeba to, tyle do budżetu tyle i tyle, bo ja się zapomniałem, że ten z tego muzeum to potrzebuje 3 000 000,00 zł na utrzymanie ludzi tam w tym muzeum. Szkoda, że nie 30 000 000,00 zł. 3 000 000,00 zł kosztuje osobowo muzeum. 3 000 000,00 zł trzeba wyłożyć na pracowników. Mamy Spółkę PUK. Albo to połączmy, odzyskujmy VAT. Na Pana inauguracji obiecał mi Pan, że będzie osoba do współpracy ze spółkami i będzie możliwość odzyskiwania VAT-u. Co się stało po roku? Nic, VAT idzie. Będziemy mieć inwestycję stadionową. Będziemy mieć inne inwestycje. Nic nie robimy, VAT ucieka. Nie wiem dlaczego, ale tak się dzieje. Nic się nie robi. Jak się nie wie jak to zrobić to trzeba zapytać. Szkolnictwo. Już jestem bliski końca, bo wszyscy już śpią. Wiecie, że zmieniło się finansowanie budżetu Gminy Żnin teraz. Nie ma dotacji, nie ma subwencji. Są pieniądze z podatku. Każdy przedsiębiorca, każdy mieszkaniec, który pracuje, łoży na ten budżet. Dość wyraźnie. Minął rok, ja wiem, że w założeniach było tego Burmistrza raz na 3 miesiące sesja, nie ruszamy szkół, w ogóle mało co róbmy i przetrwamy tą kadencję. Ja się z tym zgadzam. A może nie. Nie, nie, nie zgadzam się. W szkolnictwie nic się nie dzieje. Nie czuć ruchu ze szkołami niepublicznymi. Nie wyodrębniamy które mają być, które nie mają być, gdzie są zagrożenia, jak ci ludzie tam pracują, które trzeba doposażyć, które trzeba dofinansować, żeby się rozwijały, bo jest zapotrzebowanie ze względu na mieszkańców, dzieci i wszystko. Nie ma żadnych. Przez rok czasu żadnej informacji, gdzie Pan Jacek jest dość dobrze zorganizowany, ale nigdy nie prosił o taką na sesji informację, żeby nam powiedział co się daje w ciągu pierwszego roku ze szkołami. Nic, cisza. Nic się nie dzieje, bo po co. Cicho, cicho, cicho, cii... na pewno się nie wyda, tylko cicho. Uważam, że w szkolnictwie Gminy Żnin trzeba było w pierwszym roku zrobić konkretną analizę, a w drugim roku konkretne kroki. Jeżeli się tego nie zrobi, to nic nie będzie. Ja teraz mówię o stronie finansowej, ale jeszcze mnie męczy strona dydaktyczna. Jeszcze mnie męczy strona dydaktyczna, która nie jest na najwyższym poziomie. Mogą się nauczyciele na mnie obrazić, zresztą i tak są moimi fanami, ale również to trzeba powiedzieć. To jest ostatnia grupa ludzi, która jak dostanie miejsce pracy to pracuje do emerytury, bo już wszyscy w Polsce muszą pracować na kontraktach, umowie o pracę, którą idzie wypowiedzieć lub pracują na swoich działalnościach i mogą ją też stracić. Nauczyciele jeszcze nie. I ostatnia rzecz jest, że ja kojarzę Burmistrza z nauczycielami tylko z tego, że na Dzień Nauczyciela daje im medale. A jeszcze nie słyszałem, żeby Pan Burmistrz zrobił raport i pokazał nam źle pracujących nauczycieli przez dyrektorów. Ja bym chciał wiedzieć, czy mamy dobrych matematyków czy

złych matematyków, bo ja chciałbym, żeby w Gminie Żnin odejść od procedury takiej, bo za moich czasów to osły chodziły tylko na korepetycje, a za czasów obecnych to najlepsi uczniowie chodzą na korepetycje i nie mogę tego zrozumieć. I przeważnie do tych samych nauczycieli. Też bym prosił w tym temacie się zająć głęboką analizą. Znowu, jak nie ma kierunków, nie ma pomysłu na to, bo jest to prehistoryczna instytucja pod nazwą karta nauczyciela, to trzeba usiąść w 2-3 osoby, kiedyś proponowałem to, żeby porozmawiać, nie musi wszystko przechodzić. Tu siedzący Dyrektor muzeum teraz, bo wtedy to się oświatą zajmował, Burmistrz – Wicestarosta, który był, przedstawiali w Starostwie reformę oświaty. I Robert Luchowski po wywodzie półgodzinnym powiedział – ja nie mam na to pomysłu. To ja skromna myszka, tam na końcu siedziałem w powiecie – mogę? Ja mówię – proszę założyć szkoły niepubliczne, branżowe, które pozwolą to i to. Po moim wystąpieniu wszedł Dyrektor oświaty. A jak wszedł to powiedział, że jestem głupi, takich rzeczy się nie robi, nikt w Polsce tego nie ma. Co za 3 dni w Gazecie Pomorskiej się okazało – z zawodówki w Inowrocławiu gość powiedział, że ten Kaźmierczak w dobrym kierunku idzie, u nich to działa od iluś lat, to wszystko, to wszystko. W ciągu jednego roku, Burmistrz może to potwierdzić, tylko już nie wiem, czy jeszcze tam do końca wytrzymał, Zbigniew Jaszczuk przekształcił po moim pomyśle, moim przedstawieniu działania, przekształcił szkoły w Powiecie w szkoły niepubliczne. To była Dariusza Kaźmierczaka zasługa, bo ja zawsze mówiłem, że na dietę to trzeba zarobić, a nie, że na dietę trzeba milczeć, nie? I zarabiam. I tu też zarobiłem. Już w tamtej kadencji zarobiłem i w tej też zarobię, żeby było jasne, bo po to nam płacą, żebyśmy zarabiali, a dzisiaj to już jest praca w samorządzie, bo jeżeli się nie będzie czytać, jeżeli się nie będzie korzystać z wiedzy poszczególnych Radnych, którzy mogą przekazać tą wiedzę w różnych dziedzinach od rolnictwa po inwestycje, to przypominam, że Rada jest po to, żeby radzić. Radzić. Rada jest po to, żeby radzić, a nie wycinać ich wypowiedzi z sesji. Powrócę jeszcze do PUK-u, bo mi to umknęło. Mam z drona nagrane nasze nieruchomości, ale już nie będę dzisiaj chodził Panie Burmistrzu do Pana, bo później się to pojawi na korycie. Nie wiem dlaczego Pan to przekazuje na koryto. Żartuję. A trzeba wejść, jest nowa odsłona. Pan Paweł pewnie był. Próbuję się zaprzyjaźnić z kolegą. Szkoła w Cerekwicy, zacznę jak to jedzie się. Szkoła w Cerekwicy. Radną jest Dyrektorka tej szkoły. Nic nie robi w tym temacie. Żałość. Wjeżdża się do Cerekwicy. Przez układ mój, gdzie zagłosowałem po raz pierwszy w życiu za budżetem Starosty, powstał pomysł na ulicy zniesienie, bo źle nazywam, w Cerekwicy to już jest ulica, bo są ładne chodniki, bruku. Dwa lata odczekałem, później moja żona była Radną Powiatową i ziściła się ta inwestycja w kierunku Słębowa, ale ta szkoła na pograniczu skrzyżowania dojazdu do cmentarza

w Cerekwicy budzi respekt. Poza tym, że jest szacunek, że jest tam 1902 r. czy 1903 r., to później respekt budzi. Czy wejdą dzieci to się zawali, czy wejdą dzieci to zniszczą, czy pewnego dnia usłyszymy, że któryś bezdomny tam umarł. Majątek gminy. Dzisiaj mówimy raport o majątku gminy. I znowu czerwona kartka, bo już drugi raz o tym mówimy, dla Burmistrza, który nie zrobił nic przez rok czasu. Ma Prezesa PUK-u, ma armię ludzi i 80 % daje naszych pieniędzy, żeby ta armia tam miała ZUS zapłacony i wypłaty. Kaczkowo następnie. Budynek historycznie przypomnę, wybudowany krótko po wojnie jako szpital polowy z pięknymi piwnicami, kuchniami, setkami miejsc do położenia żołnierzy w wyniku ataku. Myślę, że też by się nadawał na schron gminny. Bardzo solidna budowla. Po jakichś interwencjach, tutaj jeszcze z tamtej kadencji chyba dwa wyłazy na dach, które były to już woda nie leci, tylko są zamknięte, a przed tym były otwarte. To jest nasz majątek. Borykamy się z mieszkaniami. I tu Panie Burmistrzu, za tym co się dzieje w kraju, ja zatrzymałem sprzedaż nowych mieszkań, jakie z mojej inicjatywy, z mojego pomysłu wyborczego zostały wybudowane w Górze. I tam zablokowałem, że nowych mieszkań się nie będzie sprzedawać. Dzisiaj do Pana, nie wiem kto jest znowu, czy to nie jest Pani Zastępca Burmistrza się tym nie zajmuje. Dzisiaj do Pana, wzywam Pana, aby przygotować uchwałę do Rady Miejskiej o całkowitym zakazie stosowania bonifikaty na sprzedaż mieszkań i sprzedaży mieszkań, żeby w tej Gminie zasoby mieszkaniowe komunalne i socjalne były na stałym poziomie lub jeżeli wybudujemy lub pozyskamy wyższy poziom, a nie, że sprzedawaliśmy po 20-30 mieszkań, a na drugi dzień mówiliśmy, że trzeba, bo jeszcze jest ta ustawa, że trzeba ludziom, którzy wynajmują zapłacić jeszcze. Nie chce tego pytać, bo nie dostanę tej odpowiedzi. A zapytam. Pani Skarbnik, ile Płacimy ludziom którzy wynajmują na zewnątrz mieszkania w Gminie Żnin, a nie mamy w swoich zasobach?

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Panie Burmistrzu, czy Pani Skarbnik odpowie na to pytanie?

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Tak, ale to jest tak szczegółowa informacja, że potrzebujemy chwilę. Z tego co wiem, jeżeli mogę – mniej. I tyle.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ale płacimy? Ale płacimy, tak? Ale Panie Burmistrzu, ale po co płacimy jak w Cerekwicy mogłoby być 6 mieszkań, a w Kaczkowie 20 mieszkań. Dlaczego płacimy? Proszę Państwa i ostatnie do tego co zacząłem, miło było mi słyszeć po raz kolejny remont remizy, zakup samochodu, remiza. To jest bezpieczeństwo. To jest jakaś kultura na wsi. To jest jakiś rozwój, szacunek do tych ludzi, którzy to robią w swoim wolnym, prywatnym czasie, za zmysł dofinansowania wszystkiego. Liderem jest tutaj Szanowny Pan Przewodniczący, którego wspierałem i w takich inicjatywach będę

wspierał, ale myślę, że on mnie też wesprze w innej inicjatywie. Czy Burmistrz 40-letni, który porusza się bardzo dobrze na Facebooku, który bardzo dobrze wygląda, który ma dobrą powierzchowność, jest gładki, nie obraża nikogo, przyjmuje do siebie krytykę, może się czuć dobrze jak przyjedzie na zebranie do Kaczkówka jak będzie stał w trawie jak będzie padał deszcz, bo nie ma świetlicy. Czy to Panu nie jest wstyd? Czy tak samo musi być w Dobrylewie? Czy tak samo musi być w Wilczkowie? Już to mówiłem i tu są Radni wiejscy, mamy Komisję do spraw wsi. Co wy robicie? Bo co? Bo Kaźmierczak stamtąd pochodzi? Ja już to mówiłem, co wy robicie? Przypomnę, bo Pani Ela mówiła, że musi być. Pan Rober Luchowski, mój serdeczny przyjaciel kiedyś, złożył uchwałę, żeby kupić sklep w Kaczkówku, żeby dla tych 40 ludzi starczyło to. My chcemy go sami wyremontować, bo mamy tyle pieniędzy, że nie wiemy co z tym robić. I Pani Ela mówi, że trzeba w Kaczkówku świetlicę. Pani Ela głosowała za tą świetlicą, a wiecie co zrobiła 15 minut po głosowaniu? 15 minut po głosowaniu podpisała się do Wojewody sprzeciw tej uchwale i Wojewoda ją uchylił, bo Dariusz Kaźmierczak brał udział w tym i miał interes własny, co nie było prawdą, ale już nie miałem siły na to, bo przekazanie przeze mnie za symboliczną złotówkę tego gruntu i tej świetlicy dla mieszkańców za to, że mając 20 niespełna parę lat, wybrali mnie na Radnego i jestem im to dłużny i mi się w życiu udało, a oni zostali w tym samym miejscu, gdzie jest uchwała zebrania wiejskiego, że mieszkańcy proszą Burmistrza o przejęcie tego budynku od właściciela na poczet świetlicy, do dzisiaj się nic nie robi z tym. Lekceważy się zebrania wiejskie, lekceważy się podejścia. Rozmawiałem z Panem Łukaszem Kowalskim, przepraszam - Kwiatkowskim. Muszę się przyjrzeć tej sprawie. Ale widzę, że gość widzi. To nie jak z tym księdzem, że nie słyszy, nie? I trzeba wezwać księdza. No widzi. To naprawdę Burmistrz 25 tysięcznej gminy, 40 jednostek samorządowych, pomocniczych, może zapraszać kogoś na kiełbasę do Pana Siadaka lub do Parkowej sołtysów, którzy nie mają swoich świetlic? O co chodzi? O 50 000,00 zł, o 30 000,00 zł, o 40 000,00 zł? O co chodzi? Nie chcecie brać tego? Postawcie kontenery za 150 000,00 zł. Niech stoją. Ja za swoich czasów hektar ziemi wydrapałem z agencji na którym jest boisko, na którym powinien być plac zabaw, ale go nie było, bo zabrali pieniądze z tego placu zabaw i nie wiadomo gdzie są. Dzisiaj mamy tam wiatę. Mamy piękną figurę dzięki Panie Kolasie. Dziękuję Panie Kolasa, Pan tam pewnie mnie ogląda, bo jest Pan moim fanem. Bardzo Panu dziękuję. Nie mogliśmy pojechać z Burmistrzem i z Panem tej figurki, którą niektórzy chcieli zlekceważyć, a dzięki tamtej władzy mamy, nie wiem, żebym się nie pomylił, ale około 60 000,00 zł kosztowała rekonstrukcja tego pięknego obiektu, a mieszkańcy do dzisiaj dziękują. Ja muszę dzisiaj publicznie za to podziękować Burmistrzowi Luchowskiemu, bo na figurce z gipsu odkryto

węża, bo architekt, konserwator, który to robił pół roku tak, bo wiecie jak malowali dawniej figury. To były PGR-y i w PGR-ach były obory, a w oborach były co? Zlewnie. A wiecie na jaki kolor były wymalowane zlewnie? Na kolor niebieski. A wiecie jakie barwy ma Maryja? Niebieskie. I tą farbą olejną z tych zlewni co roku malowali i tam co roku centymetr było farby na tej Matce Boskiej, ale to też dobrze, bo woda jej nie zniszczyła, bo nie penetrowała do środka gipsu, a teraz jest wpisana do zabytków konserwatora i zawsze możemy do tego wrócić. Zapraszam. Zapraszam obejrzeć, a ten wąż z tyłu jest dziełem sztuki tego Pana, który to odkrył. Dla nas to jest tak bardzo mało i to się powinno ukazać na stronach urzędu jako dofinansowanie, jako kult. Przez tą figurę Kaczkówko wróciło do lat przedwojennych, gdzie właścicielem był Doktor Wąsik, a my byliśmy w Kaczkówku instytutem badawczym zapylania ziemniaka do Akademii Rolniczej przedwojennej w Poznaniu i mieszkańcy Kaczkówka jako osady z pędzelkami zapylali ziemniaki tworząc nowe odmiany, gatunki. I to są historyczne rzeczy i po to jest Wydział Promocji, Panie Burmistrzu, a nie po to, żeby byli. Nie po to, żeby byli. Przy wsi Kaczkówko chciałem jeszcze Panu podziękować, że wywiózł Pan wszystkie śmieci, lodówki z drogi, za którą się wziął Paweł Sikora. Nie wiem czy Pan skończy w tej kadencji. Ja jestem przerażony Pana działaniem z tym człowiekiem. Ja jestem przerażony. Niech Pan go ode mnie tam odsunie. Niech on się do moich rzeczy nie dotyka., bo ja dostanę zawału, choć mam córkę lekarza, która mi powiedziała – tata, serce to tylko mięsień, mózg się liczy. No naprawdę nie da się tego słuchać dalej z tym Panem co on wyprawia. No to się nie da. Ja nie wiem, po co szkodnik w urzędzie? On sobie tu prywatną rozgrywkę robi? A może Pan mu każe? To może mi Pan powie, to zrozumiem, bo ja nie mogę tego zrozumieć. Nie mogę zrozumieć, że nie przygotował uchwały na sesję w sprawie przejęcia lokalu, gdzie macie zobowiązania i on ma protokoły. Nie mogę zrozumieć, że uczyniliście geodezyjne wyznaczenia i już poszło pismo do WiK-u za 30 dni – zamykam Panu kanalizację w Kaczkówku m^3 przywozi mój zięć betonu. Ostatnią studzienkę wlewamy i będziecie mieli fekalia, na zewnątrz będą płynęły, bo nie umiecie działać, bo ten super Batman pod nazwą Prezes WiK-u. zadzwoniłem do niego, mówię – Andrzej, zapraszam cię na rozmowę, bo mamy problem w Kaczkówku, bo przez moje działki idzie cała wasza magistrala ścieków. Dobrze, dobrze, po długim weekendzie. W ogóle się nie odezwał. W ogóle się nie odezwał to dostał pismo prawnicze, żeby zrozumiał o co chodzi i, żeby gmina zrozumiała o co chodzi, m^3 to jest 300,00 zł w studzienkę i mieszkańców będziecie mieli tutaj pod gabinetem. I za chwilę jeszcze w innym temacie tak samo, bo widzę, że zabawa się musi skończyć z tym dyletanctwem tej administracji urzędniczej Żnina. Przyszli młodzi ludzie z doświadczeniem zarządzania

z urzędu pracy, z doświadczeniem takim politycznym, bo zawsze Starostwo traktowałem jako polityczne, ale żeby takie błędy robić? Panie Burmistrzu, ta droga będzie im służyła do ostatniej studzienki, którą mają, żeby mogli wejść. WiK-owi, nie mi, bo ja mam to gdzieś. Ja sobie kupiłem tam 25 działek, to wystarczy. Dzięki Idziemu. Ocena ogólna. Jestem rozczarowany pracą Pana po pierwszym roku, dbaniem o majątek. Przeraziło mnie łącznie z dzisiejszym wywiadem, z Pana sprawozdaniem, przez ostatni rok wymienił Pan z tego miejsca, które nie jest do tego więcej inwestycji powiatowych, co się wydarzyło w Powiecie Żnińskim. Było mi przykro z tego powodu. Raz Pan poświęcił sprawozdaniu chyba z 6 punktów co Powiat zrobił w Gminie Żnin i łącznie z jakimś mostem gdzieś i z czymś. No dramat. No dramat, no to jest przerażające. Tu jest gmina, tu jest Polska. Tu jest Żnin, tu jesteśmy Radni żnińscy, mieszkańcy i rozmawiajmy o swoim. Jedno co nas łączy z Powiatem to niezbyt partnerska rozmowa z biblioteką, gdzie kosztuje 1 900 000,00 zł, a Powiat kładzie parę złotych. Przepraszam, muszę przerwać, bo jak zobaczyłem Andrzeja to się przestraszyłem, bo ja się Andrzeja boję ogólnie nie? I to Andrzej o tym wie, bo jest starszy, bardziej wysportowany. Panie Burmistrzu, zwracałem się do Biura Rady, rozmawiałem z Przewodniczącym. Powiedział, że będzie uchwała w sprawie wycofania się naszego z LGD. Nie nastąpiło to. Pani Skarbnik nie odpowiedziała mi. Jest Pani przygotowana, tak? Na jakiej podstawie, tu może odpowie, to będziemy wszyscy wiedzieć. Na jakiej podstawie płacimy 90 000,00 zł do LGD na pensje Prezesa? Uświadomię, że nie chciałbym tak jak Robert tam rozróżniał ile weszło, ile wyszło. Pomińmy to, ale płacimy 88 000,00 zł za ostatni rok, kalkulując to, że to jest relatywne do działania LGD.. to jest 1 500 000,00 zł jakbyśmy dzisiaj to oceniali i nie Panie Burmistrzu 800 000,00 zł, bo to były wtedy inne pieniądze 15 lat temu. To jest około 1 500 000,00 zł włożyliśmy. Prosiłem o wywołanie dyskusji na sesji poprzez uchwałę i wyjście nas z LGD. Dlaczego? My jako największy płatnik do LGD nie jesteśmy w zarządzie. Nie mamy przedstawiciela w zarządzie. Rządzą nami Rogowo, co się u nas dzieje, czy nie i osoby, jak to się dzisiaj mówi – okręty cienie, a one są okręty cienie ludzie, którzy mówią, że LGD jest ich. Nie muszę chyba mówić nazwisk, wszyscy wiecie o kim mówię. Ich jest radio i ich jest LGD. Ich. Na spotkaniu jednym z kimś, z moim tam przyjacielem, Pan Prezes LGD wypowiedział się, że jemu nie zależy na Gminie Żnin, mogą odejść. Ja bym chciał, żeby przyszedł w końcu na tą sesję, a nie potajemnie i odpowiedział, jak zarządzane LGD przez niego, jego pracownica w LGD, a jej brat, Wójt Rogowa, członek zarządu podpisali się przy udzieleniu jej 100 000,00 zł dotacji jako pracownikowi LGD i jej mężowi następne 100 000,00 zł. Ja chcę, żeby on to odpowiedział publicznie jak to się odbywa. Zgodnie z prawem, ale czy zgodnie z czymś innym? Ja chcę to wiedzieć. Ja chcę

wiedzieć ile Prezes zarabia pieniędzy, czy starcza te 88 000,00 zł nasze rocznie, że Gmina Żnin ma utrzymanka, czy nie. Powiem, jest zapisane 4,00 zł od mieszkańca w uchwale. Ja nie znam statystyk, ale przyjmijmy, że tu jest dobrze, 88 000,00 zł jest do zapłacenia. Powiat ma 74 000 mieszkańców, a ile płaci? 30 000,00 zł. A ja nie widziałem w tej uchwale wyodrębnienia dla Powiatu. To chcecie uczestniczyć w tym? Chcecie w tej Lokalnej Grupie Grabieżczej uczestniczyć? Którzy opublikowali listy ludzi, którzy dostali lub mieli dostać finansowanie z LGD? Miało być 15 pozwów do sądu. Ile było? Żadnego. Publiczne pieniądze są po to, żeby dawać, ale my w Żninie nie, to ja uważam, że inne miasta to powinny, te gminy to powinny być do nas dodatkiem, a nie, że my jesteśmy dodatkiem do tamtych gmin. Proszę Państwa, tu jest Polska, tu jest Gmina Żnin, tu są Radni Żnina. Zacznijmy walczyć o swoje. Nie bądźmy jakimiś ludźmi, jakbyśmy byli niedorozwinięci, że łupią nas, leją maczugą po głowie, a my tego nie widzimy. Jak ja widzę, że cała Rada godzi się 300 000,00 zł dać na chodniki Powiatowe, a 30 000,00 zł na świetlicę w Kaczkówku są przeciw, to co jest kogo? Mamy bibliotekę, zadania sprawuje Powiat i Gmina, kosztuje 2 000 000,00 zł. Tak tniemy, 1 000 000,00 zł płaci Powiat, 1 000 000,00 zł płaci Gmina Żnin. Nie pasuje? Rozchodzimy się. Na jakiej zasadzie pieczątki, nazwa wpłynie na zatrudnianie ludzi, na wybór Dyrektora mają ludzie, którzy płacą 30 %? Ja tu nie, żeby było przeciwko Staroście, przeciwko Panu, ja podchodzę restrykto-biznesowo do tego. Ja uważam, że jak się spółki zawiera, albo zawiera się na jakiejś podstawie udziałów, albo się załatwia je 50 na 50 i wtedy jest ogólny szacunek jednego do drugiego. No ale jak chcecie mi powiedzieć? I później czyta Pan Burmistrz, że Starosta dał 100 000,00 zł na kolejkę. A przez 5 lat czemu nie dał 100 000,00 zł na kolejkę? Jak była umowa? A to trzeba dać, żeby ktoś oddał? To co to? Marketing? No jak? Ja nie chcę budować tych chodników, bo mnie naprawdę nie obchodzą chodniki przy drogach powiatowych. Mnie obchodzą chodniki przy drogach gminnych. Stara metoda, która była wypracowana na konwencie starostów 20 lat temu nie może dzisiaj trwać, bo zamiast budować te chodniki z własnych pieniędzy, to jest tyle dotacji, tyle programów wiejskich, wszystkiego, że my możemy to sami zrobić i za 5 % jak był Polski Ład. Jak był Polski Ład to Burmistrz Luchowski nie zgłosił żadnego chodnika u nas do budowania z Polskiego Ładu, tylko się bawiliśmy z czymś innym. To są straty. To jest nowoczesne zarządzanie. Albo się obudzimy tu wszyscy, bo mamy jeszcze 4 lata, albo będziemy tutaj chodzili i będę słuchał po tamtej stronie „pojednanie ze Starostwem". A kto się z nimi kłóci? My musimy zrobić plan przestrzennego zagospodarowania, żeby oni mogli wydać pozwolenie na budowę. Niech każdy robi to do czego jest stworzony, ale na pewno nie do tego, żeby nasz Burmistrz Wójta, Starostę woził naszym samochodem po Polsce, bo to

miało już być zakopane, a jednak dalej żyje. Czarna Wołga w Żninie dalej działa. Ja wiem co mówię. Czarna Wołga dalej, bo to jest mit. To jest mit. Panie Burmistrzu, ja proponuję Panu, niech Pan w końcu wystawi na rynku tą skodę. Ogłosi, że jest do sprzedaży, zrobi Pan przetarg. Ma Pan piękny samochód w moim stylu. Za moich czasów się pisało, jak się podanie do pracy pisało, to się na końcu pisało „posiadam prawo jazdy kategorii B", a Pan takie posiada. To czyli Pan umie jeździć. To po co Panu kierowca. Ale tak Pan rzadko korzysta, że mam zdjęcia jak Pan wiezie całą tą grupę ludzi w tej skodzie. Dobra, ale to nie o to chodzi. Ja nie mam nic przeciwko, żeby oni jeździli. Ja mam przeciwko temu, że Pan mówi, że nie będzie korzystał z samochodu służbowego. Ja przeciwko temu mam to powiedzenie. Ja nie tego, bo ja w swoim samochodzie też Pana Burmistrza woziłem. Proszę Państwa, wiem, że już jesteście źli, a ja mam 30 telefonów do wykonania, ale tu z uśmiechem do Roberta, który mi podpadł rok temu też. On o tym wie, ale gdzieś tam później jak wyszedłem to Robert powiedział, że Dariusz wizjoner. Tak Robert, bo nasz czas się kończy w administracji jako Radni. Jeżeli my nie sprzedamy naszych błędów, naszej głupoty, naszego nie doradztwa, naszej ułomności młodym ludziom. My im nie powiemy jakie my zrobiliśmy błędy, to my nie pójdziemy do przodu. Nie można uczestniczyć w LGD, płacić 88 000,00 zł i nie mieć swojego członka zarządu. Trzy gminy nie mają tyle mieszkańców co nasza jedna. Naprawdę ja bym wolał, żeby w gminie dostało 20 osób na te paznokcie, jakieś zawody, jezioraki, coś, bo to ja za tym stoję. Mówię głośno, dlaczego muzeum nie prowadzi dydaktyczno-naukowych odkryć archeologicznych przy Muzeum w Wenecji. Dlaczego? To ma być muzeum? A na końcu Ameryka kojarzy nam się z bogactwem, a muzeum nam się kojarzy z takim czymś co upada. A ja nie chcę tak. Albo nie chcę tłumaczenia Dyrektora, że on mówi, że jak te machiny zlikwiduje to nas wypiszą ze Szlaku Piastowskiego. A ja się go pytam – to my potrzebujemy Szlak Piastowski, czy Szlak Piastowski nas? Bo ja uważam, że nas potrzebuje. I nikt nie zmaże z masy, bo w 2 – 3 klasie podstawówki otwiera książkę i jest Wenecja i jest Biskupin. I nie może być innej sytuacji. I naprawdę nie uczą o machinach wykonanych w sposób wadliwy, gdzie bal 6 m – 8 m, zakończony blachą może uderzyć kogoś w głowę. Tak się nie robi. I prosiłbym was, żeby w końcu, ja wiem, że wy robicie jedną Komisję dla wszystkich, że wam się nie chce przychodzić, że jeszcze się uczycie. Ja to rozumiem, ja się sam uczyłem. Tam tylko ja byłem z Dyrektorami, którzy byli w PZP-erze i wszędzie i oni mnie dopuścili, żebym mógł sobie tak gadać jak teraz po 8 latach. Ja 8 lat siedziałem w kozie. Tu Andrzej dobrze podpowiada. A jeszcze był przepis taki, że następnych Radnych szkoliliśmy tak, że musieli chodzić spoza Rady do każdej Komisji i się uczyć, żeby zostać kiedyś Radnymi. Tak było, nie Andrzej?

Ja 8 lat w kozie siedziałem, żeby zrozumieć co to jest statut, co to jest ustawa, co to jest budżet, co to jest paragraf. I jeszcze raz na koniec wspomnę, budżetu mnie nauczyła Ś. P. Barbara Radtke, z której wczoraj bratem się spotkałem i sobie pozwolę to powiedzieć. I Basia mnie nauczyła to, działów, rozdziałów, paragraf, ustęp, bo to była szkoła, bo dawniej jak się zmieniało pracownika, to 3 miesiące, albo pół roku przed zatrudniało się drugiego, żeby się nauczył i obył, a nie jak jest dzisiaj. To nie jest tak jak dzisiaj. Jak dzisiaj mamy siłę fachową, żeby ją przyjąć, to się robi fiku-miku, a nie robi się, jak to Idzi mnie oskarżał „bo ty Darek tylko biznesowo patrzysz". Ale to jest dobre, bo jest zerojedynkowe. Coś z czegoś musi wynikać. Jak biorę kierowcę to musi mieć prawo jazdy, jak ma prawo jazdy to musi umieć jeździć. Nie umie, nie pracuje. A nie tak jak my opowiadamy, że tu się ciągle wszyscy uczą. Uczelnie są w innych miejscach do nauki. Przepraszam za długi wywód, jeżeli kogoś obraziłem. Myślę Robert, że z tego wizjonerstwa nie zejdziemy. Myślę, że niedługo pokażemy jak to działa, bardzo mocno. Myślę, że nie będzie koalicji, tylko będą ludzie, którzy będą chcieli pracować, bo ten podział na koalicję, podział tych stanowisk, to jest następne prehistoryczne G. to już mdleje. Dzisiaj nie ma poszanowania do księdza, nauczyciela, a do tych tytułów co my tu mamy na tych sesjach, to nawet ludzie nie wiedzą. Jeżeli ja jestem Radnym po roku i ja nie wiem kto jest u mnie Przewodniczącym i jakiej Komisji i nie znam pełnej nazwy tej Komisji, to chyba coś nie gra, nie? A teraz jeszcze wymień składy tej Komisji, kto jest w danej Komisji. Potrafisz, Panie Darek? Wymienisz? To kto jest w Komisji Rewizyjnej? A ja. Ja jestem charyzmatyczny to wszyscy wiedzą. Dziękuję bardzo. Oddaje głos Panu Przewodniczącemu. Panie Andrzeju, Pan zna moje wypowiedzi. Prosiłbym, żeby tylko Burmistrz się odnosił do moich wypowiedzi, a nie Radni odpowiadali do mnie, bo to jest wotum dla Burmistrza i proszę dyskutować sobie z Burmistrzem, a żebym nie słyszał „a Darek Kaźmierczak powiedział", „a Darek Kaźmierczak mówił", „a Darek nie mówił", „a to nieprawda", albo to, jak ktoś chcę ze mną porozmawiać, zapraszam do mojego Youtube'a do Torunia, 8 punktów do podpisania i tam możemy rozmawiać. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Bardzo dziękuję, Szanownemu Radnemu. Panie Burmistrzu. Ja widzę, Marek musisz wyczekać, bo to jest za dużo informacji na raz.

Radny Rady Miejskiej Marek Gałązka – Właśnie zmierzałem do czegoś innego. Nie żeby zabrać głos tylko zapytać, czy w trakcie trwania punktu można zrobić przerwę.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Proponuję dokończyć jednak ten punkt i dopiero przerwa. Wytrzymajcie. Panie Burmistrzu, proszę, jeżeli ma Pan.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowny Panie Radny, nie wiem skąd Pan wziął informację, że majątek gminy zmniejszył się o 10 000 000,00 zł. Jak dobrze pamiętam wykonanie planów wydatków majątkowych zostało zrealizowane w 2024 r. na poziomie ponad 98 %.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – A ogólny? Zaraz Pan dokończy. A ogólny?

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Ale to są wydatki bieżące.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ogólnych? Panie Burmistrzu, ja jestem osobą dość charyzmatyczną, ja ogólnie Panu mówiłem, że wykonany budżet jest 94,7 % wydatków ogólnych. I taka była rozmowa. I z tych ogólnych wychodzi 10 000 000,00 zł mniej pieniędzy. I jak Panu zostały te pieniądze, trzeba było rozpisać następne przetargi, robić inwestycje i robić. Ja nie mówię, że Pan majątkowych nie zrobił. Pan jest związany umowami. Ja naprawdę wiem o czym mówię.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Proszę pozwolić dokończyć. Darek odpowiesz później.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Dobrze.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Dobrze, jeżeli chodzi o osobę, która miała zajmować się spółkami to na pewno Pan Radny wie, że w poprzedniej kadencji w Urzędzie Miejskim nie było audytora wewnętrznego, stąd też Pan Waldemar Wajgelt został zatrudniony na to właśnie stanowisko, a audytor wewnętrzny przy takim a nie innym budżecie jest obowiązkiem naszym. Dodatkowo Pan Waldemar Wajgelt dostał za zadanie sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad spółkami gdzie samorząd Gminy Żnin ma swoje udziały. To tak w woli wyjaśnienia. Jeżeli chodzi o Wydział Ochrony Środowiska i Wsparcia Sołectw w inwestycjach, w realizacji Funduszy Sołeckich i o to palenisko, bo o palenisko chodzi, nie o grill, to z tego co jest mi wiadomo, pracownicy Wydziału Środowiska dwukrotnie wysłali zapytania do Pani Sołtys z prośbą o informację, w którym kierunku, jak ma wyglądać to palenisko, żeby mogli zrealizować tą inwestycję. Dodatkowo wysyłany był SMS do Pani Sołtys z prośba o kontakt, aby się spotkać i doszczegółowić realizację tej inwestycji. Bez odzewu. W sprawozdaniach z informacji między sesjami zawsze wspominałem o inwestycjach powiatowych, gdzie, w których właściwie samorząd Gminy Żnin dofinansował te zadania. Ja myślę, że to jest dobra praktyka. Ostatnio wziąłem udział w spotkaniu z Dyrektorami Zarządów Dróg Powiatowych z terenu Województwa Kujawsko-Pomorskiego i uwaga, wiele samorządów realizuje oczywiście inwestycje na drogach, czy to przebudowy, remonty, budowy i chodniki w danych gminach, ale pod warunkiem, że ma zapewnienie dofinansowania tych

zadań z samorządu gminnego. I na przykład w samorządzie Powiatu Rypińskiego, jak gmina nie dołoży 50 % do drogi, czy do chodnika to samorząd powiatowy danej drogi w konkretnej gminie nie zrealizuje. Ja myślę, że tutaj ten system jest dobry. Dofinansowanie 50 na 50. Cieszymy się de facto nie ma takiego obowiązku, a właściwie może nie obowiązku, ale warunku samorządu powiatowego na temat chociażby budowy dróg. Tu jest wola, myślę tutaj dobra Państwa Radnych, czy chcecie Państwo dofinansować, czy nie. My ze swojej strony to proponujemy, a decyzja należy oczywiście do Wysokie Rady. Jeżeli chodzi o Muzeum Ziemi Pałuckiej i te kwestie związane ze stanem majątku, ze stanem parowozowni, to jesteśmy po postępowaniu przetargowym. W poniedziałek podpisuje Pan Dyrektor umowę na remont m.in. parowozowni, więc myślę, że ten stan tych obiektów z pewnością się poprawi. Na te zadanie otrzymaliśmy dofinansowanie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Jeżeli chodzi o Bibliotekę Publiczną i brak możliwości wypożyczenia książek online, to z tego co wiem, to Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna jest w ramach Zintegrowanego Systemu Bibliotecznego MAK+. W ramach tego systemu po zalogowaniu mieszkańcy mogą zarezerwować sobie konkretny zbiór biblioteczny, maksymalnie 3 publikacje i po akceptacji bibliotekarza te zbiory biblioteczne uzyskują status zarezerwowany i oczekują na wypożyczenie czytelnika do maksymalnie 7 dni. Jeżeli chodzi o tą popularyzację czytelnictwa, zgadzam się jak najbardziej, to jest obowiązek biblioteki. Myślę, że Pani Dyrektor realizuje ten cel myślę wyśmienicie. Warto zaglądać do biblioteki. Warto się tam pojawić. Warto obserwować media społecznościowe, strony. Ponad 400 wydarzeń organizowanych w bibliotece, w tym myślę znaczna większość dotyczy popularyzowania czytelnictwa. Jeżeli chodzi o ten samochód, korzystania z samochodu służbowego, to na pewno Pan Radny wie, że korzystam z tego w minimalnym zakresie jak naprawdę tylko mogę. Fakt, posiadam swój samochód osobowy, kategorię B, jeżdżę w weekendy, w ciągu tygodnia, także zresztą jeżeli Pan Radny nie wierzy, można się.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Panie Burmistrzu, Pan doda, że Pan ma kilometrówkę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Tak, dokładnie. Z tego korzystam, a jeżeli chodzi o korzystanie z samochodu służbowego, jest to w minimalnym zakresie. Jeżeli chodzi o inwestycje ul. Kościuszki, cały czas plac budowy, realizacja inwestycji trwa. Tyle mogę na ten temat powiedzieć. Natomiast jeżeli chodzi o inwestycje, których wykonawcą jest firma Kowalski Budownictwo to takowe na terenie Gminy Żnin są, które firma realizuje. To nie jest tak, że firma Kowalski nie realizuje, czy nie wygrywa postępowań przetargowych na

terenie Gminy Żnin. Dobrze wiemy, że postępowanie przetargowe rządzi się swoimi prawami. Trzeba złożyć ofertę itd., itd. są określone kryteria. Jak tylko firma Kowalski Budownictwo złoży najkorzystniejszą ofertę, zresztą co ma do tego Burmistrz? Nic do tego Burmistrz tutaj nie ma. Jeżeli chodzi o stan zasobu mieszkaniowego komunalnego Gminy Żnin, to chciałbym przypomnieć, że obecnie trwa postępowanie przetargowe na kompleksową modernizację i termomodernizację energetyczną komunalnych budynków w Gminie Żnin. Projekt ten będzie obejmował 9 budynków mieszkalnych. Pierwszy etap, pierwsza część to 5 budynków. Otrzymaliśmy dofinansowanie na to zadanie. Oferenci mogą składać do 26 maja 2025 r. swoje oferty. W pierwszym postępowaniu objęliśmy 4 budynki, a mianowicie budynki w Paryżu, Słębowie, kamienice przy ul. Pocztowej, a także Podgórzyn, więc to nie jest też tak, że nie dbamy o ten nasz zasób komunalny i w nawiązaniu do tej informacji, że nic nie robimy w budynku po byłej szkole w Cerekwicy, to przypomnę Panu Radnemu, że bodajże podczas ostatniej sesji Rady Miejskiej Państwo zabezpieczyliście środki na opracowanie dokumentacji, na zmianę sposobu użytkowania tej nieruchomości i powstanie tam lokali mieszkalnych. W tym roku ta dokumentacja powstanie. Spieszymy się bardzo szybko, ponieważ jest nabór wniosków z Banku Gospodarstwa Krajowego na dofinansowanie tego typu inwestycji, nawet w bodajże tam było 75 %, czy 80 %. Szanowni Państwo, jeżeli chodzi, dalej tak postaram się odnieść - kwestie oświatowe. Jaka przyszłość czeka oświatę? Ja bardzo serdecznie Pana Radnego zachęcam do prac w ramach opracowywania dokumentu strategicznego, który jest teraz na etapie przygotowywania. Myślę, że będą spotkania zorganizowane z Państwem z Centrum Usług Wspólnych i Zarządzania Oświatą. Z wielką chęcią poznam Pana wizję w kwestiach właśnie oświatowych, w kwestiach, w którym kierunku ta oświata w Gminie Żnin ma pójść i bardzo proszę o przekazywanie tych informacji na spotkaniach stricte skierowanych konkretnemu tematowi. Tak samo jak w kwestii Lokalnej Grupy Działania Pałuki Wspólna Sprawa i udziału Gminy Żnin w tym stowarzyszeniu. Podczas ostatniej łączonej Komisji Rady Miejskiej w Żninie ustalono, iż takie spotkanie z przedstawicielami Zarządu Lokalnej Grupy Działania Pałuki Wspólna Sprawa jest zaplanowana na dzień 18 czerwca 2025 r., więc zachęcam Pana Radnego też. Myślę, że Pan Prezes, zarząd i biuro wyjaśnią wiele, wiele, wiele spraw, które Pana w tej kwestii nurtują. Kwestie świetlic, zwłaszcza tej, o której Pan wspomniał w Kaczkówku. Temat poruszyłem podczas właściwej Komisji Rady Miejskiej w Żninie. Z tego co wiem Komisja chciała się spotkać z właścicielem tej nieruchomości, chciała się spotkać z Panią Sołtys. Nie wiem dlaczego nie doszło do tego spotkania, czy tutaj były jakieś problemy komunikacyjne. Może tutaj któryś z Państwa Radnych, którzy są w tej

Komisji mógłby zabrać głos, czy były jakieś trudności z ustalaniem wspólnego terminu, ale temat jest podejmowany. Tak samo jak kwestia budowy świetlic kontenerowych. Nie wiem, czy Pan Radny wie, jesteśmy na etapie dokumentacji i przygotowywania inwestycji w Sobiejuchach. Tak myślę, że niebawem powstanie. Jeżeli Pan Radny myśli, że miejsce, które obecnie tam jest, w którym może być świetlica, no to.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ale Pan chce porównać, że nie ma świetlicy do byle jakiej świetlicy? Ja chcę Panu powiedzieć, jak się nie ma zdrowia to się nie rozmawia ze zdrowym tylko z chorym. Jeżeli to mi Pan tak tłumaczy, że w Sobiejuchach jest świetlica złego stanu, a w Kaczkówku nie ma w ogóle i w Kaczkówku jest dobrze, a tam jest źle? Ja takiego logicznego myślenia nie rozumiem.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Niech Pan Burmistrz dokończy.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ale niech nie mówi takich rzeczy, bo to irytuje.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – I dalej rozmawiamy tutaj m.in. z Radną Panią Elżbietą Gogolą o kwestiach właśnie kontenerowych także ja myślę, że w tej kadencji nie tylko jedna, ale i więcej świetlic kontenerowych takich jak chociażby w Murczynku czy w Uścikowie dokładnie, one powstaną. Czy to jest kwota 150 000,00 zł? Myślę, że jeżeli dodalibyśmy do tego przyłącza, dokumentację, będzie to troszeczkę więcej, ale myślę, że jest to tutaj do dźwignięcia bez problemu przez samorząd Gminy Żnin. Jeżeli chodzi o kwestie odszkodowań za niedostarczenie lokalów mieszkalnych, które Gmina Żnin płaci osobom prywatnym to jest to kwota na ubiegły rok 147 000,00 zł. To jest kwota roczna. My tutaj wspólnie z Prezesem Dariuszem Żurawickim staramy się sukcesywnie zmniejszać tę kwotę. Myślę, że za rok usłyszy Pan Radny, że ta kwota jest znacznie, znacznie niższa. Co do inwestycji w remizy, inwestycji w Ochotnicze Straże Pożarne, grzechem byłoby przejść obojętnie jeżeli istnieją dofinansowania, a mogą to być jedyne dofinansowania teraz, w tym czasie ze środków unijnych na modernizację i rozbudowę remiz, stąd też z tego korzystamy. Także jeszcze tak sobie zapisałem, momencik. Tak, wątek Cukrowni. Powiem Panu tak, podejmujemy działania, m.in. te, o których Pan mówił. W związku z tajemnicą skarbową nie można mówić wszystkiego o podatniku, niemniej jednak troszeczkę już inaczej uważam, Cukrownia na nas patrzy mniej przychylnym okiem na nasze działania, które są realizowane. Tyle mogę powiedzieć. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Bardzo dziękuję. Proszę.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ad vocem, albo rzeczy, które nie były dopowiedziane. Szkoła w Kaczkowie. Zabezpieczone środki finansowe, do dzisiaj nic nie

zrobione. Pan Burmistrz mi nie odpowiedział. To jest jedna rzecz. Dwa, ja deklaruje publicznie, bo nie chcę tego zrobić za darmo, chcę oddać działkę uzbrojoną z podłączeniem telefonicznym, klimatyzacją, piwnicą, z zapleczem za kwotę 30 000,00 zł – 50 000,00 zł. I sołectwo w ciągu dwóch lat wyremontuje za własne środki tą świetlicę. My nic od was nie chcemy. A ile kosztuje taka działka, to ja takie działki kupiłem 25 m – 50 m od tego sklepu, kupiłem po 80 000,00 zł – 50 000,00 zł. To żebyście zrozumieli, że chcę to oddać wam za darmo, bo ja nie muszę tego sprzedawać. Jeszcze raz powtarzam, nie ma świetlicy, należy się to mieszkańcom. Jest to najlepsze miejsce w tej wsi, uczęszczane przez wszystkich. Tamtędy się chodzi nad jezioro. I nie mówmy o żadnych pieniądzach, bo tych pieniędzy tam nie ma, to brak woli. Tak na marginesie, zrozumcie, że są ludzie, którzy coś chcą dać tej Gminie, a przede wszystkim mieszkańcom Kaczkówka. Panie Burmistrzy, prosiłbym też tu dalej nie argumentować tego, że tamta świetlica jest zła, a ci co chodzą, zebrania piszą w samochodzie na desce rozdzielczej, piszą protokoły to jest dobrze, bo to nie przystoi Panu. Tym bardziej, że Pan mieszka na wsi i Pan wie z czym się borykają mieszkańcy wsi, z jakimi problemami. Również nie odpowiedział mi Pan, kiedy zacznie Miejski Ośrodek Sportu działać, bo tam nie ma żadnych inicjatyw. Ja nie mówię o okresie letnim. Również Pan nie powiedział, że porozmawia z Panią Dyrektor biblioteki, czy place zabaw ożyją dzięki bibliotece w sezonie jesienno-wiosennym, żeby odbywały się cykliczne imprezy. Prosiłbym, zmieńcie narrację, że sobie ktoś coś ma poszukać. Biblioteka służy w 90 % prywatnym ludziom, którzy zwiedzają świat i Europę do przedstawienia się, pochwalenia gdzie byli. Proszę sobie zajrzeć na tę stronę. Klub Podróżnika ma tam swoją siedzibę, a to nie jest zadanie własne gminy. Zadaniem własnym gminy jest rozpowszechnianie czytelnictwa, po to jest biblioteka i traktujemy ją jako instytucję kultury, która ma działać. Prelekcje w szkołach, place zabaw, o których ja mówię. To jest działanie. Nie chodzenie po sklepach, z torebeczką i do fryzjera. Ja mówię wprost. Ja jestem pracodawcą. Jak tak ma to wyglądać to się zastanówcie. Panie Burmistrzu, oni Pana nie szanują, nie mnie, bo ja to widzę i mogę nie widzieć, ale oni Pana nie szanują. Jak się cię nie boją to się z ciebie śmieją. Niech się zaczną ciebie bać. Masz 600 ludzi, którymi musisz zarządzać. To są nauczyciele, wszyscy. Oni się muszą bać, że pracują, ale też od ciebie wymagać, a ty od nic. Tu nie może być sytuacji, że pracownik jednostki kultury chodzi cały dzień po mieście i w ogóle nie ma z tego powodu stresu. To pozakładaj GPS-y w drzwiach i zobaczysz, że wtedy się okaże, że na 1/8 etatu pracuje. Przyszła i wyszła. Niech się znowu obrażą na mnie. To u Andrzeja może nauczyciel nie przyjść na lekcje i powiedzieć, że był? No nie, no musi być. No ludzie. Dobra, bo przejdę do bardziej osobistych, a nie dobrych

rzeczy. Panie Burmistrzu, bo tu się należy Panu pochwała. Zawsze lubię Pana chwalić, bo widzę potencjał. Niech Pan zobaczy jedną rzecz. Gdyby Pan powiedział, bo tak na marginesie oświetlenie komunalnych obiektów, to 5 lat tu ćwiczyłem na sesji i od lat tak waliłem, że to ma być i mniejsza, to też warto podkreślić od kogo to wyszło, ale niech Pan zobaczy. Mówi Pan o szkole w Cerekwicy. W sprawozdaniu o tym Pan nie mówił. Mówił Pan tam, że coś tam zrobił, o tym Pan nie mówił. Nie, nie, nie, nie. Ale inaczej. Inaczej. Rzeczą, nie ten rok, ale rzeczą, właściwie to, co chciałem powiedzieć, mówi mi Pan, że my robimy, a ja Pana oceniam za 2024 r. W 2024 r. Pan nic nie zrobił. Teraz się pojawiło to, ale jakby Pan to zrobił w sprawozdaniu, u mnie by tego pytania nie było. Musi Pan sprzedawać techniczną wiedzę Radnym, bo my jesteśmy różnorodni. Różnorodni, każdy inaczej odbiera Pana odpowiedź, a ta różnorodność polega na tym, że będzie Pan mocny, jeżeli będzie Pan z nami rozmawiał i chciał rozmawiać. Ja naprawdę mam nadzieję, że Pan spowoduje najwyższy poziom samorządu w Gminie Żnin. Nie tak jak kiedyś jeden z Burmistrzów powiedział, że jesteśmy na „Ż" to jesteśmy najgorszą gminą. Tylko ja uważam, że musimy być pionierami. Musimy być siłaczkami i pchać to do przodu. I naprawdę, starego garnituru podpowiedzi nie słuchajmy, bo on jest przepocony, on jest niezgodny z modą i on się nie nadaje do przyszłości życia tej gminy. Proszę korzystać z czegoś innego. Niech Pan nas zaskoczy innowacją. Niech Pan nas zaskoczy. Jak Pan nas nie będzie zaskakiwał i będzie Pan ciągle pieprzył o drogach i chodnikach w powiecie, to my tu wszyscy dostaniemy omdlenia. Niech Pan powie o chodniku w Żninie. Niech Pan powie o ul. Sienkiewicza. Niech Pan powie o prehistorycznym budynku ul. Towarowej. Niech Pan to powie. To my tu wszyscy „aaa". I niech Pan będzie odważny. I nie rozmowy o LGD popołudniu, tylko Pan go zaprosi na sesję. Pan zrobi punkt – informacja Prezesa LGD na temat Gminy Żnin w udziale w tym. Po to są sesje. Po to są nagrywane. Po to jest wszystko. Po co popołudniu? Komu to potrzebne? Tak samo Pan z Novago zrobił. Nie wprowadził Pan dyskusji na sesji popołudniu. Jeden przyjechał powiedzieć swoje, drugi powiedział swoje. A co Rada na to? Powracając jeszcze do tych pytań, bo tu nie dostałem odpowiedzi. Kto wyraził z Gminy Żnin 4,00 zł wpłaty do LGD i na jakiej podstawie to wypłacacie? Pani Skarbnik jest przygotowana i ma powiedzieć. Ja też chcę, żeby to było powiedziane.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Tak, można? Czy najpierw Pan Burmistrz wcześniej, czy Pani Skarbnik?

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Nie, ja już nie chcę odpowiedzi od Burmistrza. Ja już jak do kolegi.

Skarbnik Gminy Bernadeta Chojnacka – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Panie

Radny, sprawdziłam dokumenty. 9 listopada 2007 r., Rada podjęła decyzje. Rada Miejska w Żninie podjęła decyzję, że przystępuje do Lokalnej Grupy Działania i ta uchwała powoduje, że zgodnie ze statutem tego stowarzyszenia, jesteśmy członkiem zwyczajnym LGD, z racji tego, że jesteśmy osobą prawną i jesteśmy dodatkowo jednostką samorządu terytorialnego. Jeżeli jesteśmy członkiem zwyczajnym LGD, to zgodnie z tym statutem m.in. powinniśmy przestrzegać postanowień statutu, regularnie opłacać składki członkowskie. Jeżeli chodzi o z kolei wysokość składek członkowskich, o wysokości tej decyduje już zarząd, ponieważ to należy do ich kompetencji. Z tego co mi wiadomo, to ta składka corocznie wzrasta. I to co mówiliśmy na Komisji Rewizyjnej, że w obecnym stanie prawnym, możemy tej składki w budżecie na przykład w budżecie na rok 2026, ustalając ten projekt budżetu, możecie Państwo powiedzieć, że nie wyrażacie zgody, by zabezpieczyć środki na opłacenie tej składki w takiej wysokości i w mojej opinii, ale nie jestem tutaj prawnikiem, to co Pan wtedy wcześniej powiedział, że powinna być wtedy przygotowana też uchwała o tym, że jest rezygnacja z tego członkostwa. Chociaż z tych zapisów może wynikać również to, że możemy prawdopodobnie przez to, że nie będziemy płacić tej składki, będziemy wykluczeni.
Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Panie Andrzeju. Do czego ja zmierzam, bo znowu problem trafił na kochanego Łukasza. Przez 15 lat, z czego ja ileś lat tu byłem, bo wyemigrowałem na 8 lat do powiatu, na żadnym budżecie, ty byłeś też, nigdy nie mówiono ile wynosi składka do LGD. Nigdy nie wyodrębniono w budżecie ani w opisie budżetu. Ja zadałem takie pytanie, żebyście Państwo wszyscy byli świadomi. A jak zarząd podejmie 20,00 zł od osoby, to na jakiej podstawie Pani to wpisze? I dlatego ja obliguje, jeżeli nie uda się wyjść z tego LGD, to na pewno na ten rok trzeba zrobić autopoprawkę do budżetu, ile zostało wpłat, bo nie wiem, czy to jest płacone 1/12, czy jak. Nie wiem, nie znam jak to jest płacone. Miesięcznie? Czyli 1/12. Wpłaciliśmy już, przyjmijmy, że to po roku płacimy. Na następną sesję uchwała, zmiany do budżetu, Radni przegłosowują, że na LGD już więcej nie damy w tym roku, a w przyszłym roku w projekcie budżetu dyskutujemy, czy nas stać 4,00 zł, żeby byli wszyscy świadomi, czy chcemy Prezesowi dać pieniądze. To jest taka moja odpowiedź i tak to się działo. I następną rzeczą, Pani Skarbnik, w wydatkach, w którym dziale, w paragrafie, Pani to wypisuje musi być wyodrębnione „składka do LGD". To jest podstawowa rzecz informacyjna do Radnych, a nie może być ukryta, a ona jest ukryta. Nikt nie wie, ktokolwiek pobierze w BiP-u budżet, nie wie ile płacimy na Rogowo, żeby dobrze im się działo i rządzili w LGD. Jeszcze na cienie. Cienie. Cienie są jeszcze obok tego. I tak to wygląda. I Panie Burmistrzu, moja prośba i to Radni zadecydują, czy w zmianach do budżetu możemy zmniejszyć kwotę do 50 % wydatkowanych pieniędzy na LGD. I jak,

wtedy jak Pan Prezes i Zarząd podejmą decyzję, jeżeli w lipcu nie wpłacimy, czy nas automatycznie wykreślą. I będzie po problemie. A zmiany do budżetu tu przechodzą gładko to myślę, że przejdą.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Bardzo dziękuję.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Jeszcze raz dziękuję i przepraszam, ale żeby się nikt nie obraził, jeszcze zostaję, ale idę, bo mam 30 telefonów.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Ale jeszcze chociaż szacunek do Pana Burmistrza, odpowie.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Szybciutko odnośnie tej nieruchomości w Kaczkówku. To Pan Radny ją oddaje, czy sprzedaje, bo teraz ja się trochę zagmatwałem.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Nie mogę oddać, bo będzie to czyn korupcjogenny.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Ale darowiznę można przekazać.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Co?

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Darowiznę można przekazać.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Nie mogę przekazać darowizny, bo jeżeli ktoś to zgłosi, ja już mam przebadane to, to będzie połączenie, co już powiedziałem, polityka jak się łączy z biznesem to jest korupcja. Ja nie chcę być tu polityczny. Ja jeszcze rozważam inny element. Na razie chcę, żebyście podjęli decyzję. Prawdopodobnie zrobię w ten sposób, że zanim dojdzie do podpisania między nami aktu notarialnego to się zmieni właściciel. Właścicielem będzie moja córka, Agata Kaźmierczak i Agata Kaźmierczak sprzeda Gminie, żeby nie było, że do Wojewody znowu, albo do CBA. Co? Nie, ja wiem, że nie, ale będzie tak, że Pani Sołtys sprzedaje.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Ale nie dyskutujmy, kolega Darek odpowie.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Grzesiu, ty jesteś fajny chłopak, ale muszę ci jedną moją anegdotę powiedzieć, żebyś już dalej się nie rozpędzał dzisiaj. Twoje wykształcenie ci szkodzi.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Czy Pan Burmistrz? Kolego Grzegorzu, albo do mikrofonu głos? Tak, czy nie? Nie? Pan Burmistrz jedno zdanie? Też nie?

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Tutaj Pan Radny ma dużo telefonów, więc później można.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Jeszcze wytrzymajmy, wytrzymajmy. Kolega Robert Szafrański jeszcze.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Robert Szafrański – Ale chciałbym, żebyś też był, bo skoro mówiłem, że jesteś wizjonerem no to... to też będzie element takiej myślę, że wizji tematu, o którym też kiedyś rozmawialiśmy. Szanowna Rado, Panie Przewodniczący, Panie Burmistrzu, w raporcie pojawia się transport publiczny i transport publiczny tu jest gładko opisany, że mamy tam jakieś połączenia, uzyskaliśmy dofinansowania, że jest to transport realizowany przez określony podmiot, kilometry dróg są wymienione, ale i tak uważam, że mieszkańcy, czy społeczeństwo, bo to też jest w rozdziale społeczeństwo, są wykluczeni transportowo tutaj nasi mieszkańcy. Tego jest po pierwsze za mało. Po drugie, nie brakuje mi tam, w ogóle od jakiegoś czasu już mówię na każdej sesji, że proszę o podjęcie działań w kierunku odbudowy, czy przywrócenia transportu kolejowego. Tym bardziej, że słyszy się, że ma powstać droga kolejowa, czy wrócić połączenie kolejowe Kcynia-Szubin-Bydgoszcz, to tutaj można byłoby się pokusić o powrót połączenia kolejowego Żnin-Barcin-Inowrocław i dalej Bydgoszcz, bo to jest realne po prostu. I tyle, Panie Burmistrzu. Dziękuję bardzo.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak – Ad vocem. Robert, o jednej rzeczy nie zapominajcie. Ja jako Przewodniczący Rady opiniowałem, Burmistrz Luchowski zatwierdził, że to w tym roku to też było zatwierdzone, wykonaliśmy jako gmina, jedna z niewielu w kraju, umowę z Kujawsko-Pomorskim PKS-em, gdzie dojeżdża autobus do każdej miejscowości, zabiera dzieci, ale również jest komunikacja, czyli wewnętrznie mamy trochę to zrobione. To nie jest tak, ale to co ty mówisz, to o wizjonerstwo chodzi o połączenie gminy z gminami, powiatami i województwem. To jest rządowy program, który musi być, ale my musimy być aktywni i lepiej tam wyłożyć pieniądze niż na LGD. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Dziękuję. Czy Pan Burmistrz coś? Proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Ja tak szybciutko w temacie, który poruszył Pan Radny Szafrański. Myślę, że moje słowa potwierdzi także Pan Burmistrz Robert Luchowski, Radny Robert Luchowski, że działania podejmowane tutaj ze strony samorządu Gminy Żnin w kwestii uruchomienia ponownego, tej linii kolejowej był. Były pisma pisane. Były różnego rodzaju pisma pisane. Niestety tutaj bez wsparcia rządowego, bez wsparcia samorządu województwa Gmina Żnin może sobie takie pismo pisać i pisać i pisać i za wiele z tego być nie może. Ja odbyłem w tej kwestii rozmowę z Panią Marszałkinią Anetą Jędrzejewską, w temacie jak Urząd Marszałkowski widzi właściwie rozwój linii kolejowej tej części Województwa Kujawsko-Pomorskiego i niestety nie jest to zbyt optymistyczne. Na razie na mapie jest tylko zaznaczone w przyszłości może uruchomienie połączenia do

Inowrocławia, co niestety myślę dla Żniniaków, czy jest to dobra alternatywa do przemieszczania się do Bydgoszczy? Przez Inowrocław do Bydgoszczy? Nie wiem. Jest to gdzieś z tyłu w zamyśle. Zobaczymy co z tego będzie. Na pewno temat jest monitorowany. W poprzedniej kadencji był monitorowany, teraz też jest monitorowany. Rozmawiamy, aby te kwestie wykluczenia komunikacyjnego jeszcze zmniejszyć. Natomiast to o czym wspomniał jeszcze tutaj Radny Kaźmierczak, czyli połączenia tego publicznego transportu z dowozem uczniów, otrzymaliśmy dofinansowanie największe z Województwa Kujawsko-Pomorskiego na to zadanie i niestety z przykrością tutaj Wojewoda, rząd właściwie zaczyna się temu przyglądać i zaczyna grozić palcem, że to nie powinno tak wyglądać, że właśnie nie powinno to być łączone. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Jeszcze Pan Wiceprzewodniczący.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Robert Szafrański – Zgadza się, z tym, że ja bym nie demonizował właśnie połączenia do Inowrocławia, bo weźmy przykład taki, bo mówimy o transporcie pasażerskim. Jeżeli droga do Inowrocławia byłaby odnowiona, to ze Żnina do Inowrocławia jechalibyśmy 30 – 35 minut. Pociąg z Inowrocławia do Bydgoszczy w podobnym czasie jeździ i mówimy tutaj naprawdę, a poza tym z Bydgoszczy do Inowrocławia można się dostać wszędzie właściwie, to jest raz, a dwa, to też pamiętajmy o tym, że to by było połączenie transportowe, co też jest istotne dla przedsiębiorców tutaj miejscowych. I tyle.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Ja powiem tutaj jeszcze takie sprostowanie małe, że próba zorganizowania spotkania mojego z osobą PKP związaną z PKP Cargo, aby właśnie porozmawiać też odnośnie połączenia towarowego tutaj na linii Żnin-Inowrocław.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Bardzo dziękuję. Czy jeszcze? Proszę.

Radny Rady Miejskiej Ryszard Wesołek – Panie Przewodniczący, Panie Burmistrzu, Szanowni Państwo, mowa tutaj o wizjach, które miałyby być realizowane w Żninie, to w mojej ocenie musimy się zająć taką, no w jakiejś przyszłości, też źródłami energii, znaczy ciepła. Chciałbym wspomnieć o tym, że warto może byłoby gdzieś w przyszłości nad źródłami geotermii, żebyśmy tutaj, bo nie wiadomo w jakim kierunku pójdziemy, ale rozwój, jeśli będą opłaty nadal za emisję CO_2 itd., to może spowodować, że te opłaty ponoszone przez mieszkańców gminy będą bardzo wysokie, a więc gdzieś sprawdzenie tutaj takiej możliwości wykorzystania geotermii do ogrzewania w Żninie, byłoby moim zdaniem celowe. Było coś takiego chyba w Gminie Gąsawa, ale nie wiem jak to tam przebiega, na

jakim etapie.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – W Gminie Gąsawa tak, nie będą realizować tej inwestycji, ponieważ samorządy w Gminie Gąsawa, myślę tego nie chcą. Znaczy jeszcze decyzja pewnie nie podjęta została, ale tutaj z informacji jakie gdzieś krążą w przestrzeni publicznej, będzie ciężko, żeby to Gmina Gąsawa udźwignęła. Wiem, że Gmina Kruszwica też otrzymała dofinansowanie na geotermię. Też tam będzie problem z realizacją tej inwestycji, pomimo dużego dofinansowania. Ciężko z tą geotermią jest.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Mam pytanie do Szanownych Radnych, przynajmniej orientacyjnie, kto jeszcze będzie zabierał głos, bo nie wiem wtedy. Dwie przynajmniej osoby? Tak? Trochę to potrwa podejrzewam.

Radny Rady Miejskiej Marek Gałązka – A to nie można zrobić tej przerwy?

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Właśnie myślałem, że może już nie będzie głosów, ale w takim układzie, jeżeli są jeszcze, najwyżej później będzie przerwa. 10 minut? 10 minut, tak? Będzie sygnał.

Radny Rady Miejskiej Marek Gałązka – Panie Przewodniczący, chcemy, żeby debata była debatą a nie monologiem.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Tak, 10 minut, ogłaszam przerwę. Wznawiamy obrady. Jako, że jeszcze osoby są chętne do dyskusji, chyba w pierwszej kolejności kolega Marek był, tak? Marek, jesteś gotowy? Jak najbardziej, proszę.

Radny Rady Miejskiej Marek Gałązka – Panie Wiceprzewodniczący, Panie Burmistrzu, Szanowni Państwo, ponieważ jesteśmy w punkcie debata nad raportem, to porozmawiajmy jednak o tym raporcie. Debata niech będzie debatą, a nie monologiem, one man show, tak jak kiedyś mówiłem. Szanowni Państwo, art. 28 Ustawy o samorządzie gminnym wskazuje, że raport o stanie gminy obejmuje podsumowanie działalności burmistrza, cytuję w roku poprzednim, w szczególności, tutaj uwaga, realizacji polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Ja może tylko powiem, bo rzeczywiście podział włodarzy na traktowanie tego raportu i różnego rodzaju dokumentów strategicznych jest taki, że jedni te raporty i strategie traktują jako karkołomną, obligatoryjną jakąś rzecz, którą trzeba zrobić, najlepiej schować potem do szuflady. Jeżeli chodzi o jedną z różnic pomiędzy finansami publicznymi a prywatnymi, jedną z wielu różnic, jedna z nich jest taka, że w finansach prywatnych zarządza się i wydaje się środki, które są własnością właściciela przedsiębiorstwa, natomiast w finansach publicznych zarządzamy majątkiem, który de facto nie jest naszym majątkiem, tylko jest wspólnym społeczności lokalnej. I taki główny zarzut, który zawsze się pojawiał w kierunku samorządowców, urzędników państwowych,

pracowników samorządowych, był taki, że zbyt mało w tym zarządzaniu jest takiego sznytu menadżerskiego, podejścia biznesowego, bo na przykład, jeżeli chodzi o spółki na przykład kapitałowe, te największe, to dla menadżerów, bo jest taka zasada – im wyższy szczebel kierowania, tym większy udział powinien być czynności strategicznych, a mniejszy operacyjnych, dlatego w spółkach kapitałowych, Szanowni Państwo strategia finansowa firm, strategia rozwoju firmy i inne dokumenty strategiczne, traktowane są z niesamowitym pietyzmem. To jest droga, która wskazuje jak się mamy rozwijać. Natomiast w samorządówce, powiem kolokwialnie, w świetle jakichś ekspertyz i analiz tych raportów, Fundacji Batorego, która się analizą tych raportów zajmuje, mamy taki podział właśnie na włodarzy, którzy traktują raporty i strategie tak po macoszemu, koncentrują się tylko na roku wyborczym, cyklu politycznym, który jest równy długości kadencji i jednak, mimo wszystko po macoszemu te dokumenty strategiczne i raporty traktują jak po prostu karkołomny, jakiś niepotrzebny, dodatkowy element, a właśnie o tym, że się czuje strategię, mówi się o niej, kontroluje się, opisuje się sposoby nie tylko wskazywania problemów, opisuje się sposoby wyjścia rozwiązywania problemów, tworzy się mierniki, które pokazują w jakim stopniu ta strategia jest organizowana i tego tak naprawdę oczekiwałbym w raporcie jako mieszkaniec również naszej gminy. Ja bym chciał się z raportu dowiedzieć jaki jest stan gminy, jakie są nasze mocne strony, jakie są słabe, które trzeba poprawić, jakie są szanse i zagrożenia i na jakim etapie realizacji strategii, przecież Państwo w poprzedniej kadencji uchwaliliście strategię rozwoju gminy do 2030 r., który opracował Pan Doktor Raszkowski z Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Zapłaciliśmy duże pieniądze i w tej strategii naprawdę są interesujące, ciekawe rzeczy i teraz dlaczego o tej strategii mówię? Jak przed chwilą wskazałem, raport powinien odnosić się do polityk, strategii, różnego rodzaju programów. Główną osią, Szanowni Państwo w moim mniemaniu, powinna być właśnie strategia rozwoju gminy, oraz studium uwarunkowań i warunków zagospodarowania przestrzennego. To są dwa cele, dokumenty takie strategiczne, obligatoryjne, w których wskazane są cele, kierunki i sposoby ich rozwiązywania. I teraz Szanowni Państwo, czytając ten raport, ja oczekiwałbym, że autor tego raportu jest świadomy tego, że realizuje jakąś strategię, że ma wizję, że odnosi się w opisie, bo ten opis rzeczywiście tych informacji absolutnie plus. Wszelki szereg informacji jest tam rzeczywiście przedstawionych, natomiast brakuje mi takiego sznytu menadżerskiego, w którym autor opisując pewne informacje finansowe, zadania, odnosi się pokazuje, że on czuje po co to jest zrobione, w jakim kierunku, czyli nie ma czegoś takiego, że raport jest skorelowany ze strategią. I w tej strategii, Szanowni Państwo, bo jak czytam ten art.

28 Ustawy o samorządzie gminnym, o tym raporcie, to ja wiem, że Pan Burmistrz nie potraktuje tego jako złośliwość, tylko jako wskazówkę i wierzę, że jako młody Burmistrz w przyszłym roku pewne rzeczy, oczywiście jeśli będzie chciał, to pewnie je uwzględni, ale Szanowni Państwo, czytając ten raport, tam nawet słowem autor nie wspomina o strategii rozwoju Gminy Żnin. Nie ma odnoszenia się do celu, bo o co tak naprawdę chodzi? W strategii dajmy na to mamy cel, który od lat powtarzamy, że chcemy poprawić jakość edukacji w naszej Gminie. Strategia powinna wskazać, jak to zrobić, pokazać sposób realizacji, zaproponować jakiś miernik, na przykład relacja średniej wyników egzaminacyjnych do średniej województwa, zresztą sam jak byłem autorem poprzedniej strategii to takie mierniki zaproponowaliśmy i po prostu opisując te informacje wskazywać, że nadal jesteśmy, jeśli mówimy o edukacji to rzeczywiście jest podany jak wygląda w województwie. Mamy gorsze. Język polski, bodajże w Szkole Nr 5 lepiej wypadki niż średnia w województwie. Dwójka też blisko. Matematykę bardzo dobrze w dwójce, ale ciągle jesteśmy daleko. W związku z tym podałem taki przykład. Ja bym proponował, Panie Burmistrzu, żeby nie ograniczać się tylko do podawania samych informacji, tylko zrobić w taki sposób bardziej syntetyczny, bo jeszcze jest jedna rzecz. Raport o stanie gminy nie powinien wprowadzać formalizmu i dublowania procentów i sprawozdań. Ja troszkę odnoszę wrażenie, że ten raport jest kompilacją sprawozdania z wykonania budżetu, sprawozdania z działalności jednostek, jednostek gminnych i jest podanie tylko i wyłącznie samych informacji. Zresztą jest ich tam całe mnóstwo. Ja nawet uważam, bo tak ktoś myśli – a na 70 parę stron - ja uważam nawet, po co tyle? Proszę pamiętać, ustawodawca miał na myśli nie tylko wprowadzić jakiś element zarządzania strategicznego gminy jako ten wymóg. Raport ma być informacją dla mieszkańców, potencjalnych inwestorów, którzy czytając ten raport, nie chcą tak naprawdę, bo w wielu analizach eksperckich dotyczących sporządzanych raportów, wręcz jest wskazane, żebyśmy unikali tej nowomowy urzędniczej. Tam w tym raporcie po prostu czytamy takim językiem, że dział 600, rozdział tam 611 itd. to ma być napisane, raport powinien być zdecydowanie krótszy. Jest taka zasada, kto dużo obejmuje, ten mało ściska i tam tego ścisku rzeczywiście jest mało, bo jest masa informacji. W każdym razie brakuje mi tego elementu, więc tak na dobrą sprawę ja mam wątpliwości, czy sporządzony raport gminy spełnia te wymogi ustawowe. Oczywiście dałoby się to, jakby ktoś miał zastrzeżenia, że jednak nie, to dałoby się wybronić i podpisać pewne opisane informacje do tego, że jednak pokazujemy, że cele strategiczne, ale te sznyt ma być zwięzły, napisany w zrozumiały sposób z rozłożeniem odpowiednich akcentów, żeby mieszkaniec włączył się tylko do samej dyskusji. Zresztą jest to jeden z zarzutów przygotowujących

raporty, że tak naprawdę, bo miał być on dla mieszkańców, była to próba do włączenia do dyskusji o rozwoju gminy, również mieszkańców, nie tylko Radnych, a trochę tak na dobrą sprawę, jakby ktoś wziął ten raport i przeczytał to on po drugiej stronie już kończy czytanie, bo brakuje tej syntezy. W związku z tym, ja również jeszcze chciałbym odnieść się, tylko już nie będę mówił o tej metodologii, bo żeśmy szerzej rozmawiali na komisjach, ale też jak opisujemy, jak wyglądają nasze dochody, to mieszkaniec tak naprawdę czytając dochód tyle i tyle milionów i on nie wie, czy to jest dobrze, czy źle. Zawsze jak coś się opisuje to warto jakąś mieć bazę odniesień, porównać to z innymi gminami o podobnym potencjale. W związku z tym główny zarzut tego, że Pan się nie odwołuje w żadnym miejscu właściwie do strategii. Tak jakby tej strategii nie było, jakby była schowana tylko do szuflady, więc to jest podstawowy zarzut. Natomiast druga sprawa, brak podsumowania raportu. Pozwolę sobie poczynić taką wskazówkę gdzieś, bo on się kończy na wyliczance tej uchwał, które wykonano, które nie i właściwie jest koniec. Jakieś podsumowanie, raport ma pokazać jak w tej naszej Gminie jest. Co wydarzyło się dobrego, co jest do poprawy i ma być pewnym pokazaniem jak my stoimy na koniec 2024 r., czy realizujemy tą strategię i co trzeba poprawić. Taką zwykła nawet analizę SWOT można by było całą, spójną przestawić. Już niektóre elementy, pozom szczegółowości moim zdaniem jest niepotrzebny. Ja myślę, że mniej pisać a tak bardziej ogólnie, syntetycznie, żeby to mieszkaniec przeczytał, zresztą nie tylko mieszkańcy, bo inwestorzy też, którzy chcą do gminy, to pierwszą rzeczą oni nie robią tego, że wchodzą w sprawozdania z wykonania budżetu i te księgowe wszystkie przepisy czytają, tylko pierwszą rzeczą, po którą sięgają to jest właśnie jakiś raport, informacja ogólna jak w tej Gminie jest, czy jakie mamy perspektywy rozwoju itd. w związku z tym myślę, Panie Burmistrzu ja wierzę, że nie potraktuje Pan tego jako złośliwości, tylko jestem przekonany, że za rok będziemy mieli ten raport, a oczywiście jeśli będzie taka potrzeba to ja oczywiście też bardzo chętnie służę jakąś tam pomocą. Jeśli będę mógł pomóc to bardzo chętnie pewne wskazówki, bo przecież najważniejsze jest to, żebyśmy współpracowali ze sobą. Natomiast jeszcze teraz tak, co do konkretów z tego raportu, natomiast nie ma informacji jakie są dochody wpływów z tych opłat. Dlaczego to jest istotne? Bo ustawodawca na obliguje do tego, żebyśmy gospodarowali odpadami, żeby to się bilansowało. Wydatki są podane łącznie, ale dochodów z wpływów nie ma. Nie wiem czy to pomyłka, czy nie chcecie czegoś pokazać, że jest za bardzo na plus. Takie informacje jednak dobrze by było, żeby one się pojawiły. Ja Panu wierzę, ufam, będziemy współpracować i myślę, że ten raport w przyszłym roku będzie nieco lepszy. I jeszcze mam takie pytanie. A, warto podkreślić, bardzo pozytywna, budująca informacja, przeczytałem

z raportu, że jeżeli chodzi o Rady Osiedli to środki, którymi Rady dysponują, rzeczywiście w 75 % są przeznaczane na infrastrukturę i inwestycje, więc tutaj brawo dla Rad Osiedli, tak trzymać. Podsumowując, życzę tutaj, żeby Pan był liderem naszego społeczeństwa, człowiekiem, który za pomocą nowoczesnych metod zarządzania, żeby Pan je wprowadzał, a nie tylko głosić na hasłach wyborczych, bo większość potrafi to ładnie przedstawić w kampanii. Jest Pan młodym Burmistrzem, wierzę, że to już wkrótce z roku na rok będziemy to mieli co raz bardziej doświadczonego Burmistrza, który jest wizjonerem i ma strategię i ją czuje i wie, w jakim kierunku mamy iść. T tyle z mojej strony. Trzymam kciuki. Dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Bardzo dziękuję. Czy Pan Burmistrz chce się teraz odnieść może, czy niekoniecznie? To proszę Pan Radny Robert Luchowski.

Radny Rady Miejskiej Robert Luchowski – Dziękuję bardzo. Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Panie Burmistrzu, zacznę od tych danych ogólnych. One rzeczywiście są optymistyczne, przynajmniej brzmią dobrze, bo jeżeli patrzymy na wynik finansowy i na to założenie, że planowany był na poziomie 12 000 000,00 zł, a wykonanie jest na poziomie 2 000 000,00 zł, to właściwie trzeba byłoby się cieszyć. Natomiast ten temat, tak jak wszystkie ma też swoje drugie dno, bo jeżeli nie wydaliśmy wszystkich pieniędzy, które zaplanowaliśmy, to pytanie, w jakim kierunku tych pieniędzy nie skierowaliśmy? I tutaj nie zawsze się zgadzam i na pewno nie w 100 % z Radnym Dariuszem Kaźmierczakiem, który dzisiaj tą kwestię podnosił, bo też nie jestem zwolennikiem wydawania wszystkich zaplanowanych pieniędzy na siłę, ale powiem tak, oszczędzanie ma sens, nawet na wydatkach bieżących, kiedy przynajmniej zdecydowana większość potrzeb mieszkańców jest zrealizowana, a w mojej ocenie te potrzeby w 100 % zrealizowane nie zostały. I my dzisiaj możemy tylko powiedzieć, że tak, mamy wynik, z którego należy się cieszyć. Tutaj też chciałem wskazać na wypowiedź Pana Przewodniczącego Marka Gałązki na posiedzeniu Komisji, że rzeczywiście jest zrobiony dość znaczny krok w kierunku oszczędności na wydatkach bieżących. Natomiast też cały czas i to jest też oczywiście dobry kierunek, natomiast ja cały czas przestrzegam i przestrzegałem już wcześniej, że tutaj trzeba zachować rzeczywiście trzeźwość umysłu i wielką dyscyplinę, bo my od tego nadmiaru wydatków bieżących nie uciekniemy, a pierwsze zderzenie nastąpi już po pierwszym zapowiedzianym wzroście płacy minimalnej i po kolejnych podwyżkach dla nauczycieli, a dzisiaj o oświacie mówiliśmy, że u nas mamy z nią problem. To nie jest problem tego roku, roku 2024 też nie. To jest problem od lat. On oczywiście wynika, przede wszystkim

podstawowa przyczyna tego, to jest po prostu brak odwagi, poza Radnym Kaźmierczakiem, bo tu trzeba powiedzieć, że Radny Dariusz Kaźmierczak w tej sprawie wielokrotnie prezentował odważne stanowisko, tzn. sprywatyzujmy wszystko. Wszystkiego sprywatyzować się nie da, przynajmniej jeśli chodzi o placówki oświatowe, bo nie ma takiej możliwości prawnej. Natomiast jest to stanowisko niewątpliwie odważne i jego wyborca, czy mieszkaniec, czy nauczyciel, czy rodzic wiedzą co spotka jego jako mieszkańca, jego dziecko, jakby przypadkiem Pan Dariusz Kaźmierczak został Burmistrzem Żnina, że będzie w tym kierunku zmierzał. W związku z tym ci, którzy są zwolennikiem takiego kierunku, pewnie się za nim opowiedzą. Natomiast przeciwnicy za tym się rozwiązaniem nie opowiedzą. Natomiast brakuje rzeczywiście odwagi. Nie wiem jak Pan Burmistrz chce zrealizować tą strategię. Im więcej będzie w niej Pana Burmistrza, tym pewnie lepiej dla Pana i dla gminy. Natomiast na pewno nie lepiej politycznie i w kontekście kolejnych wyborów na Burmistrza Żnina, dlatego że znam takie przypadki włodarzy, którzy wypychają, czy nie chcę powiedzieć, że delegują, bo to by było obrażenie tej definicji delegowania zadań, ale wypychają trudne zadania na swoich podwładnych, a to na zastępcę, a to na jakiegoś dyrektora jednostki organizacyjnej i niech on coś przygotuje, bo jak będzie dobrze to ja, a jak nie będzie dobrze to nie ja, tylko mi przynieśli, nie? Powiem tak, ja trzymam Pana Burmistrza za słowo, że rzeczywiście będzie jakiś pomysł. I to nie będzie pomysł wynikający z takiego zapytania do Rady – słuchajcie, jak to zrobimy? Tylko ja bym oczekiwał, że – propozycja moja jest taka – oczywiście może być wielowariantowość, bo tak to się pewnie skończy, bo to nie jest problem i proces łatwy ani przyjemny, ani łatwy, ale jeżeli efektem końcowym będzie rzeczywiście po pierwsze oszczędność i te oszczędności przełożone w efektywność kształcenia, o którym dzisiaj była mowa, to oczywiście ma mnie Pan po swojej stronie. Także tyle odnośnie wyniku. Gratuluję, bardzo dobra robota. Wiem gdzie jest źródło tej roboty, więc pozwoli Pan Panie Burmistrzu, że Pani Skarbnik oraz całemu zapleczu finansowemu za to podziękuję. Panu oczywiście też gratuluję nadzoru, bo trzeba też rzeczywiście czasem szefów jednostek dyscyplinować, żeby jednak tych niepotrzebnych wydatków nie było. Natomiast mówię, na siłę oszczędzanie kosztem jak gdyby oczekiwań mieszkańców niekoniecznie. Wolne środki za tym idą, więc ja już nie chcę tutaj się nad nimi pochylać. Kolejna sprawa to podatki. Ja powiem Panu, że z dość dużą rezerwą się przyglądałem. To nie była debata o podatkach. To była rozmowa na temat podatków. W tej kadencji miała być zmiana. Ja powiem, że ja bardzo na to liczyłem. Mnie się to nie udało. Na moje prośby spotkań, Radni reagowali sceptycznie na wyliczenia, reagowali też sceptycznie, raczej nie było woli spotkań i dyskutowania merytorycznego na

temat skali, wysokości, zmian. Natomiast odbyła się tym razem jakaś luźna dyskusja i właściwie te podatki, ja nie widzę jakiejkolwiek różnicy w ich uchwalaniu, bo właściwie bez jakichś większej, dogłębnej analizy te podatki zostały uchwalone. Oczywiście ja też nie jestem tutaj też popieram ten taki pogląd Pana doktora Marka Gałązki, który też wielokrotnie powtarzał, że nie możemy iść w tym kierunku, że będziemy tych mieszkańców łupić tymi podatkami, tylko dzięki tym podatkom będzie ta gmina funkcjonowała, ale co by nie powiedzieć te podatki są jednym z głównych źródeł dochodu i nie powiedziałbym, że są bez znaczenia, więc też zwracam uwagę, że wprowadzanie jakichkolwiek ulg, kierowanie się jakimiś kryteriami, nie chcę powiedzieć jakimiś politycznymi. Jakieś kryteria społeczne też są brane pod uwagę. Natomiast gdyby była może szersza, głębsza dyskusja, to może z większym zrozumieniem bym do tego podszedł. Natomiast jakimś entuzjastą tych podatków na ten rok nie byłem, zważając na to, jak już powiedziałem, że to jest istotne źródło dochodu. Zaoszczędziliśmy transkrypcję na gospodarce mieszkaniowej. Zaoszczędziliśmy na administracji publicznej, na bezpieczeństwie publicznym i ochronie przeciwpożarowej też zaoszczędziliśmy, ale też w oderwaniu tutaj troszeczkę od tych danych konkretnych też pewne sprawy administracyjne. Oczywiście to, co Pan robi w tym urzędzie, jak dobiera sobie kadry to jest pana wyłączny priorytet i nic mi do tego. Natomiast powiem Panu, że jestem głęboko zaniepokojony. Po przekazaniu bezpieczeństwa publicznego w ręce pracownika, który po pierwsze był zamieszany w nagrywanie nieupoważnione Radnych przed posiedzeniem Komisji. Była ta sprawa badana. W ręce osoby, która była świadkiem w postępowaniu prokuratorskim w sprawie rzekomego przekazywania przez byłego Burmistrza Żnina pieniędzy w kopercie. Powiem szczerze, jeżeli to jest stanowisko bardzo odpowiedzialne, jeżeli tam jest dostęp do dokumentów tajnych, do kancelarii tajnej, to powiem szczerze, że naprawdę zachęcam do głębokiej refleksji w tym temacie. Natomiast to jest tylko moja taka sugestia, żeby się nad tym pochylić. Nie mnie osądzać, natomiast jeśli Pan takiej wiedzy nie posiada, albo gdzieś Panu taka wiedza umknęła, to ją tylko po prostu przypominam. Dokumenty są ściśle tajne. Wszystkie sytuacje kryzysowe przechodzą przez tą komórkę, wszystkie tajne dokumenty z kancelarii też są w dostępności pracownika odpowiedzialnego za ten tutaj odcinek. Chciałem też wrócić do, przy okazji administracji publicznej na temat tych oszczędności, chciałbym wrócić do współpracy Burmistrza Żnina z pracownikami, których jest przełożonym. Odniosłem wrażenie, bo też wiadomo, że różne informacje do mnie docierają, bo odniosłem takie wrażenie, że jak Państwo tutaj przyszliście po wyborach to złapaliście się za głowy, ile też tutaj zarabiają, jak są tutaj wysokie zarobki, jakie tu są kominy płacowe,

więc ja powiem tak, ja tutaj żadnych rewelacji w tym zakresie nie widziałem i żadnych kominów płacowych nie widziałem. Powiem Państwu tak, też to jest mój wniosek niekoniecznie trafny, ale pozwolę sobie go tutaj przypomnieć, czy powiedzieć, że pójście w kierunku wynagradzania jednakowo wszystkich jest po prostu utopią. To są takie pozostałości socjalizmu i one się nie powinny w ogóle dziać. Jeżeli chcecie Państwo, czy chce Pan Burmistrz iść w tym kierunku, to właściwie te stanowiska są w Urzędzie Miejskim niepotrzebne, jest ich kilka, można ten system uprościć. Jeżeli będziecie chcieli Państwo dążyć do wyrównania tych płac, to jest tylko taka droga możliwa, bo myślę, że nagradzanie w ogóle pracowników to jest proces bardzo skomplikowany, ale też pracochłonny. Ja pamiętam ile ja czasu poświęcałem przy analizie arkusza informacyjnego mimo, iż ten arkusz czytali przełożeni pracowników i rekomendowali wysokości na przykład okolicznościowych. Mimo to ja też wszystkie arkusze czytałem, weryfikowałem. Czasami też bywało tak, że pracownicy nie wszyscy poświęcali, mieli czas, albo nawet ochotę poświęcić temu arkuszowi więcej czasu, więc jak gdyby przez zapomnienie też nie wpisywali pewnych rzeczy, które się zadziały, więc też to była taka okazja do weryfikacji. Przede wszystkim warto tych ludzi nagradzać, do czego szczególnie zachęcam. Na pewno nie nagradzać równo, bo w każdej firmie, w każdym urzędzie pracownicy pracują różnie. Mają różne doświadczenie. To różne doświadczenie jest różnie wykorzystywane, ale tutaj w urzędzie miejskim i w jednostkach organizacyjnych jest bardzo duży potencjał i jeżeli ten potencjał i to nie muszą być wcale młodzi ludzie, świeży narybek, jeżeli ten potencjał uzna, że już nie ma tutaj dla nich miejsca, bo nie czują motywacji, to zaczną odchodzić, a nie jest żadną tajemnicą, że pierwsze ruchy w zakresie odchodzenia z pracy się zaczęły. Nie wiem jaka jest przyczyna, na pewno nie złe relacje z Burmistrzem, bo akurat Pan buduje relacje w ten sposób, że ja się nie spotkałem z jakimiś zarzutami, żeby był Pan niesprawiedliwy czy niesympatyczny. Natomiast coś się tutaj dzieje takiego, że ludzie już tutaj nie chcą pracować dla Pana i nie chcą pracować dla tej gminy i to nie jest moje zmartwienie. Nie chcę tutaj demonizować. To jest proces, który będzie postępował, ale też bardzo bym prosił, żeby wziąć to pod uwagę. Jeżeli w administracji publicznej 96,48 % wykonanie, to być może trzeba było te środki w jakiś sposób spożytkować na jeszcze jakąś regulację pracowników, której Pan nie uniknie w kontekście tego, co mówiłem wcześniej, że już są zapowiedzi, znamy kwoty minimalnego wynagrodzenia, wiemy jak nauczyciele mniej więcej mają zarabiać w przyszłym roku, więc też będzie to nieuchronne i to o czym też rozmawialiśmy na Komisji, proszę pamiętać, że za grupą najmniej zarabiających przyjdą zaraz następni średnio zarabiający i powiedzą, że różnica między ich wynagrodzeniem a minimalnym jest

taka niewielka, że oni też chcą zmiany. Proces ustawiczny i do tego trzeba się przygotować. W kwestii oświaty pozwoliłem sobie zabrać głos. Myślę, że nie wiem jak się ostatecznie skończyła ta sprawa rezygnacji, czy jakiegoś zmniejszenia wpływu zarządzających obiektami sportowymi w zakresie wynajmowania tych obiektów. Myślę, że to był dobry pomysł, żeby dyrektorzy mogli te pieniądze pozyskiwać. Jeszcze było lepszym pomysłem, że jak one wracały do budżetu, były wpłacane do budżetu, to jako dodatkowe środki były przekazywane do szkół. Oni tam mogli pewne rzeczy realizować. Nie wiem, straciłem wątek na czym to ostatecznie się skończyło. Mam nadzieję, że zadowolił Pan wszystkie strony, dyrektorzy się nie skarżyli na to rozwiązanie. Była mocna interwencja ze strony Radnego. Podjął się Pan pod tą presją, doszło do jakichś zmian, czy pozytywnych – nie wiem. Jak będzie chciał mi Pan wyjaśnić to poproszę, jak nie to też się nie obrażę, bo powiem szczerze, że ten wątek jak gdyby mi uciekł. Ochrona zdrowia. Podziękowania, programy szczepień – jak najbardziej. Trochę brakuje mi promocji jeszcze tego zjawiska. Wiem, że jest bardzo duży dystans i brak zaufania do szczepionek po COVID-zie. O COVID-owych szczepionkach krążą i krążyły legendy. Jedni wyzdrowieli, drudzy umarli i tak ta plotka się niesie, niesie, niesie i nie ukrywam, ja też w obecnej pracy to dostrzegam, że zaproszenia na jakiekolwiek inne szczepienia niż COVID już się z pewną rezerwą spotykają, więc myślę, że tu jest potrzebna większa promocja tego, ale zróbmy to. Naprawdę warto, bo jak są rodzice, którzy o to nie do końca dbają to my chociaż dziś zachęcajmy, promujmy, żeby w tym kierunku iść, bo to jest naprawdę bardzo dobry kierunek. Pomoc społeczna. Ja powiem tak, nie wiem co się wydarzyło w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, że Pan Łukasz Piotrowski już nie jest dyrektorem. Nie będę się domagał wyjaśnień, bo to nie moja kompetencja. Natomiast ja powiem tak, jak coś chodzi źle, ktoś jest kiepskim menadżerem to ja mówię – nareszcie go nie ma. Natomiast akurat w przypadku Łukasza Piotrowskiego miałem bardzo dobre zdanie. Na temat funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej miałem bardzo dobre zdanie. Natomiast nie wiem co się wydarzyło. Mam nadzieję, że zmiana, która tam nastąpi to będzie dobra kontynuacja przede wszystkim pozyskiwania środków zewnętrznych na różne programy i na pomoc dla ludzi. Bardzo trudna sprawa. Bardzo trudno nawiązać relacje, naprawdę ciężka robota, świetnie wykonywana w mojej ocenie przez cały zespół MOPS i pracowników pozostałych. Natomiast oby to naprawdę nie zachwiało temu dobremu kierunkowi, który był realizowany. Gospodarka komunalna, Szanowni Państwo, ochrona środowiska. W ochronie środowiska wciąż te same hasło, więcej drzew, więcej nasadzeń, więcej tlenu. Mamy mnóstwo obszarów, które możemy gospodarować. Dużo zostało zrobione w tym zakresie w roku 2024. Natomiast najważniejsza kwestia wciąż nie

jest rozwiązana i będę próbował przekonać członków Komisji Ochrony Środowiska, żebyśmy w tym roku bardziej stanowczo do tego problemu podeszli. Totalne zanieczyszczenie powietrza nawet w określonych miejscach w mieście, patrząc na przykład Osiedle Góra. Powiem Państwu, że byłam tam kilkakrotnie. W życiu nie przypuszczałem, że wieczorem można spowodować takie zanieczyszczenie na tym osiedlu poprzez właśnie to, że prosiliśmy, błagaliśmy, promowaliśmy, uczulaliśmy, płuca stały na rynku. One stały się w bardzo krótkim czasie czarne od tego pyłu, który wisi w powietrzu. Koniec. Ani prośbą ani groźbą. Trzeba zadziałać stanowczo. Firma, dron, monitoring, pobranie z komina zawartości, kary. Innej drogi nie ma, bo sami się pozabijamy. Kwota długu widzę, że mocno trzymana w garści. Rzeczywiście też podzielam pogląd tych, którzy mówią – zadłużajmy się, ale z rozsądkiem. Jak mamy dług, panujmy nad tym długiem, żeby nam się on nie wymknął spod kontroli. Nie zadłużajmy się na jakieś niepotrzebne sprawy, które mogą poczekać. Natomiast rzeczywiście jest to taki instrument, z którego można korzystać i jak wynik, mimo tych obligacji, które zostały wyemitowane i które też spłacamy jest taki jaki dzisiaj dowiadujemy się, to trzymacie Państwo wszystko pod kontrola. Inwestycje. Jeszcze pewnie długo będzie Pan miał tą poprzednią kadencję gdzieś tam u siebie z tyłu głowy. Rozpoczęliśmy sporo rzeczy. Bardzo się cieszę, że z niczego Pan się nie wycofał, że te inwestycje są realizowane. Bardzo mi się podoba u Pana to, że Pan potrafi nawet w publicznym wystąpieniu uszanować przeszłość, że nie mówi Pan, że to wszystko ja, że wreszcie mamy to, że wreszcie zbudowaliśmy to, tylko Pan po prostu otwarcie przyznaje, że to się rozpoczęło w tym roku, kończymy, zmieniamy, po to Państwo też jesteście. Nie wszyscy są doskonali. Dzisiaj o tym mówił Pan Dariusz Kaźmierczak, że potem są takie projektu, trzeba rury wymieniać. Trzeba wymieniać. Najważniejsze jest to, że w porę się ktoś zorientował, że coś jest nie tak i to zmieniamy i tutaj ma Pan u mnie bardzo duży plus, bo Gmina Żnin się nie zaczyna od Łukasza Kwiatkowskiego, ona trwa i trwa i trwa lata wcześniej. Każdy tam coś do tego, do tej gminy wnosił. Odnośnie kultury to po pierwsze, proszę się pilnować, żeby pewna harpia Panu oczu nie wydrapała i krwi Panu nie wypiła. Są takie Panie, które podają rękę i są Panie, które się rzucają na szyję. Proszę uważać. W trosce to mówię o zdrowie i życie mojego Burmistrza już od roku 2024. Natomiast Żniński Dom Kultury, powiem tak, chyba tylko odniosłem wrażenie, albo mi się wydawało, że rozpoczęliście polowanie na Artura Krajewskiego. Tak to wyglądało. Uważam, że tak - zupełnie niepotrzebnie. Tam jest kadencyjność. Coś się zaczęło wokół Pana Krajewskiego dziać, potem się skończyło i myślę, że dobrze, bo kawał dobrej roboty całego zespołu, duża oferta kulturalna. Jednej tylko rzeczy nie rozumiem, bo ona cały czas trwa, dlaczego Pan

Dyrektor Żnińskiego Domu Kultury, jest ustawicznie odcinany od prowadzenia gminnych wydarzeń. Sięgamy po czynnik zewnętrzny, mając powiedziałbym dobrego fachowca i konferansjera na wyciągnięcie ręki, ale to jest tylko moja uwaga, nie moja kompetencja, się nie wtrącam. Muzeum Ziemi Pałuckiej. Świetna robota. Powiem, że tutaj mam zupełnie inne zdanie niż Pan Radny Dariusz Kaźmierczak. Nie każdy jest mocno charyzmatyczny. Pewnie Dyrektor Jędrzej Małecki do takich nie należy, natomiast nie w charyzmie jest myślę sukces Muzeum Ziemi Pałuckiej, tylko w tym, co mogliśmy przeczytać ze sprawozdania i merytorycznego i finansowego. A propos Pan Burmistrz kiedyś pytał, czy taka forma Państwu odpowiada. Powiem tak, mi odpowiada, że jest przedstawiona strona merytoryczna i finansowa, dlatego że ja w jednym dokumencie mam właściwie wszystko wyłożone czarno na białym. Dużo pozyskanych środków zewnętrznych. Na pewno to muzeum pomaga. Ja wielokrotnie też, dokonywaliśmy analiz, czy ta liczba pracowników jest zasadna. Pan Dyrektor zawsze to obronił, bo pamiętajmy, że Muzeum Ziemi Pałuckiej to nie tylko kolejka, bo my zazwyczaj do niej nawiązujemy. Natomiast oczywiście jest potrzebna inwestycja w infrastrukturę w Wenecji. Zainwestowaliśmy w infrastrukturę, w Żninie mamy peron. Tam pewnie wciąż będą potrzebne środki, w tym pewnie najbardziej pilne na remont trakcji, które się odbywają, ale też mówię tutaj w kontekście kolei i głównie parowozów, więc dla mnie bardzo dobra robota, za którą bardzo serdecznie też chciałem podziękować, a Panu pogratulować, czy Pani Zastępczyni, bo pewnie tutaj Pani Zastępczyni bezpośrednio nadzoruje, ale szef jest jeden, więc Panie Burmistrzu gratuluję, bo tutaj w tym kierunku jest naprawdę bardzo dużo robione. O spółce PUK nie będę mówił, bo właściwie wszyscy widzimy co się dzieje. Wrócę do WiK-u i wrócę do Pani Aleksandry Szpek. Powiem tak, ja jestem, wie Pan zerojedynkowy. Ja też rozstawałem się z ludźmi. Generalnie od czarnej roboty był Sekretarz Gminy. Zapadła decyzja, zmieniamy kadrę z takich czy innych przyczyn, bez znaczenia. Natomiast ja powiem tak, ja nigdy, ja sobie nie przypominam, żebym ja kogoś przesuwał do jednostki po to, żeby ktoś go z tej jednostki wyrzucił. Myślę, że jeżeli Pan nie miał pomysłu na Panią Szpek, a była Skarbnik rozmawiała z Panem na ten temat, to trzeba było powiedzieć jak Robert Luchowski poprzedniej Skarbniczce, którą odwiedził zaraz po zaprzysiężeniu – Pani Skarbnik, dzień dobry, chciałbym Pani powiedzieć, że nie widzę dalszej współpracy, jeżeli będę mógł w jakiś sposób pomóc w nawiązaniu nowego stosunku pracy, ale ja tutaj razem wspólnego kierunku działania nie widzę. Zerojedynkowa sytuacja. Jeżeli chcieliście się pozbyć Pani Aleksandry Szpek, to trzeba było jaj o tym powiedzieć, czy w gabinecie Burmistrza. Przesunęliście ją do WiK-u. Podrzuciliście ją Prezesowi Daszkowskiemu, który i tak wiedział co ma z nią zrobić i ostatecznie się

okazało, że stanowisko, które jej zaproponowano wcześniej jest WiK-u niepotrzebne i bezzasadne. Dobrze, jakbyśmy przeanalizowali krok po kroku wszystkie działania, niby okej. Natomiast powiem tak, niesmak pozostał, dlatego że dokładnie Pan sobie zdaje sprawę, że jest to pracownik nie dość, że fachowy to jeszcze z wieloletnim doświadczeniem. I zwolnienie, czy rozstanie się z pracownikiem samorządowym, po wyborach jest łatwiejsze w kontekście znalezienia przez niego zatrudnienia, niż później po jakiejś nadziei, rozpoczęcia pewnych działań i pewnych oczekiwań. Bardzo mi się to nie podobało i uznałem, że to jest ten moment, żeby Panu o tym powiedzieć. Proszę, mam też do Pana taką prośbę, żeby Pan nigdy nie mówił, nie używał takich stwierdzeń, że to nie Pan, tylko ktoś. Pan odpowiada za wszystko. Ja biorę na swoje barki wszystko co się dobrego zadziało przez ostatnie 9 lat w tej Gminie i wszystkie porażki i błędy. Ja byłem za wszystko odpowiedzialny z punktu widzenia Burmistrza Żnina. Tak będzie z Panem. Pan będzie, to jest też Pana rola i rola następców i to jest taka dobra rada na kolejne lata urzędowania. Mam też nadzieję, dzisiaj też o WiK-u była mowa, że faktycznie jest tak, bo przypominam sobie, że czy my nie mamy tutaj w naszych zasobach ludzi z odpowiednim wykształceniem, żeby zasiadali w Radach Nadzorczych. Mamy. Czy dzisiaj zasiadają? Jednostkowo, powiedziałbym incydentalnie i jeszcze jest problem z ustaleniem, czy są kwalifikacje, więc nie zadziało się to, co miało się rzekomo zadziać. Mieli być Prezesi od nas, stąd. Stąd jest. Dariusz Żurawicki, bo Prezes WiK-u niekoniecznie. Chyba, że będziemy kopać w historii, to ja też musiałbym powiedzieć, że jestem z Szubina, a nie ze Żnina, chociaż tutaj mieszkam większość czasu. To pytanie zasadnicze, żeby też się sprawie przyjrzeć. W WiK-u rządzi Prezes, czy Przewodniczący Związków Zawodowych nadal? To też warto, dzisiaj ta kwestia też była dość mocno artykułowana. Warto się zainteresować. Nie przeżyje Pan spokojem. Jeżeli Pan sobie za strategię obrał święty spokój, to ja Panu powiem, że Pan nie przeżyje i pojedzie na tym. Dzisiaj jest Pan otoczony grupą ludzi, która z Panem współpracuje bezpośrednio, których był Pan liderem, którzy Pana wspierali. Ma Pan wciąż długą kolejkę ludzi tych, którzy Panu zaufali, ale w zamian za to zaufanie coś będą chcieli. I tak z części tych postulatów trzeba będzie zrezygnować żeby, że tak powiem spokojnie tą funkcję pełnić dalej, a mówię Panu też, że się po prostu nie da. U Łukasza Kwiatkowskiego brakuje mi pazura. Łukasz Kwiatkowski to ma być człowiek, który idzie na czele grupy, która go wspiera a nie idzie gdzieś w środku przytłoczony i zamknięty tą grupą. Warto też już puścić te dwie ręce, powiem kolokwialnie taty Zbyszka i mamy Oli vel hrabina Skórzewska. Warto już te ręce puścić. Oni już więcej Panu nie pomogą. Wszystko co mogli dla Pana zrobić, zrobili. Ja widzę młodość, widzę świeżość i widzę przyszłość, ale wciąż widzę mało

odwagi. Ja wiem, że my mamy różne charaktery i w tej kwestii na pewno się różnimy. Ja chcę silnego przywódcę. Silnego przywódcy. Prędzej czy później będzie Pan musiał ten pazur wystawić i powiedzieć dość. Chciałbym, żeby Pan był na to przygotowany, bo to jest nieuniknione. Życzę Panu wytrwałości, zdrowia ponad wszystko. Cieszy się Pan niezwykłą sympatią i zaufaniem społeczności lokalnej. Żadne działanie nie jest pozbawione błędów. Życzę, żeby z błędów jakie się pojawią, czy to z Pańskiej winy, czy nie z Pańskiej winy, proszę pamiętać, że zawsze Pan będzie odpowiedzialny, bo jest Pan Burmistrzem tego miasta, które uzyskało bardzo duże zaufanie. Mam nadzieję, że te kierunki, które będziemy tutaj wspólnie określać, będą realizowane. Szybciej się pewnie tego robić nie da, patrząc jaki jest katalog inwestycyjny, jest to rzecz do skończenia. Za chwilę też Pan zacznie to co już jest zainicjowane, ale też będzie wymagało pochylenia się i głębokiej, wnikliwej analizy, czyli na przykład stadion, gdzie to jest naprawdę bardzo poważna inwestycja. Będę trzymał kciuki. Nie będę Panu przeszkadzał, ale to, co mi się nie podoba a zrobiłbym inaczej, mówię dzisiaj. Bardzo fajna metafora. Mam nadzieję, że to nie o mój garnitur chodziło, że jest stary i przepocony, ale to była dobra metafora. Korzystajmy z tych dokonań poprzedników, które były dobre, które służą tej Gminie. Nie naśladujmy tego co wyszło nie dobrze i wyszło źle. Wyznaczajmy też nowe kierunki. Idźmy do przodu. To co Pan przedłożył nam, ten raport o stanie gminy to jest naprawdę dobra prognoza, że ta gmina wciąż ma szansę na szybki rozwój i, że trafiła w kolejnej kadencji na kolejnego, może nie w ten sposób, ale na mądrego, żeby tego kolejnego uniknąć, na mądrego, młodego, świeżego, otwartego na głosy mieszkańców Burmistrza. Będę trzymał mocno kciuki. Proszę zadbać mam nadzieję, bo też o tym rozmawialiśmy, przynajmniej już w budżecie roku 2025, aby ten kierunek działań m.in., o którym dzisiaj mówił Pan Radny Marek Gałązka, czyli ta dobra proporcja w wydatkowaniu środków publicznych w Radach Osiedli, ona się przekłada też mniej więcej na sołectwa. Też tam się bardzo dobrze dzieje, ale dzieje się dlatego, że ktoś nad tym czuwa, bo znam też wcześniejsze takie praktyki, gdzie właściwie było bardzo dużo swobody i też swobodnie te pieniądze wydawano. To się zmieniło i ta kontynuacja pokazuje, że to jest dobry kierunek. Oddajemy odpowiedzialność wydatkowania środków publicznych w inne ręce niż nasze, będąc jednocześnie za nie odpowiedzialni, ale monitorujemy też kierunki ich wydatkowania, żeby faktycznie te publiczne pieniądze nie służyły tylko szeroko rozumianej rozrywce, ale żeby jeszcze po tych środkach, które przekazujemy czy delegujemy, coś jeszcze pozostawało. Dziękuję. Wszystkiego dobrego. Powiem tak, jeszcze może dwa słowa, krótkie ad vocem do Pana Doktora. Podzielam pogląd. Można to czytać, czytać, czytać. Trzeba sobie oczywiście czas znaleźć i pewne adnotacje robić, natomiast rzeczywiście

brakuje podsumowania, analizy co wyszło, co nie wyszło, jakie są szanse, co jest zagrożeniem, czego się możemy w przyszłości spodziewać, bo rzeczywiście można tutaj mówić w samych superlatywach, ale jak coś budzi nasze zaniepokojenie i zastanowienie to wtedy nad tym się pochylamy. Nie chcę mi si teraz szukać, znalazłem jedne niefortunne sformułowanie. Przy okazji bodajże Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, że zniżkę na sprzedaż alkoholu będą miały jakieś podmioty i jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Ja dokładnie tego teraz nie cytuję. Powiem tak, to jest jakieś niefortunne chyba sformułowanie. Proponowałbym to poprawić, bo ja jak pierwszy raz to przeczytałem to pomyślałem, że przybył nam podmiot spożywania napojów alkoholowych. Chodziło o sprzedaż chyba do 2 %. Chodzi pewnie okazyjnie o jakieś uroczystości, ale może unikajmy takich, bo to można rozwinąć naprawdę w jakieś dziwne skojarzenie. Bardzo serdecznie dziękuję i trzymam kciuki.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Bardzo dziękuję Panu Radnemu. Czy Pan Burmistrz teraz chciałby? I za chwilę oddam głos.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowny Panie Radny, bardzo dziękuję za te cenne rady, za tą opinię, którą Pan przed chwileczką tutaj wyraził na temat raportu i na temat działań kierowanego przeze mnie urzędu i jednostek organizacyjnych. Pozwolę sobie do kwestii kadrowych się nie odnosić. Natomiast jeżeli chodzi o te wydatki bieżące, to wielokrotnie tutaj usłyszeliśmy, czy na Komisjach, czy na Sesji Rady Miejskiej, aby te wydatki bieżące ograniczać. Ograniczamy. I teraz nie wiemy czy mamy ograniczać, czy nie mamy ograniczać. Powiem tak, największe oszczędności w wydatkach bieżących w roku 2024 były w obszarze pomocy społecznej i oświaty. Tam to jest związane m.in. z energią, różnymi takimi rzeczami, ale staramy się, aby te wydatki, zresztą też wielokrotnie dr Marek Gałązka o tym mówił, aby uważać na tą kwestię i niepotrzebnie nie wydawać tych środków bieżących, co też czynimy. Jeżeli chodzi o prywatyzację, o której tutaj była mowa, ja myślę, że tych gałęzi takich strategicznych dla gminy nie powinniśmy w ogóle prywatyzować. Podczas ubiegłorocznej wizyty Burmistrza Mławy, wspólnie tutaj z przedstawicielami Spółki Novago Mława, w Mławie bodajże te kwestie związane z wodą i kanalizacją oni sprywatyzowali. To był błąd, tak mówił Burmistrz Mławy, abyśmy tego kierunku nie obierali. Kwestia nagród. Nie chciałbym też tutaj zbyt głęboko wchodzić w ten temat. Zgadzam się w 100 %, nie idzie wszystkich nagrodzić równo. W ogóle, czy idzie wszystkich nagrodzić, to jest dobre pytanie. I my tutaj na tym się w tym roku pochylimy, bo być może będzie taka sytuacja, że nie wszyscy taką nagrodę otrzymają. Zresztą też poruszane tutaj wielokrotnie podczas obrad Komisji, czy też

obrad Sesji Rady Miejskiej. Jeżeli chodzi o „odcinanie" Dyrektora Żnińskiego Domu Kultury i różnego rodzaju działania z tym związane. To znaczy tak, rolą audytora wewnętrznego, który wcześniej powinien być w urzędzie, teraz ponownie został zatrudniony i jest przeprowadzeniem audytów wewnętrznych w jednostkach organizacyjnych. To też się czyni, czynimy. Za chwilę będzie MOPS. Będzie audyt wewnętrzny robiony w MOS-ie, był w żłobku i we wszystkich instytucjach jak leci, więc tutaj to jest rzecz normalna. Nic, żadnego nie było ukrytego planu. Tak samo jak myślę, ale to już pytanie do Komisji Rewizyjnej, wiem, że Komisja Rewizyjna również była w tych instytucjach. Wiem, że w Żnińskim Domu Kultury tutaj pracują zgodnie z planem, a ja nie widzę tutaj podstaw, żeby też w tych działaniach, nie wiem, czy coś „szukano", bo tak to odebrałem. Czy coś „szukano" na Dyrektora Żnińskiego Domu Kultury? Nie, nie szukano. Rozmawiamy wielokrotnie z Dyrektorem i pracujemy. Co do tych kwestii, bardzo dziękuję, że Pan Radny to zauważył, odnośnie informowania mieszkańców o tym, że coś się zaczęło w kadencji poprzedniej czy, że pozyskano środki zewnętrzne w poprzedniej kadencji. Ktoś kiedyś powiedział, że trzeba się zachować przyzwoicie i tak też się zachowuję. Trzeba otwarcie mówić jak jest. Wiem, że w wielu samorządach bywa to różnie. Pewne inwestycje są też przepisywane. Także zachowujemy się przyzwoicie, mówimy jak sprawa faktycznie wygląda. Temat Rad Nadzorczych. Z tego co wiem to wszystkie osoby posiadają kwalifikacje do zasiadania w tych organach i kropka. Jeżeli ktoś uważa inaczej, są odpowiednie organy do tego, można to sprawdzić, czy to w Przedsiębiorstwie Usług Komunalnych, czy w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji WiK. Temat Muzeum Ziemi Pałuckiej i tej inwestycji związanej z peronem, bardzo dobra inwestycja. Chcemy dalej ten temat pociągnąć i przy dokumentacji projektowej, która jest teraz opracowywana na ul. Sienkiewicza też planowane są parkingi dla autokarów. Jest problem w tym miejscu, że mamy peron, a tak naprawdę turyści nie mogą tam do tego miejsca dojechać. W pierwszej koncepcji projektu tej ulicy zaznaczyliśmy, że takie minimum 3 miejsca parkingowe dla autokarów powinny być. Ja wiem, że one były wcześniej gdzieś tam w okolicach, bodajże w prawym chyba i lewym narożniku zaplanowane. Niestety ilość pojazdów jest taka, że zostało to zaadaptowane na parking dla samochodów osobowych. My planujemy to zrobić wzdłuż ul. Sienkiewicza, ale myślę, że czas na informację o tym przyjdzie. Temat wymiany źródeł ciepła, dbania o powietrze, to za chwileczkę tutaj Państwu o tym, myślę będzie Pani Skarbnik mówić. W zmianach do budżetu chcemy zaproponować Państwu dołożenie dodatkowych środków na te dofinansowanie zakupu instalacji proekologicznych. To będzie dodatkowa kwota 85 000,00 zł. Dofinansujemy wtedy wszystkie wnioski, które wpłynęły do

urzędu miejskiego w ramach tego programu. Tak sobie jeszcze tutaj zanotowałem, jeżeli chodzi o nasadzenia, tutaj wspólnie z Kierownikiem Wydziału Środowiska i Obszarów Wiejskich obserwujemy ten teren wiejski, gdzie istnieją możliwości dodatkowych nasadzeń i m.in. na ul. Kościuszki też takie nasadzenia będą. Drzewostan się na ul. Kościuszki pojawi. Mamy w planach, aby również taki drzewostan pojawił się na ul. Sienkiewicza i również oczywiście na żnińskim rynku, gdzie planujemy koncepcję takich nasadzeń w tym roku wykonać. Co do tego pójścia na czele bycia tym liderem, dziękuję za to zdanie. Wszystko też zależy od tego kto jak pojmuje słowo lider, czy to ma być taki lider, który jest noszony na lektyce, czy to ma być taki lider, który na równi ze wszystkimi pracownikami działa, pracuje, także każdy ma różną, a jeden ma tą charyzmę, drugi nie ma, jeden tak działa, drugi tak. Każdy ma inną wizję tego kierowania zespołem, ale dziękuję. Ten pazur też wybrzmiał w wypowiedzi Pana Radnego Kaźmierczaka. Jeszcze odniosę się do tych Rad Sołeckich i Rad Osiedli. Tak, zgadza się, jeżeli chodzi o te środki, które są przeznaczone na zadania, które są realizowane, czy to na obszarach wiejskich, czy to na obszarach osiedli, ja myślę, że tu Przewodniczący Rady Osiedli i Sołtysi sami już widzą, że jednak oni chcą inwestować, oni chcą pomnażać ten majątek, aniżeli wszystko „przejeść", czyli gdzieś wyjeździć na różnego rodzaju integracyjne spotkania i ten raport pokazuje to, że ponad bodajże 77 % Przewodniczących Rad Osiedli przeznacza na inwestycje, zresztą rozmawiamy, jesteśmy na bieżąco Sołtysami, Przewodniczącymi Rad Osiedli. Dyskutujemy, czy jeżeli gmina dołoży połowę, to my możemy cały Fundusz Sołecki plus cały Fundusz Rad Osiedli przeznaczyć na daną inwestycję, chociażby ul. Widokowa, tutaj Przewodniczący Rad Osiedla, jeszcze ówczesny Przewodniczący Rad Osiedla Pan Dawid Kolasa zaproponował chociażby, czy jeżeli połowę swojego całego funduszu, czy dołożymy do projektu, więc myślę, że tutaj hula fajnie. Rozumiemy. Myślę, że też tutaj fajnie Sołtysi i Przewodniczący Rad Osiedli tą moją filozofię wydatkowania tych środków rozumieją, ale z drugiej strony też nie możemy za bardzo ingerować. Po to jest Fundusz Sołecki, po to jest zebranie wiejskie, Rada Sołecka, po to jest Sołtys, żeby mieli też troszeczkę pewną autonomię. Taki jest samorząd. Też zależy kto jak pojmuje słowo samorząd. Mamy się sami rządzić, stąd też delegujemy. Jest Fundusz Sołecki, jest Fundusz Rad Osiedli, niech tutaj się mieszkańcy wykazują. Być może wdrożymy jeszcze budżet obywatelski, myślimy. Musimy się sami rządzić i taką też filozofię bez centralizacji, bez pokazywania palcem – ty musisz zrobić to, ty musisz zrobić tamto. Ja tak na to patrzę póki co, także dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Bardzo dziękuję. Proszę, jeszcze ad vocem.

Radny Rady Miejskiej Robert Luchowski – Tak, jeszcze przepraszam, Panie Przewodniczący, Panie Burmistrzu, dopowiem do tych kwestii, bo właściwie najważniejsza sprawa mi umknęła przy okazji tutaj wystąpienia. Przypomnę delikatnie, że zobowiązał się Pan do przedstawienia propozycji, oczywiście to nie jest ten czas, ale za chwilę ten czas będzie, wyruszymy na urlopy, wrócimy i będziemy siadali do budżetu, że zaproponuje Pan rozwiązanie w zakresie wynagrodzeń i diet dla Sołtysów i Przewodniczących Zarządów, więc też tylko uprzejmie o tym przypominam, że my sobie tutaj pracujemy. Powiem tak, że praca Sołtysa i tego Przewodniczącego Zarządu oczywiście też jest różna, tak jak u nas w Radzie. Natomiast rzeczywiście oni też ciężko pracują, przy okazji stoją na straży tego o czym mówiliśmy, czyli, żeby te pieniądze, żeby te środki publiczne w sposób właściwy były wydatkowane. Dziękuję.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Dziękuję. Tak, proszę Panie Burmistrzu.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, tak, tutaj wspólnie z Panią Burmistrz zaproponujemy Państwu propozycję zwiększenia w budżecie na rok 2026 diety dla Sołtysów i Przewodniczących Rad Osiedli.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Bardzo dziękuję. Ale może kolega Jurek Krynicki chyba też się zgłaszał, a później tak, proszę.

Radny Rady Miejskiej Jerzy Krynicki – Panie Przewodniczący, Panie Burmistrzu, Szanowna Rado, oglądający nas tutaj nasi mieszkańcy, którzy interesują się sprawami gminnymi. Chciałbym po raz pierwszy Panu Luchowskiemu podziękować za to, że wstawił się za pracownikami, że należałoby pracownikom pracującym w gminie na niższych stanowiskach tutaj myślę głównie, podnieść wynagrodzenia. Tego nie widziałem na przestrzeni ostatnich 9 lat, kiedy Pan Luchowski po prostu był Burmistrzem. Także dziękuję Panu bardzo. I do Pana Burmistrza się zwracam, aby, zresztą rozmawialiśmy też na temat, sugerowałem niskich wynagrodzeń pracowników tych najniższego szczebla, aby te po prostu im wynagrodzenia podnieść. Tu Pan Luchowski, Pan Radny Luchowski Robert wspomniał, że nie było kominów płacowych w naszej Gminie. Ja to odbieram zupełnie inaczej, zresztą w rozmowach z pracownikami, nie tylko urzędu, ale również placówek oświatowych, pracownicy mówili wyraźnie i nawet porównywali wynagrodzenia na tych samych stanowiskach w innych gminach niż w naszej i byli, że tak powiem zawiedzeni tym, co się dzieje, tak jeszcze odnośnie kominów tutaj, to chciałbym Panu powiedzieć, tak niedawno, na koniec Pana kadencji, ponad 1 500 000,00 zł środków wydał Pan na nagrody dla pracowników, podległych Panu Dyrektorów, ale z tego co wiem to było dla

pracowników z tego najwyższego szczebla. Także tutaj mówienie, że ni było kominów, nie było, że tak powiem, że było równe traktowanie. Z tym się po prostu nie zgadzam. Między wierszami wspomniał Pan o tym.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Kolego Jurku, mam tylko taką prośbę, skupmy się na raporcie.

Radny Rady Miejskiej Jerzy Krynicki – Znaczy, ja wiem. Tutaj Pan Radny Luchowski o tym wspominał po prostu i chciałbym się do tego ustosunkować. Wspomniał też Pan, że na wniosek jednego Radnego zniesiono opłaty za użytkowanie obiektów gminnych. Nigdy Panu Burmistrzowi nie powiedziałem, że ma znieść opłaty za użytkowanie obiektów. Myślę, że Pan Burmistrz potwierdzi. Moje stanowisko było takie, że albo wszyscy płacą, albo wszyscy nie płacą. Za Pana płaciły tylko dwa stowarzyszenia praktycznie, którym Pan narzucił za to, że na orlikach ćwiczą, a tam na stadionie, gdzie są olbrzymie koszty utrzymania obiektów, pracownicy pracują non stop. Tam praktycznie za darmo wchodzili i to było bardzo niesprawiedliwe i z tym się po prostu nie zgadzałem i z Panem Burmistrzem rozmawiałem, że albo wszyscy płacą, albo nie płacą wszyscy. Nie będę tutaj już więcej mówił, żeby nie przedłużać, także dziękuję bardzo.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek – Bardzo dziękuję. Proszę.

Radny Rady Miejskiej Marek Gałązka – Obiecuję krótko. Panie Przewodniczący, Panie Burmistrzu, Szanowni Państwo, pozwolę się odnieść do części wypowiedzi Pana Radnego Roberta Luchowskiego, bo dzisiaj rzeczywiście z wieloma kwestiami, które Pan Radny poruszył rzeczywiście się zgadzam. Konkretnie chodzi o podejście do oszczędności na wydatkach bieżących na kontroli zadłużenia, tyle, że odnoszę trochę wrażenie, że te słowa, które Pan dzisiaj skierował do Pana Łukasza Kwiatkowskiego, bardziej pasowałoby, gdyby Pan je kierował do siebie samego, siedzącego w innym miejscu i siebie samego sprzed dwóch lat, bo prawdę mówiąc liczby nie kłamią. Zaplanował Pan budżet na 2024 r., bo mówimy o poprzednim roku w tym raporcie. Deficyt, znaczy budżet z deficytem 12 000 000,00 zł, nawet z deficytem operacyjnym, a Pan Burmistrz i władze finansowe, zamknęły rok z deficytem tylko 2 000 000,00 zł i z nadwyżką operacyjną 7 000 000,00 zł, ale mimo wszystko cieszę się, bo zacząłem się zgadzać, bo te Pańskie słowa przypominają mi trochę moje wypowiedzi, czy to w mediach, które były kierowane, zaczynamy mówić wspólnym głosem. Bardzo się z tego cieszę. Odnośnie jeszcze tej nadwyżki, Szanowni Państwo, pamiętacie jak przed uchwaleniem budżetu trwała dyskusja dotycząca polityki podatkowej. To rzeczywiście jak pamiętają Państwo dobrze, że na spotkaniu w dyskusjach o polityce podatkowej próbowałem forsować obniżkę podatków, bo rzeczywiście rok jest

ciężki. Udało się tylko tę niższą stawkę po Państwa decyzji przeforsować tylko w zakresie podatków od środków transportowych. Tyle, że co do jeszcze tego podatku od środków transportowych, nasi sąsiedzi z powiatu już jakby ta obniżka może nie być żadną zachętą, bo Gmina Barcin uchwaliła, poszła z tym duchem obniżki stawek podatkowych po to, żeby w długim okresie liczba przedsiębiorców się zwiększyła. Na pewno ucierpi ich budżet. Swoją drogą trochę jestem zaskoczony, że aż tak obniżyli, bo obniżyli do poziomu stawki minimalnej. Wystarczyło tam gdzieś w połowie drogi, żeby być konkurencyjnym, bo troszkę po zawodach teraz jest, jeśli chodzi o, ale zawsze będę starał się forsować pomysły, żeby obciążenia podatkowe były rozsądne i nie przepychać skali inflacji tylko i wyłącznie rzucać na podatników. Kwestia oświaty, Szanowni Państwo, bo rzeczywiście jest tak, że widzimy od wielu, wielu lat, że wyniki, mówię o Szkołach Podstawowych, średnie wyników ze wszystkich przedmiotów są niższe jednak od średniej dla całego województwa. I tak na dobrą sprawę jakbyśmy nic z tym nie zrobili, ja mówię oczywiście z pozycji, bo nie znam oczywiście szczegółów, ale bardzo się cieszę, Panie Burmistrzu, że rzeczywiście podjęto temat opracowania strategii oświaty jest to jednak ważne dla mieszkańców, żeby wysyłając dzieci, żebyśmy wiedzieli, że idą oni do szkoły, która daje możliwość i szansę, ze ten wynik egzaminu będzie bardzo dobrze. Co do kominów płacowych tylko przypomnę, że jak zaczęliśmy współpracować jeszcze z Panem Burmistrzem na podstawie danych anonimowych, przeliczyłem i zrobiłem modelowanie i pokazałem, mieliśmy spotkanie z mieszkańcami jak te kominy wszystkie wyglądały i na jakiej zasadzie, bo to można zmierzyć i policzyć, tyle, że ja wtedy to robiłem odnosząc się do władz poprzednich rządów przed jeszcze Panem Luchowskim a już potem już nie miałem takiej możliwości, ale jest to wszystko do przeliczenia i do pokazania jak to naprawdę jest, ale myślę, że żyjmy przyszłością. To tyle, dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję Panie Radny. Jesteśmy w punkcie debata nad przedstawionym raportem. Pan Robert Luchowski, bardzo proszę.

Radny Rady Miejskiej Robert Luchowski - Dziękuję, Panie Przewodniczący. Wysoka Rado, Panie Burmistrzu, ja wiem, że te, nawiążę do wypowiedzi Pana Radnego Marka Gałązki. Oczywiście ja na początku swojego wystąpienia powiedziałem, że te cyfry robią na mnie wrażenie. Natomiast ja powiem tak, nic spektakularnego się nie zadziało. Po prostu Pan Burmistrz Łukasz Kwiatkowski ma tak równie dobrego skarbnika w osobie Pani Bernadety Chojnackiej, jakim była Pani Aleksandra Szpek. I ja myślę, że każdy burmistrz ten czy inny, dobierając sobie zespół, w tym w przypadku Pana Łukasza Kwiatkowskiego, Panią Bernadetę Chojnacką, przeanalizował sytuację. No i tak

poprowadzili kierunek i rozwój finansowy naszej gminy, że dzisiaj możemy się wspólnie cieszyć z tych rezultatów. No aż się nie chce, no ale muszę się odnieść ad vocem do wystąpienia Radnego Jerzego Krynickiego. Ja już nie mam siły, wie Pan, żeby Panu po raz kolejny tłumaczyć, jak Pan się myli i w ilu kwestiach, więc tylko grzecznie zachęcę pana po raz kolejny, zanim Pan zacznie rzucać jakiekolwiek oskarżenia wobec mojej osoby, żonglowanie jakimikolwiek danymi, to bardzo proszę się najpierw wnikliwie zapoznać z dokumentami i potem żonglować, wie Pan, czy to było 500 000,00 zł, na jakie nagrody, że kierownictwo zostało nagrodzone tylko. Proszę te informacje sprawdzić. Ja uszanuję każdą wypowiedź, która będzie merytoryczna i zgodna z prawdą. Ja nie mówiłem, że nie było kominów. Ja mówiłem, że były kominy, bo mi kominy nie przeszkadzają. No jak nie będzie kominów, dopiero będzie problem, bo wszyscy będą zarabiali równo, czyli tak samo bez względu na swoje kwalifikacje i umiejętności, więc te kominy będą. Może nie musi być gigantów do minimalnych kominów, ale te różnice będą, bo po prostu one muszą być. Dziękuję, tyle z mojej strony.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję Panie Radny. Ktoś z Państwa chciałby zabrać jeszcze głos? Nie widzę, Szanowni Państwo, przychodzimy do podjęcia uchwały w sprawie udzielenia Burmistrzowi Żnina w zaufania. W sprawie udzielenia burmistrzowi Żnina wotum zaufania, stosowna postawa prawna: § 1. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie Gminy Żnin, udziela się wotum zaufania Burmistrzowi Żnina. § 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Bardzo proszę o przygotowanie głosowania. Szanowni państwo, głosujemy „za", „przeciw" lub „wstrzymujemy się". Bardzo proszę o oddanie głosu. Szanowni państwo, na 18 obecnych Radnych na sali 17 głosowało „za", jeden był głos „wstrzymujący". Uchwała została podjęta.

Rada podjęła Uchwałę Nr 126 w sprawie udzielenia Burmistrzowi Żnina wotum zaufania, która stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

AD PKT 6 – PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM Z WYKONANIA BUDŻETU GMINY ŻNIN ZA 2024 ROK.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Punkt 6 – podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok. Panie Burmistrzu, bardzo proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, bardzo dziękuję za to udzielenie wotum zaufania. Oddaję głos Pani Skarbnik w temacie sprawozdania.

Skarbnik Gminy Bernadeta Chojnacka - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, jeżeli chodzi o sprawozdanie budżetowe, to myślę, że zostało ono bardzo dokładnie omówione też w kontekście raportu, ale uchwała dotycząca zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu obejmuje również sprawozdanie finansowe, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie rachunkowości i planu kont. W przypadku gmin dotyczy bilansu wykonania organu, jakim jest właśnie gmina oraz przedłożone zostały Państwu łączne sprawozdania jednostek budżetowych, czyli bilansu, zestawienia zmian funduszu, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję w punkcie. Kto z Państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę, Szanowni Państwo, przechodzimy do odczytania uchwały. Bardzo proszę, Pan Wiceprzewodniczący Andrzej Kurek.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek - Uchwała Rady Miejskiej w Żninie z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żnin na 2024 rok. Podstawa prawna: § 1. Zatwierdza się sprawozdanie finansowe Gminy Żnin wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok. § 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję bardzo, Panie Wiceprzewodniczący. Bardzo proszę o przygotowanie głosowania. Głosujemy „za", „przeciw" lub „wstrzymujemy się". Proszę o oddanie głosu. Chcecie przerwę teraz? Po absolutorium? Po absolutorium przerwę? Szanowni Państwo, na 18 obecnych Radnych na Sali, 18 głosowało „za". Uchwała została podjęta. Czy życzą Państwo sobie przerwę? Bardzo dobrze. Dziękuję.

Rada podjęła Uchwałę Nr 127 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok, która stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

AD PKT 7 – PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE UDZIELENIA ABSOLUTORIUM BURMISTRZOWI ŻNINA; A) SPRAWOZDANIE BURMISTRZA ŻNINA Z WYKONANIA BUDŻETU GMINY ŻNIN ZA 2024 ROK ORAZ INFORMACJA O STANIE MIENIA WRAZ Z OPINIĄ REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W BYDGOSZCZY O TYM SPRAWOZDANIU; B) STANOWISKO KOMISJI REWIZYJNEJ I OPINIA REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W BYDGOSZCZY W TEJ SPRAWIE; C) DYSKUSJA; D) PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE UDZIELENIA ABSOLUTORIUM BURMISTRZOWI ŻNINA.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Punkt siódmy, podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Żnina. Punkt A - sprawozdanie Burmistrza Żnina z wykonania budżetu Gminy Żnin za rok 2024 oraz informacje o stanie mienia wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy o tym sprawozdaniu; B - stanowisko Komisji Rewizyjnej i opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy w tej sprawie; C - dyskusja; D - podjęcie uchwały w sprawie udzielania absolutorium Burmistrzowi Żnina. Panie Burmistrzu, bardzo proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, temat szczegółowo omawiany podczas Komisji, ale poproszę Panią Skarbnik o przedstawienie, łącznie z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy.

Skarbnik Gminy Bernadeta Chojnacka - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, sprawozdanie z wykonania budżetu opisowe zostało omówione, zostało zatwierdzone również sprawozdanie finansowe. Natomiast chciałabym uzupełnić, że Uchwałą Nr 15/S/2025 Składu Orzekającego Nr 10 Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy z dnia 28 kwietnia 2025 r., sprawozdanie przedłożone przez Burmistrza Gminy Żnin z wykonania budżetu za 2024 rok oraz z przedłożoną informacją o stanie mienia gminy zostało zaopiniowane pozytywnie. W związku z tym, że Państwo otrzymali tą uchwałę, a także jest ona dostępna na naszej stronie, to nie będę czytać już tego obszernego uzasadnienia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję bardzo. Poproszę Pana Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Pana Ryszarda Wesołka o odczytanie stanowiska Komisji Rewizyjnej. Bardzo proszę.

Radny Rady Miejskiej Ryszard Wesołek - Panie Przewodniczący, Panie Burmistrzu, Szanowni Państwo, opinia Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Żninie dotycząca wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok. Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Żninie w składzie: Przewodniczący Komisji Radny Ryszard Wesołek, członkowie Komisji: Radny

Dariusz Kazimierczak, Radny Tomasz Pierzyński, Radny Dariusz Skalski, Radny Grzegorz Wesołek. W dniach 24 kwietnia i 6 maja 2025 roku na podstawie art. 18a ust. 3 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym kierując się kryteriami legalności, rzetelności, gospodarności i celowości dokonania analizy wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok celem przedłożenia stosownej opinii. Zgodnie z art. 270 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Komisja Rewizyjna zapoznała się i rozpatrzyła następujące dokumenty: a.Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Żnina za 2024 rok, b. Informację o stanie mienia komunalnego. c. Sprawozdanie finansowe za 2024 rok, d. Opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok. W zakresie oceny sprawozdania z wykonania budżetu za 2024 rok Komisja stwierdza: Budżet Gminy za rok został uchwalony przez Radę Miejską w Żninie w dniu 28 grudnia 2023 r. uchwałą Nr CI/710/2023. W trakcie roku zmieniany był 23 – krotnie (17 zarządzeniami Burmistrza Żnina i 6 uchwałami Rady Miejskiej w Żninie). Dochody na dzień 1 stycznia 2024 r. zostały zaplanowane na poziomie 163 106 201,23 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2024 r. - 160 957 806,60 zł. Ostatecznie dochody wykonano w kwocie 161 844 900,69 zł, co stanowi 100,55% planu, w tym dochody bieżące wyniosły 147 254 258, 77 zł przy planowanej kwocie 146 265 947,41 zł, a dochody majątkowe wyniosły 14 590 641,92 zł przy planowanej kwocie 14 691 859,19 zł. Zgodnie z danymi liczbowymi w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27S z wykonania planu dochodów, zaległości wyniosły 25 143 183,58 zł, nadpłaty 455 666,07 zł. W stosunku do roku 2023 zaległości wzrosły o 876 422,34 zł, a nadpłaty o kwotę 52 389,37 zł. Zaległości zaewidencjonowano m.in.: z tytułu podatków i opłat lokalnych od osób prawnych: 6 365 629,93 zł, z tytułu podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych: 3 376 802,13 zł, z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami od osób prawnych: 92 261,74 zł, z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami od osób fizycznych: 1 276 653,08 zł, z tytułu opłat użytkowania wieczystego nieruchomości: 748 458,89 zł, z tytułu najmu lokali mieszkalnych należących do mieszkaniowego zasobu gminy: 1 805 873,47 zł, z tytułu dywidendy za lata 2019-2022: 6 496 817,46 zł. Wydatki na dzień 1 stycznia 2024 r. zostały zaplanowane na poziomie 177 319 733,55 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2024 r. – 173 178 687,79 zł. Ostatecznie wydatki wykonano w kwocie 163 946 228,67 zł, co stanowi 94,67 % planu, w tym wydatki bieżące wyniosły 140 30 128,63 zł przy planowanej kwocie 149 323 881,69 zł, a wydatki majątkowe wyniosły 23 516 100,04 zł przy planowanej kwocie 23 854 806,19 zł. W ramach Funduszu Sołeckiego wydatkowano kwotę w wysokości 1 017 627,13 zł, z tego na inwestycje przeznaczono 424 066,26 zł. Zgodnie z danymi liczbowymi w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb 28S z wykonania

planu wydatków, na wynagrodzenia i składki od nich naliczane przeznaczono 59 121 441,05 zł, na obsługę długu 1 653 419,09 zł, a stan zobowiązań to kwota 5 609 800,93 zł. Jednocześnie wartość wymagalnych spornych zobowiązań wyniosła 13 931 224,40 zł i wzrosła w stosunku do roku 2023 o kwotę 3 115 634,85 zł. Przychody na dzień 1 stycznia 2024 r. zostały zaplanowane na poziomie 16 919 000,00 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2024 r. – 14 926 348,87 zł. Ostatecznie przychody wykonano w kwocie 9 867 382,74 r., co stanowi 66,11 % planu. Rozchody zaplanowane na dzień 1 stycznia 2024 r. nie uległy zmianie i zostały wykonane w kwocie 2 705 467,68 zł, co stanowi 100 % planu. Kwota długu na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosi 23 917 814,00 zł i stanowi 14,78 % wykonanych dochodów ogółem. Zgodnie z art. 267 ust. 1 pkt. 2 ustawy o finansach publicznych, sprawozdanie zawiera dane dotyczące wykonania planu finansowego trzech instytucji kultury, tj. Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie, Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Żninie oraz Żnińskiego Domu Kultury w Żninie. Komisja zapoznała się również z informacją o stanie mienia Gminy Żnin wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. i stwierdziła, że zawiera dane wymagane przez ustawodawcę i przedstawia aktualny stan majątku Gminy. Komisja dokonała analizy sprawozdania finansowego składającego się z bilansu z wykonania budżetu, informacji dodatkowej, rachunku zysku i strat, zestawienia zmian w funduszu jednostki oraz bilansu jednostki budżetowej. Komisja nie wniosła uwag. Komisja Rewizyjna w ramach kontroli Żnińskiego Domu Kultury poddała analizie zagadnienia związane z wykonaniem budżetu instytucji kultury. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Mając powyższe na uwadze Komisja wypracowała następujące wnioski: 1. Komisja Rewizyjna na podstawie dokonanej analizy całokształtu przebiegu wykonania budżetu za 2024 rok stwierdza, że jest zgodny z wymaganiami ustawy o finansach publicznych i pozytywnie ocenia działalność wykonawczego w wyżej wymienionym zakresie. 2. Po rozpatrzeniu sprawozdania Burmistrza Żnina z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia, sprawozdania finansowego, zapoznaniu się z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy (uchwała Nr 15/S/2025 Składu Orzekającego Nr 10 z dnia 28 kwietnia 2025 r.), a także wysłuchaniu ustnych wyjaśnień Pana Łukasza Kwiatkowskiego Burmistrza Żnina i Pani Bernadety Chojnackiej Skarbnika Gminy, Komisja Rewizyjna pozytywnie oceniła wykonanie budżetu. 3. Komisja Rewizyjna występuje z wnioskiem o udzielenie Burmistrzowi Żnina absolutorium za 2024 rok.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Bardzo dziękuję. Szanowni Państwo, otwieram dyskusję w punkcie podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Żnina. Czy są głosy? Nie widzę, Szanowni Państwo, przechodzimy

do odczytania uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Żnina z tytułu wykonania budżetu. Stosowna podstawa prawna: § 1. Po zapoznaniu się: 1) ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok; 2) ze sprawozdaniem finansowym Gminy Żnin na dzień 31 grudnia 2024 r.; 3) z opinią Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy o sprawozdaniu, o którym w mowa w pkt 1; 4) z informacją o stanie mienia Gminy Żnin; 5) ze stanowiskiem Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Żninie; Rada Miejska w Żninie udziela absolutorium Burmistrzowi Żnina z tytułu wykonania budżetu za 2024 rok. § 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Szanowni państwo proszę o przygotowanie głosowania. Głosujemy „za", „przeciw" lub „wstrzymujemy się". Bardzo proszę o oddanie głosu. Szanowni Państwo, na 17 obecnych na sali Radnych, 17 głosowało „za". Uchwała została podjęta. Panie Burmistrzu, Pani Burmistrz, Pani Skarbnik, serdecznie gratuluję.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski - Szanowni Państwo, ja pozwolę sobie wręczyć dwa bukiety kwiatów. Pani Skarbnik, a także Pani Burmistrz za wsparcie i pracę na rzecz mieszkańców Gminy Żnin. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Szanowni Państwo, ogłaszam 20 minut przerwy.

Rada podjęła Uchwałę Nr 128 w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Żnina, która stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

AD PKT 8 – PODJĘCIE UCHWAŁY ZMIENIAJĄCEJ UCHWAŁĘ W SPRAWIE BUDŻETU GMINY ŻNIN NA 2025 R.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Na sali jest obecnych 15 Radnych. Punkt 8 podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie budżetu Gminy Żnin na rok 2025. Panie Burmistrzu, bardzo proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, chcielibyśmy tutaj wprowadzić autopoprawkę do projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie budżetu Gminy Żnin na rok 2025. Poproszę Panią Skarbnik o omówienie.

Skarbnik Gminy Bernadeta Chojnacka - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, w stosunku do pierwotnej pierwotnego projektu uchwały, zostały wprowadzone następujące zmiany. Zmniejszono plan dochodów majątkowych w związku z rezygnacją z realizacji zadania pod nazwą „Przebudowa drogi gminnej Białożewin-Podgórzyn. Etap

czwarty", zmniejszenie o 740 306,38 zł. Jednocześnie wprowadzone zostały środki w wysokości 721 975,54 zł z uwagi na to, że została zwiększona promesa na realizację zadania z Rządowego Funduszu Polski Ład na inwestycje „Uporządkowanie infrastruktury podziemnej wraz z przebudową ul. Panoramicznej w Żninie". Oprócz tego wprowadzono środki związane z zadaniami dotyczącymi Ukrainy w dziale 758 w wysokości 20 551,00 zł oraz w dziale 852 – 877,00 zł oraz w dziale 855 – 2 282,00 zł. Wprowadzono również środki z dotacji celowej w wysokości 498 zł. Zwiększono jednocześnie plan wydatków związanych z realizacją inwestycji na ul. Panoramicznej o łączną kwotę 807 975,00 zł. Zlikwidowano w całości zadanie dotyczące przebudowy drogi gminnej Białożewin-Podgórzyn – 1 500 000,00 zł. Zwiększono na budowę remizy OSP w Wawrzynkach inwestycje o 90 000,00 zł. To wynika na chwilę obecną z otwarcia ofert dotyczących tego zadania. Zwiększono również środki z racji wprowadzonych środków z pomocy Ukrainie, czyli 20 528,76 zł na dziale oświata. W dziale 852 - 10 877,00 zł, w dziale 902 – 780,00 zł oraz zwiększono zadanie inwestycyjne w dziale 926 dotyczący modernizacji stadionu miejskiego o 583 693,62 zł. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję, Pani Skarbnik. W pierwszej kolejności, Szanowni Państwo, wprowadzimy autopoprawkę do uchwały i później otworzymy dyskusję w tym punkcie. Pani Katarzyno, bardzo proszę o przygotowanie głosowania. Szanowni Państwo, głosujemy „za", „przeciw" lub „wstrzymujemy się". Bardzo proszę o oddanie głosu. Szanowni Państwo, na 16 obecnych Radnych na sali, 16 głosowało „za: autopoprawkę została wprowadzona. Szanowni Państwo, przechodzimy do dyskusji nad punktem zmieniającą uchwałę w sprawie budżetu Gminy Żnin na rok 2025. Kto z Państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę, Szanowni Państwo, proszę Pana Wiceprzewodniczącego o odczytanie uchwały.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Robert Szafrański - Uchwała Rady Miejskiej w Żninie z dnia 23 maja 2025 r. zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu Gminy Żnin na 2025 rok. Stosowna podstawa prawna: § 1. W uchwale Nr VII/78/2024 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 20 grudnia 2024 r. w sprawie budżetu Gminy Żnin na 2025 rok, zmienionej: i tutaj jest cały katalog zmian. § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina. § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Żninie.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Bardzo dziękuję. Szanowni Państwo, przechodzimy do głosowania. Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie budżetu Gminy Żnin na rok 2025. Głosujemy „za", „przeciw" lub „wstrzymujemy się". Proszę o oddanie głosu. Na 16 obecnych na sali Radnych 16 głosowało „za". Uchwała została podjęta.

Rada podjęła Uchwałę Nr 129 zmieniającą uchwałę w sprawie budżetu Gminy Żnin na 2025 r., która stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

AD PKT 9 – PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE OKREŚLENIA SZCZEGÓŁOWYCH ZASAD, SPOSOBU I TRYBU UMARZANIA, ODRACZANIA SPŁATY LUB ROZKŁADANIA NA RATY PŁATNOŚCI NALEŻNOŚCI PIENIĘŻNYCH MAJĄCYCH CHARAKTER CYWILNOPRAWNY, PRZYPADAJĄCYCH GMINIE ŻNIN LUB JEJ JEDNOSTKOM ORGANIZACYJNYM, WARUNKÓW DOPUSZCZALNOŚCI POMOCY PUBLICZNEJ W PRZYPADKACH, W KTÓRYCH ULGA STANOWIĆ BĘDZIE POMOC PUBLICZNĄ ORAZ WSKAZANIA ORGANÓW LUB OSÓB UPRAWNIONYCH DO UDZIELANIA TYCH ULG.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Punkt 9 w sprawie określenia szczegółowych zasad sposobu i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Żnin lub jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg. Panie Burmistrzu, bardzo proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado. Projekt dotyczy, tak jak Pan Przewodniczący odczytał, dotyczy określenia szczegółowych zasad sposobu umarzenia odraczania spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym warunkowo dopuszczalności pomocy publicznych w przypadkach, w których ulga stanowi będzie pomoc publiczną oraz wskazanie organów lub osób uprawnionych do udzielenia tych ulg. Proponujemy, aby uchylić uchwałę z 2017 r., ponieważ wcześniejsza nie była konsultowana z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a także z Ministerstwem Rolnictwa, co jest w tym wypadku obowiązkiem. Dodatkowo, jedno z rozporządzeń, na które się ta stara uchwała powoływała, rozporządzeń

Komisji Europejskiej jest już nieaktualne, to jest w załączniku nr 5 i z takich zmian, to jeszcze dodatkowo zawarta została informacja, że spłata zobowiązań może zostać rozłożona na raty i tu określono dokładnie maksymalnie do 24 miesięcy, wcześniej takiego ograniczenia nie było. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję Panie Burmistrzu. Otwieram dyskusję. Kto z Państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę, zamykam dyskusję. Pan Andrzej Kurek, bardzo proszę o odczytanie uchwały.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek - Uchwała Rady Miejskiej w Żninie z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad sposobu i trybu umarzania odraczania spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mający charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach o których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg. Podstawa prawna § 1. Określa się szczegółowe zasady, sposób i tryb umarzania, dalsze paragrafy. § 8. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina. § 9. Traci moc Uchwała Nr XXXV/414/2017 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 8 września 2017 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym, przypadających Gminie Żnin oraz jej jednostkom podległym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania podmiotów uprawnionych do udzielania tych ulg. § 10. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję, Panie Wiceprzewodniczący. Bardzo proszę, Pani Katarzyno o przygotowanie głosowania. Głosujemy „za", „przeciw" lub „wstrzymujemy się". Proszę o oddanie głosu. Dobra, ja głosuję „za". Proszę zakończyć. Na 16 obecnych na sali Radnych, 16 głosowało „za", uchwała została podjęta.

Rada podjęła Uchwałę Nr 130 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg, która stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

AD PKT 10 – PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE WYRAŻENIA ZGODY NA ZAWARCIE KOLEJNEJ UMOWY NAJMU, KTÓREJ PRZEDMIOTEM JEST TA SAMA CZĘŚĆ NIERUCHOMOŚCI POŁOŻONEJ W ŻNINIE.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Punkt 10, podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości położonej w Żninie. Panie Burmistrzu, bardzo proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, projekt uchwały był omawiany podczas łączonych Komisji Rady Miejskiej w Żninie w dniu 21 maja 2025 r. Projekt uchwały dotyczy wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości położonej w Żninie, która stanowi lokal użytkowy o powierzchni 59,7 m^2. Ten lokal zlokalizowany jest na piętrze budynku administracyjno-biurowego i wcześniejsza umowa wygasa z dniem 31 maja 2025 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Otwieram dyskusję w tym punkcie. Ktoś z Państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę. Pan Robert Szafrański bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Robert Szafrański - Uchwała Rady Miejskiej w Żninie z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy wynajmu, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości położonej w Żninie. Stosowna podstawa prawna: § 1. Wyraża się zgodę na zawarcie kolejnej umowy najmu w trybie bezprzetargowym, z tym samym najemcą, na okres kolejnych trzech lat, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości stanowiąca lokal użytkowy o powierzchni 59,70 m^2, zlokalizowany na piętrze budynku administracyjno-biurowego, położonego na nieruchomości oznaczonej geodezyjnie jako działka nr 1048/4, obręb Żnin, dla której IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Żninie prowadzi księgę wieczystą. § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina. § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry –Bardzo dziękuję. Pani Katarzyno, proszę przygotować głosowanie. Głosujemy „za", „przeciw" lub „wstrzymujemy się". Proszę o oddanie głosu. Czy wszyscy oddali głos? Poszło? Poszło. Szanowni Państwo, na 16 obecnych na sali Radnych 16 głosowało „za". Uchwała została podjęta.

Rada podjęła Uchwałę Nr 131 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości położonej w Żninie, która stanowi załącznik nr 9 do protokołu.

AD PKT 11 – PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE WYRAŻENIA ZGODY NA ZAWARCIE KOLEJNEJ UMOWY NAJMU NA CZĘŚĆ NIERUCHOMOŚCI POŁOŻONEJ W KIERZKOWIE.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Punkt 11, podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu na część nieruchomości położonej w Kierzkowie. Panie burmistrzu, bardzo proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, podobnie jak wcześniej projekt uchwały był omawiany podczas łączonej Komisji. Uchwała dotyczy wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu na część nieruchomości położonej w Kieszkowie. Wcześniejsza umowa z najemcą wygasa w dniu 30 czerwca 2025 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Otwieram dyskusję. Kto z Państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę. Pan Andrzej Kurek, bardzo proszę o czytanie uchwały.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Andrzej Kurek - Uchwała Rady Miejskiej w Żninie z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu części nieruchomości położonej w Kierzkowie. Podstawa prawna: § 1. Wyraża się zgodę na zawarcie kolejnej umowy najmu w trybie bezprzetargowym, na czas nieoznaczony, z tym samym najemcą, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości oznaczonej geodezyjnie jako działka nr 136, obręb Kierzkowo, dla której IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Żninie prowadzi księgę wieczystą, dla której umowa wygasa w dniu 30 czerwca 2025 r. § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina. § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Bardzo dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Głosujemy „za", „przeciw" lub „wstrzymujemy się". Proszę o oddanie głosu. Na 16 obecnych na sali Radnych, 16 głosowało „za". Uchwała została podjęta.

Rada podjęła Uchwałę Nr 132 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu na część nieruchomości położonej w Kierzkowie. , która stanowi załącznik nr 10 do protokołu.

AD PKT 12 – PODJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE PRZYJĘCIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA I GMINY ŻNIN NA LATA 2025 – 2028.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Punkt 12, podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Żnin na lata 2025 – 2028. Panie Burmistrzu, bardzo proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jasno określa, iż opracowanie przedmiotowego dokumentu jest obowiązkiem samorządu gminnego. Program ten jest przyjmowany przez Radę Miejską w drodze uchwały, a jego celem jest wspieranie, inicjowanie i koordynowanie działań dotyczących ochrony zabytków oraz krajobrazu kulturowego, a także promowanie lokalnego dziedzictwa. Ma również na celu poprawę stanu lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję w punkcie. Kto Państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę. Pan Robert Szafrański, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Robert Szafrański - Uchwała Rady Miejskiej w Żninie z dnia 23 maja 2025 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Żnin na lata 2025-2028. Stosowna podstawa prawna: § 1. Przyjmuje się Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Żnin na lata 2025-2028, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały. § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina. § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Bardzo dziękuję. Przechodzimy do głosowania. Głosujemy „za", „przeciw" lub „wytrzymujemy się". Proszę o oddanie głosu. Szanowni Państwo, na 16 obecnych Radnych na Sali, 16 głosowało „za". Uchwała została podjęta.

Rada podjęła Uchwałę Nr 133 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Żnin na lata 2025-2028., która stanowi załącznik nr 11 do protokołu.

AD PKT 13– WOLNE WNIOSKI I INFORMACJE.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Punkt 13, wolne wnioski i informacje. Na moje ręce złożył prośbę o wystąpienie na sesji przedsiębiorca firmy Dom-Bruk. Bardzo proszę, Pan Paweł Domagała. Oddaję Panu głos.

Paweł Domagała - Dzień dobry, witam wszystkich. Dziękuję bardzo, że został mi udzielony głos. Ja w sumie tutaj pojawiłem się odnośnie wszelkich pomówień, jakichś nieścisłości, które cały czas jak gdyby są w moją stronę, w moją firmę i zarówno nawet moi pracownicy czują się urażeni, tak, zachowaniem Pana Radnego Dariusza Kaźmierczaka,

dlatego postanowiłem przyjść i spróbować porozmawiać i zapytać się, dlaczego Pan Kaźmierczak cały czas atakuje jak gdyby jedną firmę, która znajduje się w Gminie Żnin, a mamy tych inwestycji wiele, wrzuca, pokazuje zdjęcia, obraża, szykanuje i mam do niego pytanie, dlaczego to robi? To jest moje pytanie, Panie Kaźmierczak.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak - Czyli ja mam odpowiadać? No dobrze, jeżeli taka sytuacja. Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Panie Burmistrzu. No właśnie, że nie obrażam, nie szykanuję, tylko pokazuję zdjęcia. Ja nie jestem w stanie skomentować zdjęcia. Albo coś tam jest, albo nie ma. Czyli na to pytanie powinien odpowiedzieć wykonawca lub prezes firmy, bo nie wiem, czy to Duo-Lab robi, czy robi to firma spółka cywilna Paweł Domagała. Ale jak Pan tak chce wiedzieć, to do korzeni. Chcę, żeby społeczeństwo też wiedziało. Dariusz Kaźmierczak był kierownikiem zieleni najładniejszego parku, który wtedy wytworzyliśmy między ul. Sienkiewicza a ul. Kościuszki. Pan z żoną, bo ja już nie wiem, który tam bardziej, bo to też, żeby nie było pomówienia, złożyliście na mnie doniesienie do CBA - Centralnego Biura Antykorupcyjnego, że jako Radny wykonuje te działania. Pod inspiracją wtedy panujących władz również Sławek Kujawa został wkręcony w to, złożył wniosek o odwołanie mnie z Radnego. A też nie wyszło, wojewoda nie podjął decyzji. Druga rzecz, jak była budowana ul. Polna, również Pan z żoną złożył doniesienie CBA na Kowalski Budownictwo, do CBA, że tam poszły łapówki dla urzędników i urzędnicy brali łapówki. Też to zostało ukręcone, nie miało takie działania. Byłem Radnym powiatowym, chyba nawet jeszcze nie był Łukasz Kowalski moim zięciem. Walczyłem w tym, żeby przebudować ul. Gnieźnieńską. Łukasz Kowalski wygrał przetarg, Pan ze Starostą, plus do tego tamtejszy chyba Ś. P. był Dyrektorem Zarządu Dróg Powiatowych. Wykluczyliście Pana Kowalskiego z budowy na zasadzie, że nierzetelnie wykonuje gdzie indziej. Panie Domagała, powiem Panu wprost. Niech Pan wyjedzie swoimi usługami 100 km poza Żnin i nie będzie tam Kaźmierczaka, a zobaczy Pan jaki poziom reprezentuje Pan wykonując. Rozumiem, że dzisiaj Pan przyszedł powiedzieć Radnym, że chce Pan tak współpracować jak w Gminie Rogowo z wójtem Tomaszem Michalczakiem. Ale u nas tak nie będzie. Nie będzie Pan reklamował w Gminie Żnin żużla, nie będzie Pan sponsorował syna wójta w żużlu i nie będzie Pan wykonywał tam wszystkich inwestycji i nie będzie Pan Tomek Michalczak robił podchodów pod to z Panem Nitką, którzy układali pewne rzeczy, ażeby wyeliminować Łukasza Kowalskiego i dwa czy trzy razy im się to udało. Teraz za czwartym razem już nie podjęli tej decyzji. Szkoda. I jeżeli Pan chce takie brudy prać, jak tu Panu powiedziałem przed wyjściem, że jeżeli chcesz ze mną rozmawiać, tak powiedziałem i dlatego tak mówię, to spotkajmy się w Lubostroniu, bo tam jest teraz mekka

mądrości w Lubostroniu. Tam jest taki duży kapelusz, że się wszyscy tam zmieścimy. Pod tym parasolem, bo ten parasol pamiętam, jaka to była, jaka to była siła wykonywania działalności gospodarczej w Żninie, gdzie jest dzisiaj muzeum, był bar Aleksandria, wszyscy chodzili, to zbańczyło. Ale dzisiaj ze wszystkimi przedsiębiorcami ona utrzymuje kontakt, może i Panie Domagała z Panem i powiedziałem: "Jedźmy na obiad i sobie wytłumaczmy". Ja dzisiaj Panu to powiedziałem: "Przestańcie donosić do CBA, a ja zostawię to na zasadzie takiej jak inspektorzy i Burmistrz dojrzą te błędy, to wam odbiorą lub nie odbiorą, ale nie pozwolę sobie po ulicy, mam zdjęcia do dzisiaj, po ul. Browarowej, gdzie krawężniki zostały osadzone częściowo na piasku, gdzie został zerwany ciąg utwardzeń betonowych przy skrzyżowaniach. Również to się dzieje na ul. Kościuszki, ale ja wrócę do tego i jak się Pan spodziewa do tego, że będzie niezależny laboratorium do zagęszczenia w skrzyżowaniach gdzie Pan przerwał siatkę, gdzie Pan przerwał beton i gdzie. To nie ja jestem autorem zdjęć i filmików, gdzie Pan położył na skrzyżowaniu, gdzie Zarząd Dróg Krajowych zostawił nam drogę w SMA. Pan wie o czym ja mówię, może reszta nie wie, a Pan nam położył warstwę ścieralną jeszcze z siodełkiem, że mamy wodę. Trzeba być naprawdę wielkim fachowcem, żeby z górki nie umieć skierować wody do gulika. To trzeba być fachowcem. Ale to są na to filmy i tego. I nie chcę Pana obrażać, bo my rozmawiamy o sprawie technicznej. W związku z tym, że jak ja już się za coś biorę, to się do tego przygotowuję, czytam literaturę fachową i pytam innych ludzi, którzy się znają. Jeżeli Pan chce powiedzieć, że połączenie ul. Kościuszki z ul. Szpitalną wygląda prawidłowo, bo już Pan namalował linię. No rozmawiałem z Burmistrzem i rozmawiałem z Panią kierownik. Mam zapewnienia, że będzie to frezowane i położone na nowo. Czy się Panu to uda? Nie wiem, zakładam, że nie. Czy tak będzie, to też nie wiem. Ścieżkę rowerową na ul. Browarowej, wie Pan, jak ją położył? Ja rozumiem, że się Pan uczy. Ja rozumiem, że to są takie rzeczy, ale też wiem, że jeżeli się czegoś nie potrafi, to trzeba wziąć kogoś, żeby to położył, bo ja dla mnie Pan jest wzorem. Jak przejął Pan firmę, po Panu, no już nie pamiętam, co już nie żyje i dla mnie był Pan wzorem układania kostki, na jakiś tam mniejszych placach i ten, to uważam, że bardzo dobrze Pan to robi. Ale jeżeli chodzi o budownictwo drogowe, jeżeli chodzi podjęcie Pana współpracy w kładzeniu kostki granitowej, gdzie nie macie zielonego pojęcia ani do układania tej kostki, ani nie macie pojęcia do fugowania i zachowania reżimu. W ogóle nie wiem, kto się zgodził na prosto prostopadłe układanie w parkingach i zatokach kostki. Może tak projekt przewiduje, ale powinno być to zmienione. Powinien Pan układać to w tak zwaną ogon pawi, który powoduje Pan o tym dobrze wie, bo już się Pan dość dobrze w tym wyspecjalizował, samoklinowania się. Już nie mówię o sytuacji takiej, jak Pan na

ul. Browarowej, gdzie Gmina Żnin kupiła dekle do studzienek z Herbem Żnina. Pan je zasmarował emulsją i do dzisiaj tak jest i zostawione, gdzie to miała być wizytówka i gminy przez rowerzystów i przechodniów, to do dzisiaj na Browarowej Pan zamalował cały Herb Żnina masą, jak było trudno posmarować to ropą i wytrzeć. To są takie niuanse, proste rzeczy, które nie mają żadnego wpływu. Jeżeli Pan uważa, że wyszczerbione krawężniki, jeżeli lampy osadzone z kawałeczków granitu, który gdzieś tam 350,00 zł kosztuje metr kwadratowy w tej inwestycji, ułożenie kosztuje tego i to co Pan zastosował, to co jest na tych zdjęciach. I Pan mówi, że ja Pana szkaluję, to ja Pana zapraszam i wszystkich zapraszam. Już Pan kiedyś w Pałukach powiedział, że chce przeciwko mnie wytoczyć proces. Ja się cieszę, bo jeżeli jest proces słowa na słowa, to jest uznanie sądu. Jeżeli wchodzimy w dziedzinę techniczną i chce Pan procesów ze mną, to zapraszam i wtedy powołamy biegłych i biegli nas osądzą i laboratorium. Nie Pana laboratorium. Niezależne laboratorium oceni grubość, warstwę już szczepialność masy położonej na ul. Browarowej i na ul. Kościuszki. Jeżeli to tak ma wyglądać, to ja uważam, że trochę inaczej. Proszę Burmistrza i to co mówiłem na sesji. Ja dzisiaj na etapie każdego metra, to co zauważę, bo nie wszystko zauważę, bo nie mam na tyle czasu, zgłaszam do urzędu, żeby z Panem porozmawiali, czy z Panem Polcynem, co jest u Pana z ramienia gminy, jak to się nazywa, kierownik, inspektor, inspektor taki, żeby po prostu z Panem był. Jeżeli idzie pod górkę kostka, to żeby Pan na drugi dzień to poprawił, żeby nie było śmiechu. Jeżeli trzeba było wyciąć i podnieść kołnierz do góry i wyciąć dookoła i wysunąć i kołnierz puścić, żeby było to elegancko, to zrobić. Już nie wchodzę w to, że dla przejścia dla pieszych lampa jest postawiona, że Pan tego nie zgłosił, że nie zauważyli to urzędnicy, że przejście dla pieszych jest, przechodzi się, a na środku lampa stoi. Już pomijam to, bo to tu widać, że nie ma gospodarza w tej Gminie i nie ma zielonego pojęcia o tym, jak to powinno wyglądać. Jeżeli jest łączenie zastosowanie tak drogiej inwestycji i Pan nie podpowie im, że nie wolno kłaść krawężników betonowych, jak dalej Pan kładzie granitowe i wymóc na nich w tym momencie, żeby zrobili środki dodatkowo i dołożyć w centrum miasta krawężniki granitowe, a nie betonowe, które są no jak to Pan Burmistrz powiedział, przyłożą nam przedłożą nam certyfikat. No niech przedłożą. A ja proponuję zbadać pod względem ściskania, czy mają 50 mega paskali i czy kruszywo zastosowane w nich jest odpowiedniej struktury i zgodnie z polską normą. Jeżeli to wszystko jest okej, przeproszę Pana, jeżeli lampy były dobrze osadzone, a ja w nocy poszedłem i pokroiłem i powklejałem, tak, to przepraszam Pana. Jeżeli kostka, która idzie pod górę, to przepraszam, że Pana pracownik, co Pan mówi, że są oburzeni, myślę, że nie są oburzeni, są z innego powodu oburzeni, mogę Panu powiedzieć

prywatnie. Jeżeli ktoś walcem jeździł poprzednio pojeżdżał po obrzeżu, wszystkie obrzeża popękały i Pan uważa, że inwestycja za 7 000 000,00 zł ma tak wyglądać, to nie jestem w stanie Pana przekonać, że to jest źle. Jeżeli Pan przyszedł dzisiaj tutaj wymóc na mnie, żebym ja zamknął buzię, bo ja Pana pomawiam, to ja Panu jeszcze raz powtarzam, ja Panu pomagam. A pomagam w ten sposób, że widzę te wszystkie rzeczy. Widzę te wszystkie rzeczy i ja uważam, jak je Pan poprawi, to ul. Kościuszki będzie w miarę wyglądać. Na pewno nie będzie w miarę wyglądać tam, gdzie krawężniki betonowe łączą się z granitowymi, bo to wygląda źle, a tam gdzie ma Pan zatokę, idzie duży krawężnik, a jest łączony z obrzeżem, co nie pasuje w żaden sposób. I tam na tym zdjęciu też Pan widział, że fugę tam, gdzie powinno być dobrze przycięte, to Pan ma masą wypełnienie między jednym obrzeżem a drugim. Jeżeli tak ma być, to niech będzie. Ja uważam, że Pan Polcyn z Łabiszyna ma bardzo dużą wiedzę na temat budowania i to wszystko myślę, że zauważy, a jak nie zauważył, to pewne rzeczy śledzi i to dopowie. I tu nie ma żadnej złośliwości, a to co powiedziałem z początku, bo Panie Pawle, no jakby Pan to dobrze zrobił, czy my byśmy tu dzisiaj siedzieli? Pan chce ze mną dyskutować, że jedzie samochód i leje się woda w poprzek, do gulika woda nie trafia, jest jak to mówią dekarze, ptoszki też mają jeszcze go pić? To jeziorko zostaje? I Pan mi chce powiedzieć, że to proszę Pana, to nie jest tylko tak. Ja przy każdej akcji ja zadzwoniłem do Pana Kubickiego, który mi do dzisiaj nie dał odpowiedzi. Dlaczego Pan położył na skrzyżowaniu newralgicznym, gdzie od strony Bożejewic wyjeżdżają tiry i wie Pan co zrobi tir trzyosiową naczepą na takim skrzyżowaniu? Jest położona masa wyrównująca, a nie SMA. Przecież Pan dokładnie wie, że to tak nie powinno być zrobione. Przecież Pan to zna. Pan wie co to To jest SMA, masa położona na modyfiku, która inaczej się zachowuje w temperaturze 40 stopni przy nacisku osi 8 ton na każdą oś w zestawie 40-42 ton. Przecież Pan jest fachowcem. To ja mam Panu to na sesji tłumaczyć przed Radnymi? Ja nie chcę takich rzeczy tłumaczyć, bo one są zbyt proste. Ale Pan mi chciał wytłumaczyć jak się buduje park, bo Pan przegrał z moim zięciem i doniesienie do CBA. No przepraszam bardzo i jeszcze Pan podpuścił tamtą grupę żeby, żeby mi odebrać mandat Radnego. Ja sobie z tym wszystkim poraziłem, bo ja mam takie powiedzenie. Wy mi rzucacie kłody pod nogi, a ja z tego buduję schody. Ja sobie dam radę. Ja naprawdę sobie dam radę, tylko oby Kaźmierczaków nie zabrakło w tej Gminie, żeby mogli dalej patrzeć i bez względu czy to Pan, czy Pan Łukasz Kowalski, czy Pan Ziółkowski kiedyś, czy kto inny. To co jest źle musi być napiętnowane. Na co idzie przymknąć oko, bo nie szło tego wykonać, bo też są takie inwestycje. Projekt przyjął, a innych rzeczy nie idzie. Nie jest Pana winą, że ktoś tu jest laikiem w tym urzędzie i zrobiono Panu projekt drzew

w chodniku a Pana opóźnili to i Pan musi się z tym użerać, musi Pan czekać na pozwolenie, na to. My to znamy. Przecież Pan wie, że na każdą inwestycję gminną, w którą Pan wchodzi, to te inwestycje gminne są nieprzygotowane do wykonywania. Są same błędy. Pan im wykazuje, mierzy. Ma Pan temat Biskupina, zaangażował Pan czas. Teraz dzisiaj Pana tam z Gąsawy śledzą, gdzie Pan ziemię powywoził niezgodnie z prawem, wszystko. To ja? To ja? Policja szuka tej ziemi, którą Pan na działki ogrodowe czy Pana pracownicy, żeby nie było, że Pan powywoził. Ludziom prywatny grunt wywieźliście czarnoziemu po działkach w Gąsawie i gdzie jeszcze tam na Szelejewie. To ja to wywiozłem? Pan chce, żebym ja Pana przeprosił za to? Pan idzie, ma Pan Kodeks cywilny, Pan zgłosi się, że inwestycja nie była przygotowana, zaangażował Pan sprzęt, wyliczy to, niech Pan ze Starostą idzie do sądu i nareszcie zrobimy porządek, jak jedna gmina, druga zapłaci za nieprzygotowanie inwestycji. To co ja dzisiaj mówiłem. Jeżeli jest projekt przygotowany z Google, za 130 000,00 zł tak jak ma być zrobiony na Sienkiewicza i tym, no to później Pan wygra i będzie Pan chodził do tego urzędu, do tych chłopoków. Oni będą się wyginać, że tak trzeba, nie trzeba, Pan zrobi, Pan nie zrobi, Pan później robi, bo mnie, bo trzeba żyć w zgodzie. No to jak kiedyś w Wydziale Komunikacji, jak go pracownik wyrzucił z Wydziału Komunikacji, że nie ma jednej kartki, to on się skulił się, szedł do mnie, co ma zrobić. To ja wtedy mówiłem, że jest coś takiego jak rejestracja czasowa i czegokolwiek brakuje, to muszę cię zarejestrować i w ciągu 30 dni musisz uzupełnić. I Pan ma tą samą ścieżkę z Gminą Żnin, bo ja nie znam tych rozrachunków, w których powoduje. No, bo jak ja mam, Panie Pawle, do tego podchodzić? No ja zaraz odpowiem tylko. Ale nie, jak ja mam do tego podchodzić, jak Pan bierze projekt, jest 400, później Panu każą inną rurę wkładać, jest droga dwupasmowa, każą Panu jednopasmową wkładać, rozbierać krawężniki, które Pan położył. No wie Pan, że to wygląda niepoważnie ze strony wykonawcy, tak?

Paweł Domagała - Innego jestem zdania, ale jak Pan skończy, to zacznę.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak - Dobrze. I jeżeli Pan chce, żebym ja komentował zdjęcia, bo ja nie wyraziłem się Panu nigdzie publicznie, że jest Pan taki owaki, za niski, za wysoki czy cokolwiek. Jeżeli są to zdjęcia, które częściowo ja wykonałem, częściowo wykonali niektórzy pracownicy tego urzędu i one zostały udostępnione do opinii publicznej bez opisu, żeby Panu nie szkodzić wizerunkowo firmie. Zgodnie z ustawą o działalności gospodarczej ja domniemam, że Pan chce robić wszystko jak najlepiej. Ja domniemam. I ja chcę, żeby Pan tak robił. Tylko naprawdę komin cukrowni przy wichurze upadł i musi Pan trochę dalej jechać, jak widać komin od cukrowni i wtedy Pan zobaczy, jakie panują standardy w Wielkopolsce budowy dróg, ścieżek z masy

bitumicznej. No, bo tu jest Pana problem. No, bo te zdjęcia nie kłamią. Te zdjęcia są faktami, a jeżeli są fakty, to z faktami się nie dyskutuje. Dlatego ustawodawca wziął, nagrał sesję, żeby nikt nie mówił, że powiedział coś czy nie powiedział. Jest nagranie, jest archiwizowane, jest na BIP-ie i wszystko. I to co ja dzisiaj powiedziałem, Pan będzie miał i do końca życia, a dopóki będziemy żyć, będzie krążyło w internecie. Tylko ja się pytam, jaki miał Pan cel dzisiaj przychodząc ze mną dyskutować na ten temat? Ja nie widzę w tym celowości. Chce się Pan ze mną spotkać i porozmawiać, że czuje się Pan przeze mnie szykanowany. Okej, usiądziemy, powiemy co to co może więcej i ja powiem dobrze Panie Pawle, nie będę mówił. Będę mówił inaczej. Ale nie wiem czy dobrze, bo ja mogę tylko powiedzieć wszystko co dobre w Pana firmie. Rozwija się Pan, pracuje ciężko, widzę jak ciężko Pan pracuje. Okej. Zgodnie z powiedzeniem, to co Pan Jezus mówił i Pan Bóg, nie lubimy w życiu nygusów, a wszyscy co pracują są zbawieni. I ja jestem za tym. Nic tak nie uszlachetnia, jak praca. Ja pracuję, Pan pracuje ciężko, pracujmy dalej. Ale dam Panu takie przysłowie mojej mamy: żyj tak, żeby nikt przez ciebie nie płakał. I donoszenie do CBA, donoszenie do prokuratury, dołoży donoszenie do starosty, wykluczenia chłopaka, który borykał się z problemami finansowymi sześć, siedem, osiem lat temu, a ty jesteś z nim w rodzinie i ty jeszcze mu szpile wbijałeś, to sam odpowiedz, kto tu jest niedobry. Ja wiem, ja ci odpowiem inaczej, Paweł. Ja ci odpowiem inaczej. Ty w Towarzystwie Żnińskim jesteś uznawany za super gościa. Ale nie mogą tego ludzie, ja miałem tego doświadczenie, nie mogliśmy, nie można tego powiedzieli twojej żonie, która cię popycha do tych głupich decyzji i działania. Jak budowaliśmy ścieżkę koło was, koło twojego domu, to twoja żona rano przyszła, wyzwała nas wszystkich pracowników i kazała nam płoty myć. No, ja jeszcze takiego ja nie wiedziałem kto to jest. Ja jeszcze w życiu nie widziałem, żeby wyszła kobieta i poleciała po sąsiadkę i powiem: "No niech ci umyją ten płot, niech ci umyją ten płot, bo ci zakurzyli". No jeżeli Paweł, ty chcesz na takim etapie pracować w firmie, która ma milionowe obroty i ty chcesz w ten sposób działać albo pisać do urzędu o jedno drzewko 100 pism, no to uważam, że to nie jest ten poziom i na pewno nie.

Paweł Domagała - No dobrze, to tak, teraz ja zacznę. Nie wiem, skąd się biorą donosy. Mogę z całym szacunkiem tutaj powiedzieć, że ani ja, ani moja żona jeszcze nie napisała, ale by mogła, tak? I tak samo ja. Także do końca nie wiem, dlaczego Pan przykleja nam taką łatkę, że to my.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak - Mam informację z tego urzędu od urzędników, którzy już nie pracują, ile musieli pisać do CBA odpowiedzi na wasze zarzuty.

Paweł Domagała - No dlatego nie wiedz na zarzuty, ale nie mają konkretne powiedziane, kto to napisał i na pewno się nigdy Pan ani nikt się nie dowie. Także Pan sobie przylepił łatkę, bo może dlatego, że ja byłem cały czas i widzę i się orientuję, co Pan robi właśnie z zięciem, tak, i z córką. I teraz chciałem Panu wytłumaczyć wszystko po kolei. Czyli po pierwsze, nigdy do nikogo nie doniosłem. Jeżeli złożyłem jakiś wniosek oficjalnie, tak jak Pan powiedział w urzędzie ZDP w Podgórzynie, to dlatego, że miałem takie prawo, tak? Prawo, że moja firma mogła postępowanie wygrać i ja też taki wniosek złożyłem, a ktoś nie spełniał warunków. To jest to jest, że tak powiem, zgodne z prawem zamówienia i z całą literaturą prawdy, tak? Prawa. I ja takie coś złożyłem. Żadnych donosów nie pisałem, ale chodzi mi o to, że Pan jest na stanowisku Radnego. Czy Pan pamięta swoją przysięgę składaną Pan jako Radny?

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak - Ja odpowiem nie dosyć, że pamiętam, jak ją składałem, to ją w 100% wypełniam.

Paweł Domagała - Wypełnia Pan, ale tam jest napisane tak rzetelnie, uczciwie i równo. Jeżeli Pan wzywa mnie, że ja coś robię źle, a mogę się mylić i mogę i są na pewno błędy, ale niech Pan wszystkie firmy, które zarazem zięcia córki, też pokażę zdjęcia, pokażę co źle wykonała, że przedłużyła termin, że nie wykonała w terminie i tak dalej i tak dalej. Także wszyscy są bez grzechu. Drugie, Pan przyciągnął, że tak powiem tutaj do naszej rozmowy park. Park, to powiem Panu, to ja bym się wstydził do dzisiejszego dnia i nie mówił tutaj, bo słuchałem Pana wypowiedzi poprzedniej o wysokich trawach. Pan pamięta jaka trawa była w parku? Jaka wysoka? Po w 2020 r. była rewitalizacja parku między Kościuszką a Sienkiewicza. Pamięta, kim Pan tam był? Mogę. Trawa biała z 2 m.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak - Jest taki portal Menel Żnin i tam ludzie spali w tej trawie. Świadczy to o tym, że zostało dokonane odpowiednie nawożenie, odpowiednie nawodnienie, a nie było koszone dlatego, że Pan Paweł Piechowiak złamał i to Pan powinien wiedzieć, złamał ustawę o zamówieniach publicznych, gwarancji i pobudowano tory na terenie inwestycyjnym. Dwa, wpuszczono WiK, ale ja Panu wytłumaczę, jak Pan ma tu braki, ale nie, nie, no miałem odpowiedź. Jeżeli ma Pan braki wiedzowe z zamówień publicznych, to Panu tu wykład zrobię. Jeżeli WiK do fontanny kopał zasilanie energetyczne plus wodne przez teren objęty gwarancją, bez zgody gwaranta. Jeżeli jeden Pan stawiał płot drugiej osobie, wyjechali, zakopali się, zniszczyli trawę i wszystko, wszystko zostało opisane, wszystko zostało skierowane do gminy i gmina zrobiła to, bo wiedziała, że złamała istotne warunki zamówienia, a mianowicie dlatego tu była tak długo walka z rynkiem, bo nie można było na rynek wejść w żaden sposób, gdyż był objęty

gwarancją i tak samo było z parkiem. To jak sobie Pan wyobraża, że ktoś ma kosić koło, że ktoś wjechał peronem i torami do liceum, gdzie było to objęte parkiem. Jak możemy tolerować to, że WiK uważał, że jest u siebie i przekopał koparką trawę, wszystko, bo oni podłączają fontannę. Jak można powiedzieć, że ludzie, którzy mieszkają od ul. Szpitalnej z tyłu sobie płoty zakładały i firmy wjeżdżały i powiem Panu więcej. Zgodę nie dał wykonawca, tylko zgodę dał gmina i gmina wzięła na siebie odpowiedzialność. I Pan, ale wie Pan, kto skosił tą trawę?

Paweł Domagała - Wiem.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak - Na pewno nie my. A wie Pan dlaczego? Bo my byliśmy na prawie i nie powinien Pan takich rzeczy mówić, bo Pan też wie, jak Pan zrobi komuś wjazdy przy drodze i te wjazdy zostaną zniszczone przez kogoś, to Pan ich nie poprawia. I tak samo jest tu. To są warunki istotne zamówienia i odstępstwa. I jeżeli Pan chce ze mną na takie tematy rozmawiać, to proszę się przygotować. Bo to Pan co mówi, to Pan mówi żargonem. Żargonem. To jest żargon. To nie jest techniczna rozmowa z człowiekiem, który prowadzi firmę techniczną. Ja jestem zwykłym obywatelem. Ja nie prowadzę firmy budowlanej. A Pan zaczyna wkręcać mnie w takie rzeczy. Pan mówi, że nie będę widział Pana podpisu. Tak, proszę Pana, gdyby doszło do sądu, mam dopiero wtedy jako pokrzywdzony wejście do dokumentów i wtedy mogę Panu to pokazać, kto powiedział. Ja mam dzisiaj taką sprawę z moimi Radnymi i wiem wszyscy co napisali na mnie, co zrobili z imienia nazwiska, z notatek, wszystko mam tak zgromadzone. Tylko jeszcze nie znam takiej osoby w życiu, która mi krzywdę zrobiła, żeby miała dobrze. Ale to powoli.

Paweł Domagała - Panie Radny, mogę?

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak - Panie Przewodniczący, dziękuję.

Przewodniczące Rady Miejskiej Idzi Mądry – Panie Pawle, bardzo proszę.

Paweł Domagała - Panie Radny, powiem tak, że park, który Pan, bo Pan mi wyrzuca, że źle zrobiłem, niedokładnie jest docięte, jest źle, niedobrze, ale ja też Panu chcę powiedzieć, że Pan nie jest omylny. Pana inwestycja w parku od samego początku, ja zapraszam wszystkich Radnych do przejrzenia, segregator jest jest, odnośnie tego parku. Jaka tam była korespondencja, ile tam było błędów, ale błędów odnośnie Pana Dariusza, który był tam kierownikiem zieleni, tak? On poucza wszystkich, mnie neguje, że źle, niedobrze, a w swoim życiu porobił tyle błędów odnośnie tej inwestycji, że głowa boli. Dlaczego oni, w sumie firma, tak, nie dokonała koszenia? Przez dwa lata było tam utrzymanie. Proszę państwa, ja pisałem do gminy. Przetarg zaczyna się od przetargu, tak? Znaczy przetarg zaczyna się od wyceny, jest postępowanie. Ja pisałem do gminy, że wykonawca, który wygrał

postępowanie miał za utrzymanie dwóch lat zieleni, koszenie, nawożenie i tak dalej, miał kwotę 7 000,00 zł w przedmiarze, w kosztorysie. A wszystkie inne firmy miały od 100 do 150 koszt gwarancji. Czyli, można powiedzieć, zarazem ja i każda inna firma była na dzień dobry skreślona, ponieważ firma tutaj Pana nie Kazimierczaka, tylko córki, tak, od razu wiedziała i przyjęła, że my tego nie będziemy wykonywać. Żadnego koszenia, żadnego, bo 7 000,00 zł to na paliwo do kosiarki by nie starczyło, tak? Pan Kaźmierczak się teraz, że tak powiem, odwraca, że widocznie w momencie wjazdu, tak, przejazdu czy, że straciło gwarancję. No przecież, Panie Kaźmierczak, Pan jest mieszkańcem Żnina, to Pan tu wszystkich wzywa – „tu jest Polska". To Pan powinien zadbać, że idzie z synem, Pan idzie z wnuczkiem, że ten wnuczek Panu w trawie nie zginie. To Pan dopuścił, to ja niech Pan mi wierzy, nawet, jeżeli bym miał taką możliwość na Pana miejscu, jeżeli to nie chciała firma zrobić, to bym dał te pieniądze na te paliwo i skosił tą trawę, to było centrum Żnina. I te wszystkie krzewy, drzewa, które na gwarancji gmina poniosła 80 000,00 zł kosztów, tak, związanych z gwarancją. Wie Pan co, ja też różne inwestycje robię i nieraz dosłownie, tak jak Pan powiedział, są błędy, tak? Tylko ja mam cel i tym bardziej w Żninie, żeby wykonać, żeby się nie wstydzić i żeby tutaj dla wszystkich było dobrze. I proszę Pana i zarazem firmę, którą Pan, że tak powiem w rodzinnych, żeby starali się chociaż w gminie, bo tak jak Pan opowiada o Wielkopolsce, to tam jest też dużo tematów, które mają jeszcze zerwane umowy, niedozrobione itd., itd. Także my tu możemy zostać na parę godzin i sobie wyjaśniać i tłumaczyć, ale to nie tędy droga. Ja tylko proszę, żeby Pan, jeżeli komuś czy mi zwracał uwagę, że źle coś wykonuje, najpierw u siebie zobaczy te błędy i zrobi wszystko, żeby u siebie było idealnie, a potem Pan może rzucać, że tak powiem i to też jest w Biblii. Niech rzuci kamieniem ten, kto jest bez grzechu. I też Panu proponuję. No w kogo rzucić? Tak. Także niech Pan się zastanowi nad swoimi, że tak powiem, rzeczami, które Pan porobił, a potem Pan ich może nękać innych, a jeżeli Pan występuje publicznie, to ja z chęcią zapraszam, może przyjdę, wytłumaczę się dlaczego. Ewentualnie, jeżeli Pan tak mówi, że się zna na wszystkim, też zapraszam na budowę. Ja pojadę na Pana, że tak powiem, inne z Panem z inwestycje, pokażę jakie tam są błędy i wspólnie może dojdziemy do porozumienia i nam się uda podnieść tą jakość wykonania tych wszystkich zadań. Także, ale niech Pan działa jako Radny, że chce Pan tutaj wszystkim pomóc jako mi przedsiębiorcy i każdemu innemu, a nie neguje, szykanuje i jeszcze reklamuje, że tak powiem Facebookowe strony, które wszystkich szkalują i obrażają. O to Pana proszę.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak - Rozumiem. Przesłanie zrozumiałem. Paweł Domagała robi źle, czy dobrze, jest ze Żnina, ma na to przyzwolenie. Nie, tak nie

będzie. Zapraszam do lektury. Moja córka nie jest właścicielem firmy, jest Prezesem firmy. Pan ma spółkę jedną z o.o., to powinien coś Pan na ten temat wiedzieć. Spółki z o.o. są państwowe, że moja córka z zięciem są potężną firmą i dla tej gminy zatrudniają 185-190 ludzi. Płacimy olbrzymie podatki, poza jednym, gdyż ci Radni, którzy tu siedzą z tym Burmistrzem, wygonili go stąd z podatkiem od środków transportu, bo tu trzeba haracz płacić. Dlatego tak jak mój wspólnik Wojciech Czajka, tak jak moja córka Dagmara Kowalska, tak jak Drog-Bet Łukasz Kowalski, musieliśmy opuścić tą Gminę.

Paweł Domagała - Ja płacę, chociaż są wysokie, ale wiem, że te pieniądze trafią na rozwój naszego regionu i bardzo żałuję, że Pan też, a ma Pan pieniędzy pewnie i przepraszam, nie Pan, firma, tak, którą Pan jak gdyby w rodzinnych, że też może by zostawili więcej pieniędzy, więcej by było zrobione. Także naprawdę ucieczka i oddawanie gdzie indziej, to niech się Pan tym nie chwali.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak - Ja będę się chwalił tym, bo to jest głupota urzędnicza, bo dzisiaj nie ma nic wspólnego podatek od środku transportu myślany przez ludzi, że to jest rozjeżdżanie gminnych dróg. To jest bzdura i utopia. Moje samochody nie jeżdżą po gminnych drogach nigdy, a muszę płacić podatek, bo to jest podatek od posiadania środków transportu. I też Pan powinien wiedzieć, jak Pan trzyma, bo Pan nie ma takich możliwości albo umiejętności. Ja uważam, przy działalności, swobody działalności gospodarczej, nie tylko ludzie się przenoszą ze względu i za chwilę się wyniesiemy stąd i nie będziemy płacić 60 % z naszego podatku dochodowego do tej gminy, bo uważamy, że w tej Gminie wydatkowanie pieniędzy jest wadliwe. A nie można inaczej, radny odpowiada politycznie, albo go wybierają, albo go nie wybierają, a burmistrzowie, którzy nie zarządza jak menadżerowie, pozbędą się, tak zrobił to. Chce mi Pan powiedzieć, że 60 jednostek PKS-u odeszło z Gminy Żnin, tylko dlatego, że Burmistrz powiedział, że mają się wynosić za drzwi i też są nielojalni i wożą nasze dzieci w szkole, a mają w Lipnie, płacą podatek od środku transportu. Pan mówi herezje. Herezje, to są rzeczy nie do przyjęcia, co Pan opowiada, bo Pan nie chce, żeby w gminach, a w naszej szczególności traktowano przedsiębiorców tak jak w Grodzisku Mazowieckim. Z poszanowaniem i godnie. Pan jak chce, to Pan jeszcze przekaże z 1 000 000,00 zł darowizny na Gminę Żnin. No już wiem, najlepiej do Rogowa na żużel.

Paweł Domagała - I nawet na żużel do Rogowa i do Gąsawy na biegi, także bardzo dużo przekazuje. Muszę się Panu pochwalić. Jestem ciekawy, czy Pan jako Pan albo firma też komukolwiek przekazał jakiekolwiek pieniądze, darowizny dla biednych, na wózku, czy cokolwiek. Ja takie rzeczy robię i bardzo się z tego cieszę i będę mógł, jeżeli gmina

mi pozwoli zarobić, czyli, że tak powiem, to w drugą stronę wręcz wypada, tak, się podzielić tym dobrem, bo to jest nasze wspólne dobro. I jeżeli by było może więcej osób takich jak ja, to byśmy dzisiaj się tutaj nie dyskutowali, nie boksowali, bo Pan też przypina mnie i mojej żonie jakieś bzdurne, po prostu nie wiem, pomówienia, że my donosimy. I jeszcze Pan mnie zmusza, żebym zaczął jeździć po Państwa tam tych inwestycjach. Jeszcze tego nie robię, powstrzymuję się.

Radny Rady Miejskiej Dariusz Kaźmierczak - Mogę jeszcze? Ostatni raz i kończę. Ja już powiedziałem, tam gdzie spotyka biznes z polityką, tam jest korupcja. Nie będę słuchał Pana Pawła Domagały, że za to, że tu wykonuje inwestycje i wrogowie, to za to płaci darowizną. Ja nie będę tego słuchał, bo to się brzydzę takimi słowami. Nie będę tego słuchał. Jak już powiedziałem na samym początku, podatnik, przedsiębiorca za to, że jest zlokalizowany w danej gminie, przypisany do danego urzędu skarbowego, płaci podatki. I to jest wszystko co robimy. Tak jak rolnik płaci, to każdy rolnik, że ma ziemię w Gminie Żnin, ma jeszcze darowiznę zrobić według Pana? Bo co, kombajn kupił? Bo to kombajn kupił, to ma Panu ma wpłacić do gminy? A czy Pan wie, że pieniądze publiczne wydatkowane są ze statystycznymi wynikami najgorzej w Polsce? A najlepiej wydawane są w rękach prywatnych? Pan tego nie wie? To skąd Pan zbudował ten majątek, jak Pan tego nie wie? Myślę, że Pan doskonale to wie. Powracając, chciałbym skomentować tą całą rzecz, żenada dzisiejszego spotkania, gdzie przedsiębiorca przychodzi się żalić, że ma być zalegalizowane jego bumelanctwo i nie dokładność wykonywania inwestycji. Dziękuję.

Paweł Domagała - Ja nie zgodzę się z tym, że powiedzmy proszę, żeby moje jakby jakieś niedociągnięcia były, tylko proszę Pana Radnego i wszystkich, żeby podjęli się takim konkretnym wnioskom i zobaczyli wszystkie inwestycje. Jak już rozmawiają o inwestycjach, to o wszystkich inwestycjach, a nie tylko nękać jednego przedsiębiorcę, tak?

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry - Dziękuję Państwu. Bardzo proszę. Panie Jerzy Krynicki, proszę bardzo.

Radny Rady Miejskiej Jerzy Krynicki - Ja mam pytanie do Pana Burmistrza. W związku z zapytaniami najmłodszych naszych mieszkańców poprzez rodziców, mamy głównie. Temat rzucony - plac zabaw przy ulicy Browarowej. Dzieci się pytają, kiedy ten plac będzie otwarty, czy będzie w tym roku. Bo wiadomo, że jak dziecko coś usłyszy, no to męczy. Czy może Pan Burmistrz mi odpowiedzieć w przybliżonym czasie, kiedy można się spodziewać po prostu budowy i zakończenia budowy?

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowny Panie Radny, ja bym chciał ruszyć już z pracami dzisiaj nawet. Ale niestety nie

możemy. Wielokrotnie już informowałem Państwa o tym, iż czekamy na ogłoszenie naboru przez Lokalną Grupę Działania. Dokumentacja jest sprawdzana przez samorząd województwa. Cofnę się troszeczkę wstecz, ponieważ w październiku ubiegłego roku dostałem informację z Lokalnej Grupy Działania Pałuki Wspólna Sprawa, byśmy jeździmy, jeżeli chcemy pozyskać środki na m.in. właśnie place zabaw, na tereny rekreacyjne, turystyczne, to możemy, to mamy się spieszyć, ponieważ nabór będzie na przełomie miesiąca grudnia i stycznia. Stąd też szybciutko podjęliśmy tutaj decyzję, aby jak najprędzej wykonać dokumentację techniczną, dokumentację projektową, którą mamy, którą posiadamy, mamy pozwolenie na budowę i z niecierpliwością czekamy na ten nabór. Ja powiem więcej, nie będziemy czekać z rozstrzygnięciem tego naboru. Nam wystarczy złożenie wniosku w ogłoszonym naborze i wtedy możemy już ogłaszać postępowanie przetargowe. Myślę, że to spotkanie 18 czerwca 2025 r. może więcej Państwu wyjaśnić i tutaj Prezes Lokalnej Grupy Działania Pałuki Wspólna Sprawa, a także Kierownik, Dyrektor Biura wyjaśni dlaczego, dlaczego to tak wszystko długo trwa. Ja też jestem bardzo zniecierpliwiony, bo powiem szczerze też na tą inwestycję, bo ona jest bardzo potrzebna. No ten plac, ja bardzo często przebywam w tamtej części miasta. To co tam teraz istnieje, no mnie razi. Naprawdę mnie to boli, że jeszcze nie rozpoczęliśmy pracy. Stąd też my dzwonimy, pytamy. No właściwie jesteśmy w 100 % gotowi. Ja powiem szczerze, napisanie wniosku to jest tylko też chwila dosłownie, bo my wszelkie dokumentacje, wszelkie uzgodnienia mamy. Czekamy, czekamy z niecierpliwością, jak tylko będziemy mogli, przystępujemy do realizacji bez zbędnej zwłoki. Dziękuję.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry - Bardzo dziękuję. Czy ktoś z Państwa chciałby zabrać jeszcze głos? Bardzo proszę Pan Jerzy Krynicki.

Radny Rady Miejskiej Jerzy Krynicki - Ja mam jeszcze drugie pytanie do Pana Burmistrza. Też zwracają się do mnie rodzice z różnych stowarzyszeń z pytaniem. Mamy stadion miejski. Piękna murawa, druga zniszczona i pytanie było takie: dlaczego dzieci, które przyjeżdżają na obozy okresie letnim, odbywają treningi na głównej płycie, a naszych dzieci się nie wpuszcza. Jest to obiekt gminny i powinien być według rodziców, a także według mnie ogólnodostępny dla wszystkich, a nie tylko dla przyjeżdżających i tylko dla drużyny seniorów. Dziękuję. Znaczy się, ja nie oczekuję odpowiedzi, tylko po prostu jest to sprawa, która no bulwersuje też rodziców.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry - Proszę.

Rany Radny Miejskiej Jerzy Krynicki - Dziękuję bardzo.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowny Panie Radny, dotychczas było tak jak Pan Radny powiedział, Miejski Ośrodek Sportu zawierał umowę z podmiotem tutaj zewnętrznym z branży hotelowej i dzieci, które odbywały obozy w tym miejscu właściwie grupy, które odbywały obozy sportowe, płaciły za możliwość korzystania z płyty głównej boiska na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu. Ja powiem tak, mi się osobiście to nie podoba. I na pewno będzie to zmienione i właściwie to i w tym roku chyba takiej możliwości dzieci z zewnątrz czy nie będą miały, ponieważ przystępujemy do modernizacji przebudowy stadionu. Tak właściwie myślę, że w przyszłym tygodniu rozstrzygniemy to postępowanie i dowiemy się, kto będzie wykonawcą tej inwestycji. Cztery oferty, oferty od 19 500 000,00 zł do 29 500 000,00 zł chyba bodajże. I z pewnością myślę, Szanowny Panie Radny, że na jednej z Komisji usiądziemy i porozmawiamy, bo ja nie ukrywam że nie jestem za tym, aby płytę główną udostępniać podmiotom z zewnątrz. Dziękuję.

Radny Rady Miejskiej Grzegorz Wesołek - W związku z tym, że to właściwie to było do Pana Domagały podziękowanie. Za wykonaną inwestycję, która to była właściwie inwestycja Pana Starosty. Droga Brzyskorzystew - Dochanowo i Słabomierz. Nie wiem, czy już jest po odbiorze, ale naprawdę jest perfekcyjnie zrobiona. I następna inwestycja. To była inwestycja z Polskiego Ładu. Przebudowa wewnątrz Dobrylewa, wczoraj byłem zobaczyć. To on po prostu jest w tym co było, a dzisiaj to jest majstersztyk. A do Pana szkoda, że uciekł Pan Kaźmierczak. Kiedyś na Komisji Rewizyjnej, może Przewodniczący potwierdzić, to co powiedział? Że był taki jakiś Martczak, Majczak tam w Rogowie i mówi tak: "Jak przyjmował pracownika, to mówi gościu taką złotą rączkę, co umiesz? No wszystko umiem." „To umiesz, to umiesz, to umiesz. Tramwajem umiesz jeździć?" „Nie." „To ty nic nie umiesz." I on tak samo, na wszystkim się zna, a właściwie na niczym. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry - Pan Burmistrz, proszę.

Burmistrz Żnina Łukasz Kwiatkowski - Także Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowny Panie Radny, myślę, że w tym roku jeszcze usłyszymy o innych dodatkowych inwestycjach drogowych Powiatu Żnińskiego, na które czekają mieszkańcy Gminy Żnin.

Radny Rady Miejskiej Grzegorz Wesołek - Jeszcze Idzi moment, dopowiem jeszcze, że właśnie wykonawcą tej drogi w Dochanowie był Pan Paweł Domagała i w Dobrylewie też i naprawdę bardzo dobrze zrobił i jemu to należą się podziękowania.

AD PKT 13– ZAKOŃCZENIE

Przewodniczący Rady Miejskiej Idzi Mądry – Wysoka Rado, wyczerpaliśmy zaplanowany na dzisiaj porządek obrad. Serdecznie dziękuję Paniom i Panom Radnym, Burmistrzowi Żnina Łukaszowi Kwiatkowskiemu oraz wszystkim obecnym za uczestnictwo w XI Sesji Rady Miejskiej w Żninie. Zamykam XI Sesję Rady Miejskiej w Żninie.

Protokolant:

Agata Węgiel

Węgiel Agata

Pomoc administracyjna

Przewodniczący Rady Miejskiej w Żninie

Idzi Mądry

Załącznik nr 1
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025r.

XI Sesja Rady Miejskiej w Żninie			
GŁOSOWANIE			
Przyjęcie protokołu z obrad poprzedniej sesji.			
TYP GŁOSOWANIA	Jawne imienne	DATA GŁOSOWANIA	2025-05-23 09:08:27
PRZYJĘTO (W. ZWYKŁA)			
LICZBA UPRAWNIONYCH	**21**	GŁOSY ZA	**18**
LICZBA OBECNYCH	**18**	GŁOSY PRZECIW	**0**
LICZBA NIEOBECNYCH	**3**	GŁOSY WSTRZYMUJĄCE SIĘ	**0**
		GŁOSY NIEODDANE	**0**
KWORUM ZOSTAŁO OSIĄGNIĘTE			

UPRAWNIENI DO GŁOSOWANIA

LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS	LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS
1	Maria Błońska	za	13	Jacek Orzechowski	nieobecny
2	Honorata Brzykcy	za	14	Tomasz Pierzyński	za
3	Marek Gałązka	za	15	Michał Pietraszko	za
4	Elżbieta Gogola	za	16	Joanna Purczyńska	za
5	Paweł Horka	za	17	Dariusz Samul	za
6	Dariusz Kaźmierczak	za	18	Dariusz Skalski	za
7	Grzegorz Koziełek	nieobecny	19	Robert Szafrański	za
8	Jerzy Krynicki	za	20	Grzegorz Wesołek	za
9	Sławomir Kujawa	nieobecny	21	Ryszard Wesołek	za
10	Andrzej Kurek	za	22		
11	Robert Luchowski	za	23		
12	Idzi Mądry	za	24		

XI Sesja Rady Miejskiej w Żninie			
GŁOSOWANIE			
Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Burmistrzowi Żnina wotum zaufania: a) przedstawienie przez Burmistrza Żnina Raportu o stanie gminy Żnin; b) debata nad przedstawionym raportem; c) podjęcie uchwały w sprawie udzielenia Burmistrzowi Żnina wotum zaufania.			
TYP GŁOSOWANIA	Jawne imienne	DATA GŁOSOWANIA	2025-05-23 13:17:59
PRZYJĘTO (W. BEZWZGLĘDNA USTAWOWEGO SKŁADU RADY)			
LICZBA UPRAWNIONYCH	**21**	GŁOSY ZA	**17**
LICZBA OBECNYCH	**18**	GŁOSY PRZECIW	**0**
LICZBA NIEOBECNYCH	**3**	GŁOSY WSTRZYMUJĄCE SIĘ	**1**
		GŁOSY NIEODDANE	**0**
KWORUM ZOSTAŁO OSIĄGNIĘTE			

UPRAWNIENI DO GŁOSOWANIA

LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS	LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS
1	Maria Błońska	za	13	Jacek Orzechowski	nieobecny
2	Honorata Brzykcy	za	14	Tomasz Pierzyński	za
3	Marek Gałązka	za	15	Michał Pietraszko	za
4	Elżbieta Gogola	za	16	Joanna Purczyńska	za
5	Paweł Horka	za	17	Dariusz Samul	za
6	Dariusz Kaźmierczak	za	18	Dariusz Skalski	za
7	Grzegorz Koziełek	nieobecny	19	Robert Szafrański	za
8	Jerzy Krynicki	za	20	Grzegorz Wesołek	za
9	Sławomir Kujawa	nieobecny	21	Ryszard Wesołek	za
10	Andrzej Kurek	za	22		
11	Robert Luchowski	wstrzymał się	23		
12	Idzi Mądry	za	24		

XI Sesja Rady Miejskiej w Żninie			
GŁOSOWANIE			
Podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok.			
TYP GŁOSOWANIA	Jawne imienne	DATA GŁOSOWANIA	2025-05-23 13:20:13
PRZYJĘTO (W. ZWYKŁA)			
LICZBA UPRAWNIONYCH	**21**	GŁOSY ZA	**18**
LICZBA OBECNYCH	**18**	GŁOSY PRZECIW	**0**
LICZBA NIEOBECNYCH	**3**	GŁOSY WSTRZYMUJĄCE SIĘ	**0**
		GŁOSY NIEODDANE	**0**
KWORUM ZOSTAŁO OSIĄGNIĘTE			

UPRAWNIENI DO GŁOSOWANIA

LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS	LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS
1	Maria Błońska	za	13	Jacek Orzechowski	nieobecny
2	Honorata Brzykcy	za	14	Tomasz Pierzyński	za
3	Marek Gałązka	za	15	Michał Pietraszko	za
4	Elżbieta Gogola	za	16	Joanna Purczyńska	za
5	Paweł Horka	za	17	Dariusz Samul	za
6	Dariusz Kaźmierczak	za	18	Dariusz Skalski	za
7	Grzegorz Koziełek	nieobecny	19	Robert Szafrański	za
8	Jerzy Krynicki	za	20	Grzegorz Wesołek	za
9	Sławomir Kujawa	nieobecny	21	Ryszard Wesołek	za
10	Andrzej Kurek	za	22		
11	Robert Luchowski	za	23		
12	Idzi Mądry	za	24		

XI Sesja Rady Miejskiej w Żninie			
GŁOSOWANIE			
Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Żnina: a) sprawozdanie Burmistrza Żnina z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok oraz informacja o stanie mienia wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy o tym sprawozdaniu; b) stanowisko Komisji Rewizyjnej i opinia Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy w tej sprawie; c) dyskusja; d) podjęcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Żnina.			
TYP GŁOSOWANIA	Jawne imienne	DATA GŁOSOWANIA	2025-05-23 13:34:26
PRZYJĘTO (W. BEZWZGLĘDNA USTAWOWEGO SKŁADU RADY)			
LICZBA UPRAWNIONYCH	**21**	GŁOSY ZA	**17**
LICZBA OBECNYCH	**17**	GŁOSY PRZECIW	**0**
LICZBA NIEOBECNYCH	**4**	GŁOSY WSTRZYMUJĄCE SIĘ	**0**
		GŁOSY NIEODDANE	**0**
KWORUM ZOSTAŁO OSIĄGNIĘTE			

UPRAWNIENI DO GŁOSOWANIA

LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS	LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS
1	Maria Błońska	za	13	Jacek Orzechowski	nieobecny
2	Honorata Brzykcy	za	14	Tomasz Pierzyński	za
3	Marek Gałązka	za	15	Michał Pietraszko	za
4	Elżbieta Gogola	za	16	Joanna Purczyńska	za
5	Paweł Horka	za	17	Dariusz Samul	za
6	Dariusz Kaźmierczak	nieobecny	18	Dariusz Skalski	za
7	Grzegorz Koziełek	nieobecny	19	Robert Szafrański	za
8	Jerzy Krynicki	za	20	Grzegorz Wesołek	za
9	Sławomir Kujawa	nieobecny	21	Ryszard Wesołek	za
10	Andrzej Kurek	za	22		
11	Robert Luchowski	za	23		
12	Idzi Mądry	za	24		

XI Sesja Rady Miejskiej w Żninie			
GŁOSOWANIE			
Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie budżetu Gminy Żnin na 2025 r. - autopoprawka.			
TYP GŁOSOWANIA	Jawne imienne	DATA GŁOSOWANIA	2025-05-23 13:58:45
PRZYJĘTO (W. ZWYKŁA)			
LICZBA UPRAWNIONYCH	**21**	GŁOSY ZA	**15**
LICZBA OBECNYCH	**16**	GŁOSY PRZECIW	**0**
LICZBA NIEOBECNYCH	**5**	GŁOSY WSTRZYMUJĄCE SIĘ	**0**
		GŁOSY NIEODDANE	**1**
KWORUM ZOSTAŁO OSIĄGNIĘTE			

UPRAWNIENI DO GŁOSOWANIA

LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS	LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS
1	Maria Błońska	za	13	Jacek Orzechowski	nieobecny
2	Honorata Brzykcy	za	14	Tomasz Pierzyński	za
3	Marek Gałązka	za	15	Michał Pietraszko	za
4	Elżbieta Gogola	za	16	Joanna Purczyńska	za
5	Paweł Horka	za	17	Dariusz Samul	nieobecny
6	Dariusz Kaźmierczak	za	18	Dariusz Skalski	za
7	Grzegorz Koziełek	nieobecny	19	Robert Szafrański	za
8	Jerzy Krynicki	za	20	Grzegorz Wesołek	za
9	Sławomir Kujawa	nieobecny	21	Ryszard Wesołek	nieoddany
10	Andrzej Kurek	za	22		
11	Robert Luchowski	nieobecny	23		
12	Idzi Mądry	za	24		

XI Sesja Rady Miejskiej w Żninie			
GŁOSOWANIE			
Podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie budżetu Gminy Żnin na 2025 r.			
TYP GŁOSOWANIA	Jawne imienne	DATA GŁOSOWANIA	2025-05-23 14:00:11
PRZYJĘTO (W. ZWYKŁA)			
LICZBA UPRAWNIONYCH	**21**	GŁOSY ZA	**16**
LICZBA OBECNYCH	**16**	GŁOSY PRZECIW	**0**
LICZBA NIEOBECNYCH	**5**	GŁOSY WSTRZYMUJĄCE SIĘ	**0**
		GŁOSY NIEODDANE	**0**
KWORUM ZOSTAŁO OSIĄGNIĘTE			

UPRAWNIENI DO GŁOSOWANIA

LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS	LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS
1	Maria Błońska	za	13	Jacek Orzechowski	nieobecny
2	Honorata Brzykcy	za	14	Tomasz Pierzyński	za
3	Marek Gałązka	za	15	Michał Pietraszko	za
4	Elżbieta Gogola	za	16	Joanna Purczyńska	za
5	Paweł Horka	za	17	Dariusz Samul	nieobecny
6	Dariusz Kaźmierczak	za	18	Dariusz Skalski	za
7	Grzegorz Koziełek	nieobecny	19	Robert Szafrański	za
8	Jerzy Krynicki	za	20	Grzegorz Wesołek	za
9	Sławomir Kujawa	nieobecny	21	Ryszard Wesołek	za
10	Andrzej Kurek	za	22		
11	Robert Luchowski	nieobecny	23		
12	Idzi Mądry	za	24		

XI Sesja Rady Miejskiej w Żninie			
GŁOSOWANIE			
Podjęcie uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg.			
TYP GŁOSOWANIA	Jawne imienne	DATA GŁOSOWANIA	2025-05-23 14:04:03
PRZYJĘTO (W. ZWYKŁA)			
LICZBA UPRAWNIONYCH	**21**	GŁOSY ZA	**15**
LICZBA OBECNYCH	**16**	GŁOSY PRZECIW	**0**
LICZBA NIEOBECNYCH	**5**	GŁOSY WSTRZYMUJĄCE SIĘ	**0**
		GŁOSY NIEODDANE	**1**
KWORUM ZOSTAŁO OSIĄGNIĘTE			

UPRAWNIENI DO GŁOSOWANIA

LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS	LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS
1	Maria Błońska	za	13	Jacek Orzechowski	nieobecny
2	Honorata Brzykcy	za	14	Tomasz Pierzyński	za
3	Marek Gałązka	za	15	Michał Pietraszko	za
4	Elżbieta Gogola	za	16	Joanna Purczyńska	za
5	Paweł Horka	za	17	Dariusz Samul	nieobecny
6	Dariusz Kaźmierczak	za	18	Dariusz Skalski	za
7	Grzegorz Koziełek	nieobecny	19	Robert Szafrański	za
8	Jerzy Krynicki	za	20	Grzegorz Wesołek	za
9	Sławomir Kujawa	nieobecny	21	Ryszard Wesołek	za
10	Andrzej Kurek	za	22		
11	Robert Luchowski	nieobecny	23		
12	Idzi Mądry	nieoddany	24		

XI Sesja Rady Miejskiej w Żninie			
GŁOSOWANIE			
Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości położonej w Żninie.			
TYP GŁOSOWANIA	Jawne imienne	DATA GŁOSOWANIA	2025-05-23 14:06:31
PRZYJĘTO (W. ZWYKŁA)			
LICZBA UPRAWNIONYCH	**21**	GŁOSY ZA	**16**
LICZBA OBECNYCH	**16**	GŁOSY PRZECIW	**0**
LICZBA NIEOBECNYCH	**5**	GŁOSY WSTRZYMUJĄCE SIĘ	**0**
		GŁOSY NIEODDANE	**0**
KWORUM ZOSTAŁO OSIĄGNIĘTE			

UPRAWNIENI DO GŁOSOWANIA

LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS	LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS
1	Maria Błońska	za	13	Jacek Orzechowski	nieobecny
2	Honorata Brzykcy	za	14	Tomasz Pierzyński	za
3	Marek Gałązka	za	15	Michał Pietraszko	za
4	Elżbieta Gogola	za	16	Joanna Purczyńska	za
5	Paweł Horka	za	17	Dariusz Samul	nieobecny
6	Dariusz Kaźmierczak	za	18	Dariusz Skalski	za
7	Grzegorz Koziełek	nieobecny	19	Robert Szafrański	za
8	Jerzy Krynicki	za	20	Grzegorz Wesołek	za
9	Sławomir Kujawa	nieobecny	21	Ryszard Wesołek	za
10	Andrzej Kurek	za	22		
11	Robert Luchowski	nieobecny	23		
12	Idzi Mądry	za	24		

XI Sesja Rady Miejskiej w Żninie			
GŁOSOWANIE			
Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu na część nieruchomości położonej w Kierzkowie.			
TYP GŁOSOWANIA	Jawne imienne	DATA GŁOSOWANIA	2025-05-23 14:08:06
PRZYJĘTO (W. ZWYKŁA)			
LICZBA UPRAWNIONYCH	**21**	GŁOSY ZA	**16**
LICZBA OBECNYCH	**16**	GŁOSY PRZECIW	**0**
LICZBA NIEOBECNYCH	**5**	GŁOSY WSTRZYMUJĄCE SIĘ	**0**
		GŁOSY NIEODDANE	**0**
KWORUM ZOSTAŁO OSIĄGNIĘTE			

UPRAWNIENI DO GŁOSOWANIA

LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS	LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS
1	Maria Błońska	za	13	Jacek Orzechowski	nieobecny
2	Honorata Brzykcy	za	14	Tomasz Pierzyński	za
3	Marek Gałązka	za	15	Michał Pietraszko	za
4	Elżbieta Gogola	za	16	Joanna Purczyńska	za
5	Paweł Horka	za	17	Dariusz Samul	nieobecny
6	Dariusz Kaźmierczak	za	18	Dariusz Skalski	za
7	Grzegorz Koziełek	nieobecny	19	Robert Szafrański	za
8	Jerzy Krynicki	za	20	Grzegorz Wesołek	za
9	Sławomir Kujawa	nieobecny	21	Ryszard Wesołek	za
10	Andrzej Kurek	za	22		
11	Robert Luchowski	nieobecny	23		
12	Idzi Mądry	za	24		

XI Sesja Rady Miejskiej w Żninie			
GŁOSOWANIE			
Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Żnin na lata 2025-2028.			
TYP GŁOSOWANIA	Jawne imienne	DATA GŁOSOWANIA	2025-05-23 14:09:44
PRZYJĘTO (W. ZWYKŁA)			
LICZBA UPRAWNIONYCH	**21**	GŁOSY ZA	**16**
LICZBA OBECNYCH	**16**	GŁOSY PRZECIW	**0**
LICZBA NIEOBECNYCH	**5**	GŁOSY WSTRZYMUJĄCE SIĘ	**0**
		GŁOSY NIEODDANE	**0**
KWORUM ZOSTAŁO OSIĄGNIĘTE			

UPRAWNIENI DO GŁOSOWANIA

LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS	LP	IMIĘ I NAZWISKO	GŁOS
1	Maria Błońska	za	13	Jacek Orzechowski	nieobecny
2	Honorata Brzykcy	za	14	Tomasz Pierzyński	za
3	Marek Gałązka	za	15	Michał Pietraszko	za
4	Elżbieta Gogola	za	16	Joanna Purczyńska	za
5	Paweł Horka	za	17	Dariusz Samul	nieobecny
6	Dariusz Kaźmierczak	za	18	Dariusz Skalski	za
7	Grzegorz Koziełek	nieobecny	19	Robert Szafrański	za
8	Jerzy Krynicki	za	20	Grzegorz Wesołek	za
9	Sławomir Kujawa	nieobecny	21	Ryszard Wesołek	za
10	Andrzej Kurek	za	22		
11	Robert Luchowski	nieobecny	23		
12	Idzi Mądry	za	24		

Załącznik nr 2
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025r.

LISTA OBECNOŚCI

XI SESJA RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

W DNIU 23 MAJA 2025 R.

Lp.	Imię i nazwisko	Podpis
1.	Maria Błońska	
2.	Honorata Brzykcy	
3.	Marek Gałązka	
4.	Elżbieta Gogola	
5.	Paweł Horka	
6.	Dariusz Kaźmierczak	
7.	Grzegorz Koziełek	
8.	Jerzy Krynicki	
9.	Sławomir Kujawa	
10.	Andrzej Kurek	
11.	Robert Luchowski	
12.	Idzi Mądry	
13.	Jacek Orzechowski	
14.	Tomasz Pierzyński	
15.	Michał Pietraszko	
16.	Joanna Purczyńska	
17.	Dariusz Samul	
18.	Dariusz Skalski	
19.	Robert Szafrański	
20.	Grzegorz Wesołek	
21.	Ryszard Wesołek	

Załącznik nr 3
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

LISTA OBECNOŚCI

XI SESJA RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

W DNIU 23 MAJA 2025 R.

Lp.	Pełniona funkcja	Imię i nazwisko	Podpis
1.	BURMISTRZ ŻNINA	Łukasz Kwiatkowski	
2.	ZASTĘPCA BURMISTRZA ŻNINA	Olga Berdysz	
3.	SKARBNIK GMINY	Bernadeta Chojnacka	
4.	RADCA PRAWNY	Przemysław Szymczak	
5.	SEKRETARZ	Mirosław Gatka	

Elektronicznie podpisany przez:
Idzi Jan Mądry
dnia 23 maja 2025 r.

UCHWAŁA NR XI/126/2025
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

z dnia 23 maja 2025 r.

Załącznik nr 4
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

w sprawie udzielenia Burmistrzowi Żnina wotum zaufania

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4a oraz art. 28aa ust. 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm. [1)]) uchwala się, co następuje:

§ 1. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie Gminy Żnin, udziela się wotum zaufania Burmistrzowi Żnina.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Idzi Mądry

[1)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym burmistrz przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy.

Raport obejmuje podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Rada gminy rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady miejskiej w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium burmistrzowi. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności, nad którym przeprowadza się debatę.

Po przeprowadzonej debacie Rada Miejska w Żninie podejmuje uchwałę w sprawie udzielenia Burmistrzowi Żnina wotum zaufania, która jest podejmowana bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady gminy. Niepodjęcie uchwały jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu Burmistrzowi Żnina wotum zaufania.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Elektronicznie podpisany przez:
Idzi Jan Mądry
dnia 23 maja 2025 r.

Załącznik nr 5
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

UCHWAŁA NR XI/127/2025
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

z dnia 23 maja 2025 r.

w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.[1)]) oraz art. 270 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.[2)]) uchwala się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się sprawozdanie finansowe Gminy Żnin wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Idzi Mądry

[1)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.
[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1717, 1756 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 270 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Elektronicznie podpisany przez:
Idzi Jan Mądry
dnia 23 maja 2025 r.

Załącznik nr 6
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

UCHWAŁA NR XI/128/2025
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

z dnia 23 maja 2025 r.

w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Żnina z tytułu wykonania budżetu

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 i art. 18a ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.[1)]) oraz art. 271 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.[2)]) uchwala się, co następuje:

§ 1. Po zapoznaniu się:

1) ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żnin za 2024 rok;

2) ze sprawozdaniem finansowym Gminy Żnin na dzień 31 grudnia 2024 r.;

3) z opinią Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy o sprawozdaniu, o którym w mowa w pkt 1;

4) z informacją o stanie mienia Gminy Żnin;

5) ze stanowiskiem Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Żninie;
Rada Miejska w Żninie udziela absolutorium Burmistrzowi Żnina z tytułu wykonania budżetu za 2024 rok.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Idzi Mądry

[1)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.
[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1717, 1756 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i art. 271 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Rada Miejska w Żninie nie później niż dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym podejmuje uchwałę w sprawie absolutorium dla Burmistrza Żnina z tytułu wykonania budżetu po zapoznaniu się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, sprawozdaniem finansowym, opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy o sprawozdaniu z wykonania budżetu, informacją o stanie mienia Gminy oraz stanowiskiem Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Żninie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Elektronicznie podpisany przez:
Idzi Jan Mądry
dnia 23 maja 2025 r.

Załącznik nr 4
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

UCHWAŁA NR XI/129/2025
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

z dnia 23 maja 2025 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie budżetu Gminy Żnin na 2025 rok

Na podstawie art. 211 i 235-237 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.[1]), art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.[2]) oraz art. 111 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.[3]) uchwala się, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr VII/78/2024 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 20 grudnia 2024 r. w sprawie budżetu Gminy Żnin na 2025 rok, zmienionej:

- Zarządzeniem Nr 12/2025 Burmistrza Żnina z dnia 20 stycznia 2025 r.;
- Uchwałą Nr VIII/89/2025 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 21 lutego 2025 r.;
- Zarządzeniem Nr 34/2025 Burmistrza Żnina z dnia 28 lutego 2025 r.;
- Zarządzeniem Nr 38/2025 Burmistrza Żnina z dnia 6 marca 2025 r;
- Uchwałą Nr IX/103/2025 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 28 marca 2025 r.;
- Zarządzeniem Nr 50/2025 Burmistrza Żnina z dnia 31 marca 2025 r.;
- Uchwałą Nr X/119/2025 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 25 kwietnia 2025 r.;
- Zarządzeniem Nr 71/2025 Burmistrza Żnina z dnia 29 kwietnia 2025 r.;
- Zarządzeniem Nr 77/2025 Burmistrza Żnina z dnia 8 maja 2025 r.;

wprowadza się następujące zmiany:

1) W § 1 ust. 1 zmienia się wysokość dochodów budżetowych z kwoty 185 848 034,82 zł na kwotę 186 583 435,89 zł.
W załączniku nr 1 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

2) W § 1 ust. 1 tiret pierwsze zmienia się wysokość dochodów bieżących z kwoty 152 228 184,76 zł na kwotę 153 058 953,85 zł.

3) W § 1 ust. 1 tiret drugie zmienia się wysokość dochodów majątkowych z kwoty 33 619 850,06 zł na kwotę 33 524 482,04 zł.

4) W § 1 ust. 2 pkt 1 zmienia się wysokość dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych odrębnymi ustawami z kwoty 14 951 205,83 zł na kwotę 14 951 703,83 zł.
W załączniku nr 6 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 4 do niniejszej uchwały.

5) W § 1 ust. 2 pkt 4 zmienia się wysokość dotacji celowych na realizację zadań wykonanych w drodze umów lub porozumień z innymi JST z kwoty 382 579,00 zł na kwotę 217 579,00 zł.
W załączniku nr 9 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 7 do niniejszej uchwały.

6) W § 2 ust. 1 zmienia się wysokość wydatków budżetowych z kwoty 201 345 709,67 zł na kwotę 202 081 110,74 zł.

---

[1] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1717, 1756 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39.
[2] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.
[3] Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2024 r. poz. 854.

W załączniku nr 2 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały.

7) W § 2 ust. 1 tiret pierwsze zmienia się wysokość wydatków bieżących z kwoty 154 286 705,23 zł na kwotę 154 995 437,14 zł.

8) W § 2 ust. 1 tiret drugie zmienia się wysokość wydatków majątkowych z kwoty 47 059 004,44 zł na kwotę 47 085 673,60 zł.
W załączniku nr 4 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały.

9) W § 3 wysokość deficytu nie ulega zmianie i wynosi 15 497 674,85 zł, który zostanie sfinansowany:

- przychodami z tytułu emisji obligacji komunalnych w kwocie 14 500 166,00 zł;

- przychodami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 997 508,85 zł.

10) W § 5 ust. 1 zmienia się wysokość dotacji dla jednostek sektora finansów publicznych z kwoty 6 068 496,00 zł na kwotę 6 168 496,00 zł.
W załączniku nr 11 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 5 do niniejszej uchwały.

11) W § 5 ust. 2 zmienia się wysokość dotacji dla jednostek spoza sektora finansów publicznych z kwoty 18 891 685,63 zł na kwotę 18 927 020,68 zł.
W załączniku nr 10 do uchwały budżetowej wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem nr 6 do niniejszej uchwały.

12) Zmiany w planie finansowym dla zadań na rzecz pomocy Ukrainie finansowanych ze środków Funduszu Pomocy na 2025 rok wprowadzono zgodnie z załącznikiem nr 8 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Żninie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Idzi Mądry

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XI/129/2025
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

Zmiany w planie dochodów budżetu Gminy Żnin na 2025 rok

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
bieżące							
600			Transport i łączność	2 448 214,90	0,00	142 429,87	2 590 644,77
	60004		Lokalny transport zbiorowy	1 647 214,90	0,00	142 429,87	1 789 644,77
		0940	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	0,00	0,00	142 429,87	142 429,87
700			Gospodarka mieszkaniowa	3 400 240,00	-40 000,00	0,00	3 360 240,00
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	975 240,00	-40 000,00	0,00	935 240,00
		0960	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	40 000,00	-40 000,00	0,00	0,00
756			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	96 085 071,47	0,00	508 423,00	96 593 494,47
	75616		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilno-prawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	11 745 724,00	0,00	173 323,00	11 919 047,00
		0360	Wpływy z podatku od spadków i darowizn	40 000,00	0,00	160 025,00	200 025,00
		0640	Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	0,00	0,00	13 298,00	13 298,00
	75618		Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw	1 110 000,00	0,00	335 100,00	1 445 100,00
		0490	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	10 000,00	0,00	335 100,00	345 100,00
758			Różne rozliczenia	16 150 272,39	0,00	94 259,22	16 244 531,61
	75814		Różne rozliczenia finansowe	2 079 223,00	0,00	94 259,22	2 173 482,22
		0960	Wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	0,00	0,00	73 708,22	73 708,22
		2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	79 223,00	0,00	20 551,00	99 774,00
852			Pomoc społeczna	3 779 248,00	0,00	877,00	3 780 125,00
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	570 467,00	0,00	637,00	571 104,00

		2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	800,00	0,00	637,00	1 437,00
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	203 778,00	0,00	240,00	204 018,00
		2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	1 778,00	0,00	240,00	2 018,00
855			Rodzina	13 082 324,82	0,00	2 780,00	13 085 104,82
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	12 032 025,00	0,00	498,00	12 032 523,00
		2060	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci	0,00	0,00	498,00	498,00
	85595		Pozostała działalność	8 967,00	0,00	2 282,00	11 249,00
		2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	8 967,00	0,00	2 282,00	11 249,00
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	270 289,57	-125 000,00	247 000,00	392 289,57
	92118		Muzea	125 000,00	-125 000,00	225 000,00	225 000,00
		2710	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	125 000,00	-125 000,00	225 000,00	225 000,00
	92195		Pozostała działalność	0,00	0,00	22 000,00	22 000,00
		2440	Dotacja otrzymana z państwowego funduszu celowego na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych	0,00	0,00	22 000,00	22 000,00
			bieżące razem:	**152 228 184,76**	**-165 000,00**	**995 769,09**	**153 058 953,85**
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	2 042 358,24	0,00	0,00	2 042 358,24
			majątkowe				
600			Transport i łączność	13 166 354,73	-819 343,56	721 975,54	13 068 986,71
	60016		Drogi publiczne gminne	13 166 354,73	-819 343,56	721 975,54	13 068 986,71
		6290	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin, powiatów (związków gmin, zwiazków powiatowo-gminnych, związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	474 217,18	-79 037,18	0,00	395 180,00
		6370	Środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	7 162 674,77	0,00	721 975,54	7 884 650,31
		6630	Dotacja celowa otrzymana z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	740 306,38	-740 306,38	0,00	0,00
758			Różne rozliczenia	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00
	75814		Różne rozliczenia finansowe	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00
		0870	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00
921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 182 760,80	-40 000,00	40 000,00	1 182 760,80
	92116		Biblioteki	40 000,00	-40 000,00	40 000,00	40 000,00

		6300	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	0,00	0,00	40 000,00	40 000,00
		6620	Dotacja celowa otrzymana z powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	40 000,00	-40 000,00	0,00	0,00
			majątkowe razem:	**33 619 850,06**	**-859 343,56**	**763 975,54**	**33 524 482,04**
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	11 073 246,36	0,00	0,00	11 073 246,36
			Ogółem:	**185 848 034,82**	**-1 024 343,56**	**1 759 744,63**	**186 583 435,89**
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	**13 115 604,60**	**0,00**	**0,00**	**13 115 604,60**

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XI/129/2025
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

Zmiany w planie wydatków budżetu Gminy Żnin na 2025 rok

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
600			**Transport i łączność**	**26 292 295,40**	**-692 024,46**	**25 600 270,94**
	60016		Drogi publiczne gminne	20 599 738,49	-692 024,46	19 907 714,03
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	5 801 958,72	-1 414 000,00	4 387 958,72
		6370	Wydatki jednostek poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	7 162 674,77	721 975,54	7 884 650,31
700			**Gospodarka mieszkaniowa**	**9 523 773,43**	**175 000,00**	**9 698 773,43**
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	592 600,00	175 000,00	767 600,00
		4270	Zakup usług remontowych	90 000,00	50 000,00	140 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	240 000,00	-195 000,00	45 000,00
		4590	Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	100 000,00	320 000,00	420 000,00
710			**Działalność usługowa**	**358 660,00**	**-8 000,00**	**350 660,00**
	71035		Cmentarze	27 500,00	-8 000,00	19 500,00
		4270	Zakup usług remontowych	15 000,00	-8 000,00	7 000,00
750			**Administracja publiczna**	**16 006 094,27**	**-53 931,74**	**15 952 162,53**
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	11 447 639,29	-53 953,98	11 393 685,31
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	530 000,00	-103 953,98	426 046,02
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	80 000,00	20 000,00	100 000,00
		4260	Zakup energii	185 900,48	20 000,00	205 900,48
		4270	Zakup usług remontowych	41 500,00	-1 100,00	40 400,00
		4300	Zakup usług pozostałych	1 018 020,00	1 100,00	1 019 120,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	26 370,00	10 000,00	36 370,00
	75085		Wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego	1 806 556,20	22,24	1 806 578,44
		4860	Pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy	65,20	22,24	87,44
754			**Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa**	**3 400 761,90**	**100 000,00**	**3 500 761,90**

	75404		Komendy wojewódzkie Policji	90 000,00	10 000,00	100 000,00
		6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	90 000,00	10 000,00	100 000,00
	75412		Ochotnicze straże pożarne	3 299 761,90	90 000,00	3 389 761,90
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 748 681,94	90 000,00	1 838 681,94
758			**Różne rozliczenia**	**607 903,94**	**55 477,89**	**663 381,83**
	75814		Różne rozliczenia finansowe	0,00	170 177,57	170 177,57
		8550	Różne rozliczenia finansowe	0,00	170 177,57	170 177,57
	75818		Rezerwy ogólne i celowe	607 903,94	-114 699,68	493 204,26
		4810	Rezerwy	607 903,94	-114 699,68	493 204,26
801			**Oświata i wychowanie**	**68 052 006,00**	**20 528,76**	**68 072 534,76**
	80101		Szkoły podstawowe	34 928 164,89	17 656,59	34 945 821,48
		4860	Pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy	63 890,59	17 656,59	81 547,18
	80104		Przedszkola	15 397 260,03	2 872,17	15 400 132,20
		4860	Pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy	10 298,23	2 872,17	13 170,40
851			**Ochrona zdrowia**	**950 425,44**	**3 000,00**	**953 425,44**
	85195		Pozostała działalność	51 380,44	3 000,00	54 380,44
		4300	Zakup usług pozostałych	5 645,00	3 000,00	8 645,00
852			**Pomoc społeczna**	**14 385 891,00**	**10 877,00**	**14 396 768,00**
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	789 467,00	637,00	790 104,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	800,00	637,00	1 437,00
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	499 585,00	240,00	499 825,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	1 778,00	240,00	2 018,00
	85295		Pozostała działalność	846 334,00	10 000,00	856 334,00
		2360	Dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	8 000,00	10 000,00	18 000,00
855			**Rodzina**	**17 474 146,34**	**2 780,00**	**17 476 926,34**
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	12 531 535,00	498,00	12 532 033,00
		3110	Świadczenia społeczne	10 671 900,00	483,00	10 672 383,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	651 327,00	15,00	651 342,00

	85595		Pozostała działalność	8 967,00	2 282,00	11 249,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	8 706,00	2 216,00	10 922,00
		4740	Wynagrodzenia i uposażenia wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	261,00	66,00	327,00
900			**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**	**20 478 015,74**	**415 000,00**	**20 893 015,74**
	90015		Oświetlenie ulic, placów i dróg	5 483 600,37	380 000,00	5 863 600,37
		4260	Zakup energii	1 115 000,00	300 000,00	1 415 000,00
		4270	Zakup usług remontowych	763 500,00	80 000,00	843 500,00
	90019		Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	645 000,00	35 000,00	680 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	257 000,00	3 500,00	260 500,00
		4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	85 000,00	-3 500,00	81 500,00
		6230	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	300 000,00	35 000,00	335 000,00
921			**Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**	**7 148 267,02**	**120 000,00**	**7 268 267,02**
	92116		Biblioteki	1 402 174,00	0,00	1 402 174,00
		6220	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	140 000,00	0,00	140 000,00
	92118		Muzea	3 125 000,00	100 000,00	3 225 000,00
		2800	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	125 000,00	100 000,00	225 000,00
	92195		Pozostała działalność	93 500,00	20 000,00	113 500,00
		2360	Dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego	50 500,00	-10 000,00	40 500,00
		4270	Zakup usług remontowych	0,00	30 000,00	30 000,00
926			**Kultura fizyczna**	**11 473 838,93**	**586 693,62**	**12 060 532,55**
	92601		Obiekty sportowe	6 586 424,24	586 693,62	7 173 117,86
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	45 367,11	3 000,00	48 367,11
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 411 778,97	583 693,62	3 995 472,59
			Razem:	201 345 709,67	735 401,07	202 081 110,74

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr XI/129/2025
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

Zmiany w planie zadań inwestycyjnych w 2025 r.

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
600			**Transport i łączność**	**19 707 145,95**	**- 692 024,46**	**19 015 121,49**
	60016		Drogi publiczne gminne	19 003 932,95	- 692 024,46	18 311 908,49
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	5 801 958,72	- 1 414 000,00	4 387 958,72
			Przebudowa drogi gminnej Białożewin - Podgórzyn etap IV	1 500 000,00	- 1 500 000,00	0,00
			Uporządkowanie infrastruktury podziemnej wraz z przebudową ul. Panoramicznej w Żninie	67 145,00	86 000,00	153 145,00
		6370	Wydatki jednostek poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych	7 162 674,77	721 975,54	7 884 650,31
			Uporządkowanie infrastruktury podziemnej wraz z przebudową ul. Panoramicznej w Żninie	829 967,68	721 975,54	1 551 943,22
754			**Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa**	**2 973 681,94**	**100 000,00**	**3 073 681,94**
	75404		Komendy wojewódzkie Policji	90 000,00	10 000,00	100 000,00
		6170	Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	90 000,00	10 000,00	100 000,00
			Zakup radiowozu w wersji "samochód furgon patrolowy oznakowany" dla Komendy Powiatowej Policji w Żninie	90 000,00	10 000,00	100 000,00
	75412		Ochotnicze straże pożarne	2 883 681,94	90 000,00	2 973 681,94
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 748 681,94	90 000,00	1 838 681,94
			Budowa remizy OSP Wawrzynki	1 748 681,94	90 000,00	1 838 681,94
900			**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**	**5 064 300,37**	**35 000,00**	**5 099 300,37**
	90019		Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	300 000,00	35 000,00	335 000,00
		6230	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	300 000,00	35 000,00	335 000,00

			Dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, przepompowni ścieków oraz podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej	100 000,00	- 50 000,00	50 000,00
			Dofinansowanie zakupu i montażu instalacji proekologicznych	200 000,00	85 000,00	285 000,00
921			**Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**	**1 351 414,31**	**0,00**	**1 351 414,31**
	92116		Biblioteki	140 000,00	0,00	140 000,00
		6220	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	140 000,00	0,00	140 000,00
			Modernizacja schodów Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Żninie	110 000,00	0,00	110 000,00
926			**Kultura fizyczna**	**8 255 426,62**	**583 693,62**	**8 839 120,24**
	92601		Obiekty sportowe	6 516 778,97	583 693,62	7 100 472,59
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 411 778,97	583 693,62	3 995 472,59
			Modernizacja Stadionu Miejskiego im. Michała Joachimowskiego w Żninie	500 000,00	583 693,62	1 083 693,62
			Razem	47 059 004,44	26 669,16	47 085 673,60

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr XI/129/2025
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

Zmiany planu finansowego dla zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie Żnin ustawami na 2025 rok - DOCHODY

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
855			**Rodzina**	**12 263 493,00**	**498,00**	**12 263 991,00**
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	12 022 025,00	498,00	12 022 523,00
		2060	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci	0,00	498,00	498,00
			Razem:	14 951 205,83	498,00	14 951 703,83

Zmiany planu finansowego dla zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie Żnin ustawami na 2025 rok - WYDATKI

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
855			**Rodzina**	**12 263 493,00**	**498,00**	**12 263 991,00**
	85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	12 022 025,00	498,00	12 022 523,00
		3110	Świadczenia społeczne	10 671 900,00	483,00	10 672 383,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	259 761,00	15,00	259 776,00
			Razem:	14 951 205,83	498,00	14 951 703,83

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr XI/129/2025
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

Zmiany w planie wydatków na dotacje podmiotowe i celowe na 2025 rok dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Plan przed zmianą	Zmiana	Plan po zmianie
921			**Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**	**5 427 174,00**	**100 000,00**	**5 527 174,00**
	92116		Biblioteki	1 402 174,00	0,00	1 402 174,00
		6220	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	140 000,00	0,00	140 000,00
			Modernizacja schodów Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Żninie w ramach PJST	40 000,00	-40 000,00	0,00
			Modernizacja schodów Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Żninie	0,00	40 000,00	40 000,00
	92118		Muzea	3 125 000,00	100 000,00	3 225 000,00
		2800	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	125 000,00	100 000,00	225 000,00
			Dotacja celowa z budżetu Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego na realizację zadania pn. "Dofinansowanie działalności bieżącej Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie - wsparcie finansowe"	0,00	100 000,00	100 000,00
Dotacje na zadania bieżące dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych				**5 343 496,00**	**100 000,00**	**5 443 496,00**
Dotacje na zadania majątkowe dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych				**725 000,00**	**0,00**	**725 000,00**
Ogółem dotacje na zadania majątkowe dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych				**6 068 496,00**	**100 000,00**	**6 168 496,00**

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr XI/129/2025
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

Zmiany w planie wydatków na dotacje podmiotowe i celowe na 2025 rok dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Plan przed zmianą	Zmiana	Plan po zmianie
801			**Oświata i wychowanie**	**15 228 364,08**	**335,05**	**15 228 699,13**
	80104		Przedszkola	8 011 245,40	335,05	8 011 580,45
		2340	Dotacja celowa dla jednostki spoza sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących związanych z pomocą obywatelom Ukrainy	1 443,40	335,05	1 778,45
			Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Służebniczek w Żninie	1 443,40	335,05	1 778,45
852			**Pomoc społeczna**	**8 000,00**	**10 000,00**	**18 000,00**
	85295		Pozostała działalność	8 000,00	10 000,00	18 000,00
		2360	Dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego - Stowarzyszenia realizujące zadania w zakresie Opieki Społecznej	8 000,00	10 000,00	18 000,00
900			**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**	**1 382 500,00**	**35 000,00**	**1 417 500,00**
	90019		Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	300 000,00	35 000,00	335 000,00
		6230	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	300 000,00	35 000,00	335 000,00
			Dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, przepompowni ścieków oraz podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarne	100 000,00	-50 000,00	50 000,00

			Dofinansowanie zakupu i montażu instalacji proekologicznych	200 000,00	85 000,00	285 000,00
921			**Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**	**1 317 415,55**	**-10 000,00**	**1 307 415,55**
	92195		Pozostała działalność	50 500,00	-10 000,00	40 500,00
		2360	Dotacja celowa z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy, na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego - Stowarzyszenia realizujące zadania w zakresie kultury fizycznej	50 500,00	-10 000,00	40 500,00
Dotacje na zadania bieżące dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych				**16 200 270,08**	**335,05**	**16 200 605,13**
Dotacje na zadania majątkowe dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych				**2 691 415,55**	**35 000,00**	**2 726 415,55**
Ogółem: Dotacje na zadania dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych				**18 891 685,63**	**35 335,05**	**18 927 020,68**

Załącznik Nr 7 do uchwały Nr XI/129/2025
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

Zmiany planu finansowego dla **zadań** realizowanych na podstawie **porozumień** z jednostkami **samorządu** terytorialnego na 202 rok

Dział	**Rozdział**		Wyszczególnienie	Plan przed **zmianą**	Zmiana	Plan po zmianie
1	2	3	4	5		
D C D						
21			ultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 8 7 ,00	1 000,00	3 7 ,00
	92116		Biblioteki	133 579,00	-40 000,00	93 579,00
		6620	Dotacja celowa przekazana dla powiatu na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego	40 000,00	-40 000,00	0,00
	92118		Muzea	125 000,00	-125 000,00	0,00
		2800	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	125 000,00	-125 000,00	0,00
			Razem plan dochodów	382 7 ,00	1 000,00	217 7 ,00
W DA						
21			ultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 8 7 ,00	1 000,00	3 7 ,00
	92116		Biblioteki	133 579,00	-40 000,00	93 579,00
		6220	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	40 000,00	-40 000,00	0,00
	92118		Muzea	125 000,00	-125 000,00	0,00

		2800	Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	125 000,00	-125 000,00	0,00
			Razem plan wydatków	382 7 ,00	1 000,00	217 7 ,00

Załącznik Nr 8 do uchwały Nr XI/129/2025
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

Zmiany w planie finansowym dla zadań na rzecz pomocy Ukrainie finansowanych ze środków z Funduszu Pomocy na 2025 rok - DOCHODY

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
758			**Różne rozliczenia**	**79 223,00**	**20 551,00**	**99 774,00**
	75814		Różne rozliczenia finansowe	79 223,00	20 551,00	99 774,00
		2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	79 223,00	20 551,00	99 774,00
852			**Pomoc społeczna**	**2 578,00**	**877,00**	**3 455,00**
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	800,00	637,00	1 437,00
		2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	800,00	637,00	1 437,00
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	1 778,00	240,00	2 018,00
		2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	1 778,00	240,00	2 018,00
855			**Rodzina**	**8 967,00**	**2 282,00**	**11 249,00**
	85595		Pozostała działalność	8 967,00	2 282,00	11 249,00
		2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	8 967,00	2 282,00	11 249,00
			Razem:	90 871,54	23 710,00	114 581,54

Zmiany w planie finansowym dla zadań na rzecz pomocy Ukrainie finansowanych ze środków z Funduszu Pomocy na 2025 rok - WYDATKI

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
750			**Administracja publiczna**	**168,74**	**22,24**	**190,98**
	75085		Wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego	65,20	22,24	87,44
		4860	Pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy	65,20	22,24	87,44
801			**Oświata i wychowanie**	**79 157,80**	**20 528,76**	**99 686,56**
	80101		Szkoły podstawowe	67 081,12	17 656,59	84 737,71

		4860	Pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy	63 890,59	17 656,59	81 547,18
	80104		Przedszkola	12 076,68	2 872,17	14 948,85
		4860	Pozostałe wydatki bieżące na zadania związane z pomocą obywatelom Ukrainy	10 298,23	2 872,17	13 170,40
852			**Pomoc społeczna**	**2 578,00**	**877,00**	**3 455,00**
	85214		Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	800,00	637,00	1 437,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	800,00	637,00	1 437,00
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	1 778,00	240,00	2 018,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	1 778,00	240,00	2 018,00
855			**Rodzina**	**8 967,00**	**2 282,00**	**11 249,00**
	85595		Pozostała działalność	8 967,00	2 282,00	11 249,00
		3290	Świadczenia społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP	8 706,00	2 216,00	10 922,00
		4740	Wynagrodzenia i uposażenia wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	261,00	66,00	327,00
			Razem:	90 871,54	23 710,00	114 581,54

Uzasadnienie

Zmiany w planie dochodów i wydatków budżetu skutkują ich zwiększeniem o kwotę 735 401,07 zł i dotyczą:

DOCHODY

1. Dział 600
   - zmniejszono plan dochodów majątkowych w związku z umową Nr 48G/1/2025/RFRD o udzielenie dofinansowania ze środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg dla zadnia pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 130235C w miejscowości Podobowice w km od 0+000 do 0+966";
   - zmniejszono plan dochodów majątkowych w związku z rezygnacją z realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej Białożewin - Podgórzyn etap IV";
   - zwiększono plan dochodów majątkowych w związku ze zwiększeniem promesy dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych inwestycji pn. „Uporządkowanie infrastruktury podziemnej wraz z przebudową ul. Panoramicznej w Żninie";
   - do planu dochodów bieżących wprowadzono środki z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych z tytułu rozliczenia umowy Nr 1/2024/FRPA/G-24/2024 za miesiąc grudzień 2024 r.
2. Dział 756
   - zwiększono plan dochodów bieżących w paragrafie 036 „Wpływy z podatku od spadków i darowizn";
   - zwiększono plan dochodów bieżących w paragrafie 064 „Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień";
   - zwiększono plan dochodów bieżących w paragrafie 049 „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw" z tytułu opłaty adiacenckiej.
3. Dział 758
   - do planu dochodów bieżących wprowadzono środki z tytułu nabycia spadku po zmarłym mieszkańcu gminy;
   - do planu dochodów wprowadzono środki z Funduszu Pomocy na zadania realizowane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, tj. na dodatkowe zadania oświatowe związane z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy za okres od 1 do 30 kwietnia 2025 r., zgodnie z pismem Ministra Finansów nr ST3.4752.6.2025.g z dnia 15 maja 2025 r.
4. Dział 852 – do planu dochodów bieżących wprowadzono środki Funduszu Pomocy z przeznaczeniem na zapewnienie posiłku dzieciom i młodzieży oraz wypłatę zasiłków okresowych, zadania realizowane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zgodnie z pismem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr WFB.I.3121.2.45.2025 z dnia 13 maja 2025 r.
5. Dział 855 do planu dochodów bieżących wprowadzono:
   - środki Funduszu Pomocy z przeznaczeniem na zapewnienie wypłaty świadczeń rodzinnych wraz z kosztami obsługi i składkami zdrowotnymi, zadanie realizowane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zgodnie z pismem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr WFB.I.3121.2.47.2025 z dnia 15 maja 2025 r.

- środki z dotacji celowej z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu świadczeń wychowawczych w kontekście art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, zgodnie z pismem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr WFB.I.3120.3.31.2025 z dnia 13 maja 2025 r.

6. Dział 921
   - do planu dochodów bieżących wprowadzono dotację celową z budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z tytułu pomocy finansowej przeznaczonej na realizację zadania pn. „Dofinansowanie działalności bieżącej Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie-wsparcie finansowe";
   - do planu dochodów bieżących wprowadzono środki z Funduszu Promocji Kultury na dofinansowanie zadania pn. „Renowacja figury Matki Bożej z Dzieciątkiem w Żninie - Miejsce Pamięci Wiosny Ludów".

WYDATKI

1. Dział 600 – na wniosek Wydziału Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych:
   - zwiększono plan wydatków w związku z realizacją zadania pn. „Uporządkowanie infrastruktury podziemnej wraz z przebudową ul. Panoramicznej w Żninie";
   - zmniejszono plan wydatków majątkowych w związku z rezygnacją z realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej Białożewin - Podgórzyn etap IV";
2. Dział 700
   - na wniosek Wydziału Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych zwiększono plan wydatków bieżących w związku z planowanymi remontami budynków gminnych;
   - na wniosek Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Nieruchomości zwiększono plan wydatków bieżących w związku z planowaną wypłatą odszkodowania za przejęte działki drogowe.
3. Dział 750
   - na wniosek Wydziału Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych zwiększono plan wydatków bieżących w ramach paragrafu 4260 „Zakup energii";
   - na wniosek Wydziału Administracyjnego i Spraw Obywatelskich zwiększono plan wydatków bieżących dotyczących realizacji zadań w ramach umów zleceń.
4. Dział 754
   - na wniosek Gminnego Centrum Bezpieczeństwa zwiększono plan wydatków majątkowych w zakresie inwestycji pn. „Zakup radiowozu w wersji „samochód furgon patrolowy oznakowany" dla Komendy Powiatowej Policji w Żninie";
   - na wniosek Wydziału Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych zwiększono plan wydatków majątkowych w związku z realizacją zadnia pn. „Budowa remizy OSP Wawrzynki".
5. Dział 758
   - zmniejsza się plan rezerwy ogólnej;
   - na wniosek Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Nieruchomości zwiększono plan wydatków bieżących przeznaczonych na spłatę długów spadkowych przejętych przez gminę po zmarłych mieszkańcach.
6. Dział 801 – na wniosek Dyrektora Centrum Usług Wspólnych i Zarządzania Oświatą w Żninie zwiększono plan wydatków bieżących o środki opisane w części DOCHODY.
7. Dział 851 - na wniosek Wydziału Administracyjnego i Spraw Obywatelskich zwiększono plan wydatków bieżących w związku z realizacją wydarzenia pn. „Nie jesteś sam(a) – Wsparcie dla rodziców i opiekunów dzieci z niepełnosprawnościami".
8. Dział 852 - zwiększono plan wydatków bieżących o środki opisane w części DOCHODY.
9. Dział 855 - zwiększono plan wydatków bieżących o środki opisane w części DOCHODY.
10. Dział 900 - na wniosek Wydziału Środowiska i Obszarów Wiejskich dokonano przesunięcia środków między paragrafami klasyfikacji budżetowej oraz zwiększono zadnie inwestycyjne pn. „Dofinansowanie zakupu i montażu instalacji proekologicznych".

11. Dział 921 – na wniosek Wydziału Turystyki, Promocji i Rozwoju zwiększono plan wydatków bieżących o środki opisane w części DOCHODY.
12. Dział 926 - na wniosek Wydziału Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych zwiększono plan wydatków majątkowych w związku z realizacją zadnia pn. „Modernizacja Stadionu Miejskiego im. Michała Joachimowskiego w Żninie".

Po dokonanych zmianach budżet Gminy Żnin na 2025 rok wyraża się następującymi kwotami:
Planowane dochody budżetu 186 583 435,89 zł,
Planowane wydatki budżetu 202 081 110,74 zł,
Planowany deficyt budżetu 15 497 674,85 zł.

Elektronicznie podpisany przez:
Idzi Jan Mądry
dnia 23 maja 2025 r.

Załącznik nr 8
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

UCHWAŁA NR XI/130/2025
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

z dnia 23 maja 2025 r.

w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.[1)]), w związku z art. 59 ust. 1-3 oraz art. 59a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.[2)]) uchwala się, co następuje:

§ 1. Określa się szczegółowe zasady, sposób i tryb umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym od osób fizycznych, od osób prawnych, a także od jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, a także warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazuje się organy lub osoby uprawnione do udzielania tych ulg.

§ 2. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

1) wierzycielu – rozumie się przez to Gminę Żnin i jej jednostki organizacyjne;

2) dłużniku – rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która posiada zobowiązanie w stosunku do Gminy Żnin lub jej jednostek organizacyjnych;

3) uldze – rozumie się przez to umorzenie w całości lub w części, rozłożenie na raty płatności lub odroczenie spłaty należności;

4) jednostkach organizacyjnych – rozumie się przez to jednostki budżetowe Gminy Żnin oraz inne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej;

5) organie uprawnionym – rozumie się przez to organ lub osoby wskazane w niniejszej uchwale, uprawnione do udzielania ulg;

6) ważnym interesie dłużnika – rozumie się przez to względy społeczne lub sytuację majątkową, lub finansową dłużnika, przy których zapłata długu, bądź jego części, mogłaby zagrozić egzystencji dłużnika lub osób będących na jego utrzymaniu, lub dalszemu funkcjonowaniu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;

7) kompletnym wniosku – rozumie się przez to wniosek zawierający wszystkie dokumenty niezbędne do merytorycznego i ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy;

8) przedsiębiorcy – rozumie się przez to podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na formę organizacyjno-prawną oraz sposób finansowania;

9) dniu udzielenia pomocy – rozumie się przez to dzień, w którym podmiot ubiegający się o pomoc nabył prawo do jej otrzymania, w szczególności jest to dzień wydania decyzji.

§ 3. 1. W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym, na wniosek dłużnika, mogą być umarzane w całości lub części, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty na okres nie dłuższy niż 24 miesiące licząc od dnia rozpatrzenia wniosku, na zasadach określonych w niniejszej uchwale.

[1)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.
[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1717, 1756 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39.

2. Udzielenie pomocy, o której mowa w § 3 ust. 1, za którą odpowiada solidarnie więcej niż jeden dłużnik, może nastąpić, gdy okoliczności uzasadniające udzielenie pomocy zachodzą wobec wszystkich dłużników.

3. Jeżeli dłużnik nie spłaci w terminie albo w pełnej wysokości odroczonej należności lub którejkolwiek z rat ustalonych przez organ uprawniony, pozostała do spłaty należność pieniężna mająca charakter cywilnoprawny staje się natychmiast wymagalna wraz z ustawowymi odsetkami, liczonymi od pierwotnego terminu zapłaty.

4. Przepisy § 3 ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat odsetek od należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym oraz umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty innych należności ubocznych.

5. Umorzenie należności głównej powoduje również umorzenie odsetek w całości lub w takiej części, w jakiej została umorzona należność główna.

§ 4. 1. Umorzenie należności oraz odroczenie terminu spłaty całości lub części należności albo rozłożenie płatności całości lub części należności na raty następuje w formie pisemnego jednostronnego oświadczenia organu uprawnionego na podstawie przepisów prawa cywilnego.

2. Organem uprawnionym do umarzania, odraczania terminu spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym jest Burmistrz Żnina.

3. O udzieleniu ulgi Burmistrz Żnina rozstrzyga w formie pisemnej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny, a w przypadkach określonych w § 7 ust. 1 pkt 1-3 uchwały, pismo zawierające oświadczenie o zastosowaniu ulgi pozostawia się w aktach sprawy.

§ 5. 1. W przypadkach, o których mowa w § 3 ust. 1 uchwały, udzielenie przedsiębiorcy ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny poprzez ich umorzenie, odroczenie spłaty lub rozłożenie na raty płatności, następuje zgodnie z przepisami Rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis*, Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, Rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury a także zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

2. Łączna kwota pomocy de minimis przyznanej jednemu przedsiębiorcy na podstawie uchwały nie może przekroczyć równowartości dopuszczalnej wartości pomocy, o której stanowią rozporządzenia wymienione w ust. 1.

3. Pomoc de minimis na podstawie uchwały może być udzielana do dnia 30 czerwca 2031 r.

§ 6. 1. Wniosek, o którym mowa w § 3 ust. 1 uchwały powinien zawierać:

1) w przypadku dłużnika niebędącego przedsiębiorcą: imię, nazwisko, adres zamieszkania;

2) w przypadku dłużnika będącego przedsiębiorcą: imię, nazwisko lub nazwę i adres siedziby oraz NIP i REGON;

3) sprecyzowanie i uzasadnienie wniosku o zastosowanie ulgi;

4) określenie terminu spłaty w przypadku wniosku o odroczenie terminu płatności;

5) określenie ilości rat, ich wysokości oraz terminu ich spłaty w przypadku wniosku o rozłożenie na raty;

6) dokumenty potwierdzające zasadność udzielania wnioskowanej ulgi, w tym w szczególności w przypadku osób fizycznych oświadczenie o sytuacji majątkowej i rodzinnej, źródłach i rozmiarach osiąganego dochodu, posiadanym majątku, dochodach osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe – załącznik

nr 1, a w przypadku podmiotów prowadzących działalność gospodarczą – bilans i rachunek zysków i strat z ostatnich trzech lat lub książka przychodów i rozchodów.

2. Dłużnik prowadzący działalność gospodarczą korzystający z pomocy winien złożyć wraz z wnioskiem:

1) wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w ciągu 3 minionych lat, albo oświadczenia o wielkości pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;

2) informacje określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis*.

3. Podmiot ubiegający się o pomoc de minimis w rolnictwie i rybołówstwie jest zobowiązany do przedstawienia organowi uprawnionemu wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy:

1) wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub w rybołówstwie, jakie otrzymał w okresie 3 lat poprzedzajacych dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy, albo oświadczeń o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczeń o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie - w przypadku podmiotów ubiegających się o pomoc de minimis w rolnictwie;

2) dokumentów określonych w art. 37 ust. 2 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku podmiotów ubiegajacych sie o pomoc de minimis w rybołówstwie;

3) informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie.

§ 7. 1. Umorzenie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny może nastąpić z urzędu jeżeli:

1) osoba fizyczna – zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6 000,00 zł;

2) osoba prawna – została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;

3) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;

4) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne;

5) zachodzi interes publiczny;

6) kwota należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Żnin lub jej jednostkom organizacyjnym wraz z odsetkami nie przekracza 100,00 zł.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do umarzania z urzędu odsetek od należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny.

§ 8. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina.

§ 9. Traci moc Uchwała Nr XXXV/414/2017 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 8 września 2017 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania spłaty lub rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym, przypadających Gminie Żnin oraz jej jednostkom podległym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania podmiotów uprawnionych do udzielania tych ulg.

§ 10. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Idzi Mądry

Załącznik do uchwały Nr XI/130/2025
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

Oświadczenie o sytuacji majątkowej dłużnika

Dane dłużnika

1. Imię i nazwisko: .....
2. Data i miejsce urodzenia: .....
3. Miejsce zamieszkania: .....
4. Wykonywane zajęcie: .....
5. Numer ewidencyjny (PESEL): .....
6. Numer identyfikacji podatkowej (NIP): .....
7. Nie karany / karany za składanie fałszywych zeznań (właściwe podkreślić)

Dochody

1. Zarobki brutto za ostatnie 3 miesiące:

m-c ..... kwota.....
m-c ..... kwota.....
m-c ..... kwota.....

2. Inne dochody za ostatnie 3 miesiące:

odsetki od wkładów pieniężnych: .....
sprzedaż majątku: .....
darowizny: .....
sprzedaż papierów wartościowych: .....
pomoc z opieki społecznej: .....
inne: .....
W przypadku braku dochodów własnych podać źródło utrzymania: .....

Kapitały pieniężne i prawa majątkowe

1. Stan środków finansowych (nazwa banku, kwota): .....
2. Papiery wartościowe (firma, wartość nominalna): .....
3. Prawa majątkowe (np. prawa autorskie, wierzytelności z tyt. umowy sprzedaży, itp.):

.....

Stan majątkowy

1. Nieruchomości:

1) dom/y: .....
adres: .....
powierzchnia:..... rok budowy / nabycia: .....
2) mieszkanie/a: .....
adres: .....

powierzchnia: ..... rok nabycia: .....

3) działka/i: .....

adres: .....

powierzchnia: ..... rok nabycia: .....

4) użytki rolne: .....

powierzchnia: .....

5) lasy: .....

rodzaj: ..... powierzchnia: .....

6) inne nieruchomości: .....

.....

2. Majątek ruchomy:

1) samochód/ody: .....

marka/i: .....

rok produkcji: ..... data nabycia: .....

2) maszyny, urządzenia i inne składniki majątku o wartości powyżej 6 000,00 zł (podać rodzaj i szacunkową wartość): .....

.....

3) przedmioty wartościowe (np. dzieła sztuki – podać rodzaj i szacunkową wartość):

.....

4) inne informacje o majątku: .....

.....

Wydatki i obciążenia finansowe

1. Opłaty związane z utrzymaniem domu, mieszkania:

czynsz: .....

media: .....

inne: .....

2. Zobowiązania i obciążenia (pożyczki, kredyty, raty): .....

3. Inne stałe wydatki (np. lekarstwa): .....

4. Inne informacje o wysokości wydatków: .....

Osoby zamieszkujące we wspólnym gospodarstwie domowym

1. Imię i nazwisko: .....

stopień pokrewieństwa: ..... rok urodzenia: .....

źródło dochodów: ..... wysokość dochodów: .....

2. Imię i nazwisko: .....

stopień pokrewieństwa: ..... rok urodzenia: .....

źródło dochodów: ..... wysokość dochodów: .....

3. Imię i nazwisko: .....

stopień pokrewieństwa: ..... rok urodzenia: .....

źródło dochodów: ..... wysokość dochodów: .....

4. Imię i nazwisko: .....

stopień pokrewieństwa: ..... rok urodzenia: .....

źródło dochodów: ..... wysokość dochodów: .....

Inne informacje o sytuacji materialnej i losowej podatnika

.....

.....

.....

.....

.....

Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 (art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny)

Żnin, dnia .....

Podpis: .....

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 59 ust. 1-3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym, mogą być umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskaże organ lub osobę uprawnioną do udzielania tych ulg. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu ulg z urzędu.

W związku z tym, iż Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, na które powoływała się Uchwała Nr XXXV/414/2017 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 8 września 2017 r., utraciło moc, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Elektronicznie podpisany przez:
Idzi Jan Mądry
dnia 23 maja 2025 r.

Załącznik nr 9
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

UCHWAŁA NR XI/131/2025
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

z dnia 23 maja 2025 r.

w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości położonej w Żninie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.[1)]) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na zawarcie kolejnej umowy najmu w trybie bezprzetargowym, z tym samym najemcą, na okres kolejnych trzech lat, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości stanowiąca lokal użytkowy o powierzchni 59,70 m^2, zlokalizowany na piętrze budynku administracyjno-biurowego, położonego na nieruchomości oznaczonej geodezyjnie jako działka nr 1048/4, obręb Żnin, dla której IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Żninie prowadzi księgę wieczystą.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Idzi Mądry

[1)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.

Uzasadnienie

Przedmiotowa nieruchomość stanowi własność Gminy Żnin. Znajduje się na niej m. in. budynek biurowo-administracyjny. Część pomieszczeń zlokalizowanych w tym budynku została oddana w najem. Jedna z umów wygasa w dniu 31 maja 2025 r. W celu zawarcia kolejnej umowy najmu w trybie bezprzetargowym z tym samym najemcą, której przedmiotem jest ta sama nieruchomość, stosownie do art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, organ wykonawczy gminy zobowiązany jest uzyskać zgodę Rady Miejskiej w Żninie.

Uchwała rodzi skutki finansowe w postaci możliwości zabezpieczenia wpływów z najmu nieruchomości na dotychczasowym poziomie.

Elektronicznie podpisany przez:
Idzi Jan Mądry
dnia 23 maja 2025 r.

Załącznik nr 10
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025r.

UCHWAŁA NR XI/132/2025
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

z dnia 23 maja 2025 r.

w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu na część nieruchomości położonej w Kierzkowie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.[1)]) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na zawarcie kolejnej umowy najmu w trybie bezprzetargowym, na czas nieoznaczony, z tym samym najemcą, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości oznaczonej geodezyjnie jako działka nr 136, obręb Kierzkowo, dla której IV Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Żninie prowadzi księgę wieczystą, dla której umowa wygasa w dniu 30 czerwca 2025 r.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Idzi Mądry

[1)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.

Uzasadnienie

Przedmiotowa nieruchomość stanowi własność Gminy Żnin. Części nieruchomości zostały oddane w najem na podstawie odrębnych umów. Jedna umowa wygasa w dniu 30 czerwca 2025 r. W celu zawarcia kolejnej umowy najmu na czas nieoznaczony, z tym samym najemcą, której przedmiotem jest ta sama część nieruchomości, stosownie do art. 18 ust. 2 pkt. 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, organ wykonawczy gminy zobowiązany jest uzyskać zgodę Rady Miejskiej w Żninie.

Uchwała rodzi skutki finansowe w postaci zabezpieczenia wpływów z najmu nieruchomości na tym samym poziomie.

Elektronicznie podpisany przez:
Idzi Jan Mądry
dnia 23 maja 2025 r.

Załącznik nr 11
do protokołu nr XI/25
Sesji Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025r.

UCHWAŁA NR XI/133/2025
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

z dnia 23 maja 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Żnin na lata 2025-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm[1)]) oraz art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Żnin na lata 2025-2028, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Idzi Mądry

[1)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.

Załącznik nr 1 do
uchwały nr XI/133/2025
Rady Miejskiej w Żninie
z dnia 23 maja 2025 r.

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA I GMINY ŻNIN NA LATA 2025-2028

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP 3

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI 4

3. PRZEDMIOT OCHRONY PRAWNEJ 17

4. FORMY OCHRONY PRAWNEJ ZABYTKÓW 18

5. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE OCHRONY ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 22

6. ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO GMINY 38

7. OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY - ANALIZA SWOT 73

8. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI 74

9. INSTRUMENTARIUM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI 80

10. ZASADY OCENY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI 81

11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI 82

12. MISJA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI 103

1. WSTĘP

CEL OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA I GMINY ŻNIN

Podstawowym, ogólnie pojętym założeniem niniejszego „Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Żnin na lata 2025 - 2028" jest ukierunkowanie polityki Samorządu Gminnego, służącej podejmowaniu planowanych działań dotyczących finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Jest to uzupełniający dokument w stosunku do innych aktów planowania gminnego. Zadaniem Programu jest także organizacja działań edukacyjnych i wychowawczych wobec miejscowej społeczności. Dla realizacji powyższego założenia niezbędna jest realizacja szczegółowych celów, do których należą:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami;

- zapoznanie z zasobami dziedzictwa kulturowego, historią i zabytkami Gminy, w tym także rozróżnienie obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa i figurujących w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

- wspieranie działań zmierzających do pozyskania środków finansowych na opiekę nad zabytkami;

- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków przy sporządzaniu i zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu ogólnego gminy.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej

Ochrona zabytków, dawnych materialnych i niematerialnych dóbr kultury jest obowiązkiem konstytucyjnym Państwa. W myśl art. 5 Konstytucji RP „Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego (...). Istotnym elementem tego dziedzictwa są zabytki, które w swych niematerialnych wartościach są dobrem wspólnym. Art. 82 Konstytucji wskazuje, iż „obowiązkiem Obywatela (...) jest troska o dobro wspólne", z kolei art. 6 Konstytucji stanowi, że „...Rzeczpospolita Polska, stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury (...)".

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 poz. 1292)

Obowiązująca ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wprowadziła pojęcia ochrony i opieki nad zabytkami. Zgodnie z art. 3, użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) zabytek - nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową;

2) zabytek nieruchomy - nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa w pkt. 1;

3) zabytek ruchomy - rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, o których mowa w pkt 1);

4) zabytek archeologiczny - zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;

5) instytucja kultury wyspecjalizowana w opiece nad zabytkami - instytucja kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, której celem statutowym jest sprawowanie opieki nad zabytkami;

6) prace konserwatorskie - działania mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań;

7) prace restauratorskie - działania mające na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku, w tym, jeżeli istnieje taka potrzeba, uzupełnienie lub odtworzenie jego części oraz dokumentowanie tych działań;

8) roboty budowlane - roboty budowlane w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego, podejmowane przy zabytku lub w otoczeniu zabytku;

9) badania konserwatorskie - działania mające na celu rozpoznanie historii i funkcji zabytku, ustalenie użytych do jego wykonania materiałów i zastosowanych technologii, określenie stanu zachowania tego zabytku oraz opracowanie diagnozy, projektu i programu prac konserwatorskich, a jeżeli istnieje taka potrzeba, również programu prac restauratorskich;

10) badania architektoniczne - działania ingerujące w substancję zabytku, mające na celu rozpoznanie i udokumentowanie pierwotnej formy obiektu budowlanego oraz ustalenie zakresu jego kolejnych przekształceń;

11) badania archeologiczne - działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego;

12) historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny - przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki

i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg;

13) historyczny zespół budowlany - powiązana przestrzennie grupa budynków wyodrębniona ze względu na formę architektoniczną, styl, zastosowane materiały, funkcję, czas powstania lub związek z wydarzeniami historycznymi;

14) krajobraz kulturowy - postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka;

15) otoczenie – teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

Zgodnie z art. 89 organami ochrony zabytków są:

1) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków;

2) wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Wojewódzki Konserwator Zabytków.

W art. 4 zapisano, iż ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;

2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;

3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;

4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;

5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;

6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Art. 5 wskazuje, iż opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;

2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;

3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;

4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;

5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Ustawa definiuje obowiązki oraz kompetencje samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Szczegółowo określone obowiązki samorządu w stosunku do obiektów zabytkowych objętych ochroną, których samorząd jest właścicielem lub posiadaczem zawarte są w następujących artykułach: 5, 25, 26, 28, 30, 31, 36, 71, 72.

Na mocy art. 21 ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy. Art. 22 ust. 4 określa: „Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy." W ust. 5 zapisano, iż w gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;

2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;

3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

W myśl art. 87 ustawy: „Zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami":

1) program powinien być opracowany na okres 4 lat,

2) program służy celom określonym w Ustawie,

3) program przyjmuje rada gminy, po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,

4) program ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym,

5) z realizacji programu władze gminy sporządzają co 2 lata sprawozdanie, które przedstawiane jest radzie gminy.

Artykuły 18 i 19 nakazują samorządom uwzględnianie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, strategii rozwoju ponadlokalnego, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Dodatkowo należy wskazać odniesienia do zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, zawarte w następujących aktach prawnych:

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.).

- *art. 7 ust. 1 pkt 9*

„Zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

9) kultury w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami."

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2025 r. poz. 527).

Na mocy ustawy w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się m.in.: wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (art. 1. ust. 2 pkt 4). Ustawa określa, iż każdy akt planowania przestrzennego, czy to w postaci planu ogólnego, czy też planów miejscowych, powinny

w swej treści zawierać elementy związane z szeroko rozumianą ochroną zabytków i dziedzictwa narodowego.

W planie ogólnym, który w swoim założeniu zastąpi obowiązujące dotychczas studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin, są to następujące elementy:

- uwzględnianie stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (art. 13b pkt 3 lit. j).

Należy zaznaczyć, że zgodnie ze zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plany ogólne wejdą do obiegu prawnego od 1 stycznia 2026 r. Jednakże już dziś należy w opracowywanych projektach planu ogólnego uwzględniać stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego będącym aktem prawa miejscowego ustawa nakazuje obecność następujących elementów:

- obowiązkowe określenie zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków (w tym krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej (art. 15 ust. 2 pkt 4),

- określa się, w zależności od potrzeb, granice pomników zagłady oraz ich stref ochronnych, a także ograniczenia dotyczące prowadzenia na ich terenie działalności gospodarczej, określone w ustawie z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (art. 15 ust. 3 pkt 6).

Wymagania w zakresie ochrony zabytków uwzględnia się również na szczeblach wojewódzkim i krajowym planowania przestrzennego. Projekt zarówno planu miejscowego, jak i planu zagospodarowania przestrzennego wymaga uzgodnienia z właściwym Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Aspekty związane z ochroną zabytków i dóbr kultury są uwzględniane również przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Art. 51. ust. 1. wskazuje, że w sprawach ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego decyzje wydają w odniesieniu do:

1) inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim - wójt, burmistrz albo prezydent miasta w uzgodnieniu z marszałkiem województwa;

2) inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym i gminnym - wójt, burmistrz albo prezydent miasta;

3) inwestycji celu publicznego na terenach zamkniętych - wojewoda.

Zgodnie z art. 53 ust. 4 pkt 2 powyższe decyzje wydaje się po uzgodnieniu z: Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków - w odniesieniu do obszarów i obiektów objętych formami ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Art. 64. ust. 1. wskazuje, że przepisy art. 51 ust. 2-3, art. 52, art. 53 ust. 1a-1d 3-5a i 5c-5j, art. 54-56 (wszystkie związane z zasadami lokalizacji inwestycji celu publicznego) stosuje się odpowiednio do decyzji o warunkach zabudowy.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418).

W myśl tej ustawy jej przepisy nie naruszają przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w odniesieniu do obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (art. 2 ust. 2 pkt 3).

W art. 5 ust. 1 pkt 7 oraz ust. 2 ustawa stwierdza, iż obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz nakazuje projektowanie i budowanie obiektów budowlanych i związanych z nim urządzeń zapewniające ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską.

W przypadku pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w odniesieniu do obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków oraz innych obiektów budowlanych usytuowanych na obszarach objętych ochroną konserwatorską możliwe jest złożenie wniosku do właściwego ministra o zgodę na odstąpienie od obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, o których mowa w art. 7 ustawy (art. 9 ust. 3 pkt 4).

W odniesieniu do art. 39 ust. 3 w stosunku do prac budowlanych przy obiektach oraz obszarach niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Art. 39 ust. 4 wskazuje, że Wojewódzki Konserwator Zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę

lub rozbiórkę obiektów budowlanych, o których mowa w ust. 3, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do przedstawionych we wniosku rozwiązań projektowych. Zgodnie z art. 32 ust. 1:

1. Pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego może być wydane po uprzednim:

1) przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, jeżeli jest ona wymagana przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,

2) uzyskaniu przez inwestora, wymaganych przepisami szczególnymi, pozwoleń, uzgodnień lub opinii innych organów,

3) wyrażeniu zgody przez ministra właściwego do spraw energii – w przypadku budowy lub rozbiórki gazociągu przesyłowego, linii przesyłowej elektroenergetycznej albo rurociągu dalekosiężnego ropy naftowej lub produktów naftowych, a także gazociągu, linii elektroenergetycznej albo rurociągu ropy naftowej lub produktów naftowych dochodzących do granicy Rzeczypospolitej Polskiej.

Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (art. 39 ust. 1).

Decyzja o pozwoleniu na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydana po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków działającego w imieniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków (art. 39, ust. 2).

W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków (art. 39, ust. 3).

Katalog działań budowlanych, w stosunku do których niewymagane jest pozwolenie na budowę, a które podlegają zgłoszeniu organowi budowlanemu określają kolejno

art. 29, 29a, 30, 31 ustawy Prawo Budowlane. W stosunku do zamierzeń, które wymagają jedynie zgłoszenia zgodnie z art. 30 ust. 7 ustawy właściwy organ może nałożyć w drodze decyzji obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować m.in. pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków.

Art. 29 ust. 7 stwierdza, że roboty budowlane, o których mowa w ust. 1–4, wykonywane:

1) przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków – wymagają decyzji o pozwoleniu na budowę,

2) na obszarze wpisanym do rejestru zabytków – wymagają dokonania zgłoszenia

– przy czym do wniosku o decyzję o pozwoleniu na budowę oraz zgłoszenia należy dołączyć pozwolenie właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wydane na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774, z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami art. 7 tej ustawy wprowadzone zostaje pojęcie audytu krajobrazowego. Identyfikuje on krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości (także pod kątem walorów zabytkowych i krajobrazu kulturowego).

Art. 8 ustawy wskazuje zmiany w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, z późn. zm.).

Określa ona, iż wśród zadań publicznych znajdą się działania m.in. w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (art. 4 ust. 1 pkt 16). Regulacje z tym związane zawarte są w art. 16 i 19b, które określają prawa i obowiązki mieszkańców w zakresie realizacji wybranych przez nich działań, zarówno w ramach inicjatyw lokalnych, jak i za pośrednictwem organizacji pozarządowych lub innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy. Artykuł precyzuje też, iż jednostka samorządu terytorialnego zawiera na czas określony umowę o wykonanie inicjatywy lokalnej z wnioskodawcą.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647).

Zgodnie z zapisami art. 71 ust. 3 tej ustawy przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie jego walorów krajobrazowych. Dotyczy to także krajobrazu kulturowego.

Art. 101 ust. 2 lit. f określa, iż ochrona powierzchni ziemi polega na zachowaniu funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych, w tym między innymi zbioru dziedzictwa geologicznego, geomorfologicznego i archeologicznego.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.).

Jednym z celów ochrony przyrody jest ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień (art. 2 ust. 2 pkt 5). Jako jedną z form ochrony przyrody w tym jej immanentnego składnika, jakim jest krajobraz ustawa ta przyjmuje w art. 6 ust. 1 pkt 3 park krajobrazowy. Zgodnie z art. 16 ust. 1 park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Zarówno utworzenie parku krajobrazowego, jak i nadanie mu statutu należą do prerogatyw sejmiku wojewódzkiego (art. 16 ust. 3 i ust. 5).

Art. 83a ust. 1 wskazuje, że zezwolenie na usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków wydaje Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Zasady naliczania opłat za usunięcie drzew i krzewów przedstawiono w art. 84-87 ustawy i zgodnie z art. 84 ust. 8 decyzję w tych sprawach podejmuje właściwy organ do wydania zezwolenia (w tym także Wojewódzki Konserwator Zabytków).

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, z późn. zm.).

W świetle art. 6 pkt 5 jednym z celów publicznych tej ustawy jest opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Art. 13 ust. 4 jasno określa, że: sprzedaż, zamiana,

darowizna lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, a także wnoszenie tych nieruchomości, jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek, wymaga pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Art. 13 ust. 5 stwierdza, że sprzedaż, zamiana, darowizna lub dzierżawa nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, będących cmentarzami ujętymi w wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także wnoszenie tych nieruchomości jako wkładów niepieniężnych (aportów) do spółek wymagają pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Cenę nieruchomości lub jej części (wyznaczonej zgodnie z art. 67) wpisanej do rejestru zabytków obniża się na wniosek nabywcy o 50% (zgodnie z art. 68 ust. 3). Właściwy organ może, za zgodą odpowiednio wojewody albo rady lub sejmiku, podwyższyć lub obniżyć tę bonifikatę. Podobny zapis stosuje się w przypadku opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, jeżeli nieruchomość gruntowa została wpisana do rejestru zabytków (art. 73 ust. 4) oraz w przypadku opłaty z tytułu trwałego zarządu (art. 84 ust. 4).

Zgodnie z art. 96 ust. 1 podziału nieruchomości dokonuje się na podstawie decyzji wójta, burmistrza albo prezydenta miasta zatwierdzającej podział, z uwzględnieniem ust. 1a, stwierdzającego, że w odniesieniu do nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków decyzję, o której mowa w ust. 1 wydaje się po uzyskaniu pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na podział tej nieruchomości.

Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70, z późn. zm.).

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6) ustawa zwalnia od podatku od nieruchomości: grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków, pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87).

Według zapisów tej ustawy zarówno państwo (art. 1 ust. 2) jak i organy jednostek samorządu terytorialnego (art. 1 ust. 4) sprawują mecenat nad działalnością kulturalną polegający na wspieraniu i promocji opieki nad zabytkami.

Do powyższych ustaw należy dołączyć akty prawne, które w całej swojej treści odnoszą się do zakresu ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego. Są to:

- ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385),
- ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393),
- ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).

Ostatni element to akty wykonawcze do ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zalicza się do nich:

- Rozporządzenie MKiDN z dnia 26 maja 2011 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 56) w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem. W oparciu o art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, rozporządzenie określa sposób prowadzenia powyższych rejestrów i wykazów;
- Rozporządzenie MKiDN z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r. poz. 81);
- Rozporządzenie MKiDN z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty

budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. z 2024 r. poz. 1462);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 19 lipca 2019 r. w sprawie wzorów dokumentów oceny wskazującej czas powstania zabytku, wyceny zabytku oraz potwierdzenia wwozu zabytku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1470);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 21 maja 2018 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona przechowywanego i przewożonego zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 1134);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie ksiąg ewidencyjnych prowadzonych przez podmioty gospodarcze wyspecjalizowane w zakresie obrotu zabytkami na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2249);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 lipca 2017 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości i rozliczania dotacji celowej na wyposażenie w zabezpieczenia techniczne pomieszczenia, w którym będzie przechowywany zabytek wpisany na Listę Skarbów Dziedzictwa (Dz. U. z 2017 poz. 1384);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie Listy Skarbów Dziedzictwa (Dz. U. z 2017 poz. 928);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 19 sierpnia 2015 r. w sprawie krajowego rejestru utraconych dóbr kultury (Dz. U. z 2015 r. poz. 1275);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie dotacji na badania archeologiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 110);

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie wywozu zabytków za granicę (Dz. U. z 2011 r. nr 89 poz. 510);

- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2004 r. nr 212 poz. 2153);

- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie odznaki „Za opiekę nad zabytkami" (Dz. U. z 2004 r. nr 124 poz. 1304, z późn. zm.);

- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 kwietnia 2004 r. w sprawie organizacji wojewódzkich urzędów ochrony zabytków (Dz. U. z 2004 r. nr 75 poz. 706);

- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczonego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. z 2004 r. nr 30 poz. 259).

3. PRZEDMIOT OCHRONY PRAWNEJ

Przywołana na wstępie ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami stanowi podstawę prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce i wprowadza w tej materii szereg fundamentalnych definicji i pojęć. W myśl ustawy zabytek jest to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zgodnie z ustawą opiece podlegają - bez względu na stan zachowania - zabytki pogrupowane w trzech kategoriach:

Zabytki nieruchome będące w szczególności:

- krajobrazami kulturowymi,
- układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
- dziełami architektury i budownictwa,
- dziełami budownictwa obronnego,
- obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- cmentarzami,
- parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność

wybitnych osobistości lub instytucji.

Zabytki ruchome będące w szczególności:

- dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
- numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
- wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
- materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393),
- instrumentami muzycznymi,
- wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Zabytki archeologiczne będące w szczególności:

- pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- cmentarzyskami,
- kurhanami,
- reliktami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Ponadto, zgodnie z art. 6 ust. 2 ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

4. FORMY OCHRONY PRAWNEJ ZABYTKÓW

Ustawodawca wyróżnia następujące formy ochrony zabytków:

- wpis do rejestru zabytków,
- wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa,
- uznanie za pomnik historii,
- utworzenie parku kulturowego,
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,

decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzjach o warunkach zabudowy, decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzjach o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzjach o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Wpis do rejestru zabytków

Podstawą wpisu do rejestru zabytków jest decyzja administracyjna wydana przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Z wnioskiem o taki wpis może występować właściciel zabytku nieruchomego oraz użytkownik wieczysty gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Również Wojewódzki Konserwator Zabytków ma prawo wszczęcia postępowania z urzędu w sprawie wpisania zabytku nieruchomego do rejestru zabytków.

Rejestr zabytków prowadzi odpowiedni Wojewódzki Konserwator Zabytków dla zabytków znajdujących się na terenie województwa. Do rejestru można wpisać także otoczenie oraz nazwę geograficzną, historyczną i tradycyjną zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków. Wojewódzki Konserwator Zabytków może wpisać także do rejestru historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny. Sprawy te reguluje ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2021 r. poz. 56).

Lista Skarbów Dziedzictwa

Listę Skarbów Dziedzictwa prowadzi minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Na Listę Skarbów Dziedzictwa wpisuje się zabytek ruchomy o szczególnej wartości dla dziedzictwa kulturowego zaliczany do jednej z następujących kategorii:

1) zabytków archeologicznych, które mają więcej niż 100 lat, wchodzą w skład zbiorów archeologicznych lub zostały pozyskane w wyniku badań archeologicznych lub przypadkowych odkryć;

2) elementów stanowiących integralną część zabytków architektury, wystroju wnętrz, pomników, posągów i dzieł rzemiosła artystycznego, które mają więcej niż 100 lat;

3) wykonanych ręcznie dowolną techniką i na dowolnym materiale dzieł malarstwa, nieobjętych kategoriami wskazanymi w pkt 4) i 5), które mają więcej niż 50 lat, ich wartość jest wyższa niż 150 000 euro oraz nie są własnością ich twórców;

4) wykonanych ręcznie na dowolnym materiale akwareli, gwaszy i pasteli, które mają więcej niż 50 lat, ich wartość jest wyższa niż 30 000 euro oraz nie są własnością ich twórców;

5) mozaik, nieobjętych kategoriami wskazanymi w pkt 1) i 2) oraz rysunków wykonanych ręcznie przy użyciu dowolnej techniki i na dowolnym materiale, które mają więcej niż 50 lat, ich wartość jest wyższa niż 15 000 euro oraz nie są własnością ich twórców;

6) oryginalnych dzieł grafiki i matryc do ich wykonania oraz oryginalnych plakatów, które mają więcej niż 50 lat, ich wartość jest wyższa niż 15 000 euro oraz nie są własnością ich twórców;

7) oryginalnych rzeźb, posągów lub ich kopii wykonanych tą samą techniką co oryginał, nieobjętych kategorią wskazaną w pkt 1), które mają więcej niż 50 lat, ich wartość jest wyższa niż 50 000 euro oraz nie są własnością ich twórców;

8) fotografii, filmów oraz ich negatywów, które mają więcej niż 50 lat, ich wartość jest wyższa niż 15 000 euro oraz nie są własnością ich twórców;

9) pojedynczych lub znajdujących się w zbiorach inkunabułów i manuskryptów oraz map i partytur muzycznych, liczących więcej niż 50 lat, które nie są własnością ich twórców;

10) pojedynczych lub znajdujących się w zbiorach książek, które mają więcej niż 100 lat i ich wartość jest wyższa niż 50 000 euro;

11) map drukowanych, które mają więcej niż 200 lat;

12) środków transportu, które mają więcej niż 75 lat i ich wartość jest wyższa niż 50 000 euro;

13) innych kategorii, niewymienionych w pkt 1–12, obejmujących zabytki, które mają więcej niż 50 lat i ich wartość jest wyższa niż 50 000 euro;

- na podstawie decyzji wydanej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, z urzędu albo na wniosek właściciela zabytku ruchomego.

Pomnik Historii

Terminem tym określa się zabytek nieruchomy o szczególnych wartościach materialnych i niematerialnych oraz znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego naszego kraju. Rangę pomnika historii podkreśla fakt, że jest on ustanawiany przez Prezydenta Rzeczpospolitej Polskiej specjalnym rozporządzeniem na wniosek Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W treści prezydenckiego rozporządzenia wyszczególnia się cechy danego zabytku świadczące o jego najwyższej wartości, określa się precyzyjnie jego granice i zamieszcza schematyczną mapkę obiektu.

Na elitarną listę Pomników Historii mogą zostać wpisane obiekty architektoniczne, krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne lub ruralistyczne, zabytki techniki, obiekty budownictwa obronnego, parki i ogrody, cmentarze, miejsca pamięci najważniejszych wydarzeń lub postaci historycznych oraz stanowiska archeologiczne. N dzień 31 grudnia 2024 r. w całym kraju było 129 miejsc i obiektów uznanych za pomnik historii.

Park kulturowy

Kolejną formą ochrony jest utworzenie parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Podstawą jego utworzenia jest uchwała rady gminy, którą podejmuje się po zasięgnięciu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, plan ogólny gminy (który od 1 stycznia 2026 r. zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego), decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzja o warunkach zabudowy, decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego - wszystkie te instrumenty planistyczne i administracyjne powinny uwzględniać potrzeby ochrony zabytków oraz opieki nad nimi.

Relacje pomiędzy ochroną zabytków a dokumentami planistycznymi regulują artykuły 18, 19 i 20 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W szczególności art. 18 wskazuje obowiązek uwzględniania ochrony zabytków przy sporządzaniu i aktualizacji strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, analiz i studiów powiatowych, strategii rozwoju gmin, strategii rozwoju ponadlokalnego, a także zgodnie z obowiązującymi i nowelizowanymi przepisami planów ogólnych gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów odbudowy oraz szeregu decyzji administracyjnych, w tym decyzji o warunkach zabudowy i decyzji lokalizacyjnych.

W wymienionych strategiach, analizach, planach i decyzjach należy w szczególności:

- uwzględniać krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- określać rozwiązania chroniące dziedzictwo kulturowe przed zagrożeniami,
- zapewniać ochronę zabytków na etapie realizacji inwestycji,
- przewidywać działania na rzecz przywracania im jak najlepszego stanu,
- ustalać przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu z poszanowaniem wartości zabytkowych.

W przypadku zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia, zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych, ich ochrona musi być bezwzględnie zapewniona zarówno w planie ogólnym gminy, jak i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz we wszystkich pozostałych decyzjach mających wpływ na sposób zagospodarowania przestrzeni.

5. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE OCHRONY ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

5.1 RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z OPRACOWANIAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM:

KRAJOWY PROGRAM OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI NA LATA 2023-2026

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2023-2026 został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 1 grudnia 2023 r. i opublikowany w Monitorze Polskim w 2023 r. poz. 1470. Dokument ma na celu realizację przepisu art. 84 ustawy

z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Jest głównym dokumentem strategicznym niezbędnym do realizacji ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, zainicjowanym i opracowanym przez ministra do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określającym cele administracji rządowej oraz podległych jej służb i instytucji w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, a także środki służące do realizacji wyznaczonych celów.

Celem głównym programu jest zapewnienie efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami poprzez m.in. ochronę i zarządzanie zabytkami o wyjątkowej wartości, podnoszenie wiedzy o zasobach zabytkowych kraju, cyfryzację i podniesienie jakości prowadzonych postępowań administracyjnych czy zwiększenie zastosowania nowych technologii. Będzie on realizowany poprzez cele strategiczne programu oraz zawarte w nich działania takie jak:

Cel: Ochrona i zarządzanie zabytkami o wyjątkowej wartości między innymi poprzez:

- model i system wartościowania zabytków;
- plany zarządzania dla pomników historii;
- wsparcie procesu tworzenia planów ochrony parków kulturowych;
- system bezpieczeństwa zabytków;
- projektowanie konserwatorskie.

Cel: Cyfryzacja i podniesienie jakości prowadzenia postępowań administracyjnych między innymi poprzez:

- cyfryzację procesu inwestycyjno-budowlanego w zakresie ochrony zabytków;
- opracowanie i realizację programu szkoleń specjalistycznych dla pracowników wojewódzkich urzędów ochrony zabytków.

Cel: Zwiększenie zastosowania nowych technologii w ochronie zabytków między innymi poprzez:

- wdrożenie i rozwój programu wsparcia zarządzania dziedzictwem archeologicznym (AZP+);
- digitalizację i udostępnianie zasobu archiwalnego;
- rozwój portalu zabytek.pl.

Cel: Edukacja i podnoszenie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego między innymi poprzez:

- włączenie edukacji ochrony zabytków do programów nauczania w szkołach;
- kampanie społeczno-edukacyjne dotyczące zagrożeń dla dziedzictwa kulturowego;
- wsparcie merytoryczne służb mundurowych oraz organów wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących przestępczości przeciwko zabytkom.

Cel: Wzmacnianie narzędzi ochrony zabytków wobec zmian klimatycznych między innymi poprzez:

- wsparcie procesu tworzenia gminnych programów opieki nad zabytkami;
- warsztaty konserwatorskie - praktyka prac konserwatorskich;
- wzmacnianie kompetencji zawodów rzemieślniczych;
- inwestycje w obiektach zabytkowych - szkolenia dla samorządów.

KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU DO ROKU 2030

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju została przyjęta przez Radę Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r. Dokument określa zasady polityki państwa w dziedzinie przestrzennego zagospodarowania kraju w perspektywie najbliższych kilkunastu lat.

Polityka przestrzennego zagospodarowania kraju realizuje cele rozwoju kraju w odniesieniu do całości przestrzeni polskiej. Biorąc pod uwagę nowy paradygmat polityki rozwoju cel strategiczny (ponadczasowy) polityki przestrzennego zagospodarowania kraju można określić następująco: Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych — konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Tak sformułowany cel — przy doborze odpowiednich celów cząstkowych oraz instrumentów wdrożeniowych — realizowany jest przez wszystkie podmioty publiczne wykonujące zadania rozwojowe w zakresie swoich kompetencji na różnych poziomach zarządzania, w różnych obszarach tematycznych i w odniesieniu do różnych terytoriów.

Drogą do zapewnienia realizacji celu strategicznego polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest koncentracja działań podmiotów publicznych w wybranych obszarach tematycznych i na wyodrębnionych terytoriach. W odniesieniu do diagnozy sytuacji, uwarunkowań oraz trendów rozwojowych sformułowano sześć wzajemnie powiązanych celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju w horyzoncie 2030 r.:

- Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności;
- Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów;
- Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej;
- Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski;
- Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
- Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Koncepcja wskazuje, iż wzmocnienie ładu przestrzennego na poziomie zarządzania zasobem krajobrazów kulturowych i przyrodniczych będzie jednocześnie służyło wdrożeniu zapisów Konwencji Krajobrazowej Rady Europy. Podstawowymi formami ochrony krajobrazów powinny zostać formy dotychczas stosowane: parki krajobrazowe, pomniki historii, parki kulturowe oraz – dla obiektów rangi międzynarodowej – wpis na listę dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego UNESCO.

Stwierdzono, że promocja dziedzictwa kulturowego wpłynęła na wzrost rozpoznawalności i atrakcyjność polskiej przestrzeni. Dbałość o spuściznę kultury dawnych mieszkańców ziem polskich i wspieranie zachowanych tradycji lokalnych sprzyjają rozwojowi turystyki i wspomagają proces identyfikacji tożsamości kulturowej migrantów. Krajobraz ważny dla historii kultury jest chroniony na równi z krajobrazami charakterystycznymi dla regionów geograficzno- przyrodniczych w zintegrowanej z siecią przyrodniczą rozwiniętej sieci parków kulturowych i pomników historii.

5.2 RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z OPRACOWANIAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE WOJEWÓDZKIM

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO DO 2030 ROKU - STRATEGIA PRZYSPIESZENIA 2030+

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. - Strategia Przyspieszenia 2030+, przyjęta uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa z dnia 21 grudnia 2020 r., wyznacza kierunki rozwoju regionu na najbliższe lata.

Nadrzędnym celem dokumentu jest osiągnięcie jakości życia porównywalnej z wysoko rozwiniętymi regionami Europy. Realizacja tego celu opiera się na koncentracji działań w czterech głównych obszarach tematycznych, dla których określono konkretne priorytety i cele operacyjne.

Wśród nich szczególną rolę odgrywają:

„Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe" - jako jeden z celów operacyjnych w ramach obszaru *Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo,*

„Przestrzeń kulturowa" - jako element obszaru *Dostępna przestrzeń i czyste środowisko.*

Wśród kierunków rozwoju wyróżnianych w ramach celów operacyjnych, zabytki są uwzględnione w następujących kierunkach:

<u>11. Podniesienie jakości kształcenia i wychowania</u>

1107. Rozwój edukacji regionalnej i lokalnej - Kierunek dotyczy wszelkiego rodzaju działań o charakterze edukacyjnym, promocyjnym lub organizacyjnym związanych z rozwojem edukacji regionalnej i lokalnej. Dotyczy organizacji dodatkowych zajęć, zamawiania materiałów edukacyjnych (zestandaryzowany program zajęć z zakresu

edukacji regionalnej i lokalnej), zamawiania materiałów promocyjnych, organizacji konkursów, organizacji zajęć terenowych i wycieczek służących poznaniu dziedzictwa regionu. Dotyczy także wyposażenia mieszkańców regionu w wiedzę i nowoczesne materiały w zakresie edukacji regionalnej i lokalnej oraz rozwijania zainteresowań młodzieży literaturą, historią, geografią, zabytkami, przyrodą, tradycją i kulturą regionu. Działania realizowane w ramach kierunku mogą być łączone z działaniami w ramach kierunku 2106. Kształtowanie świadomości, postaw i zachowań ekologicznych wśród mieszkańców.

Wyjątek:

Działania z zakresu edukacji regionalnej i lokalnej, niewchodzące w zakres działalności placówek oświatowych i adresowane przede wszystkim do mieszkańców dorosłych, są przedmiotem celu operacyjnego 24. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe;

24. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe

2401. Kształtowanie tożsamości regionalnej mieszkańców województwa - Kierunek dotyczy ogółu działań mających na celu kształtowanie i wzmacnianie poczucia przynależności do społeczności i zamieszkiwania na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego;

2402. Kultywowanie tożsamości lokalnej mieszkańców województwa - Kierunek dotyczy ogółu działań mających na celu kształtowanie i wzmacnianie poczucia przynależności do lokalnych społeczności, związanych z charakterystycznym dla danego miejsca dziedzictwem świadczącym o odrębności przejawiającym się w zwyczajach, obrzędowości, strojach, innych wyznacznikach lokalności;

43. Przestrzeń kulturowa

4301. Ochrona, zachowanie, odnowa, wzmacnianie i promocja dziedzictwa - Kierunek ma charakter ogólny i dotyczy wszystkich działań mających na celu ochronę, zachowanie, wzmacnianie potencjału oraz promocję dziedzictwa kulturowego województwa. Do tego kierunku zaliczają się także działania ratownicze wobec obiektów i obszarów będących częścią środowiska kulturowego województwa, zachowanie tradycyjnej kultury wiejskiej, ochrona, zachowanie, konserwacja i szeroko rozumiana poprawa dobrostanu historycznych budowli zabytkowych, obiektów architektury, budownictwa czy zespołów urbanistycznych, dziedzictwa ginących zawodów, wsparcie

powstających drobnych kolekcji, tworzenia nowych oraz rozwoju istniejących zbiorów muzealnych i skansenów, będących częścią środowiska kulturowego województwa. Kierunek obejmuje także obiekty sakralne (w tym elementy ich wyposażenia). Kierunek dotyczy także działań towarzyszących ochronie dziedzictwa kultury w ramach miejsc/obiektów objętych rozporządzeniem Prezydenta RP – Pomniki Historii oraz wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO;

4302. Adaptacja obiektów dziedzictwa kulturowego dla celów publicznych i komercyjnych - Kierunek dotyczy wykorzystania obiektów dziedzictwa kulturowego dla celów np. prowadzenia instytucji kultury, edukacji, działalności noclegowych, gastronomicznych, handlu, innego rodzaju usług publicznych lub komercyjnych. Obejmuje działania mające na celu ich adaptację do nowych funkcji przy zachowaniu obostrzeń konserwatorskich. Głównym celem działań jest ochrona obiektów istotnych dla dziedzictwa kultury poprzez nadanie im możliwości pełnienia funkcji publicznych lub komercyjnych, wskutek czego niezbędne będzie utrzymywanie ich we właściwym stanie technicznym, pod nadzorem służb konserwatorskich.

48. Potencjały endogeniczne

4802. Wykorzystanie lokalnych walorów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju działalności gospodarczych o charakterze turystycznym - Kierunek dotyczy działań związanych z realizacją zagospodarowania i prowadzeniem działalności gospodarczej adresowanej do osób przybywających z uwagi na obecność walorów przyrodniczych, walorów dziedzictwa kultury lub jakichkolwiek innych specyficznych walorów niepowiązanych ze środowiskiem przyrodniczym lub kulturowym, które generują ruch przyjazdowy, jak np. przemysły kreatywne w tym turystyka kreatywna. W szczególności dotyczy to tworzenia nowych i rozwoju istniejących, ukierunkowanych na obsługę ruchu turystycznego: działalności noclegowych, działalności gastronomicznych, działalności transportowych, wypożyczalni sprzętu, innego rodzaju placówek usługowych i handlowych.

Wyjątek:

W zależności od warunków szczegółowych powyższe działalności mogą być realizowane w ramach kierunku „Wyznaczanie i urządzanie nowych oraz rozwój istniejących przestrzeni rozwoju gospodarczego". Kierunek obejmuje także

udostępnianie nowych obiektów, miejsc oraz wydarzeń prezentujących specyfikę danego obszaru, a także wsparcia lokalnych inicjatyw w obszarze dziedzictwa kulturowego, w powiązaniu z aktywizacją społeczną i podnoszeniem atrakcyjności turystycznej - kreowanie produktu lokalnego turystyki kulturowej i wiejskiej.

W Strategii zwrócono uwagę, iż obecność walorów przyrodniczych i kulturowych, które stanowią predyspozycje dla rozwoju działalności turystycznych (ważnym elementem budującym potencjał endogeniczny na bazie walorów kulturowych, jest dobrostan zabytków, dziedzictwa kulturowego czy szerzej pejzażu kulturowego), są one często wizytówką miejscowości, elementem tożsamości kulturowej, a zarazem generatorem popularności i dochodów z turystyki.

Wśród ustalonych w Strategii projektów kluczowych, stanowiących przedsięwzięcia, które zostały uznane za niezbędne dla realizacji idei przyspieszenia rozwoju, a odnoszące się do zabytków, wymieniono zadania Samorządu Województwa Kujawsko -Pomorskiego:

- Projekt nr 215 - „Kultura w zasięgu 3.0" - celem projektu jest uzyskanie cyfrowej przestrzeni kulturalnej zapewniającej mieszkańcom i turystom dostęp do zdigitalizowanych zbiorów dziedzictwa regionalnego oraz cyfrowy kanał komunikacji między instytucjami kultury a odbiorcami oferty kulturalnej. Przewidziane są: kontynuacja digitalizacji regionalnego zasobu kulturalnego, dostosowanie infrastruktury regionalnych instytucji kultury dla usprawnienia cyfrowego kontaktu z odbiorcą oraz inwestycje w specjalistyczne teleinformatyczne systemy odpowiadające działalności różnych profili jednostek kultury;

- Projekt nr 414 - „Artefakty przeszłości symbolem tożsamości regionalnej" - projekt zakłada wyeksponowanie lokalnych i regionalnych wyróżników kulturowych (założenia rezydencjalne odgrywające w przeszłości ważną rolę w kreowaniu patriotyzmu i postępu), rewitalizację i zagospodarowanie, a także odbudowę miejsc, obiektów zabytkowych i pozostałości specyficznego dla regionu dziedzictwa kulturowego;

- Projekt nr 415 - „Wsparcie opieki nad zabytkami województwa kujawsko-pomorskiego" - wsparcie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych prowadzonych przy obiektach zabytkowych położonych na terenie

województwa kujawsko-pomorskiego. Projekt ma bezpośrednie przełożenia na zagadnienia rozwoju społecznego poprzez zachowanie, odnowę, przywracanie, eksponowanie przestrzeni i obiektów istotnych dla kształtowania tożsamości narodowej, regionalnej i lokalnej.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO -POMORSKIEGO

Plan zagospodarowanie przestrzennego województwa został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko - Pomorskiego nr XI/135/03 z dnia 26 czerwca 2003 r. Cele i działania Planu zawarte są w rozdziale V Polityka zagospodarowania przestrzennego województwa. W nim wyróżnić można zapisy dotyczące gminy, występujące w celach operacyjnych:

- **3.3 Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego**

Dla podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności regionu konieczne jest podjęcie działań prowadzących do zachowania i pełnego wykorzystania turystycznych walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego poprzez:

- poprawę zagospodarowania istniejących szlaków turystycznych
- rozwój agroturystyki na bazie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych.

5.3 RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z OPRACOWANIAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE POWIATU

POWIATOWY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI POWIATU ŻNIŃSKIEGO

Powiat żniński na moment opracowywania niniejszego dokumentu nie posiada powiatowego programu opieki nad zabytkami.

5.4 RELACJE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI Z OPRACOWANIAMI WYKONANYMI NA POZIOMIE GMINY

PLAN OGÓLNY MIASTA I GMINY ŻNIN

Do końca 2025 r. obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Żninie nr XXVIII/305/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. Podstawowym elementem wytycznych konserwatorskich do Studium jest ustalenie obszarów podlegających ochronie, a więc wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej. Wyznaczenie stref następuje w oparciu o analizę stanu istniejącego, analizę przekazów historycznych, kartograficznych i ikonograficznych.

Studium w swojej treści wskazuje, iż liczne są ślady wczesnohistorycznego osadnictwa szczególnie w rejonie jezior: Żnińskiego Małego, Żnińskiego Dużego oraz Weneckiego. Rozwój miasta Żnina oraz bogaty rejestr zabytków kultury polskiej i pruskiej, świadczących o znaczeniu miasta i gminy w regionie historycznym Pałuki, powodują, że należy respektować zalecenia konserwatorskie odnoszące się do pojedynczych zabytkowych obiektów, zespołów zabudowy oraz układów urbanistycznych w granicach wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej, a także stanowisk architektonicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz wyznaczonych stref ochrony archeologicznej.

Na obszarze gminy Żnin ochroną zabytków zostały objęte następujące obszary i obiekty dziedzictwa kulturowego:

- budynki, zespoły zabudowy oraz założenia dworsko-parkowe wpisane do rejestru zabytków,
- układ urbanistyczny Żnina, pojedyncze budynki i zespoły zabudowy, założenia dworsko-parkowe oraz parki dworskie ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- obszary położone w strefach ochrony konserwatorskiej, archeologicznej i strefach ochrony ekspozycji oraz układy ruralistyczne ujęte w ewidencji zabytków.

Dla zapewnienia skutecznej ochrony zabytków, dóbr kultury i dziedzictwa narodowego niezbędne jest prowadzenie gminnej ewidencji zabytków oraz opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami - zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wartości kulturowe powinny być chronione na zasadach określonych w odrębnych regulacjach prawnych. Zasady zawarte w niniejszym dokumencie nie wyczerpują całości zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa, lecz stanowią podstawę do ich doprecyzowania w aktach prawa miejscowego – zarówno w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak i w planie ogólnym gminy.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków

1. Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków

Dotyczą zabytków o najwyższym statusie ochrony prawnej, objętych wpisem do rejestru. Poniższe zasady określają sposób postępowania z tymi obiektami w zakresie remontów materiałów i dopuszczalnych ingerencji:

a) zachowanie i rewaloryzacja historycznej zabudowy - obejmuje konserwację oraz ewentualną rekonstrukcję z użyciem oryginalnych lub tradycyjnych materiałów;

b) odtworzenie pierwotnych elementów architektonicznych - dotyczy m.in. pokryć dachowych, detali, stolarki i tynków;

c) zastosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych - dopuszcza się także użycie nowoczesnych materiałów, jeśli są właściwe dla obiektów zabytkowych;

d) możliwość przebudowy - dopuszczalna pod warunkiem poszanowania wartości zabytkowych.

2. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków (GEZ)

Obejmują zabytki o charakterze lokalnym, ujęte w ewidencji prowadzonej przez gminę. Poniższe zasady wskazują, jak należy postępować przy ich utrzymaniu, przekształceniach i wprowadzeniu nowej zabudowy w ich otoczeniu:

a) zachowanie historycznej zabudowy - obejmuje jej konserwację, rewaloryzację i ewentualną rekonstrukcję.

b) dostosowanie nowej zabudowy do otoczenia - nowe obiekty muszą być dopasowane do skali i formy istniejącej zabudowy.

c) użycie tradycyjnych materiałów - można stosować inne, pod warunkiem, że odpowiadają charakterowi obiektów zabytkowych;

d) możliwość przebudowy i rozbudowy - zakres ingerencji powinien być dostosowany do wartości obiektu;

e) zachowanie historycznego podziału działek - dopuszczalne jest nawiązanie do dawnych układów parcelacyjnych;

f) ochrona zieleni komponowanej - dotyczy to zwłaszcza parków, alei i otoczenia zabytków.

3. Śródmieście Żnina (ścisła ochrona konserwatorska i archeologiczna)

Obejmuje centralną część miasta o wysokiej wartości historycznej, urbanistycznej i krajobrazowej. Zasady te regulują sposób zachowania, uzupełniania i przekształcania tkanki miejskiej w sposób spójny z jej historycznym charakterem:

a) zachowanie proporcji i wysokości zabudowy - ma to na celu utrzymanie historycznej sylwety urbanistycznej;

b) zachowanie rozplanowania ulic i placów - dotyczy ich historycznej szerokości i przekroju;

c) zachowanie charakteru wnętrz urbanistycznych - w tym relacji między budynkami a przestrzenią publiczną;

d) ochrona układu zabudowy - chodzi o zachowanie linii zabudowy, geometrii dachów, wysokości i detalu;

e) możliwość przebudowy i rozbudowy - tylko w formie nienaruszającej historycznego charakteru miejsca;

f) zachowanie historycznego podziału działek - z możliwością nawiązania do dawnego układu parcelacyjnego;

g) uzupełnienie zabudowy pustych działek - nowa zabudowa musi być zgodna z historyczną skalą i formą;

h) zakaz obiektów typowych i powtarzalnych - chroni przed wprowadzeniem zabudowy niespójnej z charakterem miejsca;

i) rozbiórka obiektów dysharmonizujących - dotyczy budynków substandardowych, bez wartości zabytkowej;

j) rewaloryzacja zieleni historycznej - szczególnie ważna w rejonie rzeki Gąsawki i parków.

k) zachowanie historycznych nawierzchni - dotyczy bruków na ulicach, placach i ciągach pieszych.

4. Miasto i Gmina Żnin – obszary w granicach ścisłej ochrony konserwatorskiej i archeologicznej

Dotyczy terenów o znaczeniu kulturowym i archeologicznym, poza samym śródmieściem. Zasady te mają na celu zachowanie charakteru przestrzennego oraz dostosowanie nowych inwestycji do historycznego otoczenia:

a) zachowanie proporcji i wysokości zabudowy - w celu utrzymania spójnego krajobrazu kulturowego;

b) zachowanie układu komunikacyjnego - w tym ulic, placów i ich parametrów;

c) zachowanie historycznego podziału działek - dopuszczalne także nawiązanie do historycznych układów;

d) ochrona zabudowy i jej układu - zachowanie charakterystycznych cech urbanistycznych;

e) konserwacja i rewaloryzacja historycznej zabudowy - możliwa również rekonstrukcja, z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy;

f) dostosowanie nowej zabudowy - nowe obiekty muszą uwzględniać gabaryty i formę historycznego otoczenia;

g) zakaz obiektów typowych i powtarzalnych - w celu zachowania autentyczności przestrzeni;

h) rozbiórka obiektów dysharmonizujących – z wyłączeniem tych, które mają wartość historyczną;

i) rewaloryzacja zieleni komponowanej - dotyczy głównie historycznych założeń zieleni;

j) zachowanie historycznych nawierzchni - brukowane ulice, place i chodniki powinny być zachowane lub odtworzone.

5. Strefa ochrony krajobrazu i ekspozycji

Obejmuje tereny istotne dla wizualnego odbioru zabytkowych zespołów i krajobrazu kulturowego. Zasady te mają chronić panoramę, relacje przestrzenne oraz wizualną czytelność zabytków:

a) zapewnienie właściwej ekspozycji zabytków - zabytkowe zespoły muszą być odpowiednio widoczne w przestrzeni;

b) zachowanie sylwety i relacji przestrzennych - ochrona układów widokowych i dominant;

c) zakaz tworzenia nowych dominant - nowe obiekty nie mogą zakłócać harmonii przestrzeni;

d) ograniczenie wysokości nowej zabudowy - nowe inwestycje nie mogą konkurować skalą z historyczną zabudową.

Zasady ochrony zabytków archeologicznych

W celu zabezpieczenia dziedzictwa archeologicznego – śladów przeszłości regionu, kultury i państwowości polskiej – na obszarach wskazanych jako strefy ochrony archeologicznej, a także w granicach ścisłej i zwykłej ochrony konserwatorskiej, obowiązuje konieczność prowadzenia badań archeologicznych. Obowiązek ten wynika z przepisów odrębnych i powinien być uwzględniany zarówno w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak i w planie ogólnym gminy, który stanowi nową formę planowania strategicznego w systemie planistycznym. W przypadku braku planów – również w decyzjach administracyjnych (np. decyzji o warunkach zabudowy).

Zadaniem tych dokumentów jest nie tylko ochrona zasobów kulturowych, lecz także zapewnienie ich dostępności do badań i eksploracji naukowej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, ochrona archeologiczna w procesach inwestycyjnych może obejmować m.in.:

a) badania rozpoznawcze – powierzchniowe i sondażowe, np. w przypadku inwestycji drogowych, przemysłowych i innych o dużej powierzchni (ponad 500 m^2) lub związanych z eksploatacją kruszywa;

b) stały nadzór archeologiczny, zwłaszcza na etapie prac ziemnych, takich jak odhumusowanie terenu;

c) badania powierzchniowo-sondażowe, realizowane przed rozpoczęciem inwestycji w celu oceny potencjalnego ryzyka;

d) ratownicze badania wykopaliskowe, prowadzane na wyznaczonych stanowiskach archeologicznych przed realizacją inwestycji.

Dobra kultury współczesnej

Dobra kultury współczesnej to elementy materialne i niematerialne, które powstały po 1945 r. i mają znaczenie dla tożsamości kulturowej oraz przestrzennej społeczności

lokalnej. Mogą to być zarówno obiekty architektoniczne, jak i dzieła sztuki, przestrzenie publiczne czy lokalne tradycje kultywowane do dziś.

Na terenie gminy Żnin do szczególnie cennych dóbr kultury współczesnej zalicza się m.in.:

a) **Haft pałucki** - tradycyjna technika rękodzielnicza wpisana na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego, aktywnie przekazywana i rozwijana przez lokalne środowiska. Stanowi żywy przykład współczesnego dziedzictwa kulturowego zakorzenionego w tradycji.

b) **Przestrzenie publiczne o wysokiej jakości społecznej** - np. place miejskie, skwery i przestrzenie rekreacyjne utworzone po 1989 r., które odgrywają ważną rolę w życiu mieszkańców i stanowią lokalne punkty integracji.

c) **Współczesne obiekty użyteczności publicznej o wyróżniającej się formie architektonicznej** - np. budynki szkół, bibliotek czy ośrodków kultury, które ze względu na jakość projektową i znaczenie społeczne powinny być objęte podstawowymi zasadami ochrony przestrzennej i funkcjonalnej.

W ramach polityki przestrzennej gminy wskazane jest identyfikowanie oraz promowanie tych wartości poprzez narzędzia planistyczne, edukacyjne i kulturowe. Ochrona dóbr kultury współczesnej nie polega na ich konserwacji w tradycyjnym sensie, lecz na świadomym kształtowaniu przestrzeni i polityki kulturalnej w sposób, który pozwala na zachowanie ich znaczenia dla przyszłych pokoleń.

Zasady ochrony krajobrazu kulturowego

W zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego szczególną ochroną należy objąć dekoracyjne elewacje oraz ich fragmenty wykonane z cegły, a także tradycyjne wiązania materiałowe - cegły z kamieniem lub cegły z drewnem. Są one charakterystycznym elementem architektonicznym zabudowy mieszkalnej i gospodarczej na terenie Gminy Żnin i stanowią istotny składnik lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Zasady ochrony tych elementów powinny być również uwzględnione w planie ogólnym gminy, jako narzędzie kształtowania ładu przestrzennego i utrzymania lokalnej tożsamości architektonicznej.

W przypadku planowanej lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy, na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy opracować studium oddziaływania na krajobraz kulturowy. Jego wytyczne i wnioski powinny być obligatoryjnie uwzględnione przy określaniu lokalizacji i parametrów inwestycji. Analogiczne podejście należy stosować także w ramach planu ogólnego, jako dokumentu wyznaczającego ramy dla dalszego planowania przestrzennego oraz ochrony walorów krajobrazowych i kulturowych.

Pomniki zagłady

Na terenie gminy nie występują pomniki zagłady.

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) są aktami prawa miejscowego uchwalanymi przez radę miejską. Określają one przeznaczenie terenów, zasady ich zagospodarowania, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz warunki kształtowania zabudowy. W ramach MPZP ustalane są również szczegółowe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, obejmujące zabytki, układy urbanistyczne, zieleń historyczną oraz elementy krajobrazu kulturowego.

W przypadku braku planu miejscowego, sposób zagospodarowania terenu ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego. Takie decyzje, podobnie jak plany, muszą uwzględniać zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa, wynikające z przepisów odrębnych – przede wszystkim z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2023 r., dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zostanie zastąpione nowym dokumentem – planem ogólnym gminy. Będzie on podstawą do uchwalania MPZP oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy. W chwili opracowywania niniejszego dokumentu Gmina Żnin prowadzi prace nad planem ogólnym, który w przyszłości wyznaczy kierunki rozwoju przestrzennego oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego na całym obszarze gminy.

Na dzień opracowania niniejszego dokumentu, na terenie Gminy Żnin obowiązuje 69 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na ich liczbę

i szczegółowość, nie zostały one przedstawione w całości. Pełna dokumentacja dostępna jest w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Żnin.

6. ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO GMINY

6.1 CHARAKTERYSTYKA GMINY ŻNIN

Gmina Żnin jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie żnińskim. Pod względem fizyczno-geograficznym leży na obszarze Pojezierza Gnieźnieńskiego obejmującego wschodnią część gminy i Pojezierza Chodzieskiego zajmującego zachodnią część gminy. Jednostka znajduje się w odległości ok. 30 km na południowy zachód od Bydgoszczy.

Pod względem etnograficznym Gmina Żnin położona jest na Pałukach, które leżą w granicach historycznej Wielkopolski. Niniejsza jednostka samorządu terytorialnego graniczy z:

- gminą miejsko-wiejską Szubin, powiat nakielski, województwo kujawsko - pomorskie,
- gminą miejsko-wiejską Łabiszyn, powiat żniński, województwo kujawsko -pomorskie,
- gminą miejsko-wiejską Barcin, powiat żniński, województwo kujawsko -pomorskie,
- gminą wiejską Dąbrowa, powiat mogileński, województwo kujawsko-pomorskie,
- gminą miejsko-wiejską Gąsawa, powiat żniński, województwo kujawsko -pomorskie,
- gminą wiejską Rogowo, powiat żniński, województwo kujawsko-pomorskie,
- gminą miejsko-wiejską Janowiec Wielkopolski, powiat żniński, województwo kujawsko-pomorskie,
- gminą wiejską Damasławek, powiat wągrowiecki, województwo wielkopolskie,
- gminą wiejską Wapno, powiat wągrowiecki, województwo wielkopolskie,
- gminą miejsko-wiejską Kcynia, powiat nakielski, województwo kujawsko -pomorskie.

Analizowana jednostka podzielona jest na miasto Żnin oraz następujące sołectwa: Białożewin, Bożejewice, Bożejewiczki, Brzyskorzystew, Brzyskorzystewko, Cerekwica, Chomiąża Księża, Dobrylewo, Dochanowo, Gorzyce, Jadowniki Bielskie, Jadowniki Rycerskie, Januszkowo, Jaroszewo, Kaczkowo, Kaczkówko, Kierzkowo, Murczyn, Murczynek, Nadborowo, Paryż, Podgórzyn, Podobowice, Redczyce, Rydlewo, Sarbinowo, Sielec, Skarbienice, Słabomierz, Słębowo, Sobiejuchy, Sulinowo, Sulinowo Bekanówka, Ustaszewo, Uścikowo, Wawrzynki, Wenecja, Wilczkowo, Wójcin, Żnin-Wieś.

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina znajduje się w granicach tzw. mezoregionu Pojezierza Gnieźnieńskiego stanowiącego fragment Pojezierza Wielkopolskiego, pod względem geobotanicznym jest częścią Krainy Wielkopolsko-Kujawskiej. Teren gminy stanowi wysoczyznę polodowcową z sandrami i rynnami jeziornymi.

6.2 RYS HISTORYCZNY GMINY ŻNIN

Nazwa miasta najprawdopodobniej wywodzi się ze staropolskiego słowa „żnieja" oznaczającego żniwa lub żniwiarza. Wskazuje to na rolniczy charakter tych terenów. Na przestrzeni lat, zanim przyjęto obowiązującą do dziś, używano wiele różnych odmian dla nazwy miasta m.in. Znein, Znejn, Znejna, Snena, Znen czy Znyn.

Natomiast nazwa Pałuki - regionu kulturowego, w granicach którego położony jest obszar gminy pochodzi ze staropolskiego rdzenia łuk, łęg, co oznacza podmokłą trawę w zakolu (łuku) rzeki czy jeziora. Pochodzenie nazwy łączone jest również z pagórkowatym terenem oraz bogatą siecią jezior i podmokłych łąk.

Obszar Gminy Żnin swym rodowodem sięga okresu przedhistorycznego. Teren ten zamieszkany był już w prehistorii o czym świadczą znaleziska archeologiczne w postaci licznych śladów osadnictwa i osad. Przypuszcza się, że pierwsze grupy ludności pojawiły się na Pałukach ok. 9000-8000 lat p.n.e. Zajmowali się oni głównie rybołówstwem, myślistwem i zbieractwem. Rolnictwo na tutejsze tereny przybyło wraz z nowymi osadnikami kultury lengyelskiej i ceramiki sznurowej w okresie od 4200 do 1700 r. p.n.e.

W czasie epoki brązu oraz początku epoki żelaza na terenie dzisiejszej gminy rozkwitała kultura łużycka. Niestety z przyczyn klimatycznych i innych uwarunkowań, podupadła

ona około 500 r. p.n.e. Z tego okresu pochodzi właśnie osada Biskupin znajdująca się nieopodal granicy gminy.

W latach 400 r. p.n.e. - 500 r. n.e. obszar gminy był pod wpływem kultury celtyckiej. W tym okresie zaczęły się rozpowszechniać żelazne narzędzia oraz handel, co ożywiło gospodarkę tego regionu. Z terenu Pałuk eksportowano wtedy sól oraz cenne bursztyny, co było spowodowane przebiegającym tutaj „szlakiem bursztynowym", który biegł od Adriatyku, przez Śląsk i Kalisz aż do Bałtyku. Wymiana handlowa pozwoliła na stworzenie wielu nowych szlaków handlowych, a znaleziska archeologiczne świadczą o kontaktach dawnych mieszkańców Żnina z rzymskim i greckim światem antycznym.

Gród założono w szerokiej dolinie rzeki Gąsawki, między brzegami dwóch jezior. Bagnisty przesmyk między jeziorami dzięki rozległym suchym wzniesieniom, stanowił atrakcyjny teren osadniczy o dużych, naturalnych walorach obronnych. Dodatkowo krzyżowało się tutaj wiele szlaków handlowych (szlak bursztynowy z północy na południe oraz z Ziemi Lubuskiej na Kujawy i Mazowsze z odgałęzieniami w kierunkach północno-wschodnim i południowo-wschodnim). Pozwoliło to na szybki rozkwit grodu, który pełnił funkcję militarną oraz pobliskiej dużej osady skupiającej gospodarkę regionu, w której na wschodnim i zachodnim rozdrożu powstały dwa place targowe. Dokładna data założenia grodu w Żninie nie jest znana.

Podczas prac ziemnych na terenie dzisiejszego miasta odkryto między innymi w pobliżu nasypu kolejowego i brzegu Jeziora Żnińskiego Dużego na prawym brzegu, rzeki Gąsawki, elementy wału będące pozostałością wczesnośredniowiecznego grodu (VI-VIII w. n.e.), co potwierdza że już w tamtym okresie był on ważną osadą.

Wczesne średniowiecze było ponownym okresem rozkwitu Pałuk, w tym osad w Biskupinie i Żninie. Przypuszczalnie związane było to z rosnącym w siłę piastowskim państewkiem gnieźnieńskim. W tym czasie (XI w.) ukształtowany został układ przestrzenny Żnina, który obejmował trzy elementy: gród (siedziba władzy i zarządu administracyjno-wojskowego), podgrodzie z ludnością rzemieślniczą oraz targ z gospodą i miejscem kultu na Ostrowie. Ulokowanie kościoła chrześcijańskiego w tamtym miejscu spowodowane było możliwością pobierania darowizn na rzecz Kościoła obejmujących plac i urządzenia targowe.

Pod panowaniem Piastów wzrosło znaczenie Żnina jako węzła komunikacyjnego, który z powodu lokalizacji wśród mokradeł pełnił ważną funkcję militarną. Okres

ten przypada na czas odbudowy państwa polskiego przez Kazimierza Odnowiciela, który postanowił zreformować armię oraz administrację państwową.

W I poł. XII w. Żnin znalazł się pod własnością kościelną, co zaznaczone zostało w Bulli Gnieźnieńskiej wystawionej przez papieża Innocentego II w dniu 7 lipca 1136 r. dla metropolity Jakuba ze Żnina (jest to najstarszy dokument zawierający wzmiankę o Żninie). Część gruntów trafiła w ręce nowej warstwy społecznej - rycerstwa, część zaś w ręce Kościoła. W tym okresie gród dynamicznie się rozwijał, co było wynikiem jego statusu jako ulubionej siedziby arcybiskupów gnieźnieńskich. W tutejszym kościele pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski wielokrotnie udzielano święceń kapłańskich i sakry biskupiej. W XII w. z powodu wojen Bolesława Krzywoustego wybudowano w Żninie umocnienie podgrodzia od nasady półwyspu.

W 1262 r. arcybiskup Janusz, do którego należał gród, uzyskał od księcia Bolesława Pobożnego immunitet sądowy i gospodarczy, co oznaczało uwolnienie Żnina od zależności na rzecz księcia, z wyjątkiem obowiązku służby wojskowej. Rok później Żnin otrzymał prawa miejskie w formie lokacji na prawie magdeburskim. Dokument lokacyjny uległ jednak zniszczeniu i nie przetrwał do naszych czasów. 1 sierpnia 1284 r. książę wielkopolski Przemysł II potwierdził wszystkie dotychczasowe przywileje nadane przez jego poprzedników oraz nadał arcybiskupowi Jakubowi Śwince prawo posługiwania się w mieście Żninie własną monetą, która posiadała prawo monety obiegowej w całym państwie. Spowodowało to spory wzrost dochodów miasta i zamożności żnińskiego klucza dóbr kościelnych.

W lipcu 1331 r. miasto wraz z dworem arcybiskupim zostało doszczętnie złupione i spalone przez oddział Zakonu Krzyżackiego powracający z łupieżczej wyprawy do Wielkopolski, dowodzony przez Marszałka Dietricha von Altenburga. Po tym wydarzeniu miasto otoczono murem obronnym. Jego budowę rozpoczęto przed 1343 r. W tym czasie lewobrzeżny Żnin przybrał kształt owalu, powstała ulica Wielka (obecna Śniadeckich), ulica Mnisia (Rychlewskiego) oraz rynek. Stare Miasto zabezpieczone było od zachodu i północy podwójnymi fosami, w ulicy Dworskiej (Kościuszki) zbudowano Bramę Poznańską. Od wschodu dostępu broniła Brama Toruńska, z mostem zwodzonym, łączącym miasto z Ostrowem, które to zostało przyłączone do miasta przez arcybiskupa Jarosława Bogorie. Trzecią bramę (Wodną) założono u wylotu uliczki prowadzącej do Jeziora Żnińskiego Małego, a ulice Szewska i Sukiennicza (Pocztowa) połączone zostały z rynkiem. W miejscu dzisiejszego kościoła

pw. Najświętszej Marii Panny Królowej Polski znajdował się ufundowany w latach 1338-1339 przez arcybiskupa Janisława klasztor dominikański wraz z kościołem pw. św. Jana Chrzciciela. W północnej części miasta znajdowała się natomiast rezydencja arcybiskupia. Od zachodu miasto zamykała ulica Podmurna biegnąca wzdłuż muru, a po przeciwległej stronie Stare Miasto zabezpieczał Ostrów z Bramą Ostrowską, stojącą przy wylocie na wschód. Jeszcze pod koniec XIX w. w miejscu bramy znajdował się szeroki rów z drewnianym mostem zamiast dawnego zwodzonego.

W czasie panowania Kazimierza Wielkiego miasto przeżywało swój rozkwit. W 1383 r., w czasie wojny domowej w Wielkopolsce pomiędzy rodami Nałęczów i Grzymalitów, miasto zostało opanowane przez Grzymalitów. Po jakimś czasie mieszkańcy przekazali miasto w ręce arcybiskupa Bodzęty, który reprezentował władze państwowe, tym samym uniknięto większych zniszczeń. Arcybiskup w nagrodę za wierną postawę żnińskich władz nagrodził miasto przywilejem.

W 1424 r. zlikwidowano dziedziczne stanowiska wójta w Żninie i zastąpiono je wójtami obieranymi, a zarząd dóbr kościelnych przeniesiono do Wenecji. Okres rozwoju miasta został nieznacznie przyhamowany przez pożar z dnia 17 października 1447 r. Dodatkowo z powodu trwającej wtedy wojny 13-letniej z Zakonem Krzyżackim przeciągnęła się odbudowa miasta. Wykorzystano sytuacje i dokonano zmian w systemie fortyfikacji miejskich. Stworzono wtedy system wałów i kanałów wodnych przystosowany do obrony przed artylerią oraz zbudowano na rynku jeden z obecnych symboli miasta – gotycką wieżę ratuszową, tzw. basztę.

Okres rozkwitu Żnina przerwały pożary w 1494 r. i 1495 r. oraz zarazy, które zdziesiątkowały mieszkańców miasta. Odbudową miasta zajął się prymas Fryderyk Jagiellończyk. Wzniesiono wtedy m.in. nowy kościół parafialny, któremu w początkach XVI w. nadano wezwanie św. Floriana. Z zachowanych materiałów źródłowych wiadomo, że do 1571 r. funkcjonowała przy nim szkoła. Od przełomu XV/XVI w. na terenie miasta działał również szpital.

W XVII w. Żnin, podobnie jak wiele innych miast Rzeczypospolitej, ucierpiał w wyniku licznych wojen, konfliktów wewnętrznych oraz epidemii. Miasto doznało poważnych strat materialnych i demograficznych, co doprowadziło do osłabienia jego pozycji. Po krótkim okresie odbudowy w latach 70. XVII w., populacja miasta osiągnęła około 2 300 mieszkańców. Niestety, pod koniec tego stulecia Żnin nawiedzały częste pożary, które dodatkowo hamowały rozwój. XVIII w. nie przyniósł poprawy. Wojna

północna (1700–1721), toczona również na terytorium Rzeczypospolitej, pogłębiła trudności gospodarcze miasta. W połowie XVIII w. wybuchł kolejny wielki pożar, który strawił ponad połowę zabudowy i doprowadził do masowej emigracji ludności. W 1758 r. Prymas Ignacy Komorowski zakazał krycia dachów słomą oraz wydał dekret porządkowy - właściciel działki, który nie odbudował jej w ciągu roku i ośmiu tygodni, był zobowiązany do jej sprzedaży. Miało to na celu usprawnienie procesu odbudowy i uporządkowanie zabudowy miejskiej.

Po I rozbiorze Polski obszar obecnej Gminy Żnin znalazł się w granicach zaboru pruskiego. W 1794 r. mieszkańcy Żnina aktywnie wsparli Insurekcję Kościuszkowską, co po jej upadku pociągnęło za sobą represje ze strony władz pruskich. Pomimo trudnych warunków, lokalna społeczność podejmowała dalsze wysiłki w celu zachowania polskości i tożsamości narodowej. W tym czasie Żnin liczył około 616 mieszkańców.

W 1806 r., na wezwanie gen. Jana Henryka Dąbrowskiego, w Żninie - podobnie jak w innych miastach Wielkopolski - doszło do antypruskich wystąpień. W ich wyniku, w 1807 r., Żnin został włączony do utworzonego przez Napoleona Wielkiego Księstwa Warszawskiego. Po jego upadku i decyzjach Kongresu Wiedeńskiego, od 1815 r. miasto ponownie znalazło się pod panowaniem pruskim.

Po klęsce Księstwa Warszawskiego, upadku powstania listopadowego i Wiosny Ludów (1848 r.), coraz większe znaczenie w regionie zyskiwała tzw. praca organiczna. Polegała ona na rozwoju edukacji, gospodarki i kultury w ramach legalnych działań, stanowiąc formę biernego oporu wobec germanizacji. Mieszkańcy Żnina aktywnie uczestniczyli w tych inicjatywach, dbając o rozwój miasta i pielęgnowanie narodowej tożsamości.

XIX w. był okresem rozwoju gospodarczego. W Żninie powstały liczne zakłady przemysłowe, m.in. browar, młyn parowy, wytwórnia octu, rakarnia oraz cukrownia wybudowana w latach 1893–1894. Cukrownia szybko stała się jednym z najważniejszych zakładów pracy w mieście. W 1894 r. z myślą o jej funkcjonowaniu zbudowano słynną dziś kolejkę wąskotorową. 1 czerwca tego samego roku Żnin uzyskał swoje pierwsze połączenie kolejowe.

W okresie zaborów, w wyniku polityki władz pruskich, doszło do kasaty zakonów. W latach 1817–1825 zlikwidowano konwent Dominikanów działający na terenie miasta. Większość zabudowań klasztornych została rozebrana, a w ich miejsce wzniesiono pierwszy w Żninie kościół ewangelicki.

Wybuch I wojny światowej wstrzymał rozwój miasta. Po ponad czterech latach walk, 11 listopada 1918 r., Niemcy poniosły klęskę. Wobec nasilających się nastrojów rewolucyjnych w Cesarstwie Niemieckim, już 10 listopada 1918 r. mieszkańcy Żnina powołali Radę Robotniczo-Żołnierską, której przewodniczył Kazimierz Rychlewski.

12 stycznia 1919 r., podczas trwającego od 27 grudnia 1918 r. Powstania Wielkopolskiego, miasto zostało wyzwolone przez oddziały powstańcze. Zwycięstwo to umożliwiło przyłączenie Żnina i większości ziem Prowincji Poznańskiej do odrodzonego państwa polskiego.

W okresie międzywojennym gospodarka Żnina opierała się głównie na rolnictwie i przemyśle przetwórczym. W mieście działały m.in. dwie mleczarnie, cukrownia, rzeźnia, młyn, fabryka powozów, dwie fabryki maszyn - w tym jedna produkująca maszyny rolnicze - oraz browar. W latach 30. XX w. Żnin liczył około 5 500 mieszkańców. Rozwijało się szkolnictwo i infrastruktura techniczna, a życie kulturalne nabierało dynamiki.

Na szczególną uwagę zasługuje działalność drukarni Krzyckich, która w tym okresie wydawała liczne czasopisma, w tym „Moja Przyjaciółka - Ilustrowany dwutygodnik kobiecy". Pismo to, dzięki nowatorskim rozwiązaniom reklamowym i dużemu nakładowi, stało się jednym z najpopularniejszych magazynów kobiecych w Polsce. Rozwijająca się działalność wydawnicza została przerwana przez wybuch II wojny światowej.

We wrześniu 1939 r. Żnin znalazł się pod okupacją niemiecką. 9 września do miasta wkroczyły oddziały Wehrmachtu, a po zakończeniu kampanii wrześniowej miasto włączono do Okręgu Rzeszy - Kraj Warty (Wartheland). Niemcy zmienili nazwę miasta na Dietfurt i rozpoczęli intensywną germanizację. Język niemiecki stał się urzędowym, zmieniono nazwy ulic i szyldy sklepowe, a ludność polska była prześladowana. Kościół pw. św. Floriana przekształcono w magazyn.

Mimo okupacji, Żnin nie doznał poważnych zniszczeń wojennych. Do największych strat należy zaliczyć spalenie synagogi przy ul. Pocztowej, rozbiórkę kamienicy Smorowskich przy rynku oraz zniszczenie biblioteki gimnazjalnej. Niemcy pozostawili także 16 ha uporządkowanego terenu zieleni wokół Starego Miasta i nad Jeziorem Małym Żnińskim.

19 stycznia 1945 r. władze niemieckie oraz część ludności ewakuowały się z miasta. Trzy dni później, 22 stycznia, do Żnina wkroczyła Armia Czerwona. Wkrótce po wyzwoleniu rozpoczęto organizację struktur administracyjnych podporządkowanych Krajowej Radzie Narodowej.

W okresie PRL-u rozpoczęto intensywną industrializację. Upaństwowiono istniejące zakłady i budowano nowe: rozbudowano żnińską cukrownię, działającą od 1894 r., a także rozwijano działalność mleczarni, browaru, fabryk maszyn i warsztatów. Ważnymi pracodawcami były: Żnińska Fabryka Maszyn i Urządzeń (ŻEFAM) - przekształcona z przedwojennej fabryki silników „Motor Polski" - oraz „Spomasz", który od lat 70. XX w. był największym zakładem produkcyjnym w mieście.

W latach 60. rozpoczęto budowę osiedli mieszkaniowych, powstała Spółdzielnia Mieszkaniowa, a liczba mieszkańców przekroczyła 10 000. Do miasta przyłączono wieś Góra. W 1966 r. oddano do użytku Szkołę Podstawową nr 2 („tysiąclatkę"), a w 1977 r. rozbudowano szpital. W kolejnych latach zrealizowano m.in. budowę oczyszczalni ścieków (1985 r.) i nowego dworca autobusowego (1987 r.).

Po 1989 r., w wyniku przemian ustrojowych, lokalna gospodarka stanęła przed wyzwaniami wolnego rynku. Część zakładów nie przetrwała transformacji. Żnińska mleczarnia ogłosiła upadłość w 2001 r., a cukrownia - mimo dobrej kondycji - została zamknięta decyzją Krajowej Spółki Cukrowej „Polski Cukier" w 2004 r. z powodu nadwyżki mocy produkcyjnych w kraju.

Zakłady ŻEFAM i SPOMASZ ŻNIN zostały sprywatyzowane odpowiednio w 1995 i 2002 r. - działają do dziś po restrukturyzacji. Mniej szczęścia miał browar żniński. Zwrócony dawnym właścicielom w 1995 r., po nieudanym zarządzaniu został ostatecznie zamknięty w 2007 r.

Transformacja dotknęła również sieć połączeń kolejowych - w latach 1991-2008 zlikwidowano połączenia do Bydgoszczy, Damasławka i Inowrocławia, co ograniczyło dostępność transportu.

W miejsce zamkniętych zakładów pojawiły się nowe podmioty gospodarcze z branży produkcyjnej, handlowej i usługowej. Wybudowana droga ekspresowa S5 połączyła Żnin z krajową siecią komunikacyjną, poprawiając dostępność miasta i regionu.

Szczególnym przykładem udanej rewitalizacji poprzemysłowego dziedzictwa jest teren dawnej cukrowni. W latach 2017–2020 Grupa Arche przekształciła zakład w nowoczesne centrum konferencyjno-wypoczynkowe. W odrestaurowanych budynkach funkcjonują obecnie hotel, aquapark, SPA, restauracje, kino, browar, kręgielnia oraz przestrzenie konferencyjne. Inwestycja ta ożywiła teren dawnej fabryki i stała się ważnym punktem na mapie turystycznej regionu.

6.3 KRAJOBRAZ KULTUROWY i ZABYTKI NIERUCHOME

Krajobraz kulturowy jest znakiem tożsamości regionu, poprzez przechowanie świadectwa aktywności jego mieszkańców. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 3 pkt 14) określa krajobraz kulturowy (art. 3 pkt 4) jako przestrzeń zawierającą elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji historycznie ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka.

Większość obszaru gminy stanowi rozproszona zabudowa zagrodowa pomieszana z budownictwem jednorodzinnym. Według podziału Kiełczewskiej-Zaleskiej na obszarze gminy występują dwa główne typy osadnictwa wiejskiego:

- sieć wsi średniej wielkości (20-100 domów mieszkalnych) o śródpolnym położeniu zabudowań i węzłowym układzie dróg, przeważająca w zachodniej części gminy,
- sieć wsi skupionych o średniej wielkości, dopełniona osiedlami rozproszonymi i rzędówkami z XIX i XX w., występująca we wschodniej części gminy.

Według podziału H. Szulc, głównymi typami morfogenetycznych osiedli, które powstały w XIX w. na terenie gminy, są wsie o nieregularnym układzie, takie jak drogowe, ślepe drogowe, małe owalnice, rozdrożne, okrągłe oraz okolnice, które dominują w południowej części gminy. W części północnej przeważają rzędówki, natomiast na wschód od miasta Żnin można znaleźć kilka wsi wielodrożnicowych.

Do nieruchomych zabytków na terenie gminy należą przede wszystkim zabytki architektury sakralnej, tj. kościoły, kapliczki, dzwonnice. Z architektury świeckiej do zabytków nieruchomych zalicza się zespoły pałacowe, dwory, parki, budynki gospodarcze.

Na terenie gminy Żnin występują zabytki nieruchome ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz rejestrze zabytków województwa kujawsko-pomorskiego prowadzonym

przez Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w gminnej ewidencji zabytków zamieszczono na końcu niniejszego dokumentu.

Zabytki nieruchome są w różnym stanie utrzymania. W przypadku wielu zabytków konieczne jest podjęcie prac remontowych i rewaloryzacyjnych w celu odzyskania ich dawnej świetności.

Dla ochrony obszarów o wysokich walorach kulturowych na terenie gminy zostały wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej.

Obszar zwartej historycznej zabudowy miasta Żnin (układ urbanistyczny XIII - XX w.) został objęty strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej i archeologicznej. Strefa ścisłej ochrony została również wyznaczona dla ochrony najcenniejszych obszarów, obiektów zabytkowych oraz cennych założeń przestrzennych, w miejscowościach: Bożejewiczki, Brzyskorzystew, Brzyskorzystewko, Cerekwica, Dobrylewo, Gorzyce, Jadowniki Bielskie, Jadowniki Rycerskie, Kaczkówko, Kierzkowo, Nadborowo, Paryż, Podobowice, Sielec, Słębowo, Sobiejuchy, Uścikowo, Wenecja oraz Wójcin.

Dodatkowo wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej dla ochrony obszarów o wartościowych układach urbanistycznych, miejscach występowania zabytków, stanowisk archeologicznych oraz ich otoczenia. Strefy te wyznaczono w mieście Żnin oraz w Górze (osiedle Żnina), a także w miejscowościach: Białożewin, Bożejewiczki, Brzyskorzystew, Brzyskorzystewko, Cerekwica, Dobrylewo, Dochanowo, Gorzyce, Jadowniki Bielskie, Jadowniki Rycerskie, Januszkowo, Jaroszewo, Kaczkówko, Kierzkowo, Murczyn, Murczynek, Nadborowo, Obrona Leśna, Paryż, Podgórzyn, Podobowice, Redczyce, Rydlewo, Sarbinowo, Sulinowo, Sielec, Skarbienice, Sobiejuchy, Ustaszewo, Uścikowo, Wawrzynki, Wenecja, Wilczkowo oraz Wójcin.

Ponadto dla ochrony krajobrazu kulturowego w otoczeniu miasta Żnina oraz we wsiach: Brzyskorzystewko, Dobrylewo, Sielec i Wenecja na rysunku Studium wyznaczono również strefy ochrony konserwatorskiej krajobrazu i ekspozycji, a dla ochrony miejsc koncentracji stanowisk archeologicznych na rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wyznaczono strefy archeologicznej ochrony konserwatorskiej.

Na uwagę zasługują również liczne miejsca pamięci narodowej upamiętniające ważne postaci i wydarzenia dla narodu polskiego. Na terenie gminy Żnin można zobaczyć m.in.:

L.P.	Nazwa MPN	Lokalizacja
1.	Płyta pamiątkowa upamiętniająca rozstrzelanie 46 Polaków	Żnin, ul. Mickiewicza
2.	Tablica pamięci powstańca wielkopolskiego	Żnin, ul. 700-lecia i Lewandowskiego
3.	Obelisk ku czci zamordowanych pracowników cukrowni w okresie 1939-1944	Żnin, ul. Janickiego
4.	Pomnik Powstańców Wielkopolskich	Żnin, ul. Szpitalna
5.	Miejsce stracenia Jana Najdowskiego w dniu 11 listopada 1939 r.	Wawrzynki
6.	Obelisk upamiętniający mord na 17 Polakach dnia 21 grudnia1939 r.	Las w Balczewie
7.	Tablica pamiątkowa w miejscu stracenia braci Pawlaków (grudzień 1939 r.)	Las w Balczewie
8.	Tablica pamięci 100 Polaków pochodzenia żydowskiego	Budynek szkoły w Murczynie
9.	Obelisk upamiętniający miejsce stracenia 4 Polaków w 1939 r.	Brzyskorzystew
10.	Pomnik Walki i Męczeństwa	Żnin, ul. Kościuszki
11.	Tablica pamięci nauczycieli zamordowanych w latach 1939-1945	Zespół Szkół Ekonomiczno -Handlowych w Żninie
12.	Tablica pamięci 6 ofiar zamordowanych w obozach koncentracyjnych w latach 1939-1945	Budynek szkoły w Gorzycach
13.	Tablica poświęcona por. Kazimierzowi Rychlewskiemu (stracony w Mauthausen 26 grudnia 1942 r.)	Żnin, Plac Wolności 10
14.	Tablica pamięci ks. Jana Mądrego (zam. Dachau, 11 listopada 1942 r.) oraz poległych Powstańców Wlkp. podczas I i II wojny św.	Żnin, ul. Pałucka, kościół pw. św. Marcina
15.	Tablica pamięci bohaterów poległych i zamordowanych w latach 1918, 1939-1945	Żnin, ul. Browarowa 14 (ZST)
16.	Tablica pamięci 3 nieznanych Polaków straconych w grudniu 1939 r.	Las w Balczewie
17.	Tablica pamięci wychowanków poległych w okresie II wojny św.	Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich w Żninie
18.	Figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem upamiętniająca Wiosnę Ludów (1848 r.) i Wiktora Potockiego	Rondo im. Leona Lichocińskiego przy ul. 700-lecia w Żninie

19.	Tablica pamięci ks. Jana Wawrzynowicza zmarłego w Sachsenhausen 14 października 1940 r.	Kościół pw. Narodzenia NMP w Wenecji
20.	Mogiła dr Feliksa Kończala zamordowanego przez hitlerowców podczas II wojny św. (grób rodzinny)	Żnin, ul. 700-lecia, cmentarz
21.	Tablica pamięci braci Maciejewskich poległych w sierpniu 1944 r. w powstaniu warszawskim	Żnin, ul. Pałucka, kościół pw. św. Marcina
22.	Tablica pamięci 17 nieznanych Polaków zamordowanych przez hitlerowców 17 grudnia 1939 r.	Las w Balczewie
23.	Głaz i tablica pamięci poświęcona oficerom zamordowanym w Katyniu w 1940 r.	Żnin, ul. 700-lecia
24.	Grobowiec Żnińskich Dominikanów	Żnin, ul. 700-lecia, cmentarz
25.	Obelisk upamiętniający Polskie Państwo Podziemne 1939-1945	Żnin, ul. św. Floriana
26.	Grób kpt Jana Curzytka (1893-1951)	Żnin, ul. 700-lecia, cmentarz

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Żninie

Na obszarze wiejskim gminy życie kulturalne prowadzone jest również w świetlicach wiejskich oraz w remizach ochotniczych straży pożarnych, gdzie organizowane są spotkania integracyjne, warsztaty rękodzielnicze, wydarzenia folklorystyczne oraz festyny. Miejsca te pełnią istotną rolę w podtrzymywaniu lokalnych tradycji, kultywowaniu dziedzictwa kulturowego oraz angażowaniu mieszkańców w różnorodne inicjatywy społeczne. Dodatkowo, w wielu miejscowościach działają koła gospodyń wiejskich, które aktywnie uczestniczą w życiu społeczno-kulturalnym, organizując pokazy kulinarne, konkursy oraz wydarzenia tematyczne.

Przez teren gminy przebiega również kulturowy Szlak Piastowski, który łączy wybrane miejscowości gminy z ośrodkami o niepowtarzalnym wymiarze historycznym, w tym z Gnieznem i Poznaniem.

Krajobraz kulturowy determinowany jest poniekąd również przez środowisko naturalne i występujące na danym obszarze tereny i obiekty podlegające ochronie. Gmina Żnin posiada duże walory przyrodniczo-krajobrazowe, na które składają się głównie kompleksy leśne w południowo-wschodniej części gminy oraz jeziora położone w centralnej części gminy. Formami ochrony przyrody w granicach gminy są:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich,

- Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Rogowskich,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Barcińsko-Gąsawska PLH040028,
- 89 pomników przyrody,
- aleja lipowa w Jadownikach Rycerskich składająca się z 143 drzew.

Gmina Żnin posiada szereg zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, pochodzących przede wszystkim z XIX i XX w. Należą do nich zespoły dworsko-parkowe, kościoły, domy, budynki przemysłowe i gospodarcze, a także obiekty użyteczności publicznej i szkoły.

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. KATARZYNY ALEKSANDRYJSKIEJ W BRZYSKORZYSTEWI

Kościół usytuowany jest na malowniczym wzgórzu w zachodniej części wsi Brzyskorzystew. Świątynia, o orientowanym układzie, jest jednonawowa, z trójbocznie zamkniętym prezbiterium. Od strony południowej przylega do niej murowana zakrystia, wzniesiona w latach 30. XX w.

Obiekt jest wyjątkowym przykładem budownictwa szachulcowego - jego konstrukcja szkieletowa z drewnianym rusztem wypełnionym cegłą została otynkowana, co nadaje mu charakterystyczny wygląd. Wyjątkiem jest elewacja zachodnia, a także wieża i szczyt wschodniej nawy, które zachowały oryginalne deskowanie. Ściany świątyni zwieńczone są profilowanym oczepem, dodającym budowli eleganckiego wyrazu.

Od strony zachodniej nad szczytem nawy wznosi się niska, kwadratowa wieża, nakryta baniastym hełmem z latarnią, zwieńczona żelaznym krzyżem osadzonym na kuli. Wnętrze świątyni pokrywa płaski strop, który podkreśla prostotę i harmonię przestrzeni.

Ze względu na swoją historyczną wartość oraz unikalną konstrukcję, kościół został wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: A/29 z dnia 22.11.2000 r.

ZESPÓŁ DWORSKI W BRZYSKORZYSTEWKU (DWÓR, PARK)

Dwór wybudowany został w 1873 r. zapewne według projektu Paula Kleffera. Jest to dwór późnoklasycystyczny, parterowy na wysokich piwnicach, z facjatami, pięterkiem i bocznymi skrzydłami, na których znajdują się tarasy. Elewacja frontowa

przechodzi w facjatę, która zwieńczona jest trójkątnym szczytem z kamiennymi wazonami. W elewacji ogrodowej zlokalizowany jest przedsionek utworzony z boniowanych filarów i półkolumn, który poprzedzony jest schodami. Dach nad korpusem głównym jest dwuspadowy. Przed elewacją ogrodową rozciąga się polana, na której znajduje się murowany basen z fontanną.

W pobliżu dworu rozciąga się park krajobrazowy z XIX w. o powierzchni 3 ha, który schodzi łagodnie w stronę rzeczki Rawki. Prowadzi do nich aleja wiązowo -lipowa. Pozostały drzewostan tworzony jest przez m.in. jesiony wyniosłe, wiązy szypułkowe i górskie, lipy, kasztanowce, klony, świerki i wierzby. Zespół parkowy wpisany został do rejestru zabytków pod nr rej.: A/1174 z dnia 23.04.1991 r.

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. MIKOŁAJA W CEREKWICY

Jest to najstarszy obiekt architektury gotyckiej na terenie powiatu żnińskiego. Obecna świątynia wybudowana została na przełomie XIII i XIV w. i była kilkukrotnie przebudowywana w XVI, XVII i XIX w. Obiekt wzniesiony został z cegły w układzie wedyjskim (wczesnogotyckim). Kościół jest prostej budowy, jednonawowy złożony z prostokątnej nawy i węższego prezbiterium. Poprzez liczne przebudowy na przestrzeni wieków, utracił swoją pierwotną bryłę. Obecny kształt w stylu neogotyckim uzyskał po przebudowie w 1850 r. Wyposażenie wnętrza również pochodzi z XIX w. Świątynia wpisana została do rejestru zabytków pod nr rej.: A/791 z dnia 14.03.1933 r.

PAŁAC W CEREKWICY

Pałac wzniesiony został w 1876 r. w stylu neorenesansowym przez przedstawicieli jednego z najzamożniejszych rodów Wielkopolski - Rogalińskich. Jest to pałac eklektyczny z elementami renesansu francuskiego, nawiązujący stylem do podparyskich willi budowanych w stylu XVII - wiecznego architekta Francoisa Mansar'ta. Budynek dworu jest dwukondygnacyjny, tynkowany obustronnie, podpiwniczony z wydatnymi ryzalitami, ogrodowym tarasem oraz ośmioboczną wieżą, która nakryta jest dachem namiotowym. Obiekt wybudowany został na rzucie prostokąta. Jest on niezwykłym i unikatowym przykładem budownictwa wiejskiego na Pałukach. Poprzez powojenne remonty dwór zatracił niestety część swoich cech stylowych. Obiekt wpisany jest do rejestru zabytków pod nr rej.: A/881 z dnia 18.12.1981 r.

KOŚCIÓŁ PW. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH I ŚW. ROCHA W GORZYCACH

Kościół wybudowany został w 1834 r. Przechodził remonty w 1873 r. oraz w latach 1937-1938 kiedy to dobudowano wieże. Na zewnątrz, na ścianie prezbiterium, umieszczona jest ludowa grupa Ukrzyżowanie. W pobliżu kościoła zlokalizowana jest kaplica pw. św. Antoniego z 1913 r. Świątynia wpisana jest do rejestru zabytków pod nr rej.: A/1761 z dnia 30.05.2019 r.

PARK DWORSKI W JADOWNIKACH BIELSKICH

Park dworski w Jadownikach Bielskich pochodzi z 2. poł. XIX w. Współcześnie jest on zdewastowany i zarośnięty. Ponadto połowa założenia zamieniona została na pole uprawne. Jego dawne granice przypominają wyłącznie szpalery wysokich drzew. W zachowanym drzewostanie znajdują się okazałe lipy, jesiony wyniosłe i dęby szypułkowe. Na obrzeżach parku znajduję się nieliczne pozostałości po dawnym ogrodzeniu i bramie wjazdowej. Nieopodal parku mieścił się niegdyś dwór jednak uległ on całkowitej dewastacji i został rozebrany jakiś czas po zakończeniu II wojnie światowej. Park został wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: A/1315 z dnia 15.06.1985 r.

ZESPÓŁ DWORSKI W KACZKÓWKU

Dwór w Kaczkówku został wzniesiony prawdopodobnie w 1889 r. Wybudowany został w formie klasycystycznej willi, z charakterystyczną piętrową częścią środkową. Przed wejściach do dworu znajduje się portyk wsparty na czterech kolumnach doryckich oraz balkon z ażurową balustradą. Nieopodal dworu znajdują się budynki gospodarskie z początku XX w., tj. stajnia, owczarnia, stodoła, obora i kuźnia.

Wokół dworu znajduje się park krajobrazowy z przełomu XIX i XX w. Na jego terenie rośnie kilkaset drzew kilkudziesięciu gatunków m.in. jesiony, graby, brzozy, klony zwyczajne i klony jawory, lipy drobnolistne oraz wiązy szypułkowe i polne. Pomimo postępującej dewastacji nadal można zauważyć dawne aleje oraz szpalery drzew. Zespół dworski wpisany został do rejestru zabytków pod nr rej.: A/1429 z dnia 15.06.1985 r.

ZESPÓŁ DWORSKO-PAŁACOWY W SIELCU

Dwór, najprawdopodobniej pochodzący z końca XVIII w., został wzniesiony dla rodziny Potworowskich. Budowla charakteryzuje się skromnymi cechami klasycystycznymi, co przejawia się w jej proporcjach i harmonijnym układzie.

Jest to piętrowy obiekt, nakryty czterospadowym dachem, z dobudowaną parterową przybudówką po zachodniej stronie. Na fasadzie dworu umieszczono tablicę pamiątkową poświęconą Józefowi Unrugowi - ostatniemu właścicielowi posiadłości. Był on admirałem Marynarki Wojennej II Rzeczypospolitej i jednym z kluczowych dowódców obrony Wybrzeża we wrześniu 1939 r. Dwór, choć skromny w swojej architekturze, pozostaje ważnym świadectwem historii regionu i losów jego mieszkańców. Nieopodal dworu znajdują się budynki gospodarskie oraz cmentarz rodowy, na którym pochowani są członkowie rodzin zarządzających majątkiem: Potworowscy i Unrugowie. Wokół dworu rozpościera się dobrze zachowany park krajobrazowy z XIX w. o powierzchni około 12 ha. Dostrzec można pierwotne aleje m.in. brzozową, kasztanową i wiązowo - jesionowa, a także pierwotny okrąg zabytkowych lip. Na terenie parku zachowały się również inne rzadkie gatunki drzew m.in. lipy szerokolistne i platany klonolistne, klony cukrowe, zimnozielone sosny czarne, amerykańskie dęby czerwone, świerki pospolite i srebrzyste, klony ginala nazywane klonami mandżurskimi, jodły pospolite oraz jedlice Douglasa.

Zespół dworsko-parkowy w Sielcu wpisany został do rejestru zabytków pod nr rej.: A/60/1-2 z dnia 15.06.1985 r. i z 15.01.2003 r., natomiast park podworski „Gaj" pod nr rej.: A/59 z dnia 15.01.2003 r.

ZAŁOŻENIE DWORSKO-PARKOWE

Dwór w Sobiejuchach wybudowany został w latach 1910-1914 w stylu klasycystycznym na wysokiej skarpie przez Mieczysława Chłapowskiego, według projektu poznańskiego architekta Stanisława Mieczkowskiego. Jest to obiekt piętrowy, którego od frontu zdobi czterokolumnowy portyk toskański w wielkim porządku, zwieńczony za pomocą trójkątnego szczytu. W elewacji ogrodowej znajduje się półokrągły ryzalit z górnym tarasem. Pełnił on dawnej funkcję łącznika pomiędzy budynkiem głównym dworu a ogrodem i parkiem. Park krajobrazowy otaczający dwór pochodzi z początku XX w. Jego twórcą był Mieczysław Chłapowski. Obejmuje on powierzchnie 4,4 ha i na jego terenie znajduje się wiele zabytkowych drzew m.in. dęby szypułkowe, lipy drobnolistne, klony jawory i pospolite, jesiony wyniosłe czy sosny zwyczajne. Przez park przebiega nieduża ścieżka. Założenie dworsko-parkowe wpisany jest do rejestru zabytków pod nr rej.: A/496 i A/497 z dnia 15.01.1983 r. i z 13.04.2005 r.

ZESPÓŁ PAŁACOWY W UŚCIKOWIE

Pałac w Uścikowie wybudowany został w XIX w. w stylu eklektycznym. W 1913 r. został rozbudowany o zachodnie skrzydło. Jest to budynek o nieregularnej bryle z niesymetrycznie położoną niewysoką wieżą, którą wieńczy hełm. Portal przyozdobiono za pomocą sześciu kolumn doryckich, nad którymi umieszczony został balkon. W pobliżu pałacu znajdują się zabudowania gospodarskie oraz folwark, na który składa się obora, stajnia, stodoła, spichlerz i kuźnia.

Wokół rozpościera się zaprojektowany przez J. Larrasa park krajobrazowy z końca XIX w. o powierzchni około 4 ha. W parku zachował się bogaty drzewostan oraz dwa duże stawy. Założenie parkowe otoczone jest murem. Ponadto, wśród parkowej zieleni zlokalizowane są grobowce rodziny Winecke - ostatnich właścicieli majątku. Zespół pałacowy jest wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: A/1439 z dnia 15.06.1985 r.

KOŚCIÓŁ PW. NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W WENECJI

Obecna świątynia wzniesiona została na niedużym wzniesieniu pomiędzy jeziorami w latach 1869-1872 w stylu neogotyckim. Przypuszcza się że na jej miejscu istniało kilka kościołów, z czego najstarszy powstał już pod koniec XIV w. Wewnątrz świątyni znajduje się neoklasycystyczny ołtarz główny z początku XIX w. z cudownym obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem pochodzącym najprawdopodobniej z 2. poł. XV lub XVI w. oraz dwa rokokowe ołtarze boczne z 2. poł. XVIII w., na których ustawiono barokowe XVIII-wieczne krzyże. W kościele znajduję się ponadto wczesnobarokowy krucyfiks z 1632 r. oraz barokowe figury św. Piotra i Pawła, pochodzące z dawnego kościoła oo. Dominikanów w Żninie. Ściany kościoła ozdobione są polichromią wykonaną w 1921 r. Na wzmiankę zasługuje informacja, że na pobliskim cmentarzu pochowany został Walenty Szwajcer – odkrywca pobliskiej osady w Biskupinie. Kościół został wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: A/1553 z dnia 25.02.2010 r.

RUINY ZAMKU W WENECJI

Warownię wybudowano w 2. Poł. XIV w., najprawdopodobniej przed 1383 rokiem jako centrum klucza majątkowego Mikołaja Nałęcza z Chomiąży, zwanego Krwawym Diabłem Weneckim. Zamek został wzniesiony na planie kwadratu (o boku 33,5 m). Jest on murowany na cokole kamiennym z murami obwodowymi, w dolnych częściach z głazów granitowych wyrównywanych warstwami tłucznia ceglanego,

natomiast w górnych częściach z cegły o układzie gotyckim. W narożniku północno-wschodnim znajdowała się czworoboczna wieża, a przy kurtynie zachodniej dom wypełniający całą jej długość. Wejście do warowni znajdowało się od strony południowej i prowadziło przez wysunięte przed linię murów przedbramie, jakie usytuowano na osi kurtyny. Miedzy rokiem 1411 a 1420 zamek uległ poważnemu pożarowi. W latach 30. XV w. rozbudowano system obronny bramy oraz otoczono cały zamek zewnętrznym murem obwodowym. W tamtym okresie został on sprzedany arcybiskupom gnieźnieńskim, którzy w latach 1420-1436 znacząco rozbudowali obiekt i uczynili go swoją główną rezydencją na Pałukach. Wzniesiono wtedy nowe pomieszczenia, w tym kaplicę, dostawioną do południowej kurtyny, obok przedbramia. Zamek pełnił również role więzienia dla księży. Warownia z czasem straciła na znaczeniu i w latach 1479-1480 została częściowo rozebrana. Zamek użytkowany był jeszcze do 1511 r. po czym został całkowicie opuszczony. Od tamtego czasu do dnia dzisiejszego pozostaje w ruinie.

Obecnie w formie ruin zachował się pełny obwód murów do wysokości partii przyziemia, które wykonane są z kamieni polnych wzmocnionych przyporami oraz wyższe fragmenty zamku wykonane z cegły. We wnętrzu od strony zachodniej widoczne są pozostałości głównego domu zamkowego, mniejszego budynku od północy oraz czworobocznej wieży narożnej. Ruiny zamku zostały wpisane do rejestru zabytków pod nr rej.: A/206 z dnia 12.03.1930 r. i 18.03.1948 r.

DWÓR W WENECJI

Dwór wybudowany został w 1. poł. XIX w. w stylu klasycystycznym na planie wydłużonego prostokąta. Jest to budynek parterowy z dwuspadowym dachem i użytkowym poddaszem. W elewacji frontowej zlokalizowany jest piętrowy ryzalit, który poprzedzony jest gankiem zwieńczonym niewielkim trójkątnym przyczółkiem ze sterczynami. W części wschodniej budynku dostawiona jest parterowa oficyna na planie oktagonu z płaskim dachem. Dawniej przed wejściem znajdowała się niewielka weranda, która została rozebrana. Dwór wpisany jest do rejestru zabytków pod nr rej.: A/1432 z dnia 15.05.1986 r.

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. FLORIANA W ŻNINIE

Kościół wybudowany został w stylu gotyckim na przełomie XIV i XV w. w miejscu dawnego kościoła romańskiego, którego fragmenty stanowią część obecnej budowli.

Budowę świątyni przerywaną pożarami (w 1447 r. i 1494 r.) ukończono w 1512 r. W 1692 r. kościół uległ pożarowi, który strawił gotyckie sklepienie. Kolejnym, równie dramatycznym wydarzeniem w historii świątyni był pożar w 1720 r. Ogień strawił nie tylko sam kościół, ale także archiwum parafialne, a wraz z nim cenne dokumenty dotyczące historii parafii. Zniszczeniu uległy również kościelne kosztowności oraz szaty liturgiczne, co było ogromną stratą zarówno materialną, jak i duchową dla lokalnej społeczności. Pożoga ta oznaczała konieczność odbudowy świątyni niemal od podstaw, co wiązało się z wielkim wysiłkiem mieszkańców i ówczesnych władz parafialnych. W następnych wiekach kościół był wielokrotnie przebudowywany, przy czym najistotniejsze zmiany wykonano przy przebudowie w latach 1910-1920, kiedy to zmieniono bryłę kościoła podczas wznoszenia wieży. Ostatnie znaczne prace remontowe miały miejsce w 1945 r.

Świątynia jest trójnawowa z wyodrębnionym, trójprzęsłowym, zamkniętym prostokątnie prezbiterium i wieżą od zachodu. W części północno-zachodniej korpusu i północno-wschodniej prezbiterium zlokalizowane są cylindryczne wieżyczki schodowe, które prowadzą na poddasze. Wnętrze kościoła wykonane jest w stylu barokowym ukształtowanym podczas przebudowy z XVIII w., jednak zachowana została pierwotna gotycka bryła, natomiast wyposażenie wykonane jest w jednolitym stylu barokowo - klasycystycznym. W tęczy umieszczona jest belka, na której znajduje się rzeźbiona późnogotycka Grupa Ukrzyżowania, pochodząca z 1. poł. XVI w. Kościół posiada ołtarz główny z rzeźbami św. Piotra i Pawła oraz dwa ołtarze boczne, gdzie w lewym znajduje się Pieta z XVI w. i późnogotyckie rzeźby św. Stanisława i Wojciecha z poł. XVI w., natomiast w prawym rzeźby św. Jana Nepomucena i Józefa z Dzieciątkiem z 1. poł. XVII w. Wyposażenie kościoła stawią ponadto m.in. ambona z 1795 r., późnoklasycystyczne organy z 2 poł. XIX w., dwa rokokowe konfesjonały i ławy z końca XVIII w. czy chrzcielnica mosiężna z rzeźbą św. Floriana pochodząca z końcówki XVIII w. Świątynia wpisana jest do rejestru zabytków pod nr rej.: A/825 z 14.06.1996 r.

KOŚCIÓŁ PW. NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY KRÓLOWEJ POLSKI W ŻNINIE

Obecna świątynia jest kościołem poewangelickim wybudowanym w 1909 r. w stylu neogotyckim na miejscu dawnego zespołu klasztornego dominikanów (1338-1839). Kościół posiada wydzielone prezbiterium i wieże od zachodu. We wnętrzu znajduje się m.in. barokowy obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem - Królowej Polski umieszczony w prawym ołtarzu bocznym, barokowy krzyż ołtarzowy (pozostałość klasztoru

dominikanów), stacje Męki Pańskiej wykonane metodą intarsji przez żnińskiego artystę plastyka Edmunda Kapłońskiego. Świątynia wpisana jest do rejestru zabytków pod nr rej.: A/58 z 23.12.2002 r.

MAGISTRAT W ŻNINIE

Budynek wzniesiony został w 1906 r., przy czym nie zrealizowano całego zaplanowanego projektu. Obiekt posiada cechy neorenesansowe z elementami neogotyckimi. Dawniej budynek był siedzibą władz miejskich i obecnie stanowi zabytek o dużym znaczeniu historycznym dla miasta Żnina. W chwili obecnej jest on siedzibą Muzeum Ziemi Pałuckiej. W Galerii im. Tadeusza Małachowskiego prezentowane są wystawy prezentujące zarówno dorobek lokalnych artystów, jak i ekspozycje poświęcone dziedzictwu kulturowemu Pałuk Muzeum Ziemi Pałuckiej gromadzi i udostępnia różnorodne dzieła sztuki, w tym malarstwo, grafikę, rzeźbę oraz fotografie, a także eksponaty związane z historią i tradycjami regionu. W Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie eksponowane są nie tylko dzieła sztuki, ale także unikalne zbiory związane z historią regionu. Szczególne miejsce zajmuje kolekcja maszyn drukarskich, które przypominają, że to właśnie w Żninie, w latach 30. XX w., narodziła się polska prasa kobieca i kolorowa. Dzięki wydawnictwu Anny i Alfreda Krzyckich powstało czasopismo „Moja Przyjaciółka", które zdobyło ogromną popularność w całym kraju. Muzeum prezentuje także wystawę poświęconą etnografii Pałuk. Można tu zobaczyć tradycyjne stroje, rzeźby, malarstwo oraz zrekonstruowane wnętrze pałuckiej chaty. Pokazane są elementy charakterystyczne dla lokalnego folkloru - hafty na tiulu, wycinanki, rzeźba sakralna i meblarstwo.

Osobną atrakcją jest Muzeum Sportów Motorowodnych, dokumentujące sukcesy Żnina jako światowego centrum tego sportu. W zbiorach znajdują się m.in. silniki z okresu międzywojennego, śruby napędowe, trofea, plakaty i zdjęcia z zawodów organizowanych w kraju i za granicą. W przestrzeni muzealnej odbywają się także spotkania autorskie, wykłady, warsztaty artystyczne oraz wydarzenia edukacyjne, które przybliżają zwiedzającym bogactwo kultury pałuckiej. Dzięki temu miejsce to nie tylko pielęgnuje pamięć o przeszłości, ale także aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym lokalnej społeczności. Budynek magistratu wpisany został do rejestru zabytków pod nr rej.: A/848 z dnia 06.05.1996 r.

WIEŻA RATUSZOWA W ŻNINIE

Wieża ratuszowa w Żninie, zwana potocznie basztą, znajduje się w centralnej części żnińskiego rynku. Jej historia sięga XV w., kiedy to rozpoczęto budowę ratusza i wieży jako murowanej siedziby władz miejskich. Inicjatywa ta była konsekwencją pożaru, który w 1447 r. spustoszył miasto. Prace budowlane trwały kilkadziesiąt lat i zakończyły się dopiero między 1492 a 1500 r.

Podczas wojen polsko-szwedzkich w 1656 r. ratusz został częściowo zniszczony. Kolejne tragiczne wydarzenie miało miejsce w 1692 r., kiedy to w wyniku pożaru, który wybuchł podczas najazdu szwedzkiego, ratusz uległ całkowitemu zniszczeniu, a wieża została poważnie uszkodzona. Ostatecznie, pod koniec XVII w., przeprowadzono jej odbudowę - obniżono o jedną kondygnację, a dach przebudowano na namiotowy, zwieńczony barokowym hełmem, który przetrwał do połowy XIX w.

W 1775 r. na najwyższym piętrze wieży zamontowano zegar oraz dzwon, ufundowane przez burmistrza Zenona Konwerskiego. W XVIII w. baszta zaczęła pełnić funkcję więzienia, a po remoncie w 1865 r. jej parter został zaadaptowany na potrzeby straży pożarnej.

W latach 20. XX w. przeprowadzono kolejne prace remontowe, z których najważniejszą zmianą było dodanie wejścia od strony północnej. W okresie międzywojennym w wieży mieściło się archiwum miejskie, natomiast od 1957 r. do dziś funkcjonuje w niej muzeum - pierwotnie Muzeum Żnińskie, a obecnie Muzeum Ziemi Pałuckiej, które gromadzi i prezentuje zbiory związane z historią regionu. Wieża jest budowlą czworoboczną w stylu gotyckim przechodzącą na wysokości I piętra w kształt ośmioboku, podpiwniczoną. We wnętrzu znajduje się drewniana klatka schodowa. W piwnicy zachował się średniowieczny system centralnego ogrzewania, tj. palenisko, od którego rozprowadzone są kanały grzewcze wbudowane bezpośrednio w mury na całej wysokości wieży. Wieża doświetlona jest przez niewielkie otwory okienne. Wieża ratuszowa została wpisana jest do rejestru zabytków pod nr rej.: A/207 z dnia 03.04.1930 r.

DWÓR W ŻNINIE

Dwór biskupi zwany Sufraganią wybudowany został w 1795 r. z funduszy biskupa sufragana Stefana Łubieńskiego. Przebudowywany w 1912 r. oraz remontowany

w 1984 r. Znajduje się on w centralnej części miasta na południe od kościoła parafialnego. Jest to budynek z cegły w stylu klasycystycznym, parterowy, murowany i tynkowany, na planie prostokąta z częściowo sklepionymi piwnicami. Od frontu znajduje się wysunięty piętrowy portyk z czterema kolumnami, po parze po obu stronach, który utrzymuje uproszczone belkowanie i trójkątny przyczółek, w którym jest umieszczony stiukowy kartusz z monogramem fundatora, koroną i kapeluszem kardynalskim. Do rejestru zabytków wpisany został pod nr rej.: A/785 z dnia 27.02.1992 r.

BUDYNEK SĄDU I DAWNEGO WIĘZIENIA W ŻNINIE

Budynek sądu wybudowany został w latach 1893-1905 i zlokalizowany jest przy Placu Wolności 17. Sąsiaduje z nim budynek dawnego więzienia, który wzniesiony został w latach 1896-1898. Oba obiekty wpisane są do rejestru zabytków pod nr rej.: A/781/1-2 z dnia 20.05.1992 r.

WIEŻA CIŚNIEŃ W ŻNINIE

Wzniesiona w 1901 r. z cegły. Obecnie zlokalizowana jest przy ul. Mickiewicza 22a. Obiekt został odrestaurowany i z jego szczytu rozciąga się piękny widok na panoramę Żnina. Wieża wpisana jest do rejestru zabytków pod nr rej.: A/1521 z dnia 26.02.2009 r.

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. MARCINA W ŻNINIE-GÓRZE

Świątynia jest najstarszym zabytkiem Żnina. Kościół wzniesiony został na przełomie XIII i XIV w. w stylu gotyckim. W latach 1615-1619 został przebudowany i powiększony, a w 1650 r. ponownie konsekrowany. W 1871 r. rozebrana została górna kondygnacja wieży. Główną przebudowę po której kościół uzyskał obecny wygląd przeprowadzono w latach 1904-1906. Rozebrano wtedy stare prezbiterium i przedłużono nawę o trzecie przęsło. Nadbudowano wieże, a we wnętrzu stropy gotyckie zastąpiono drewnianym, co spowodowało częściowe zatarcie średniowiecznego stylu. W 1939 r. wnętrze świątyni ozdobiono polichromią autorstwa Józefa Ożmina, a także odbudowano kwadratową wieżę, nadając jej nowe zwieńczenie w postaci hełmu. Współcześnie jednak polichromia ta nie jest już widoczna.—Wyposażenie wnętrza kościoła pochodzi z XVII lub XVIII w. Ołtarz główny wybudowany został w XVII w. i przekształcony w 1. poł. XIX w. Zdobią go rzeźby św. Piotra i Pawła oraz obraz patrona - św. Marcina. Po bokach zlokalizowane są dwa ołtarze boczne w stylu neobarokowym pochodzące

z 2 poł. XIX w. W lewym ołtarzu umieszczony jest obraz św. Benona. Świątynia wyposażona jest również w pochodzące z 2. poł. XIX w. wykonane w stylu rokokowym dwa konfesjonały, ambonę oraz chrzcielnice. Na wzmiankę zasługuje również wczesnobarokowa Grupa Ukrzyżowania z XVII w. oraz figura św. Katarzyny z Sieny z końca XVII w. Obiekt wpisany do rejestru zabytków pod nr: A/789 z dnia 14.03.1933 r.

HISTORYCZNY ZESPÓŁ BUDOWLANY CUKROWNI „ŻNIN"

Historyczny zespół budowlany Cukrowni Żnin, powstały w latach 1894-1992, jest jednym z najlepiej zachowanych przykładów przemysłowej architektury końca XIX i XX w. w Polsce. Dziś, po kompleksowej rewitalizacji, pełni funkcję nowoczesnego centrum hotelowo-konferencyjnego Arche Cukrownia Żnin, łączącego funkcje noclegowe, gastronomiczne, rekreacyjne i kulturalne.

W skład wpisanego do rejestru zabytków zespołu wchodzą m.in.:

- Budynek fabryczny z 1894 r. - rozbudowany o suszarnię wysłodków Büttnera (1899 r.), kotłownię i turbinownię (1929 r.) - obecnie: hotel,
- Magazyny cukru I (1894 r.) i II (1924 r.) - obecnie: centrum konferencyjne,
- Parowozownia z 1894 r. - obecnie: browar i bar,
- Magazyn techniczny z 1894 r. - obecnie: kręgielnia i bar,
- Budynek administracyjny z 1924 r.,
- Kuźnia z 1929 r.,
- Świetlica z garażami z 1929 r. - obecnie: obiekt magazynowo-socjalny,
- Elfa kolejowa z 1943 r. - obecnie: apartament,
- Waga normalnotorowa z 1956 r. - obecnie: kawiarnia,
- Waga wąskotorowa z 1956 r.
- Magazyn cukru III (tzw. „czerwony") z 1944 r.
- Pompownia wody z 1894 r. - obecnie: budynek usługowo-gastronomiczny,
- Melaśnik nr 1 z 1894 r.,
- Melaśnik nr 2 z 1949 r.

Dzięki rewitalizacji, zespół dawnej cukrowni nie tylko zachował swój historyczny charakter, ale zyskał nowe życie jako nowoczesne centrum wypoczynkowo-biznesowe, wpisujące się w trend adaptacji dziedzictwa przemysłowego do współczesnych potrzeb. Zespół został wpisany do rejestru zabytków w dniu 05.10.2023 r. pod numerem A/1821.

WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Miejscowość/Adres	Obiekt	Data wpisu	Nr rejestru
BRZYSKORZYSTEW	Kościół parafialny pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej	22.11.2000 r.	A/29
BRZYSKORZYSTEWKO	Założenie dworsko-parkowe: Dwór, Park	23.04.1991 r.	A/1174
CEREKWICA	Kościół parafialny pw. św. Mikołaja	14.03.1933 r.	A/791
CEREKWICA	Pałac	18.12.1981 r.	A/881
GORZYCE	Kościół rzymskokatolicki pw. Wszystkich Świętych i św. Rocha z 1834 r., rozbudowany w 1873 r. i w 1938 r.	30.05.2019 r.	A/1761
JADOWNIKI BIELSKIE	Park dworski	15.06.1985 r.	A/1315
KACZKÓWKO	Założenie dworsko-parkowe	15.06.1985 r.	A/1429
SARBINOWO	Stodoła przy domu nr 38	27.02.1992 r.	A/1189
SIELEC	Zespół dworsko-parkowy: Dwór, Park	15.06.1985 r. 15.01.2003 r.	A/60
SIELEC	Część parku dworskiego tzw. „Gaj"	15.01.2003 r.	A/59
SOBIEJUCHY	Założenie dworsko-parkowe: Dwór, Park, Płn.-Zach. część parku	15.01.1983 r. 13.04.2005 r.	A/496 A/497
UŚCIKOWO	Założenie dworsko-parkowe	15.06.1985 r.	A/1439
WENECJA	Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP	25.02.2010 r.	A/1553
WENECJA	Ruiny zamku	12.03.1930 r. 18.03.1948 r.	A/206
WENECJA	Dwór	15.05.1986 r.	A/1432
ŻNIN-MIASTO, ul. św. Floriana 1	Kościół parafialny pw. św. Floriana	14.06.1996 r.	A/825
ŻNIN-MIASTO, ul. Śniadeckich 20	Kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. parafialny pw. NMP Królowej Polski	23.12.2002 r.	A/58
ŻNIN-MIASTO, Rynek	Wieża ratuszowa	03.04.1930 r.	A/207
ŻNIN-MIASTO, ul. Mickiewicza 22a	Wodociągowa wieża ciśnień	25.02.2009 r.	A/1521
ŻNIN-MIASTO, Pl. Wolności 1/ ul. Sienkiewicza	Magistrat, obecnie muzeum	06.05.1996 r.	A/848

ŻNIN-MIASTO, Pl. Wolności 17 ul. Sądowa 2	Zespół budynków sądu: Sąd Rejonowy, Państwowe Biuro Notarialne (ob. Prokuratura Rejonowa)	20.05.1992 r.	A/781
ŻNIN-MIASTO, ul. 700-lecia 24	Sufragania	27.02.1992 r.	A/785
ŻNIN-GÓRA	Kościół parafialny pw. św. Marcina	14.03.1933 r.	A/789
ŻNIN-MIASTO, ul. Kl. Janickiego	historyczny zespół budowlany Cukrowni Żnin, powstały w latach 1894-1992, obecnie park industrialny oraz usytuowane w jego obrębie: budynek fabryczny z 1894 r., rozbudowany o suszarnię wysłodków Büttnera (1899 r.), kotłownię i turbinownię (1929 r.), obecnie hotel, magazyny cukru I (z 1894 r.) i II (z 1924 r.), obecnie centrum konferencyjne, parowozownia z 1894 r., obecnie browar i bar, magazyn techniczny z 1894 r., obecnie kręgielnia i bar, budynek administracyjny z 1924 r., kuźnia z 1929 r., świetlica z garażami z 1929 r., obecnie budynek magazynowo socjalny, elfa kolejowa z 1943 r., obecnie apartament,	05.10.2023 r.	A/1821

	waga normalnotorowa z 1956 r., obecnie kawiarnia, waga wąskotorowa z 1956 r., magazyn cukru III (czerwony z 1944 r.), pompownia wody z 1894 r., obecnie budynek usługowo-gastronomiczny, melaśnik nr 1 z 1894 r., melaśnik nr 2 z 1949 r.		

Źródło: Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków

Wykaz obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków znajduje się na końcu opracowania.

6.4 ZABYTKI RUCHOME

Na mocy art. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytkiem ruchomym jest rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zabytek ruchomy jest wpisywany do rejestru na podstawie decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wniosek właściciela tego zabytku (art. 10 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Wojewódzki Konserwator Zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę albo wywiezienia za granicę zabytku o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej. Do rejestru nie wpisuje się zabytku wpisanego do inwentarza muzeum lub wchodzącego w skład narodowego zasobu bibliotecznego (art. 11 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Na terenie gminy Żnin za zabytki ruchome można uznać przede wszystkim zabytkowe wyposażenie obiektów sakralnych, w tym cenniejsze przedmioty liturgiczne

oraz eksponaty znajdujące się w zbiorach muzealnych. W celu zapoznania się z zasobem zabytków ruchomych należy się skontaktować z Kujawsko-Pomorskim Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków.

6.5 ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE

Stanowiska archeologiczne są ważnym elementem krajobrazu kulturowego i stanowią podstawę wiedzy o najdawniejszych dziejach Gminy Żnin. Środowisko i okolice kulturowe gminy zawiera zewidencjonowane stanowiska archeologiczne datowane od epoki kamienia do epoki nowożytnej. Stanowiska ewidencjonowano w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. Ewidencja stanowisk archeologicznych nie jest jednak zbiorem zamkniętym i nie można wykluczyć, że w wyniku dalszej weryfikacji lub prowadzonych prac ziemnych uda się zidentyfikować nowe ślady osadnicze.

Zgodnie z Archeologicznym Zdjęciem Polski (AZP) oraz Gminną Ewidencją Zabytków na terenie gminy znajduje się 1013 stanowisk archeologicznych, dokumentujących osadnictwo od okresu pradziejowego, aż do średniowiecza i okresu nowożytnego. Mimo tak licznego zachowania zabytków archeologicznych zaledwie trzy wpisano do rejestru zabytków. Zestawienie poniżej:

Miejscowość	Nr stanowiska w miejsc.	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska na obszarze	Chronologia	Funkcja	Nr rej.
Kierzkowo	13	43-36	201	kultura amfor kulistych	K (kurhan megalityczny)	C/119
Sielec	1	43-33	113	EB	K (kurhan)	C/10
Sobiejuchy	1	43-35	59	kultura łużycka	G (zespół osadniczy: osada obronna i cmentarzysko)	C/58

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Ciekawą charakterystyką lokalizacji stanowisk na terenie gminy Żnin jest ich podział zgodny z warunkami naturalnymi. Część wschodnia, historycznie rolnicza, gdzie występuje zdecydowana większość faktów osadniczych, a także zachodnia, mocno zalesiona, w której jest ich bardzo mało.

Zagrożenia dla zabytków archeologicznych na terenie gminy Żnin

Przede wszystkim należy podkreślić, że wszelkie inwestycje, które wiążą się z pracami ziemnymi, takie jak np. kanalizacja, wodociągi, inwestycje mieszkaniowe i przemysłowe, budowa dróg, obwodnic, lokalizacje żwirowni, kopalni kruszywa, planowane zalesienia, melioracje, regulacje cieków wodnych itp., stanowią istotne zagrożenie dla zabytków archeologicznych.

Zdecydowana większość stanowisk archeologicznych z terenu gminy znajduje się na terenach rolnych, łąkach oraz nieużytkach. Stanowiska występują z reguły w pobliżu cieków wodnych lub ich bezpośrednim sąsiedztwie oraz na wyniesieniach terenu, a także w rozlewiskach rzek. Z racji intensywnej uprawy roli, niemal wszystkie stanowiska są potencjalnie narażone na zniszczenie, ale ze względu na stopień zagrożenia i ich wartość poznawczą należy je zróżnicować i adekwatnie z nimi postępować. Przy szczególnie ważnych stanowiskach archeologicznych (zwłaszcza tych posiadających własną formę terenową - grodziska i kurhany), w ich obrębie i otoczeniu powinien obowiązywać całkowity zakaz zabudowy. W przypadku zaistnienia konieczności przeprowadzenia prac ziemnych na obszarze stanowisk archeologicznych właściwy miejscowo konserwator zabytków może nakazać wykonanie wyprzedzających inwestycję badań archeologicznych.

W przypadku zaistnienia konieczności przeprowadzenia prac ziemnych na obszarze stanowiska należy realizować wyprzedzające daną inwestycję ratownicze badania archeologiczne. Ewentualne granice stref badań powinny zostać ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub określone na mocy decyzji o warunkach zabudowy lub inwestycji celu publicznego.

Należy zwrócić uwagę na prace ziemne podczas działalności inwestycyjnej w obrębie poszczególnych stanowisk archeologicznych i objąć te stanowiska ochroną konserwatorską już na etapie koncepcyjnym. Inwestorzy powinni wystąpić do właściwego miejscowo konserwatora zabytków o wydanie zaleceń i uwarunkowań koniecznych do spełnienia w związku z daną inwestycją. Właściwy miejscowo konserwator zabytków może nakazać wykonanie poprzedzających inwestycję badań wykopaliskowych lub prowadzenie nadzoru archeologicznego w trakcie trwania prac ziemnych. Niezależnie od działalności inwestycyjnej, stanowiska w obrębie których zewidencjonowano liczne zabytki ruchome, zebrane w trakcie badań powierzchniowych należy typować w pierwszej kolejności do ratowniczych badań wykopaliskowych.

Dodatkowo postuluje się także przeprowadzenie planowych badań archeologicznych, ukierunkowanych na uzupełnienie informacji dotyczących konkretnych stanowisk.

W przypadku ujawnienia podczas badań archeologicznych nowych faktów osadniczych należy ten fakt odnotować w karcie adresowej gminnej ewidencji zabytków.

W celu ochrony stanowisk archeologicznych oraz pradziejowych i nowożytnych nawarstwień kulturowych niezbędne jest ujmowanie zagadnień związanych z ochroną zabytków w planach zagospodarowania przestrzennego, warunkach zabudowy i inwestycjach celu publicznego oraz uzgadnianie i wypełnianie przez inwestorów wymogów konserwatorskich zawartych w opiniach i decyzjach właściwego miejscowo konserwatora zabytków.

Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków znajduje się na końcu opracowania.

6.6 ZABYTKI MUZEALNE

Na terenie gminy działa Muzeum Ziemi Pałuckiej w Żninie. Do zakresu działania Muzeum należy gromadzenie i trwała ochrona dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym i niematerialnym w szczególności w zakresie archeologii, historii, sztuki, fotografii, archiwaliów, etnografii, rzeźby ludowej, wybitnych ludzi, sportów motorowodnych, techniki kolejowej i drukarstwa, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwianie korzystania ze zgromadzonych zbiorów. Muzeum Ziemi Pałuckiej (MZP) posiada trzy oddziały: MZP, Muzeum Kolei Wąskotorowej (MKW) oraz Żnińską Kolej Wąskotorową (ŻKW). Swoją działalność realizuje w kilku zabytkowych obiektach:

- Magistrat (Żnin, Plac Wolności) – zabytkowy budynek wpisany do rejestru zabytków. Od połowy lat 90. XX w. mieści administrację muzeum oraz sale ekspozycyjne.

- Wieża ratuszowa (tzw. baszta); (Żnin, Plac Wolności) – gotycka budowla, wpisana do rejestru zabytków, będąca jednym z najbardziej charakterystycznych symboli miasta.

- Zamek w Wenecji - ruiny średniowiecznej warowni, wpisane do rejestru zabytków. Zamek został wzniesiony w strategicznym miejscu - na przesmyku między jeziorami Weneckim i Biskupińskim. Znajduje się naprzeciwko Muzeum Kolei Wąskotorowej.

- Muzeum Kolei Wąskotorowej - Skansen Kolejek - obiekt położony naprzeciw ruin Zamku w Wenecji, prezentujący bogatą kolekcję zabytkowych parowozów, wagonów i urządzeń kolejowych.

- Żnińska Kolej Wąskotorowa (Żnin, ul. Potockiego) - zabytkowa linia kolejowa, której stacja początkowa znajduje się w Żninie. Jest jedną z głównych atrakcji turystycznych regionu, umożliwiającą przejazdy malowniczą trasą przez Pałuki.

6.7 ELEMENTY DZIEDZICTWA NIEMATERIALNEGO

UNESCO definiuje dziedzictwo niematerialne jako zwyczaje, przekaz ustny, wiedzę i umiejętności, które są uznane za część własnego dziedzictwa przez daną wspólnotę, grupę lub jednostki. Ten rodzaj dziedzictwa jest przekazywany z pokolenia na pokolenie i ustawicznie odtwarzany przez wspólnoty i grupy w relacji z ich środowiskiem, historią i stosunkiem do przyrody.

Jest to pojęcie trudno definiowalne w stosunku do konkretnych wytworów kultury, jednak jego waga dla lokalnej społeczności jest ogromna, gdyż jest ono źródłem poczucia tożsamości i kulturowej ciągłości.

Dziedzictwo niematerialne obejmuje takie przejawy zachowań kulturowych i ich wytworów jak: tradycje i przekazy ustne (w tym język jako narzędzie przekazu), spektakle i widowiska, zwyczaje, obyczaje i obchody świąteczne, wiedzę o wszechświecie i przyrodzie oraz związane z nią praktyki, umiejętności związane z tradycyjnym rzemiosłem itp. są one kultywowane np. przy okazji organizowanych corocznie dożynek gminnych.

Pod względem etnograficznym Gmina Żnin położona jest na obszarze północnej Wielkopolski, w rejonie zwanym Pałukami. Do dziedzictwa niematerialnego Gminy Żnin można zaliczyć pałucką kulturę ludową, obejmującą przede wszystkim folklor, który zbliżony jest do folkloru Wielkopolski, Kujaw i Krajny, czyli krain, z którymi graniczy. Najsilniejsze powiązania ma jednak z Wielkopolską, co wyraża się przede wszystkim w gwarze i strojach ludowych.

Pałucki strój ludowy

Kobiecy pałucki strój ludowy wyróżnia przede wszystkim uszyty z tiulu lub płótna biały czepiec z długimi, haftowanymi, luźno opadającymi bandami. Pozostałymi elementami stroju są: gorset zwany sznurówką, biała koszula, lniany fartuch najczęściej w paski, pod nim fałdzista spódnica nazywana dyrdokiem, biała i czerwona halka. Czerwona halka popularnie nazywana jest piekielnicą i zdobiona w dolnej części haftem pałuckim wykonanym czarną nicią. Zimą na nogach noszono wysokie, sznurowane buty na małym obcasie, natomiast latem czarne laczki lub szoldry, czyli półbuty z guzikiem z boku i świecącymi noskami. Motywy białego haftu znajdują się na mankietach oraz stójce przy koszuli w dolnych częściach fartucha i białej halki, a także na dopinanym kołnierzu zwanym kryzą. Na szyje zakładano czerwone korale.

Męski strój pałucki składał się z kapelusza zwanego ryjokiem, białej koszuli z cienkiego płótna, na którą zakładano czerwoną jakę, czyli sięgający do pasa kaftan. Na to wszystko zakładano granatowe lub białe sukmany, czyli długie do kolan płaszcze, które przewiązywano czerwonym pasem. Na nogi zakładano białe spodnie, które wpuszczone były w wysokie czarne buty.

Gwara

Gwara pałucka należy do dialektu wielkopolskiego, a dokładniej, do jego północnej części, wykazującej powiązania z Krainą, Kujawami i Pomorzem. Tak jak w pozostałych gwarach z obszarów, które przez dekady były pod zaborem pruskim, tak i tutaj występuje wiele germanizmów, czyli zapożyczeń z języka niemieckiego. W ostatnim czasie obserwowalny jest jednak zanik gwary pałuckiej, zwłaszcza u młodego pokolenia spowodowany przemianami społeczno-cywilizacyjnymi, a posługiwanie się nią to już właściwie domena w większości osób starszych zamieszkałych na terenach wiejskich i rolniczych. Pomimo tego zauważalne są obecnie dążenia do jej zachowania. Organizowane są wydarzenia i spotkania kulturowe na których gwarę stara się przekazać nowemu pokoleniu, pokazuje się ją jako ważny element kultury pałuckiej, a umiejętność mówienia nią przedstawiana jest jako ceniona umiejętność.

Folklor

Kultywowaniem folkloru na terenie gminy zajmuje się szereg ludowych zespołów artystyczno-muzycznych, działających głównie przy Żnińskim Domu Kultury. Należą do nich m.in.:

– Zespół folklorystyczny "Pałuczanki", założony w 1984 r. Zespół od początku swej działalności prezentuje się w zwyczajach, śpiewie, gwarze oraz strojach ziemi pałuckiej,

– Zespół wokalny Jaśmin, powstały w 2010 r., którego członkiniami jest 18 pań. Zespół bierze czynny udział w różnego rodzaju wydarzeniach okolicznościowych. Zaprezentował się także na kilku przeglądach, m.in. w Świeciu, Wąbrzeźnie i Pakości. W repertuarze zespołu znajdują się pieśni ludowe, patriotyczne, religijne, okolicznościowe, wykonywane a cappella na 2 lub 3 głosy,

– Żnińska Orkiestra Dęta powstała w 2009 r. Członkowie orkiestry grają na trąbce, puzonie, saksofonie i instrumentach perkusyjnych, pod okiem instruktorów. Zespół uświetnia liczne imprezy organizowane na terenie miasta i gminy oraz uczestniczy w przeglądach,

– Zespół Czerwone Róże, założony w 2010 r. Zespół wykonuje piosenki biesiadne, ludowe i folklorystyczne. Bierze udział w różnych wydarzeniach okolicznościowych, biesiadnych, co roku prezentuje się podczas Przeglądu Kapel i Zespołów Ludowych „Jesień na Pałukach" w Żninie, podczas dożynek oraz innych festynów.

– Chór Kameralny Cantus Amici (dawniej Żniński Chór Kameralny) został założony w 2013 r. Tworzą go pasjonaci śpiewu, którzy z zaangażowaniem wykonują zarówno utwory sakralne, patriotyczne, jak i aranżacje muzyki współczesnej. Chór regularnie uczestniczy w prestiżowych festiwalach, koncertach i uroczystościach, uświetniając wydarzenia kulturalne i religijne. Jednym z ich największych osiągnięć jest stworzenie Rapsodii Pałuckiej - wyjątkowego dzieła muzycznego, opartego na dziedzictwie muzycznym Pałuk.

Ważnym elementem dziedzictwa niematerialnego Gminy Żnin są również legendy pałuckie - opowieści i bajki ludowe, które od pokoleń kształtują tożsamość kulturową regionu. Inspiracją do ich powstania często były charakterystyczne formy krajobrazu, ważne wydarzenia historyczne, dawne wierzenia, pragnienie sprawiedliwości

oraz odwieczna walka dobra ze złem. Wśród najbardziej znanych legend można wymienić „Diabła Weneckiego", „Tajemnicę Jeziora Świętego" czy „Zatopiony Żnin".

Postacią, która przyczyniła się do ocalenia i popularyzacji tych opowieści, był Feliks Malinowski - badacz i pasjonat historii Pałuk. Dzięki jego pracy wiele z tych legend zostało spisanych i utrwalonych, a literacka forma pozwoliła na przekazanie ich kolejnym pokoleniom. W swoich publikacjach, takich jak „Diabeł wenecki i inne legendy pałuckie" oraz „Legendy pałuckie okolic Żnina", zgromadził opowieści, które nie tylko dostarczają fascynujących historii, ale również odzwierciedlają mentalność i wierzenia dawnych mieszkańców regionu. Dzięki jego pracy legendy te stały się nieodłącznym elementem lokalnej kultury i nadal inspirują mieszkańców oraz turystów odwiedzających Pałuki.

Obecnie, rzemiosło oraz umiejętność wykonywania wyrobów ręcznych w dużej mierze zanikło. Na terenie gminy Żnin znajduje się jednak kilku artystów, którzy nawiązują do kultury ludowej poprzez m.in. rzeźbę czy malarstwo. Kultywowaniem tradycji wyrobów wykonywanych ręcznie na obszarze gminy zajmują się poszczególne sekcje artystyczne działające przy Żnińskim Domu Kultury (Pałucka Pracownia Rzeźby) oraz artyści ludowi, w tym hafciarki. Obecnie rzemiosło oraz tradycyjne techniki rękodzielnicze w dużej mierze zanikły, jednak na terenie gminy Żnin wciąż działa kilku artystów nawiązujących do kultury ludowej, m.in. poprzez rzeźbę i malarstwo. To właśnie dzięki ich działalności regionalne rękodzieło jest pielęgnowane i przekazywane kolejnym pokoleniom.

Jednym z najważniejszych elementów pałuckiego rękodzieła jest haft pałucki, wyróżniający się misternymi wzorami roślinnymi, najczęściej wykonywanymi białą nicią na białym płótnie. Charakterystyczne cechy tego haftu, takie jak obdziergane dziurki, „ząbki" czy wypukłe motywy, zdobiły niegdyś tradycyjne stroje ludowe - koszule, fartuchy czy czepce.

Dzięki staraniom lokalnych twórczyń i zaangażowaniu środowisk działających na rzecz ochrony dziedzictwa, haft pałucki został oficjalnie wpisany na krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Obecnie stanowi nie tylko żywą część tradycji regionu, ale także ważny symbol lokalnej tożsamości i inspirację dla działań edukacyjnych i promocyjnych.

Wydarzenia kulturowe

Do najpopularniejszych wydarzeń kulturowych na obszarze gminy należą:

- „Jesień na Pałukach" - Zjazd Twórców Ludowych, Jarmark Sztuki Ludowej oraz Przegląd Zespołów i Kapel Ludowych, która już od ponad czterdziestu lat propaguje tradycję kulturową Pałuk i zrzesza twórców ludowych, artystów, gawędziarzy, miłośników folkloru. W ramach tego wydarzenia co roku, pod koniec września do stolicy Pałuk zjeżdżają miłośnicy sztuki ludowej, którzy z wielką przyjemnością prezentują dzieła swoich rąk,

- „Biesiada Pałucka" - impreza plenerowa odbywająca się na żnińskim rynku, której celem jest promocja kultury Pałuk Prezentacji tradycji kulinarnych regionu towarzyszą zespoły ludowe, gwara i biesiadne przyśpiewki,

- „Wenecka Noc z Parowozami" - wydarzenie organizowane przez Muzeum Ziemi Pałuckiej, które na stałe wpisało się w kalendarz wydarzeń Gminy Żnin, a przy okazji wspaniale promuje symbol Żnina - kolejkę wąskotorową,

- „Dożynki Gminne" - święto rolników, które co roku spotyka się z dużym zainteresowaniem, a prezentowane wieńce i stroiki wspaniale komponują się z występami lokalnych zespołów ludowych,

- Tradycyjny odpust w parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Wenecji, odbywający się w pierwszą niedzielę września. Wydarzeniu towarzyszy piesza pielgrzymka ze Żnina,

- Różnego rodzaju wystawy, jarmarki, spotkania autorskie, dyskusyjne kluby książki, programy instytucji kultury rokrocznie przybliżają zarówno przybyłych gości jak i mieszkańców do zapoznania się i propagowania tradycji kulturowej Pałuk.

Do dziedzictwa niematerialnego można zaliczyć także historyczne i geograficzne nazwy miejscowości, rzek, jezior oraz innych elementów geograficznych.

Podsumowując, pałucka kultura ludowa przedstawia bardzo bogate dziedzictwo niematerialne, na które składają się m.in. drewniane budownictwo podcieniowe, meblarstwo, sakralna rzeźba w kapliczkach, bajki, podania i legendy, papierowe ozdoby i wycinanki, stroje z bogatym haftem oraz odrębne pieśni i tańce. Wobec tego należy dołożyć wszelkich starań, aby kultywować historie tego regionu, by nie zanikła w ciągu

następnych dekad. Na terenie gminy Żnin działa Żniński Dom Kultury. Jego podstawowym celem działalności jest pozyskanie i przygotowanie społeczeństwa do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenia jej wartości. Do zadań ŻDK należy w szczególności:

- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- tworzenie warunków dla rozwoju folkloru a także rękodzieła ludowego i artystycznego,
- kultywowanie regionalnych tradycji ludowych szczególnie Pałuk,
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką,
- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych.

Żniński Dom Kultury jest organizatorem szeregu różnego rodzaju wydarzeń, imprez, koncertów i uroczystości kulturowych. Ponadto przy Żnińskim Domu Kultury działają grupy artystyczno-muzyczne.

Kolejną instytucją kultury na terenie gminy jest Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żninie. Do zadań placówki należy zaspokajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczenie w upowszechnianiu wiedzy i kultury, głównie poprzez zapewnianie mieszkańcom dostępu do materiałów bibliotecznych i informacji. Biblioteka organizuje m.in. wieczory autorskie i literackie, wykłady tematyczne, prelekcje dla dzieci, różnego rodzaju lekcje biblioteczne, wystawy, konkursy i warsztaty.

Herb i flaga stanowią najważniejsze insygnia samorządowe Gminy Żnin. Jako symbole stanowiące o odrębności i tożsamości Gminy oraz godności władz reprezentujących społeczność lokalną, należne jest im szczególne poszanowanie.

Herbem Gminy Żnin jest tarcza „hiszpańska", na której na błękitnym polu znajdują się srebrne mury z bramą otwartą pośrodku i z dwiema wieżami bocznymi. W każdej wieży znajdują się po dwa czarne okna prostokątne na wysokości dachu środkowego, natomiast nad portalem umieszczone zostały trzy czarne okna prostokątne. Brama składa się ze złotych, nabijanych, otwartych podwoi. Dachy wież w kolorze

czerwonym zakończone są złotymi gałkami i krzyżami. Dodatkowo brama połączona jest ze skarpowym fundamentem.

7. OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY - ANALIZA SWOT

Dla potrzeb lepszej diagnozy stanu istniejącego w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego oraz w celu sformowania priorytetów działań władz samorządowych opracowano analizę słabych i mocnych stron Gminy Żnin.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Atrakcyjne położenie gminy sprzyjające rozwojowi turystyki. • Urozmaicona rzeźba terenu, obecność lasów i zbiorników wodnych. • Dogodna dostępność komunikacyjna dzięki drodze ekspresowej S5. • Dobre połączenia z Bydgoszczą, Poznaniem i Toruniem. • Znacząca liczba cennych obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. • Zachowane obiekty sakralne i nekropolie o wysokiej wartości kulturowej różnych wyznań. • Duży udział założeń zieleni komponowanej. • Cenny, historyczny układ przestrzenny Żnina. • Bogaty zasób zabytków archeologicznych. • Dobry stan większości obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. • Istnienie szlaków turystycznych na terenie gminy. • Działająca kolejka wąskotorowa jako atrakcja historyczna i turystyczna. • Dobrze prowadzona, informacyjna strona internetowa gminy. • Czyste środowisko naturalne. • Skuteczne wykorzystywanie funduszy unijnych przez władze gminy. • Zaangażowanie władz samorządowych w ochronę dziedzictwa. • Aktywność lokalnych organizacji pozarządowych i stowarzyszeń.	• Brak dostępności kolejowej. • Zły stan techniczny części zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków. • Niska świadomość społeczna w zakresie ochrony dziedzictwa. • Samowole budowlane i niewłaściwe remonty niszczące walory zabytkowe. • Ograniczone środki budżetowe gminy na ochronę zabytków. • Niewielka popularyzacja wiedzy o dziedzictwie kulturowym. • Brak funduszy na specjalistyczne badania archeologiczne, architektoniczne i historyczne. • Zła sytuacja finansowa części właścicieli obiektów zabytkowych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Zwiększenie finansowania ochrony zabytków z budżetu gminy. • Dostęp do środków zewnętrznych (w tym unijnych) na konserwację zabytków. • Intensyfikacja promocji walorów kulturowych i przyrodniczych gminy. • Rosnąca świadomość mieszkańców w zakresie estetyki i ochrony dziedzictwa. • Wzrost poszanowania dla wartości historycznych. • Tworzenie nowych produktów i projektów turystycznych opartych o dziedzictwo. • Opracowanie dokumentów strategicznych (np. Strategii Rozwoju Turystyki). • Rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej. • Korzystanie z funduszy rewitalizacyjnych (np. RPO). • Wzmacnianie tożsamości lokalnej poprzez edukację, wydarzenia i inicjatywy społeczne. • Wspieranie i rozwój NGO zajmujących się dziedzictwem. • Budowa spójnego systemu informacji turystycznej i oznakowania zabytków. • Synergia z Programem Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko Pomorskiego.	• Degradacja krajobrazu kulturowego przez chaotyczną, niepasującą zabudowę. • Zmiany w historycznych układach ruralistycznych. • Zaniechania inwestycyjne i brak działań naprawczych wobec zabytków. • Niewłaściwe stosowanie nowoczesnych technologii przy remontach. • Słaba skuteczność egzekucji przepisów dot. ochrony zabytków. • Zanieczyszczenie środowiska wpływające na stan obiektów. • Błędna polityka promocyjna – nadmierna komercjalizacja dziedzictwa. • Zanik tradycji i tożsamości lokalnej. • Częste zmiany prawne w zakresie ochrony dziedzictwa. • Niestabilność finansów publicznych. • Katastrofy naturalne i inne nieprzewidziane zdarzenia. • Akty wandalizmu.

Źródło: opracowanie własne

8. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA I GMINY ŻNIN

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Żnin formułuje szereg działań samorządu w zakresie opieki nad zabytkami gminnymi. Wyznaczone kierunki i zadania uwzględniają specyfikę dziejów gminy i charakter jej dziedzictwa kulturowego oraz są zgodne z celami wyznaczonymi w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

1. Dbałość o ład przestrzenny i krajobraz kulturowy w Gminie

Polityka przestrzenna gminy powinna być zgodna z zasadami ochrony dziedzictwa kulturowego, w celu jak najlepszego zachowania obiektów zabytkowych. Odbywać się to będzie poprzez:

- ścisłe powiązanie działań przy obiektach zabytkowych z dokumentami planistycznymi gminy, takimi jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, plan ogólny oraz innymi dokumentami programowymi;
- odpowiednią konserwację zabytkowej zieleni stanowiącej krajobraz kulturowy;
- pielęgnację cmentarzy i miejsc pamięci wpisanych do gminnej ewidencji zabytków;
- przeznaczanie środków z budżetu gminy w ramach dotacji celowej na rewaloryzacje obiektów zabytkowych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

2. Aktualizacja gminnej ewidencji zabytków

W perspektywie na lata 2025-2028 Gmina Żnin realizować będzie działania związane z aktualizacją zasobu gminnej ewidencji zabytków, polegające przede wszystkim na prowadzeniu rozpoznania i wprowadzaniu do kart ewidencyjnych zmian powstałych w wyniku rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów. Przewiduje się aktualizację w okresach dwuletnich. Proces ten będzie na bieżąco konsultowany z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W razie konieczności szczególnej ochrony obiektów zabytkowych przewiduje się też działania mające na celu zgłaszania zabytków typowanych do wpisu do rejestru zabytków. Cyklicznej kontroli podlegać będzie również zasób archeologiczny gminy poprzez aktualizację kart stanowisk.

W latach 2025-2026 przeprowadzona zostanie pełna aktualizacja gminnej ewidencji zabytków - zabytków nieruchomych oraz stanowisk archeologicznych, obejmująca inwentaryzację terenową zabytków, dokumentację fotograficzną obiektów oraz wymianę kart zgodnie z obowiązującym wzorem.

4. Działania związane z przeznaczaniem środków budżetowych na rewaloryzację zabytków, w tym na remonty obiektów stanowiących własność Gminy Żnin

1. W latach 2025–2028 w budżecie Gminy Żnin będą zabezpieczane środki finansowe na realizację zadań związanych z opieką nad zabytkami. Priorytetami w tym zakresie będą:

- wspieranie prac konserwatorskich, restauratorskich i remontowych przy zabytkach istotnych dla dziedzictwa kulturowego gminy,
- kontynuacja corocznego konkursu dotacyjnego, zgodnie z uchwałą nr CV/731/2024 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 12 marca 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach położonych na terenie gminy Żnin wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków. W ramach aktu prawa miejscowego przyznawane są dotacje na zadania związane z ochroną zabytków znajdujących się na terenie gminy Żnin,
- aktualizacja gminnej ewidencji zabytków,
- prowadzenie działań remontowych oraz porządkowych przy miejscach pamięci narodowej i obiektach grobownictwa wojennego.

1. Przygotowanie planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, Gmina Żnin przystąpi do opracowania i wdrożenia Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego oraz sytuacji kryzysowych. Dokument ten będzie zawierał kompleksowe rozwiązania organizacyjne, prewencyjne i techniczne, mające na celu zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego przed zagrożeniami wynikającymi z działań wojennych, katastrof naturalnych i innych zdarzeń losowych.

2.1 Podstawa prawna

Plan zostanie opracowany na podstawie m.in.:

- ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292),
- rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2004 r. Nr 212 poz. 2153) oraz innych aktów prawnych odnoszących się do ochrony dziedzictwa kulturowego i obrony cywilnej.

2.2 Zakres planu

Plan będzie obejmował następujące elementy:

a)Wstęp i koncepcję działań - określenie celu, zasad i ogólnej struktury planu.

b) Moduł operacyjny - działania w zakresie:

- zapobiegania zagrożeniom,
- podwyższania gotowości,
- reagowania w sytuacjach kryzysowych,
- zabezpieczenia zabytków,
- ochrony zabytków ruchomych.

c) Charakterystyka zasobów zabytkowych – analiza rozmieszczenia i wartości zabytków na terenie gminy wraz z oceną stopnia ich zagrożenia.

d) Wykazy obiektów:

- zabytków nieruchomych i ruchomych wpisanych do rejestru,
- obiektów podlegających zabezpieczeniu na wypadek zagrożenia.

e) Analiza potencjalnych zagrożeń, takich jak:

- pożary, powodzie, podtopienia,
- katastrofy budowlane i techniczne,
- akty wandalizmu i ataki terrorystyczne,
- zagrożenia chemiczne, biologiczne, promieniotwórcze,
- klęski żywiołowe.

f) Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz w czasie:

- podwyższonej gotowości,
- działań wojennych.

g) Zasady logistycznego zabezpieczenia zabytków oraz współpracy z odpowiednimi instytucjami, służbami i podmiotami.

2.3 Koordynacja i współdziałanie

Plan określi także:

- strukturę współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego, służbami ratowniczymi, instytucjami kultury, ekspertami i właścicielami zabytków,
- wykaz instytucji, organizacji i rzeczoznawców przewidzianych do działań pomocowych w sytuacjach kryzysowych.

2.4 Cel strategiczny

Celem opracowania i wdrożenia planu jest:

- minimalizacja strat w dziedzictwie kulturowym Gminy Żnin,
- zapewnienie skutecznej ochrony zabytków,

- przygotowanie do ewakuacji, zabezpieczenia i ochrony obiektów dziedzictwa w czasie zagrożenia.

5. Odpowiednia ekspozycja i promocja najcenniejszych obiektów

W celu odpowiedniego zagospodarowania ruchu turystycznego niezbędne są działania poprawiające dostęp i atrakcyjność wizualną najcenniejszych obiektów zabytkowych. Wzbogaci to ofertę turystyczną, a także umożliwi tworzenie nowych produktów turystycznych. Przewiduje się następujące działania:

- stworzenie jednolitego systemu identyfikacji wizualnej w postaci oznaczeń, tablic, drogowskazów itp., w tym wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych (np. lokalizacji GPS);
- publikowanie folderów, ulotek oraz innych materiałów przybliżających mieszkańcom i turystom zasoby historyczne gminy;
- atrakcyjne przedstawianie obiektów za pomocą iluminacji, tworzenia punktów widokowych, prezentacji multimedialnych i muzycznych;
- dbanie o zawartość strony internetowej gminy poprzez umieszczanie informacji dotyczących zasobu zabytkowego;
- opracowanie mapy dziedzictwa kulturowego gminy, także z wykorzystaniem systemu informacji przestrzennej.

Gmina wspiera także finansowanie obiektów użyteczności publicznej, które mają znaczenie dla społeczności lokalnej, takich jak figury przydrożne, tablice pamiątkowe czy gabloty informacyjne.

6. Rozwój produktów turystycznych opartych na walorach dziedzictwa kulturowego także z uwzględnieniem turystyki jednodniowej

Obiekty historycznego dziedzictwa są jednymi z najistotniejszych elementów strategii promocyjnej gminy. Niezbędne jest zatem tworzenie nowych oraz rozwój istniejących produktów turystycznych przeznaczonych dla odwiedzających gminę turystów. Do najważniejszych działań gminy w tym zakresie należeć będzie:

- rozwijanie istniejących produktów turystycznych opartych na szlakach turystycznych, kulturowych lub ścieżkach edukacyjnych,

- tworzenie nowych produktów, ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjnych form turystyki bądź aktywności mogących przyciągnąć turystów - np. turystyka eksploracji, geocaching, gry miejskie,
- organizacja lub kontynuacja organizacji imprez masowych, związanych z lokalnym zasobem zabytkowym i kulturalnym,
- organizacja imprez lokalnego zasięgu, przybliżających mieszkańcom gminy i regionu wartości historyczne gminy,
- postawienie na innowacyjność projektów.

W planach na przyszłość uwzględniono oznaczenie wszystkich nieczynnych cmentarzy ewangelickich na terenie gminy Żnin odpowiednimi tablicami informacyjnymi, aby zachować pamięć o tych miejscach.

W dalszej perspektywie przewiduje się kontynuację działań zmierzających do modernizacji obiektów zabytkowych oraz miejsc pamięci na terenie gminy. Planowane jest także intensyfikowanie działań mających na celu pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz wykorzystywanie zasobów własnych na realizację tych celów

7. Promocja gminy na forum krajowym i zagranicznym

Bardzo ważnym elementem w procesie promowania dziedzictwa kulturowego jest zachowanie odpowiednich zasad public relations. Gmina Żnin przyjęła następujące założenia swojej polityki promocyjnej:

- walory zabytkowe i kulturowe są jednym z podstawowych elementów promocji Gminy na różnego rodzaju targach, sympozjach i konferencjach,
- nawiązywanie współpracy w zakresie dobrych praktyk w ramach partnerstwa krajowego i zagranicznego przyczyni się do lepszego wykorzystania zasobów kulturowych gminy,
- udziały w konkursach na najlepiej zadbane zabytki, najciekawszy produkt turystyczny itp. wypromują użytkowników dbających o obiekty zabytkowe,
- współpraca z mediami, zarówno tradycyjnymi, jak i internetowymi przyczyni się do lepszego postrzegania zasad ochrony dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców i turystów.

8. Edukacja społeczeństwa w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego

W celu jak najszerszego przybliżenia zasad ochrony dziedzictwa kulturowego dla mieszkańców gminy planuje się następujące działania:

- wspieranie działalności instytucji kultury i organizacji pozarządowych podejmujących zadania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego,
- organizacja spotkań, mających na celu upowszechnienie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego,
- wsparcie akcji mających na celu odrestaurowanie lub uporządkowanie obiektów zabytkowych, cennych z punktu widzenia lokalnej społeczności oraz propagowanie lokalnej kultury i tradycji dziedzictwa kulturowego gminy,
- wprowadzenie elementów przybliżających lokalną kulturę i tradycję w działalność placówek edukacyjnych, kulturalnych, bibliotek, świetlic itp.

9. INSTRUMENTARIUM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Zadania opisane w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla Gminy Żnin na lata 2025-2028 powinny być realizowane poprzez wspólne działania władz samorządowych, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, właścicieli oraz zarządców obiektów, parafie, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, w ramach posiadanych przez te jednostki kompetencji, praw i obowiązków wynikających z obowiązujących przepisów prawnych. Ze strony Gminy Żnin zadania będą wykonywane bądź wspierane przez gminne jednostki organizacyjne (szkoły, przedszkola, placówki kultury - np. biblioteka) oraz Urząd Miejski w Żninie poprzez istniejące i planowane instrumenty:

- prawne (np. poprzez uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględnienie zasad ochrony dziedzictwa w opracowywanym planie ogólnym gminy, wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków obiektów wartościach artystycznych i zabytkowych, prowadzenie gminnej ewidencji zabytków, wykonywanie decyzji administracyjnych, np. Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków),
- finansowe (np. udzielanie dotacji na prace remontowe, konserwatorskie i prace budowlane przy zabytkach, środki budżetowe na zadania własne z przeznaczeniem na remonty i modernizacje zabytków będących własnością Gminy, korzystanie

z programów uwzględniających dofinansowanie
ze środków zagranicznych i krajowych, nagrody, ulgi finansowe),

- społeczne (działania stymulujące np. w zakresie edukacji, promocji, informacji, działań sprzyjających tworzeniu miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami oraz rozwojem turystyki),
- kontrolne (m.in. monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zachowania dziedzictwa kulturowego – gminnej ewidencji zabytków),
- koordynacji (m.in. poprzez realizacje projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategiach, planach rozwoju lokalnego, itp., współpraca z gminami sąsiednimi, ośrodkami naukowymi i akademickimi, związkami wyznaniowymi).

10. ZASADY OCENY REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Na mocy art. 87 ust. 1 i ust. 5 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Gminny Program Opieki nad Zabytkami jest sporządzany na okres 4 lat, co 2 lata wójt (burmistrz, prezydent) sporządza sprawozdanie z jego realizacji, które przedstawia Radzie Gminy (Miasta). Wskazane jest aby sprawozdania z realizacji Programu były przekazywane do wiadomości Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Sprawozdanie powinno określać poziom realizacji gminnego programu oraz efektywność wykonania planowanych zadań, w tym np. poziom (w % bądź liczbach):

- wydatków budżetu na ochronę i opiekę nad zabytkami,
- wartość finansową wykonanych/dofinansowanych prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkach,
- liczba obiektów poddanych tym pracom,
- liczba udzielonych dotacji udzielonych zgodnie z uchwałą nr CV/731/2024 Rady Miejskiej w Żninie z dnia 12 marca 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach położonych na terenie gminy Żnin wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
- poziom (w%) objęcia terenu gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- liczba wniosków o wpis do rejestru zabytków obszarów, obiektów i zespołów zabytkowych,

- liczba utworzonych szlaków turystycznych,
- liczba wydanych wydawnictw, liczba szkoleń, imprez związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego itd.,
- Elementy dziedzictwa kulturowego wprowadzone do edukacji szkolnej oraz przedszkolnej,
- elementy dziedzictwa kulturowego w pracach bibliotek oraz gminnych jednostek kultury.

11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Niniejszy rozdział wskazuje możliwości w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków ze źródeł pozabudżetowych. Należy jednak stwierdzić, iż ważne jest, aby gminy również z własnej inicjatywy podjęły próbę wygospodarowania w swoich budżetach środków w rozdziale 92120 - Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami.

Jest to o tyle istotne, iż duża część źródeł wewnętrznych wymaga zapewnienia wkładu własnego we współfinansowanych przez nie projektach. Regularne zabezpieczanie środków z budżetu gminy pozwoli na podjęcie powolnych, ale systematycznych kroków w kierunku ratowania kolejnych obiektów dziedzictwa kulturowego.

Podstawową zasadę finansowania zadań z zakresu opieki nad zabytkami określa Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. Zgodnie z zapisami zawartymi w rozdziale 7 ww. ustawy, obowiązek sprawowania opieki nad zabytkami, w tym finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku spoczywa na osobie fizycznej lub jednostce organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do zabytku. Dla jednostki samorządu terytorialnego, posiadającej ww. tytuł prawny do obiektu, opieka nad zabytkiem jest jej zadaniem własnym.

Źródła zewnętrznego finansowania można podzielić następująco:

Źródła krajowe:

- dotacje Ministra Kultury oraz programy operacyjne Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- dotacje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,

- dotacje wojewódzkie,
- dotacje powiatowe,
- dotacje gminne,
- inne źródła.

Źródła zagraniczne:

- źródła unijne w ramach funduszy strukturalnych,
- źródła pozaunijne.

11.1 ŹRÓDŁA KRAJOWE

DOTACJE NA DOFINANSOWANIE PRAC KONSERWATORSKICH, RESTAURATORSKICH LUB ROBÓT BUDOWLANYCH UDZIELANE PRZEZ MINISTRA WŁAŚCIWEGO DS. KULTURY ORAZ PROGRAMY OPERACYJNE MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Ogłaszane decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego programy operacyjne stanowią podstawę ubiegania się o środki ministerialne na zadania z zakresu kultury realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury, instytucje filmowe, szkoły i uczelnie artystyczne, organizacje pozarządowe oraz podmioty gospodarcze. Programy operacyjne określają: cele, zadania, typy projektów, alokację finansową, uprawnionych wnioskodawców, tryb naboru i wyboru wniosków, kryteria oceny, zobowiązania wnioskodawców, wskaźniki monitoringu. Przy ocenie wniosków branych jest pod uwagę wiele kryteriów, m.in.: wartość merytoryczna, zakorzenienie w tradycji, zasadność realizacji projektu, wiarygodność organizatora, efektywność wykorzystania środków. Programy są ogłaszane rokrocznie, z reguły w kilku priorytetach.

Celem Programu „Dziedzictwo kulturowe" jest ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego w kraju i za granicą, wspieranie działalności muzeów oraz popularyzacja kultury ludowej.

Program „Dziedzictwo kulturowe" składa się z następujących priorytetów:

a. Ochrona zabytków

Strategicznym celem priorytetu jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne.

Kluczowe dla realizacji celów priorytetu są zadania prowadzące do zabezpieczenia, zachowania i utrwalenia substancji zabytku. W ramach priorytetu dofinansowania nie mogą zaś uzyskać projekty zakładające adaptację, przebudowę obiektów zabytkowych lub ich znaczącą rekonstrukcję. W pierwszej kolejności wsparcie otrzymywać będą obiekty najbardziej zagrożone oraz zabytki najcenniejsze – wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości UNESCO, uznane za Pomniki Historii oraz te, posiadające wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Biorąc pod uwagę fakt, że priorytet ma charakter ogólnopolski, szczególny nacisk kładziony jest też na projekty uwzględniające rolę zabytków w rozwoju turystyki. Dlatego istotnym celem priorytetu jest kierowanie pomocy dla cennych obiektów położonych na terenach uboższych gospodarczo i turystycznie, czego efektem będzie zwiększenie dostępności do zabytków, podniesienie atrakcyjności regionów i wykorzystanie przez nie potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym.

Mimo, że określone regulaminem zasady dopuszczają możliwość całkowitego finansowania zadania, to wsparcie takie będzie można otrzymać tylko w szczególnych przypadkach, gdy zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną i naukową, wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac lub gdy stan zabytku wymaga niezwłocznego podjęcia prac. Istotnym elementem branym pod uwagę przy ocenie organizatorów będzie ich doświadczenie, podejmowanie w przeszłości działań zmierzających do zabezpieczenia obiektu zabytkowego oraz umiejętność pozyskiwania innych niż ministerialne środków na realizację zadania, a także zdolność do maksymalnego wykorzystania w przyszłości potencjału dofinansowanej inwestycji. Kluczowym efektem działań realizowanych w ramach priorytetu winno być stworzenie trwałych podstaw dla harmonijnego funkcjonowania obiektów zabytkowych we współczesnym, podlegającym dynamicznym, nierzadko nieodwracalnym zmianom otoczeniu. Dzięki realizacji nakreślonych wyżej celów obiekty zabytkowe, zachowując status materialnych świadectw minionych wieków, pozostaną integralną, pełnoprawną częścią czasów obecnych i przyszłych.

W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie następujących rodzajów zadań:

1. Prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków planowanych do przeprowadzenia w roku udzielenia dofinansowania;
2. Prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków przeprowadzonych w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku (po wykonaniu wszystkich prac lub robót określonych w pozwoleniu wydanym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków).
3. W przypadku zadań określonych w ust. 1 można ubiegać się wyłącznie o dofinansowanie kosztów określonych w art. 77. ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
4. Do priorytetu nie kwalifikują się zadania, które są współfinansowane ze środków europejskich.

Uprawnieni wnioskodawcy

1. O dofinansowanie mogą ubiegać się podmioty prawa polskiego:

- osoby fizyczne,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- inne jednostki organizacyjne,

będące właścicielem, posiadaczem lub posiadające w trwałym zarządzie zabytek wpisany do rejestru zabytków.

W przypadku zadań określonych w § 1 ust. 1 pkt 2 regulaminu, o dofinansowanie mogą ubiegać się wyłącznie wnioskodawcy, których działalność nie jest finansowana ze środków publicznych.

Z możliwości ubiegania się o dofinansowanie wyłączone są:

- państwowe instytucje kultury,
- publiczne szkoły i uczelnie wyższe (w tym artystyczne),
- inne podmioty wskazane w art. 72 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

2. Tryb naboru

Nabór wniosków odbywa się dwa razy do roku: do 30 listopada oraz do 31 marca roku następnego.

Uwaga: listopadowy nabór często wyczerpuje środki przeznaczone na cały rok budżetowy.

3. Warunki finansowe

Minimalna kwota wnioskowanego dofinansowania wynosi 25 000,00 zł.

W szczególnych przypadkach minister może przyznać dofinansowanie w kwocie niższej od wskazanego minimum.

Zgodnie z art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r., dofinansowanie może wynosić do 50% nakładów koniecznych.

W wyjątkowych przypadkach (art. 78 ust. 2 i 3 ww. ustawy) może zostać udzielone dofinansowanie do 100% nakładów koniecznych.

Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie przekraczające 50% nakładów koniecznych musi zawrzeć we wniosku stosowne uzasadnienie.

Wniosek bez uzasadnienia zostanie odrzucony z przyczyn formalnych.

b. Kultura ludowa i tradycyjna

Strategicznym celem programu jest wspieranie zjawisk związanych z kulturami tradycyjnymi funkcjonującymi na poziomie lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim (oraz narodowym), które występują zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich. Dofinansowywane będą przedsięwzięcia związane ze spuścizną kultur tradycyjnych, transformacjami (przekształceniami i przemianami) poszczególnych ich elementów oraz współczesnymi kontekstami ich występowania, w tym odnoszących się także do kultur mniejszości narodowych i etnicznych oraz tradycji środowiskowych (w tym zawodowych i wiekowych np. zjawisk folkloru dziecięcego i młodzieżowego). Inicjatywy te mają przyczyniać się do integracji członków społeczności, wśród których dane zjawiska funkcjonują, i w ramach których są przekazywane (transmitowane). Zadaniem programu jest wspieranie działań związanych z materialnym oraz niematerialnym wymiarem dziedzictwa kulturowego, co wpisuje się w założenia ratyfikowanej w 2011 r. przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji UNESCO z 2003 r.

w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Szczególny nacisk w programie zostaje położony na projekty kompleksowe, integrujące zarówno nadawców - twórców depozytariuszy i nosicieli treści kultury wywodzących się ze społeczności lokalnych i regionalnych oraz profesjonalistów i znawców w swoich dziedzinach, jak i odbiorców (indywidualnych i zbiorowych). Istotne jest rejestrowanie, dokumentowanie i archiwizowanie materialnych i niematerialnych przejawów kultur tradycyjnych, tworzenie odpowiednich metod i narzędzi służących ich ochronie i upowszechnianiu, wypracowywanie i dzielenie się dobrymi praktykami oraz nawiązywanie interdyscyplinarnych i międzyśrodowiskowych kontaktów, wykorzystywanie wszelkich form i sposobów promocji podejmowanych działań, w tym tworzenie ogólnodostępnych repozytoriów związanych z zasobami kultur tradycyjnych i ich transformacjami.

c. Ochrona zabytków archeologicznych

Strategicznym celem priorytetu jest ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez wspieranie kluczowych dla tego obszaru zadań, obejmujących nieinwazyjne badania archeologiczne, ewidencję i inwentaryzację zabytków archeologicznych oraz opracowanie i publikację wyników przeprowadzonych badań archeologicznych. Cel ten został sformułowany w oparciu o fundamentalną dla ochrony dziedzictwa kulturowego zasadę zrównoważonego rozwoju, która dopuszcza inwazyjne metody badawcze jedynie w ostateczności, gdy stanowisko (zabytek archeologiczny) narażone jest na bezpośrednie zniszczenie spowodowane oddziaływaniem przyrodniczym, bądź działaniami człowieka. Stąd zadaniem priorytetu jest wspieranie i promocja badań prowadzonych metodami niedestrukcyjnymi, wykorzystującymi techniki tradycyjne oraz nowoczesne osiągnięcia techniczne, a także publikacja ich wyników. Nie będą natomiast wspierane projekty, które prowadzą do niszczenia stanowisk archeologicznych (np. poprzedzające rekonstrukcje na stanowisku archeologicznym).

Ze względu na rozległość, różnorodność, a zwłaszcza nieodnawialność zasobów tworzących dziedzictwo archeologiczne oraz złożoność procesów związanych z jego badaniem i ochroną, kluczowe dla właściwej realizacji celów priorytetu jest nie tylko zachowanie wysokiej wartości naukowej i poznawczej prowadzonych działań, lecz również przestrzeganie w trakcie ich realizacji określonych norm międzynarodowych, wskazanych w Europejskiej konwencji o ochronie dziedzictwa archeologicznego (Konwencja Maltańska) i Międzynarodowej Karcie Ochrony i Zarządzania Dziedzictwem Archeologicznym ICOMOS (Karta Lozańska). Zadania finansowane

z ramach priorytetu powinny być realizowane zgodnie z tymi zasadami. Szczególnie istotne jest upowszechnianie wyników badań już zakończonych, które do tej pory nie doczekały się opracowania i publikacji, stąd projekty podejmujące takie zagadnienia będą wyżej oceniane.

Biorąc pod uwagę fakt, że istotnym czynnikiem, umożliwiającym skuteczną realizację projektów o wyżej nakreślonym profilu, jest stabilność finansowa i organizacyjna, w ramach priorytetu rozszerzony zostaje zakres finansowania zadań w trybie wieloletnim, a suma dofinansowań udzielanych w tym trybie może wynieść do 40% budżetu priorytetu.

Wsparcie finansowe udzielane będzie tym projektom, których autorzy, dysponując niezbędnym doświadczeniem oraz zapleczem organizacyjnym i naukowym, gwarantują stabilność działania oraz wysoki poziom kadry odpowiedzialnej za realizację podjętych zamierzeń merytorycznych.

Zasadniczym efektem działań finansowanych w ramach priorytetu powinno być upowszechnienie w środowisku naukowym i konserwatorskim wyników przeprowadzonych dotychczas badań, co pozwoli na wykorzystanie ich do świadomej i zrównoważonej ochrony dziedzictwa. Równolegle działania te powinny rozwijać świadomość społeczną, zarówno jeśli chodzi o wartość dziedzictwa archeologicznego, jak i potrzebę jego zachowania i ochrony, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie następujących rodzajów zadań, służących ochronie dziedzictwa archeologicznego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:

1) ewidencja i inwentaryzacja zabytków archeologicznych metodą badań powierzchniowych, w tym kontynuacja badań w ramach programu Archeologiczne Zdjęcie Polski oraz weryfikacja badań dotychczasowych;

2) nieinwazyjne badania archeologiczne, niezwiązane z planowanymi bądź realizowanymi inwestycjami, wykorzystujące nowoczesne metody i sprzęt;

3) opracowanie, wraz z obowiązkową publikacją książkową, wyników przeprowadzonych badań archeologicznych, w tym analiza i konserwacja pozyskanych w ramach tych badań zabytków.

W przypadku wyników archeologicznych badań poprzedzających inwestycje, dofinansowane mogą być wyłącznie koszty opracowania redakcyjnego i publikacji książkowej oraz ewentualnych dodatkowych analiz, które nie zostały wykonane w ramach umowy z inwestorem.

O dofinansowanie w ramach priorytetu ubiegać się mogą następujące podmioty prawa polskiego:

1) samorządowe instytucje kultury;

2) państwowe instytucje kultury;

3) organizacje pozarządowe;

4) publiczne uczelnie akademickie;

5) niepubliczne uczelnie akademickie;

6) podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

1. Minimalna kwota wnioskowanego dofinansowania wynosi 30 000 zł.

2. W szczególnych przypadkach minister może przyznać dofinansowanie w kwocie niższej od minimalnej kwoty wnioskowanej.

3. Maksymalna kwota wnioskowanego dofinansowania wynosi 200 000 zł oraz nie może przekraczać 85% budżetu przedstawionego we wniosku.

Wnioskodawca może ubiegać się o dofinansowanie zadania na okres dwóch kolejnych lat. Zadania dwuletnie muszą spełniać następujące warunki:

1) wnioskodawca przedstawia w formularzu wniosku odrębne kosztorysy i harmonogramy na każdy rok realizacji zadania;

2) w każdym roku realizacji zadania obowiązują wymagania odnośnie minimalnej i maksymalnej kwoty dofinansowania wnioskowanego na dany rok realizacji, określone w § 14 ust. 1 i ust. 3 regulaminu priorytetu;

3) w każdym roku realizacji zadania obowiązują wymagania odnośnie procentowego udziału dofinansowania ministra w stosunku do rocznego budżetu zadania określone w § 14 ust. 3 regulaminu priorytetu, z zastrzeżeniem § 14 ust. 7-9 .

W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku, określona zostaje całościowa kwota dofinansowania wraz z podziałem na każdy rok realizacji.

Koszty kwalifikowane:

1. Honoraria i wynagrodzenia:

- wykonawców badań, dokumentacji, konserwacji i analiz specjalistycznych,
- autorów tekstów i opracowań,
- redaktorów, tłumaczy i recenzentów tekstów do publikacji.

2. Zakup usług związanych z realizacją zadania:

- analizy i badania specjalistyczne, np. metalograficzne, dendrologiczne,
- wykonanie dokumentacji, także w formie cyfrowej (np. modele 3D, skany),
- konserwacja zabytków ruchomych,
- wykonanie zdjęć lotniczych,
- badania nieinwazyjne, np. geomagnetyczne, elektrooporowe.

3. Koszty związane z publikacją, w tym:

- projekt, skład, łamanie, druk,
- opracowanie fotografii i ilustracji,
- tłoczenie płyt,
- publikacja w Internecie.

4. Organizacja realizacji zadania, w tym:

- wynajęcie sprzętu niezbędnego do wykonania badań,
- zakup map niezbędnych do realizacji zadania,
- zakup niezbędnych materiałów biurowych,
- koszty transportu i wyjazdów w teren (z wyłączeniem noclegów),
- koordynacja zadania,
- obsługa finansowo-księgowa (nie dotyczy instytucji kultury oraz uczelni).

5. Promocja zadania, w tym: ogłoszenia w mediach i Internecie, ulotki i broszury reklamowe, organizacja wystaw, spotkań i konferencji (ale nie udział w konferencjach organizowanych przez inne podmioty).

Koszty promocji nie powinny przekraczać 10% budżetu zadania.

d. Rozwój infrastruktury kultury - Infrastruktura kultury

Celem Programu „Rozwój infrastruktury kultury" jest wsparcie infrastruktury i poprawa funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność kulturalną, szkół i uczelni artystycznych oraz domów kultury.

Celem priorytetu jest stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury instytucji kultury, a także innych podmiotów działających w tym obszarze.

Od wielu lat sytuacja podmiotów działających w sferze kultury ukazuje ogromne potrzeby wsparcia finansowego, które umożliwi ich modernizację i rozwój, a także zwiększenie dostępu i podniesienie atrakcyjności oferty kulturalnej. Strategicznym celem priorytetu jest zatem stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury instytucji kultury, a także innych podmiotów działających w tym obszarze. Katalog działań priorytetu, obejmujący prace budowlane, zakup wyposażenia niezbędnego dla realizacji celów statutowych, czy sporządzanie dokumentacji technicznej, daje możliwość finansowania zadań generujących istotne zmiany jakościowe, w zakresie sprawności i efektywności funkcjonowania zaplecza materialno-technicznego, podmiotów objętych priorytetem.

Ze względu na zróżnicowany stan infrastruktury w tym sektorze założenia priorytetu dopuszczają finansowanie różnorodnych zadań. Szczególnie istotne są: poprawa stanu infrastruktury kultury zwiększająca dostęp do oferty kulturalnej i podnosząca jej atrakcyjność, działania przyczyniające się do faktycznego zwiększenia potencjału instytucji kultury, dostosowanie do standardów europejskich, wzrost konkurencyjności podmiotu, wzmocnienie działalności o charakterze ponadregionalnym. Konieczne jest także wspieranie zadań o charakterze interwencyjnym, likwidujących skutki zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych lub związanych z prowadzeniem wieloletnich inwestycji, wdrażaniem działań zapewniających niezbędne warunki do prowadzenia działalności kulturalnej.

Biorąc pod uwagę fakt, że istotnym czynnikiem umożliwiającym skuteczną realizację projektów, o wyżej nakreślonym profilu, jest stabilność finansowa i organizacyjna, zostaje wprowadzona w ramach priorytetu możliwość finansowania zadań w trybie wieloletnim, a suma dofinansowań udzielanych w tym trybie może wynieść do 40% budżetu priorytetu w danym roku budżetowym. Wsparcie finansowe kierowane będzie do podmiotów, których zadania powstaną w oparciu o stabilne źródła finansowania, przy założeniu, że autorzy projektów gwarantują konsekwentną realizację podjętych działań, a inwestycje wpiszą się w ich kompleksowe plany rozwoju. Istotnym kryterium oceny projektów będą zarówno korzyści, wynikające z realizacji zadania na tle potrzeb podobnej grupy wnioskodawców, jak i zdolność do prowadzenia działań inwestycyjnych oraz dotychczasowa działalność kulturalna w okresie 2 ostatnich lat.

Inwestycje w zakresie poprawy infrastruktury, poprzez tworzenie przyjaznej i nowoczesnej bazy technicznej, powinny przyczynić się do zwiększenia efektywności działalności instytucji kultury oraz wzrostu uczestnictwa w kulturze.

1. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie następujących zadań inwestycyjnych służących prowadzeniu działalności kulturalnej:

1) budowa, roboty budowlane, przebudowa, remont wraz z zakupem niezbędnych urządzeń budowlanych i wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej;

2) zakup wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej, w tym zakup instrumentów muzycznych;

3) przygotowanie dokumentacji technicznej niezbędnej do prowadzenia inwestycji, w tym projektów architektonicznych, studiów wykonalności, analizy oddziaływania na środowisko;

4) zadania dotyczące budowy, rozbudowy i przebudowy obiektów budowlanych wraz z zakupem niezbędnych urządzeń budowlanych, współfinansowanych w ramach programów europejskich.

O dofinansowanie w ramach priorytetu ubiegać mogą się następujące podmioty prawa polskiego:

1) samorządowe instytucje kultury - z wyjątkiem domów kultury, centrów kultury oraz ośrodków kultury;

2) państwowe instytucje kultury;

3) jednostki samorządu terytorialnego - z wyjątkiem sytuacji, gdy występują o dofinansowanie jako organy prowadzące domy kultury, centra kultury oraz ośrodki kultury;

4) organizacje pozarządowe;

5) kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne.

1. Minimalna kwota wnioskowanego dofinansowania wynosi:

1) 50 000 zł - w przypadku zadań określonych w §1 ust. 1 pkt. 2 i pkt. 3 regulaminu priorytetu;

2) 300 000 zł - w przypadku zadań określonych w §1 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 4 regulaminu priorytetu.

2. W szczególnych przypadkach minister może przyznać dofinansowanie w kwocie niższej od minimalnej kwoty wnioskowanej.

3. Wnioskowane dofinansowanie nie może przekraczać:

1) 75% budżetu przedstawionego we wniosku w przypadku zadań o kwocie wnioskowanego dofinansowania nie wyższej niż 3 000 000 zł;

2) 50% budżetu przedstawionego we wniosku w przypadku zadań o kwocie wnioskowanego dofinansowania wyższej niż 3 000 000 zł.

<u>Koszty kwalifikowane:</u>

Budowa, roboty budowlane, przebudowa i remont obiektu budowlanego na cele działalności kulturalnej i edukacyjnej w zakresie kultury - koszty prac wykonywanych w obiektach lub koszty adaptacji obiektów, służących poprawie warunków ich funkcjonowania, tj.

• budowa - wykonanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowa, rozbudowa, nadbudowa obiektu budowlanego,

• roboty budowlane - prowadzenie prac polegających na budowie, przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego,

• przebudowa (modernizacja) - wykonanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego,

• remont - wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, przy czym możliwe jest stosowanie wyrobów budowlanych innych, niż użyto w stanie pierwotnym. Dopuszcza się

prace remontowe polegające na bieżącej konserwacji i wykończeniu obiektu (malowanie ścian, cyklinowanie podłóg),

- urządzenia budowlane - wyposażenie obiektu budowlanego w urządzenia techniczne zapewniające możliwość użytkowania obiektu, jak: przyłącza, urządzenia instalacyjne, w tym służące oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków, a także place postojowe, ogrodzenia,
- przygotowanie dokumentacji technicznej niezbędnej do realizacji planowanych prac - koszty opracowań/projektów dokumentacji branżowej, w tym także projekty aranżacji wnętrz,
- nadzór inwestorski/autorski - kontrola obiektów i procesów budowlanych,
- koszty związane z przeprowadzeniem postępowania przetargowego,
- koszty transportu.

Zakup wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej, w tym zakup instrumentów muzycznych - koszty zakupu środków trwałych służących wielokrotnemu wykorzystaniu takich jak:

- instrumenty i akcesoria muzyczne,
- sprzęt komputerowy i oprogramowanie,
- urządzenia biurowe,
- meble,
- systemy zabezpieczające przed kradzieżą/włamaniem,
- sprzęt/system nagłośnieniowy, oświetleniowy, multimedialny,
- wyposażenie pracowni specjalistycznych, np. pracowni plastycznych (sztalugi, antyramy, piece ceramiczne, koła garncarskie itp.), muzycznych, baletowych, krawieckich, scenograficznych, fotograficznych (aparaty fotograficzne, obiektywy, lampy, statywy, akcesoria ciemniowe itp.), filmowych, multimedialnych (tablice interaktywne, sprzęt audio-video, komputerowy, czytniki, tablety, oprogramowanie itp.), sal wystawowych (gabloty, systemy ekspozycyjne, manekiny itp.); sal teatralnych i kinowych (fotele, kurtyny, żaluzje, rolety, wyposażenie audio-video, rampy oświetleniowe, zaplecze itp.),
- środki transportu służące działalności kulturalnej,
- specjalistyczny sprzęt umożliwiający osobom niepełnosprawnym dostęp do oferty kulturalnej,
- montaż zakupionego sprzętu lub wyposażenia,
- transport zakupionego wyposażenia.

Przygotowanie dokumentacji technicznej niezbędnej do prowadzenia inwestycji - koszty wykonania projektów architektonicznych, studium wykonalności, analiz oddziaływań na środowisko.

Budowa, rozbudowa i przebudowa obiektów budowlanych, wraz z zakupami niezbędnych urządzeń budowlanych, współfinansowanych w ramach programów europejskich - współfinansowanie kosztów niekwalifikowanych projektów budowy i przebudowy obiektów służących działalności kulturalnej ze środków europejskich, mających podpisane umowy na dofinansowanie projektu, które są kosztami objętymi niniejszym programem jak przypadku zadań określonych w §1 ust. 1 pkt. 1 regulaminu.

Warto wspomnieć także o innych programach realizowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a mianowicie:

- „Zabytek Zadbany" - jest corocznym konkursem ogłaszanym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nadzór nad konkursem sprawuje Generalny Konserwator Zabytków. Od 2011 r. podmiotem realizującym procedurę konkursową jest Narodowy Instytut Dziedzictwa.
  Konkurs skierowany jest do właścicieli, posiadaczy i zarządców zabytkowych obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Jego celem jest promocja opieki nad zabytkami i upowszechnianie najlepszych wzorów właściwego utrzymania i zagospodarowania obiektów. Charakter edukacyjny konkursu polega na popularyzacji wiedzy dotyczącej właściwego postępowania z zabytkami architektury podczas ich użytkowania oraz w trakcie przeprowadzanych remontów.
  Ocenie Jury konkursowego podlegać będą jakość i zakres prac konserwatorskich, restauratorskich lub budowlanych, a także wykonane rewitalizacje zabytków architektury. Konkurs promuje właściwe użytkowanie zabytkowych obiektów, ochronę „substancji zabytkowej" podczas wykonywanych remontów, utrzymanie estetycznego wyglądu budowli oraz ich otoczenia, które nierzadko również wpisane jest do rejestru zabytków.

- Wspieranie opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi w kraju - celem programu jest wspieranie opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiącymi materialne świadectwo kluczowych wydarzeń z historii Polski związanych z walką i męczeństwem, a

także wspieranie prowadzenia działań naukowych upowszechniających wiedzę na temat tych wydarzeń

DOTACJE NA DOFINANSOWANIE PRAC KONSERWATORSKICH, RESTAURATORSKICH LUB ROBÓT BUDOWLANYCH UDZIELANE PRZEZ WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW

1. Cel rozdziału środków:

Poprawa stanu zachowania zabytków poprzez:

a) ochronę i zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego;

b) konserwację i rewaloryzację zabytków;

c) udostępnianie zabytków na cele publiczne.

2. Rodzaje kwalifikujących się zadań: prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (projekty realizowane bez udziału środków europejskich):

a) planowane do przeprowadzenia w roku udzielenia dotacji, niewymagające wyłonienia wykonawcy na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych;

b) planowane do przeprowadzenia w roku udzielenia dotacji, wymagające wyłonienia wykonawcy na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych;

c) przeprowadzone w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku (tzw. refundacja).

3. Uprawnieni wnioskodawcy:

a) osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego lub inne jednostki organizacyjne posiadające tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego;

b) z wnioskiem o udzielenie dofinansowania, o którym mowa w pkt 2 lit. c, może wystąpić wnioskodawca, którego działalność nie jest finansowana ze środków publicznych, po wykonaniu wszystkich prac lub robót określonych w pozwoleniu wydanym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wnioskodawcami nie mogą być: państwowe instytucje kultury nadzorowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego lub współprowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego i Ministra Edukacji Narodowej, państwowe szkoły i uczelnie wyższe, a także podmioty określone w art. 72 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

4. Koszty kwalifikujące się do dofinansowania:

a) dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych może obejmować nakłady konieczne na prace lub roboty określone w art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,

b) dofinansowanie może być udzielone w wysokości do 50% nakładów koniecznych;

c) dofinansowanie w wysokości do 100% może być udzielone jedynie w przypadkach gdy:

- zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową, albo wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac lub robót,
- stan zachowania zabytku wymaga niezwłocznego podjęcia prac lub robót.

Wnioskodawca ubiegający się o kwotę wyższą niż 50% nakładów koniecznych jest zobowiązany do uzasadnienia swojego wniosku. Uzasadnienie winno być poparte dokumentem potwierdzającym spełnienie przez wnioskodawcę przesłanek o których mowa w art. 78 ust. 2 i 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (np. kserem karty białej, szczegółowy opis stanu zachowania, ekspertyza techniczna itp.).

DOTACJE WOJEWÓDZKIE

Proces dofinansowania prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, odbywa się zgodnie z art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz na podstawie odpowiedniej uchwały Sejmiku Województwa w sprawie trybu i zasad przyznawania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, położonym na obszarze województwa.

DOTACJE POWIATOWE

Zgodnie z art. 81 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, organ stanowiący powiatu może udzielić dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, na zasadach określonych w uchwale tego organu.

Dotacja może pokryć do 100% nakładów koniecznych, o ile prace te mieszczą się w zakresie określonym w art. 77 ww. ustawy.

Z kolei art. 82 ust. 1 precyzuje, że łączna wysokość dotacji przyznanych przez ministra kultury, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz organy stanowiące gmin i powiatów nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych związanych z realizacją prac lub robót przy zabytku wpisanym do rejestru.

DOTACJE GMINNE

Zgodnie z art. 81 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.) finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach jest również obowiązkiem jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego. Dla jednostki samorządu terytorialnego, posiadającej tytuł prawny do obiektu, opieka nad zabytkiem jest ponadto jej zadaniem własnym. Zasady i tryb postępowania o udzielenie dotacji z budżetu Gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków określa odpowiednia uchwała, podjęta przez radę miejską.

RZĄDOWY PROGRAM ODBUDOWY ZABYTKÓW

Program jest realizowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Podmioty uprawnione do składania wniosków o dofinansowanie:

1) gminy;

2) powiaty;

3) województwa.

Dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków przeznacza się na pokrycie wydatków związanych z realizacją zadań inwestycyjnych w ramach następujących obszarów inwestycyjnych:

1) finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) lub znajdującym się w ewidencji zabytków wskazanej w art. 22 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, do którego tytuł prawny wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego posiada wnioskodawca lub jednostka organizacyjna zaliczana do sektora finansów publicznych, podlegająca wnioskodawcy;

2) udzielanie przez wnioskodawcę dotacji, o której mowa w art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na nakłady konieczne, określone w art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami lub znajdującym się w ewidencji zabytków wskazanej w art. 22 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków może być przyznane jedynie w przypadku posiadania przez wnioskodawcę udziału własnego na realizację zadania inwestycyjnego w obszarach, o których mowa powyżej, pochodzącego ze środków innych niż środki z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości nie niższej niż 2% wartości zadania inwestycyjnego. Jako wartość zadania inwestycyjnego przyjmuje się całkowitą łączną wartość wynagrodzenia wykonawcy za wykonanie zadania inwestycyjnego, w tym wartość ceny dostaw określonych w umowie lub umowach mających na celu realizację zadania inwestycyjnego albo wartość dotacji.

Zasady składania wniosków o dofinansowanie:

1) wnioski należy składać do Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego w Aplikacji Polski Ład udostępnionej na stronie internetowej www.bgk.pl;

2) przyznany wcześniej dostęp do Aplikacji Polski Ład, nadany w Programie Inwestycji Strategicznych, zachowuje ważność;

3) do złożenia wniosku służy formularz, którego wzór stanowi załącznik nr 5 do Regulaminu, który publikowany jest na stronie internetowej www.bgkopl; wniosek składany jest w Aplikacji Polski Ład;

4) podmiot uprawniony (wnioskodawca) może złożyć maksymalnie dziesięć wniosków o dofinansowanie w trzech kategoriach:

a) do 150 000 złotych,
b) do 500 000 złotych,
c) do 3 500 000 złotych.

11.2 ŹRÓDŁA ZAGRANICZNE W RAMACH FUNDUSZY STRUKTURALNYCH

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA KUJAW I POMORZA

Program Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027 oferuje wsparcie dla projektów związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego regionu. W ramach tego programu, Działanie 6.11 koncentruje się na restauracji i adaptacji obiektów dziedzictwa kulturowego i naturalnego. Celem jest nie tylko zachowanie zabytków, ale także ich przystosowanie do nowych funkcji społecznych i kulturalnych. Działanie to wpisuje się w szerszy kontekst rozwoju regionalnego, promując zrównoważoną turystykę oraz integrację społeczną poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów kulturowych. Włączenie informacji o tym działaniu do lokalnych programów opieki nad zabytkami może przyczynić się do skuteczniejszego planowania i realizacji projektów konserwatorskich oraz adaptacyjnych, a także ułatwić pozyskiwanie środków z funduszy europejskich na ten cel.

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA i ŚRODOWISKO

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego największe znaczenie ma oś priorytetowa VIII – Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, w ramach której wskazano Priorytet inwestycyjny 6 C – Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

Priorytet zakłada lepszą dostępność infrastruktury kultury i dziedzictwa kulturowego oraz wzrost kompetencji kulturowych społeczeństwa jako ważnych elementów konkurencyjności gospodarki. Rezultatem interwencji będzie poprawa uczestnictwa społeczeństwa w kulturze skutkująca wzrostem poziomu kompetencji kulturowych oraz postaw kreatywnych, jako ważnych elementów poprawy konkurencyjności gospodarki.

W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparciem objęte będą kompleksowe zadania związane z ochroną i udostępnieniem, w tym turystycznym, zabytków o znaczeniu ogólnopolskim i światowym, w tym znajdujących się na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO i liście obiektów uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii. Przewiduje się również realizację projektów dotyczących rozwoju zasobów kultury jako miejsc prezentacji dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez poprawę standardów funkcjonowania instytucji kultury, pełniących rolę kulturotwórczą i rolę ośrodków życia kulturalnego w wielu miastach Polski. Wspierane będą również nowoczesne rozwiązania w zakresie dostępu do kultury.

Wsparciem objęte zostaną projekty dotyczące infrastruktury małej skali, dla których maksymalna wartość wynosi 5 mln euro kosztów całkowitych; w przypadku projektów dotyczących dziedzictwa kulturowego znajdujących się na liście UNESCO próg ten wynosi 10 mln euro. Beneficjentami w ramach priorytetu inwestycyjnego będą instytucje kultury, archiwa państwowe, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły i uczelnie artystyczne prowadzone i nadzorowane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, podmioty zarządzające obiektami indywidualnie wpisanymi na Listę Dziedzictwa UNESCO. Wsparcie będą mogły uzyskać również partnerstwa projektowe zawiązane przez uprawnionych beneficjentów Grupami docelowymi wsparcia będą użytkownicy wspieranej infrastruktury, tj. mieszkańcy całej Polski oraz turyści (również zagraniczni). Infrastruktura ta zlokalizowana jest głównie na terenie miast wojewódzkich (i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie) oraz w mniejszym stopniu w miastach regionalnych i subregionalnych.

Uwaga! Wskazane powyżej możliwości wsparcia finansowego mają charakter informacyjny. W celu znalezienia szczegółowych informacji oraz odpowiedniej formy dofinansowania na określone zadania należy dotrzeć do dokumentów programowych oraz kryteriów przyznawania dotacji, ponieważ co roku mogą one ulegać zmianom.

ULGI PODATKOWE

Formą wsparcia finansowego dla właścicieli zabytków nieruchomych, zwłaszcza tych wpisanych do rejestru lub gminnej ewidencji zabytków, są różnego rodzaju ulgi i zwolnienia podatkowe, przewidziane przepisami prawa ogólnokrajowego.

1. Ulga podatkowa na zabytki dla osób fizycznych (PIT)

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, osoby fizyczne będące właścicielami lub współwłaścicielami zabytków nieruchomych mogą skorzystać z ulgi podatkowej przy rozliczeniu PIT (według skali, podatkiem liniowym lub ryczałtem). Ulga obejmuje:

- wydatki na fundusz remontowy wspólnoty lub spółdzielni mieszkaniowej, w przypadku gdy budynek wpisany jest do rejestru lub gminnej ewidencji zabytków,
- wydatki na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane – tylko w odniesieniu do obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- wydatki poniesione na remont nieruchomości zabytkowej po jej nabyciu.

Wysokość odliczenia wynosi do 50% poniesionych wydatków, z możliwością rozliczenia w ciągu sześciu kolejnych lat, jeśli ulga przekracza dochód do opodatkowania.

Ulga dotyczy wyłącznie określonych zabytków nieruchomych, w tym:

- dzieł architektury i budownictwa (również obronnych),
- obiektów techniki (np. kopalnie, elektrownie, huty).

Wyłączone są z ulgi m.in. parki, ogrody, cmentarze, miejsca pamięci i krajobrazy kulturowe.

2. Zwolnienie z podatku od spadków i darowizn

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 9 lit. c i d ustawy o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2024 r. poz. 1837), zwolnione z opodatkowania jest nabycie:

- zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru – przez osoby zaliczane do I lub II grupy podatkowej, które zobowiązują się do ich zabezpieczenia i konserwacji zgodnie z przepisami,
- zabytków ruchomych lub kolekcji wpisanych do rejestru – na tych samych zasadach.

3. Zwolnienie z podatku od nieruchomości

Na mocy art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70, z późn. zm.) budynki i grunty wpisane indywidualnie do rejestru zabytków mogą być zwolnione z podatku od nieruchomości, o ile są utrzymywane i konserwowane zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków. Zwolnienie nie dotyczy części nieruchomości zajętych na działalność gospodarczą.

12. MISJA PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA GMINY ŻNIN

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Żnin jest dokumentem długofalowym, zapisy w nim zawarte powinny być brane pod uwagę we wszelkich działaniach związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego na terenie gminy. Konsekwentna realizacja założeń Programu przyczyni się do poprawy jakości środowiska kulturowego, wzrostu nakładów finansowych na inwestycje związane z obiektami zabytkowymi (zarówno w przypadku osób prywatnych, administracji publicznej, jak i organizacji pozarządowych), szerszej promocji gminy i przyciągnięcia turystów, a także do wzrostu świadomości regionalnej mieszkańców i poprawy ich sytuacji materialnej.

W sporządzanych co cztery lata aktualizacjach Programu powinny znajdować się odniesienia do uaktualnionych zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego, zawartych w innych dokumentach strategicznych gminy, zwrócić też należy uwagę na wyszczególnienie obowiązujących w danym momencie aktów prawnych.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami kładzie szczególny nacisk na wykorzystanie istniejących źródeł finansowania inwestycji związanych z opieką nad zabytkami, intensywne działania w obszarach najbardziej atrakcyjnych historycznie, promocję dziedzictwa kulturowego oraz wypracowanie odpowiednich schematów współpracy administracji samorządowej z właścicielami obiektów zabytkowych.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami stanowić będzie pomocne narzędzie w ukierunkowaniu polityki gminnej w zakresie rozwoju turystyki, promocji i ochrony dziedzictwa kulturowego, prowadzonej w sposób uporządkowany i długoterminowy. Wszystkie te elementy przyczynią się do postrzegania gminy, jako przyjaznej turystom

i inwestorom, dumnej ze swoich walorów zabytkowych oraz dbającej o własne dziedzictwo kulturowe i historyczne.

WYKAZ ZABYTKÓW UJĘTYCH W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW GMINY ŻNIN

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
1	BEKANÓWKA	dwór	początek XX w.	Bekanówka 1	134/1	
2	BIAŁOŻEWIN	dwór ob. dom	XIX/XX w.	Białożewin 41	142	
3	BIAŁOŻEWIN	szkoła, ob. dom	XIX/XX w.	Białożewin 30	127/1	
4	BIAŁOŻEWIN	dom	początek XX w.	Białożewin 61	169/1	
5	BIAŁOŻEWIN	dom	koniec XIX w.	Białożewin 64	235	
6	BIAŁOŻEWIN	budynek inwentarski przy domu nr 64	koniec XIX w.	Białożewin 64	235	
7	BIAŁOŻEWIN	dom	poł. XIX w.	Białożewin 65	237	
8	BIAŁOŻEWIN	dom	koniec XIX w.	Białożewin 90	38/1, 39	
9	BIAŁOŻEWIN	dom	XIX/XX w.	Białożewin 93	14	
10	BIAŁOŻEWIN	dom	1933 r.	Białożewin 94	11	
11	BIAŁOŻEWIN-BALCZEWO	leśniczówka	początek XX w.	Białożewin - Balczewo 1a	3094/3	
12	BIAŁOŻEWIN-BALCZEWO	stodoła w zespole leśniczówki	początek XX w.	Białożewin - Balczewo 1a	3094/3	
13	BOŻEJEWICZKI	kapliczka	koniec XIX w.	Bożejewiczki	22	
14	BOŻEJEWICZKI	dwór	początek XX w.	ul. Dębowa 10	261	
15	BOŻEJEWICZKI	dom	b.d.	ul. Rolna 10	64/4	
16	BOŻEJEWICZKI	dom	b.d.	ul. Rolna 18	62/4	
17	BOŻEJEWICE	dom	koniec XIX w.	Bożejewice 19	94/4	
18	BOŻEJEWICE	stodoła	koniec XIX w.	Bożejewice 29	90	
19	BOŻEJEWICE	szkoła	początek XX w.	Bożejewice 23	93/1	
20	BOŻEJEWICE	cmentarz ewangelicki	XIX/XX w. (nieczynny od ok. 1919 r.)	Bożejewice przy drodze do Biskupina	181	
21	BRZYSKORZYSTEW	szkoła	koniec XIX w. (?) przeb. 1908 r. na szkołę	Brzyskorzystew 61a	207/2	
22	BRZYSKORZYSTEW	dom	1904 r.	Brzyskorzystew 18	316;317	
23	BRZYSKORZYSTEW	budynek inwentarski i w zagrodzie nr 18	początek XX w.	Brzyskorzystew 18	317	
24	BRZYSKORZYSTEW	budynek inwentarski ii w zagrodzie nr 18	początek XX w.	Brzyskorzystew 18	316	
25	BRZYSKORZYSTEW	dom	1905 r.	Brzyskorzystew 21	293	
26	BRZYSKORZYSTEW	szkoła tzw. "stara szkoła ob. budynek mieszkalny	początek XX w.	Brzyskorzystew 23	288	
27	BRZYSKORZYSTEW	budynek gospodarczy w zespole szkoły	początek XX w.	Brzyskorzystew 23	288	
28	BRZYSKORZYSTEW	plebania	koniec XIX w.	Brzyskorzystew 26	282	
29	BRZYSKORZYSTEW	budynek gospodarczy plebanii	koniec XIX w.	Brzyskorzystew 26	282	
30	BRZYSKORZYSTEW	dom	początek XX w.	Brzyskorzystew 47	42	
31	BRZYSKORZYSTEW	dom	1905 r.	Brzyskorzystew 62	215	
32	BRZYSKORZYSTEW	dom	XIX/XX w.	Brzyskorzystew 65	227	
33	BRZYSKORZYSTEW	zajazd ob. budynek mieszkalny/sklep	koniec XIX w.	Brzyskorzystew 68	206	
34	BRZYSKORZYSTEW	dom	XIX/XX w.	Brzyskorzystew 74	199/1	
35	BRZYSKORZYSTEW-PAWŁOWO	dom	początek XX w.	Brzyskorzystew 43	7/3	
36	BRZYSKORZYSTEW-PAWŁOWO	dom	początek XX w.	Brzyskorzystew 44	118	
37	BRZYSKORZYSTEW-PAWŁOWO	budynek inwentarski przy domu nr 44	początek XX w.	Brzyskorzystew 44	118	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
38	BRZYSKORZYSTEW-PAWŁOWO	kaplica grobowa rodziny Frezerów w zespole kościoła pw. Św. Katarzyny	koniec XIX w.	Brzyskorzystew 26	277/1	
39	BRZYSKORZYSTEW	kostnica w zespole kościoła pw. Św. Katarzyny	koniec XIX w.	Brzyskorzystew 26	282	
40	BRZYSKORZYSTEW	cmentarz rzym.-kat.	XVIII/XIX w.	Brzyskorzystew 26	282	
41	BRZYSKORZYSTEW	cmentarz rzym.-kat.	lata 20. XX w.	Brzyskorzystew 26	282	
42	BRZYSKORZYSTEWKO	zespół dworski-oficyna	koniec XIX w.	Brzyskorzystewko 1	185	
43	BRZYSKORZYSTEWKO	zespół dworski-oficyna	koniec XIX w.	Brzyskorzystewko	2/7	
44	BRZYSKORZYSTEWKO	zespół dworski- stajnia ob. magazyn	koniec XIX w.	Brzyskorzystewko	2/9	
45	BRZYSKORZYSTEWKO	zespół dworski- obora	początek XIX w.	Brzyskorzystewko	2/9	
46	BRZYSKORZYSTEWKO	zespół dworski- obora	koniec XIX w.	Brzyskorzystewko	2/9	
47	BRZYSKORZYSTEWKO	zespół dworski-stodoła	koniec XIX w.	Brzyskorzystewko	2/9	
48	BRZYSKORZYSTEWKO	zespół dworski-spichlerz	koniec XIX w.	Brzyskorzystewko	2/9	
49	CEREKWICA	brama cmentarza	koniec XIX w.	Cerekwica	104	
50	CEREKWICA	figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem	koniec XIX w.	Cerekwica	95/1	
51	CEREKWICA	figura Najświętszego Serca Pana Jezusa	początek XX w.	Cerekwica	4/10	
52	CEREKWICA	figura św. Wawrzyńca	2 poł. XIX w.	Cerekwica	33/1	
53	CEREKWICA	plebania	1840 r.	Cerekwica	33/1	
54	CEREKWICA	szkoła	1910 r.	Cerekwica	106	
55	CEREKWICA	zespół folwarczny	2 poł. XIX w. początek XX w.	Cerekwica	4/10	
56	CEREKWICA	cmentarz rzym.-kat.	1 poł. XIX w.	Cerekwica przy drodze do Czewujewa	104	
57	CEREKWICA	cmentarz rzym.-kat.	b.d.	Cerekwica przy kościele	33/1	
58	CHOMIĄŻA KSIĘŻA	dom	początek XX w, remont 1947 r., 2008 r.	Chomiąża 5	68	
59	DOBRYLEWO	kapliczka w zespole dworskim	początek XX w.	Dobrylewo	71/12	
60	DOBRYLEWO	budynek inwentarski w zespole dworskim	początek XX w.	Dobrylewo 8	71/12	
61	DOBRYLEWO	obora w zespole dworskim	początek XX w.	Dobrylewo 8	71/12	
62	DOBRYLEWO	park w zespole dworskim	b.d.	Dobrylewo	9/79, 9/82	
63	DOCHANOWO	szkoła	początek XX w.	Dochanowo 18	85/1	
64	DOCHANOWO	budynek gospodarczy przy szkole	początek XX w.	Dochanowo 18	85/1	
65	DOCHANOWO	dom	początek XX w.	Dochanowo 9	50/2	
66	DOCHANOWO	budynek gospodarczy przy domu nr 9	początek XX w.	Dochanowo 9	50/2	
67	DOCHANOWO	dom	1905 r./ przeb.	Dochanowo 10	48	
68	DOCHANOWO	budynek gospodarczy przy domu nr 10.	początek XX w.	Dochanowo 10	48	
69	DOCHANOWO	dom	1924 r.	Dochanowo 30	36	
70	DOCHANOWO	budynek gospodarczy przy domu nr 30	1914 r.	Dochanowo 30	36	
71	DOCHANOWO	dom	początek XX w.	Dochanowo 6	44	
72	DOCHANOWO	dom	kocz. XIX w.	Dochanowo 13	31/5/6/7	
73	DOCHANOWO	dom	1913 r.	Dochanowo 41	6	
74	DOCHANOWO	dom	koniec XIX w.	Dochanowo 1	40	
75	DOCHANOWO	dom	początek XX w.	Dochanowo 13	59	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
76	GORZYCE	kościół pw. Wszystkich Świętych i Św. Rocha	1834 r./1873 r./1937 r.	Gorzyce	25	nr w rejestrze A/1761 data wpisu 30.05.2019 r.
77	GORZYCE	plebania	1815 r./początek XX w.	Gorzyce 50	25	
78	GORZYCE	sala katechetyczna w zespole kościoła	1913 r.	Gorzyce	25	
79	GORZYCE	obiekty cmentarza grzebalnego grobowiec rodziny Kruszków	koniec XIX w.	Gorzyce	133	
80	GORZYCE	obiekty cmentarza grzebalnego grobowiec rodziny Kruszków i Domagałów	początek XX w.	Gorzyce	133	
81	GORZYCE	szkoła ob. biblioteka	początek XX w.	Gorzyce 61	139	
82	GORZYCE	zespół dworski- dom	koniec XIX w.	Gorzyce 35	13/18	
83	GORZYCE	zespół dworski- park	koniec XIX w.	Gorzyce	13/20, 13/21	
84	GORZYCE	zespół dworski- stodoła	koniec XIX w.	Gorzyce 35	13/20	
85	GORZYCE	zespół dworski- czworak ob. dom	koniec XIX w.	Gorzyce 38	103/1	
86	GORZYCE	dom	początek XX w.	Gorzyce 7	190	
87	GORZYCE	dom	początek XX w.	Gorzyce 12	106/1	
88	GORZYCE	budynek inwentarski przy domu nr 12	1914 r.	Gorzyce 12	106/1	
89	GORZYCE	dom	początek XX w.	Gorzyce 17	106/1	
90	GORZYCE	budynek inwentarski przy domu nr 17	1903 r.	Gorzyce 12	106/1	
91	GORZYCE	dom	początek XX w.	Gorzyce 28	82	
92	GORZYCE	budynek inwentarski przy domu nr 17	początek XX w.	Gorzyce 28	82	
93	GORZYCE	dom	początek XX w.	Gorzyce 9	106/1	
94	GORZYCE	dom	początek XX w./przeb. 1948 r.	Gorzyce 22	175	
95	GORZYCE	dom	początek XX w.	Gorzyce 46	111	
96	GORZYCE	dom	1893 r.	Gorzyce 47	109	
97	GORZYCE	dom	początek XX w.	Gorzyce 57	137	
98	GORZYCE	dom	początek XX w.	Gorzyce 58	116	
99	GORZYCE	dom	początek XX w.	Gorzyce 59	138/3	
100	GORZYCE	stodoła domu nr 27	b.d.	Gorzyce 27	80	
101	GORZYCE	cmentarz rzym.-kat.(parafialny)	2 poł. XIX w.	Gorzyce	133	
102	GORZYCE	cmentarz rzym.-kat.(przy kościele)	1 poł. XIX w.	Gorzyce	25	
103	GORZYCE	cmentarz rzym.-kat. (średniowieczny)	XII/XIII w.	Gorzyce	25	
104	JADOWNIKI RYCERSKIE	dom	początek XX w.	Jadowniki Rycerskie 5	7/6	
105	JADOWNIKI RYCERSKIE	szkoła	1910 r.	Jadowniki Rycerskie 18a	1, 22	
106	JADOWNIKI RYCERSKIE	dom	1910 r.	Jadowniki Rycerskie 18a	1	
107	JADOWNIKI RYCERSKIE	dom	początek XX w.	Jadowniki Rycerskie 40	10/7	
108	JADOWNIKI RYCERSKIE	dom z kuźnią	początek XX w.	Jadowniki Rycerskie 42	5/8	
109	JADOWNIKI RYCERSKIE	poczta ob. budynek mieszkalny	początek XX w.	Jadowniki Rycerskie 49	12	
110	JADOWNIKI RYCERSKIE	dworzec ob. budynek mieszkalny	koniec XIX w.	Jadowniki Rycerskie 50	11/1	
111	JADOWNIKI RYCERSKIE	magazyn w zespole dworca kolejowego	początek XX w.	Jadowniki Rycerskie 50	11/1	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
112	JADOWNIKI RYCERSKIE	dom pracowników kolei	koniec XIX w.	Jadowniki Rycerskie 51	11/1	
113	JADOWNIKI RYCERSKIE	budynek gospodarczy przy domu nr 51	początek XX w.	Jadowniki Rycerskie 51	11/1	
114	JADOWNIKI RYCERSKIE	remiza	początek XX w.	Jadowniki Rycerskie	26	
115	JANUSZKOWO	budynek gospodarczy przy domu nr 1	początek XX w.	Januszkowo 1	78	
116	JANUSZKOWO	dom	1935 r.	Januszkowo 13	99	
117	JANUSZKOWO	budynek gospodarczy przy domu nr 13	początek XX w.	Januszkowo 13	99	
118	JANUSZKOWO	dom	1923 r.	Januszkowo 19	102	
119	JANUSZKOWO	stodoła przy domu nr 19	1863 r.	Januszkowo 19	112	
120	JANUSZKOWO	szkoła	początek XX w.	Januszkowo 20	103	
121	JANUSZKOWO	dom	początek XX w.	Januszkowo 28	107, 147/2	
122	JANUSZKOWO	budynek gospodarczy przy domu nr 29	początek XX w.	Januszkowo 29	106	
123	JANUSZKOWO	dom	1921 r.	Januszkowo 53	114/3	
124	JANUSZKOWO	budynek gospodarczy przy domu nr 53	1899 r.	Januszkowo 53	114/3	
125	JAROSZEWO	dworzec ob. budynek mieszkalny	początek XX w.	Jaroszewo 79	130	
126	JAROSZEWO	dom w zespole dworca kolejowego	początek XX w.	Jaroszewo 78	130	
127	JAROSZEWO	magazyn w zespole dworca kolejowego	początek XX w.	Jaroszewo przy 78	130	
128	JAROSZEWO	dom	XIX/XX w.	Jaroszewo 1	277	
129	JAROSZEWO	dom	początek XX w.	Jaroszewo 2	302	
130	JAROSZEWO	budynek gospodarczy przy domu nr 3	1900 r.	Jaroszewo 3	303	
131	JAROSZEWO	dom	początek XX w.	Jaroszewo 8 (d. nr 7)	307	
132	JAROSZEWO	dom	początek XX w.	Jaroszewo 9	308/1	
133	JAROSZEWO	dom	początek XX w.	Jaroszewo 10	309	
134	JAROSZEWO	budynek gospodarczy przy domu nr 10	początek XX w.	Jaroszewo 10	309	
135	JAROSZEWO	budynek inwentarski przy domu nr 10	1931 r.	Jaroszewo 10	309	
136	JAROSZEWO	dom	początek XX w.	Jaroszewo 14 (d. 11)	310	
137	JAROSZEWO	budynek inwentarski przy domu nr 14	początek XX w.	Jaroszewo 14 (d. 11)	310	
138	JAROSZEWO	dom	początek XX w.	Jaroszewo 20	316/2	
139	JAROSZEWO	dom	b.d.	Jaroszewo 21	317	
140	JAROSZEWO	budynek inwentarski przy domu nr 21	początek XX w.	Jaroszewo 21	317	
141	JAROSZEWO	dom	1911 r.	Jaroszewo 24 (d. nr 23)	319	
142	JAROSZEWO	budynek inwentarski przy domu nr 24	1911 r.	Jaroszewo 24 (d. nr 23)	319	
143	JAROSZEWO	dom z kuźnią	początek XX w.	Jaroszewo 67	173	
144	JAROSZEWO	dom	początek XX w.	Jaroszewo 69	169/1	
145	JAROSZEWO	dom	początek XX w.	Jaroszewo 73	158	
146	JAROSZEWO	szkoła ob. budynek mieszkalny	początek XX w.	Jaroszewo 75	207/2	
147	JAROSZEWO	budynek gospodarczy przy szkole	początek XX w.	Jaroszewo 75	207/2	
148	JÓZEFOWO	zespół folwarczny-rządcówka	początek XX w.	Jaroszewo 32, 33	331	
149	JÓZEFOWO	zespół folwarczny-stodoła	1874 r.	Jaroszewo	93/8	
150	KACZKOWO	dom	początek XX w.	Kaczkowo 10	133	
151	KACZKOWO	dom	początek XX w.	Kaczkowo 15	126	
152	KACZKOWO	budynek gospodarczy przy domu nr 15	początek XX w.	Kaczkowo 15	126	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
153	KACZKOWO	szkoła	początek XX w.	Kaczkowo 13	66/1, 66/2	
154	KACZKÓWKO	kapliczka	koniec XIX w.	Kaczkówko	33	
155	KACZKÓWKO	dwór	1889 r.	Kaczkówko 7	9/24	
156	KACZKÓWKO	zespół folwarczny	koniec XIX w.	Kaczkówko	9/24, 53-64	
157	KACZKÓWKO	dom	b.d.	Kaczkówko 4	61	
158	KACZKÓWKO	dom	koniec XIX w.	Kaczkówko 8	56	
159	KIERZKOWO	kościół pw. narodzenia NMP i Wszystkich Świętych	1932-1934 r.	Kierzkowo	90	
160	KIERZKOWO	kapliczka	XIX w.	Kierzkowo	61	
161	KIERZKOWO	dom	początek XX w.	Kierzkowo 13	100/1	
162	KIERZKOWO	dom	początek XX w.	Kierzkowo 14	103	
163	KIERZKOWO	dom	początek XX w.	Kierzkowo 18	82	
164	KIERZKOWO	dom	początek XX w.	Kierzkowo 24	72	
165	KIERZKOWO	cmentarz ewangelicki	1 poł. XIX w.	Kierzkowo	168	
166	KIERZKOWO	cmentarz rzym.-kat.	początek XX w.	Kierzkowo	168, 169, 170	
167	MURCZYN	szkoła ob. dom mieszkalny	XIX/XX w.	Murczyn 48	142/2	
168	MURCZYN	budynek gospodarczy w zagrodzie nr 45	początek XX w.	Murczyn 45	147/1	
169	MURCZYN	cmentarz cholerycznу	ok. XIX w.	Murczyn	27	
170	MURCZYNEK	dwór	1901 r.	Murczynek 4, 5	41, 42	
171	MURCZYNEK	budynek gospodarczy w zespole dworskim	początek XX w.	Murczynek 4, 5	42	
172	MURCZYNEK	dom	1909 r.	Murczynek 1	44/2	
173	MURCZYNEK	dom	1912 r.	Murczynek 14	61	
174	MURCZYNEK	dom	początek XX w.	Murczynek 14	61	
175	MURCZYNEK	dom	początek XX w.	Murczynek 21	50/1	
176	NADBOROWO	dwór	koniec XIX w.	Nadborowo 6	87	
177	NADBOROWO	obora w zespole folwarcznym	początek XX w.	Nadborowo 6	87	
178	NADBOROWO	stodoła w zespole folwarcznym	koniec XIX w.	Nadborowo 6	87	
179	NADBOROWO	spichlerz w zespole folwarcznym	koniec XIX w.	Nadborowo 6	87	
180	NADBOROWO	magazyn w zespole folwarcznym	koniec XIX w.	Nadborowo 6	87	
181	NADBOROWO	parownik w zespole folwarcznym	1922 r.	Nadborowo 6	87	
182	NADBOROWO	dom	początek XX w.	Nadborowo 17	36/1	
183	NADBOROWO	budynek inwentarski przy domu nr 17	początek XX w.	Nadborowo 17	36/1	
184	NADBOROWO	dom	początek XX w.	Nadborowo 20	60/2	
185	OBRONA LEŚNA	zespół folwarczny-rządcówka	b.d.	Obrona Leśna 26	45/14	
186	OBRONA LEŚNA	zespół folwarczny-obora	początek XX w.	Obrona Leśna 25	45/13	
187	OBRONA LEŚNA	stacja pomp ob. stacja transformatorowa w zespole folwarcznym	początek XX w.	Obrona Leśna	45/17	
188	PARYŻ	dwór	4 ćw. XIX w.	Paryż 14	3/1	
189	PARYŻ	dom	początek XX w.	Paryż 9	44/2	
190	PARYŻ	dom	początek XX w.	Paryż 10	30	
191	PARYŻ	dom	początek XX w.	Paryż 18	45/1	
192	PAWŁOWO	dom	1904 r.	Pawłowo 18	316, 317	
193	PAWŁOWO	budynek inwentarski przy domu nr 18	początek XX w.	Pawłowo 18	317	
194	PODGÓRZYN	szkoła ob. budynek mieszkalny/świetli-ca	początek XX w.	Podgórzyn 5	177	
195	PODGÓRZYN	budynek gospodarczy w zespole szkoły	początek XX w.	Podgórzyn 5	177	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
196	PODGÓRZYN	budynek inwentarski przy domu nr 7	początek XX w.	Podgórzyn 7	180	
197	PODGÓRZYN	dom	początek XX w.	Podgórzyn 22	169	
198	PODGÓRZYN	budynek inwentarski przy domu nr 22	początek XX w.	Podgórzyn 22	169	
199	PODGÓRZYN	dom	koniec XIX w.	Podgórzyn 23	227	
200	PODGÓRZYN	budynek inwentarski przy domu nr 27	początek XX w.	Podgórzyn 27	167	
201	PODGÓRZYN	dom	1907 r.	Podgórzyn 46	332	
202	PODGÓRZYN	budynek inwentarski i przy domu nr 46	1910 r.	Podgórzyn 46	332	
203	PODGÓRZYN	budynek inwentarski ii przy domu nr 46	1910 r.	Podgórzyn 46	332	
204	PODOBOWICE	zespół dworca-dworzec	koniec XIX w.	Podobowice 21	79/5	
205	PODOBOWICE	zespół dworca-dom pracowników kolei	koniec XIX w.	Podobowice 20	79/3	
206	PODOBOWICE	zespół dworca-dom pracowników kolei	koniec XIX w.	Podobowice 22	79/4	
207	REDCZYCE	budynek gospodarczy przy domu nr 8	początek XX w.	Redczyce 8	132/2, 35	
208	REDCZYCE	szkoła ob. budynek mieszkalny	1880 r.	Redczyce 10	41, 126/5	
209	REDCZYCE	dom	1930 r.	Redczyce 11	45/4	
210	RYDLEWO	owczarnia w zespole dworskim	początek XX w.	Rydlewo 1	25/4	
211	RYDLEWO	stodoła w zespole dworskim	początek XX w.	Rydlewo 1	25/4	
212	RYDLEWO	stacja kolejki wąskotorowej	początek XX w.	Rydlewo	45	
213	RYDLEWO	budynek gospodarczy w zespole stacji kolejki wąskotorowej	początek XX w.	Rydlewo	45	
214	SARBINOWO	figura NSP Jezusa	początek XX w.	Sarbinowo	193	
215	SARBINOWO	kapliczka	2 poł. XIX w.	Sarbinowo	233	
216	SARBINOWO	dom	2 poł. XIX w.	Sarbinowo 5	149	
217	SARBINOWO	dom	początek XX w.	Sarbinowo 4	128	
218	SARBINOWO	dom	koniec XIX w.	Sarbinowo 8	117	
219	SARBINOWO	dom	b.d.	Sarbinowo 10	155	
220	SARBINOWO	dom	1903 r.	Sarbinowo 34	192	
221	SARBINOWO	dom	początek XX w.	Sarbinowo 35	194	
222	SARBINOWO	szkoła	początek XX w.	Sarbinowo 29	171/1, 171/2	
223	SARBINOWO	budynek gospodarczy przy szkole	b.d.	Sarbinowo 29	171/2	
224	SIELEC	kaplica Matki Boskiej Różańcowej	1920 r.	Sielec	11/3	
225	SIELEC	zespół dworski-rządcówka	koniec XIX w.	Sielec 3	93	
226	SIELEC	zespół dworski-stajnia	koniec XIX w.	Sielec	28/5	
227	SIELEC	zespół dworski-obora	1926 r.	Sielec	28/5	
228	SIELEC	zespół dworski-chlewnia	1926 r.	Sielec	28/5	
229	SIELEC	zespół dworski-stodoła	koniec XIX w.	Sielec	28/5	
230	SŁĘBOWO	pałac	początek XX w.	Słębowo 1	160/1	
231	SŁĘBOWO	kostnica	XIX/XX w.	Słębowo	127/2	
232	SŁĘBOWO	brama słupowa	b.d.	Słębowo	160/1	
233	SŁĘBOWO	park	poł. XX w.	Słębowo	160/1	
234	SKARBIENICE	dom	początek XX w.	Skarbienice 1	12/1	
235	SKARBIENICE	dom komorniczego	początek XX w.	Skarbienice 2	12/1	
236	SKARBIENICE	dom	początek XX w.	Skarbienice 4	36	
237	SKARBIENICE	obora przy domu nr 4	początek XX w.	Skarbienice 4	36	
238	SKARBIENICE	dom	1912 r.	Skarbienice 6	38	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
239	SKARBIENICE	obora przy domu nr 6	początek XX w.	Skarbienice 6	38	
240	SKARBIENICE	stodoła przy domu nr 6	początek XX w.	Skarbienice 6	38	
241	SOBIEJUCHY	kaplica pw. św. Izydora	1916 r.	Sobiejuchy	9/1	
242	SOBIEJUCHY	oficyna tzw. pałac myśliwski w zespole dworskim	koniec XIX w.	Sobiejuchy 1	9/3	
243	SOBIEJUCHY	rządcówka w zespole dworskim ob. budynek mieszkalny	początek XX w.	Sobiejuchy 3	9/3	
244	SOBIEJUCHY	spichlerz w zespole dworskim	początek XX w., przebud. l. 50 XX w.	Sobiejuchy	9/3	
245	SOBIEJUCHY	spichlerz z paszarnią w zespole dworskim	początek XX w., przebud. l. 50 XX w.	Sobiejuchy	9/3	
246	SOBIEJUCHY	czworak ob. dom nr 7 w zespole dworskim	początek XX w., przebud.	Sobiejuchy 7	7/3	
247	SOBIEJUCHY	czworak ob. dom nr 9 w zespole dworskim	początek XX w., przebud.	Sobiejuchy 9	7/4	
248	SOBIEJUCHY	czworak ob. dom nr 10 w zespole dworskim	początek XX w.	Sobiejuchy 10	9/12, 9/13	
249	SOBIEJUCHY	czworak ob. dom nr 12 w zespole dworskim	początek XX w., przebud.	Sobiejuchy 12	9/14, 9/15	
250	SOBIEJUCHY	szkoła ob. budynek mieszkalny	1917 r.	Sobiejuchy 18	14/1	
251	SOBIEJUCHY-OBRONA LEŚNA	czworak ob. dom w zespole folwarcznym	początek XX w.	Obrona Leśna 24	45/12	
252	SOBIEJUCHY- OBRONA LEŚNA	czworak ob. dom w zespole folwarcznym	początek XX w.	Obrona Leśna 25	45/13	
253	SOBIEJUCHY-OBRONA LEŚNA	budynek inwentarski w zespole folwarcznym	początek XX w.	Obrona Leśna 25	45/13	
254	SULINOWO	szkoła	b.d.	Sulinowo 32	81/1	
255	SULINOWO	dom	1897 r.	Sulinowo 13	58	
256	SULINOWO	budynek gospodarczy przy domu nr 13	1903 r.	Sulinowo 13	58	
257	SULINOWO	dom	1905 r.	Sulinowo 15	96	
258	SULINOWO	budynek inwentarski przy domu nr 15	początek XX w.	Sulinowo 15	96	
259	SULINOWO	kuźnia przy domu nr 20	koniec XIX w.	Sulinowo 20	91	
260	SULINOWO	dom	początek XX w.	Sulinowo 12	58	
261	SULINOWO	dom	koniec XIX w.	Sulinowo 24	45/2	
262	SULINOWO	spichlerz w zagrodzie nr 27	1911 r.	Sulinowo 27	37	
263	USTASZEWO	budynek gospodarczy przy domu nr 15	b.d.	Ustaszewo 15	84	
264	USTASZEWO	figura NMP	1983 r. ?	Ustaszewo przy domu nr 24	42	
265	USTASZEWO	figura NSPJ	1981 r. ?	Ustaszewo	86/2	
266	USTASZEWO	dom	b.d.	Ustaszewo 6	98/2	
267	USTASZEWO	szkoła ob. budynek mieszkalny	koniec XIX w.	Ustaszewo 9	103/4	
268	USTASZEWO	dom	b.d.	Ustaszewo 20	70/1	
269	USTASZEWO	dom	b.d.	Ustaszewo 21	74/1	
270	USTASZEWO	budynek gospodarczy przy domu nr 21	b.d.	Ustaszewo 21	74/1	
271	USTASZEWO	dom	b.d.	Ustaszewo 22	75/1	
272	USTASZEWO	budynek gospodarczy przy domu nr 24	b.d.	Ustaszewo 24	42	
273	USTASZEWO	dom	b.d.	Ustaszewo 30	18/1	
274	USTASZEWO	cmentarz ewangelicki	XIX/XX w.	Ustaszewo	15, 16	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
275	UŚCIKOWO	dom	1913 r.	Uścikowo 8	11/2	
276	UŚCIKOWO	figura	1945 r.	Uścikowo	14/3	
277	UŚCIKOWO	dom	1913 r.	Uścikowo 3	10/2	
278	UŚCIKOWO	dom	początek XX w.	Uścikowo 4	10/3	
279	UŚCIKOWO	dom	początek XX w.	Uścikowo 5	10/4	
280	UŚCIKOWO	dom	początek XX w.	Uścikowo 6	10/5	
281	UŚCIKOWO	dom	początek XX w.	Uścikowo 7	10/6	
282	UŚCIKOWO	folwark	koniec XIX w., 1 poł. XX w.	Uścikowo	8/3	
283	WAWRZYNKI	dom	początek XX w.	Wawrzynki 7	46/2	
284	WAWRZYNKI	dom	początek XX w	Wawrzynki 10	51	
285	WAWRZYNKI	dom z kuźnią	początek XX w	Wawrzynki 15	55/2	
286	WAWRZYNKI	dom	początek XX w	Wawrzynki 30	76/1, 75/4	
287	WENECJA DOLNA	grobowiec rodziny Andryszkiewiczów i Wojciaków na cmentarzu przykościelnym	początek XX w.	Wenecja Dolna	174	
288	WENECJA DOLNA	grobowiec rodziny Gawrychów na cmentarzu przykościelnym	początek XX w.	Wenecja Dolna	174	
289	WENECJA DOLNA	grobowiec rodziny Kałędkiewiczów na cmentarzu przykościelnym	początek XX w.	Wenecja Dolna	174	
290	WENECJA DOLNA	grobowiec rodziny Wieczorków na cmentarzu przykościelnym	początek XX w.	Wenecja Dolna	174	
291	WENECJA DOLNA	młyn	początek XX w.	Wenecja Dolna	197	
292	WENECJA DOLNA	plebania w zespole kościoła pw. Narodzenia NMP	początek XX w.	Wenecja Dolna 6	174	
293	WENECJA DOLNA	budynek gospodarczy przy plebanii	początek XX w.	Wenecja Dolna 6	174	
294	WENECJA DOLNA	dom	początek XX w.	Wenecja Dolna 11	210/3	
295	WENECJA DOLNA	cmentarz ewangelicki	1 poł. XIX w.	Wenecja Dolna	144	
296	WENECJA GÓRNA	dom	XIX/XX w.	Wenecja Górna 22	71/2	
297	WENECJA GÓRNA	budynek gospodarczy domu nr 22	XIX/XX w.	Wenecja Górna 22	71/2	
298	WENECJA GÓRNA	dom z kuźnią	początek XX w.	Wenecja Górna 39	140/1	
299	WENECJA GÓRNA	szkoła ob. budynek mieszkalny	początek XX w.	Wenecja Górna 45	44/5	
300	WENECJA GÓRNA	budynek gospodarczy w zespole szkoły	początek XX w.	Wenecja Górna 45	44/5	
301	WENECJA GÓRNA	dom	początek XX w.	Wenecja Górna 49	41	
302	WENECJA GÓRN	remiza strażacka	początek XX w.	Wenecja Górna	7	
303	WILCZKOWO	kapliczka przydrożna	1948 r.	Wilczkowo	39	
304	WILCZKOWO	dwór	2 poł. XIX w., l. 30. XX w.	Wilczkowo 5	45/5	
305	WILCZKOWO	fragment murowanego ogrodzenia w zespole dworskim	koniec XIX w.	Wilczkowo	45/5	
306	WILCZKOWO	obora w zespole dworskim	początek XX w.	Wilczkowo	45/5	
307	WILCZKOWO	dom	początek XX w.	Wilczkowo 6	42	
308	WILCZKOWO	szkoła ob. budynek mieszkalny	początek XX w.	Wilczkowo 9	35	
309	WILCZKOWO	budynek gospodarczy w zespole szkoły	początek XX w.	Wilczkowo 9	35	
310	WILCZKOWO	dom	4 ćw. XIX w.	Wilczkowo 16	16	
311	WILCZKOWO	budynek gospodarczy w zagrodzie nr 16	koniec XIX w.	Wilczkowo 16	16	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
312	WILCZKOWO	cmentarz ewangelicki	b.d.	Wilczkowo	12	
313	WÓJCIN	dwór (ruina)	koniec XIX w.	Wójcin	91/6	
314	WÓJCIN	chlew w zespole dworskim	początek XX w., przebud.	Wójcin	91/6, 91/4	
315	WÓJCIN	szkoła	początek XX w.	Wójcin 28	161/1	
316	WÓJCIN	budynek gospodarczy w zespole szkoły	początek XX w.	Wójcin 28	161/1	
317	ŻNIN	grobowiec rodziny Żużelskich na cmentarzu rzym.-kat.	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1149/2	
318	ŻNIN	grobowiec rodziny Wysockich na cmentarzu rzym.-kat.	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1149/2	
319	ŻNIN	grobowiec rodziny Smorowskich na cmentarzu rzym.-kat.	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1049/2	
320	ŻNIN	grobowiec rodziny Rychlewskich na cmentarzu rzym.-kat.	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1149/2	
321	ŻNIN	grobowiec rodziny Piwkowskich na cmentarzu rzym.-kat.	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1149/2	
322	ŻNIN	grobowiec rodziny Kneichidów na cmentarzu rzym.-kat.	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1149/2	
323	ŻNIN	grobowiec rodziny Jączyńskich i Siuchnińskich na cmentarzu rzym.-kat	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1149/2	
324	ŻNIN	grobowiec rodziny Grajkowskich na cmentarzu rzym.-kat.	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1149/2	
325	ŻNIN	grobowiec rodziny Frankowskich i Tschierse na cmentarzu rzym.-kat.	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1149/2	
326	ŻNIN	grobowiec rodziny Błażejczak na cmentarzu rzym.-kat.	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1149/2	
327	ŻNIN	spichlerz	koniec XIX w.	ul. Gnieźnieńska	1158/3	
328	ŻNIN	kamienica	1887 r.	ul. Gnieźnieńska 10	1296	
329	ŻNIN	kamienica	1895 r.	ul. Gnieźnieńska 16	1153/2	
330	ŻNIN	dom z oficyną	1901 r.	ul. Gnieźnieńska 18	1154/3	
331	ŻNIN	magazyn ob. budynek mieszkalny w zespole domu nr 18	początek XX w.	ul. Gnieźnieńska 18	1154/3	
332	ŻNIN	dom	Ok. 1900 r.	ul. Górska 1	1704	
333	ŻNIN	kuźnia w zespole domu nr 1	ok. 1900 r.	ul. Górska 1	1704	
334	ŻNIN	dom	koniec XIX w.	ul. Kościuszki 2	517/4	
335	ŻNIN	dom	1887 r.	ul. Kościuszki 5	703	
336	ŻNIN	dom	koniec XIX w.	ul. Kościuszki 6	517/4	
337	ŻNIN	dom	1910 r.	ul. Kościuszki 8	509	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
338	ŻNIN	dom	koniec XIX w.	ul. Kościuszki 9	700/701	
339	ŻNIN	dom	koniec XIX w.	ul. Kościuszki 10	508	
340	ŻNIN	dom	1901 r.	ul. Kościuszki 11	811/1	
341	ŻNIN	dom	1915 r.	ul. Kościuszki 12	507	
342	ŻNIN	dom	1915 r.	ul. Kościuszki 14	506	
343	ŻNIN	dom	lata 20. XX w.	ul. Kościuszki 19	666	
344	ŻNIN	dom	lata 20. XX w.	ul. Kościuszki 21	632/1	
345	ŻNIN	dom	koniec XX w.	ul. Kościuszki 26	465	
346	ŻNIN	dom	1911 r.	ul. Mickiewicza 1	522/2	
347	ŻNIN	dom	koniec XX w.	ul. Mickiewicza 2	464	
348	ŻNIN	dom	1903 r.	ul. Mickiewicza 3	429/1	
349	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Mickiewicza 3a	431/2	
350	ŻNIN	dom	ok. 1900 r.	ul. Mickiewicza 4	462/1	
351	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Mickiewicza 8	458	
352	ŻNIN	budynek gospodarczy	ok. 1900 r.	ul. Mickiewicza 8	457/4	
353	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Mickiewicza 9	428/24	
354	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Mickiewicza 21	417/4	
355	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Mickiewicza 23	416	
356	ŻNIN	budynek mieszkalny	lata 30. XX w.	ul. Mickiewicza 24	440	
357	ŻNIN	dom w zespole browaru	początek XX w.	ul. Mickiewicza 27	414/4	
358	ŻNIN	budynek produkcyjny w zespole browaru	koniec XX w.	ul. Mickiewicza 27	414/3	
359	ŻNIN	budynek produkcyjny w zespole browaru	koniec XX w.	ul. Mickiewicza 27	414/4	
360	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Mickiewicza 30	437	
361	ŻNIN	budynek stacji kolejowej	koniec XIX w.	ul. Mickiewicza 31	129	
362	ŻNIN	szkoła podstawowa	4 ćw. XIX w.	ul. Mickiewicza 32	435/3	
363	ŻNIN	dom pracowników kolei	ok. 1990 r.	ul. Mickiewicza 33	129	
364	ŻNIN	budynek gospodarczy	ok. 1990 r.	ul. Mickiewicza 33	129	
365	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Pocztowa 7	684	
366	ŻNIN	dom	1926 r.	ul. Pocztowa 8	706	
367	ŻNIN	dom	koniec XIX w	ul. Pocztowa 13	799/3	
368	ŻNIN	dom kultury	1906 r.	ul. Pocztowa 15	691	
369	ŻNIN	poczta	początek XX w.	ul. Pocztowa 19	688	
370	ŻNIN	dom	1887 r.	ul. Pocztowa 21	687	
371	ŻNIN	dom	koniec XIX w	ul. Pocztowa 25	811/2	
372	ŻNIN	dom	koniec XIX w	ul. Podmurna 2	670	
373	ŻNIN	dom	koniec XIX w	ul. Podmurna 19	672	
374	ŻNIN	dom	koniec XIX w	ul. Podmurna 27	668	
375	ŻNIN	szkoła	początek XX w	ul. Sienkiewicza 1a	749	
376	ŻNIN	szkoła	1896 r.	ul. Szkolna 4	964/1, 964/2	
377	ŻNIN	dom	1896 r.	ul. Szpitalna 1	827/1	
378	ŻNIN	dom	1909 r.	ul. Szpitalna 3	634	
379	ŻNIN	dom	1898 r.	ul. Szpitalna 3	638/5, 638/4	
380	ŻNIN	dom	1900 r.	ul. Szpitalna 6	578/2	
381	ŻNIN	dom	1911 r.	ul. Szpitalna 7	639	
382	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Szpitalna 8	579	
383	ŻNIN	dom	2 poł. XIX w.	ul. Szpitalna 12	581	
384	ŻNIN	budynek gospodarczy	koniec XIX w.	ul. Szpitalna 12	581	
385	ŻNIN	dom	1914 r.	ul. Szpitalna 14	581	
386	ŻNIN	budynek gospodarczy	początek XX w.	ul. Szpitalna 14	581	
387	ŻNIN	dom	lata 20. XX w.	ul. Szpitalna 17	654	
388	ŻNIN	dom	ok. 1915 r.	ul. Szpitalna 34	590	
389	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Sądowa 4	961	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
390	ŻNIN	dom	ok. 1900 r.	ul. Śniadeckich 1	733	
391	ŻNIN	dom	1913 r.	ul. Śniadeckich 2	905	
392	ŻNIN	dom	koniec XIX w.	ul. Śniadeckich 3	732	
393	ŻNIN	dom	ok. 1890 r.	ul. Śniadeckich 4	904	
394	ŻNIN	dom	1887 r.	ul. Śniadeckich 5	805/1, 805/2	
395	ŻNIN	dom	1890 r.	ul. Śniadeckich 6	903	
396	ŻNIN	dom	1896 r., przeb. początek XX w.	ul. Śniadeckich 7	728	
397	ŻNIN	dom	1887 r.	ul. Śniadeckich 8	901	
398	ŻNIN	dom	1887 r.	ul. Śniadeckich 9	721/11	
399	ŻNIN	dom	1908 r.	ul. Śniadeckich 10	900	
400	ŻNIN	dom	1870 r.	ul. Śniadeckich 11	725	
401	ŻNIN	dom	ok. 1915 r.	ul. Śniadeckich 12	899	
402	ŻNIN	dom	1920 r.	ul. Śniadeckich 13	724/2	
403	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Śniadeckich 14	898	
404	ŻNIN	dom	koniec XIX w.	ul. Śniadeckich 15	722	
405	ŻNIN	dom	1899 r.	ul. Śniadeckich 16	897	
406	ŻNIN	dom	1870 r.	ul. Śniadeckich 19	719	
407	ŻNIN	dom	ok. 1880 r.	ul. Śniadeckich 21	717	
408	ŻNIN	oficyna	ok. 1880 r.	ul. Śniadeckich 21	717	
409	ŻNIN	spichlerz	1885 r.	ul. Śniadeckich 21	717	
410	ŻNIN	dom	ok. 1870 r.	ul. Śniadeckich 23	705	
411	ŻNIN	stajnia	ok. 1861 r.	ul. Śniadeckich 23	824/1, 824/2	
412	ŻNIN	dom	ok. 1880 r.	ul. Śniadeckich 26	520	
413	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Traugutta 7	35/7	
414	ŻNIN	dom	1906 r.	Plac Wolności 1a	746	
415	ŻNIN	dom	koniec XIX w.	Plac Wolności 2	744/1	
416	ŻNIN	dom	1888 r.	Plac Wolności 3	743	
417	ŻNIN	dom	1910 r., przeb. po 1945 r.	Plac Wolności 4	741	
418	ŻNIN	dom	ok. 1880 r.	Plac Wolności 5	739/2	
419	ŻNIN	dom	1880 r.	Plac Wolności 6	738	
420	ŻNIN	dom	ok. 1880 r.	Plac Wolności 8	906	
421	ŻNIN	dom	ok. 1880 r.	Plac Wolności 10	908	
422	ŻNIN	dom	ok. 1880 r., przeb. 1905 r.	Plac Wolności 11	935	
423	ŻNIN	dom	1905 r.	Plac Wolności 21	1099/1	
424	ŻNIN	dom	1910 r.	Plac Wolności 13	941/3	
425	ŻNIN	dom	koniec XVIII, przeb. XIX/XX w.	Plac Wolności 14	941/3	
426	ŻNIN	dom	koniec XIX w.	Plac Wolności 18	951	
427	ŻNIN	dom	1880-1890 r.	Plac Wolności 19	950	
428	ŻNIN	młyn	koniec XIX w.	Plac Wolności 20	949/6	
429	ŻNIN	dom młynarza	koniec XIX w.	Plac Wolności 20	949/1	
430	ŻNIN	dom	1906 r.	Plac Wolności 20a	949/3, 949/2	
431	ŻNIN	hotel	1 poł. XIX w., przebud. 1915 r.	ul. 700-lecia 1	917	
432	ŻNIN	dom	ok. poł. XIX w., przebud. koniec XIX w.	ul. 700-lecia 2	936	
433	ŻNIN	kamienica	koniec XIX w.	ul. 700-lecia 3	918	
434	ŻNIN	kamienica	ok. 1880 r.	ul. 700-lecia 4	937	
435	ŻNIN	kamienica	koniec XIX w.	ul. 700-lecia 5	919	
436	ŻNIN	kamienica	1897 r.	ul. 700-lecia 7	920	
437	ŻNIN	kamienica	1877 r., przebud. początek XX w.	ul. 700-lecia 8	939	

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
438	ŻNIN	kamienica	1889 r., przebud. po 1945 r.	ul. 700-lecia 9	975	
439	ŻNIN	kamienica	1887 r.	ul. 700-lecia 11	976	
440	ŻNIN	kamienica	1882 r., przebud. ok. 1930 r. i po 1945 r.	ul. 700-lecia 13	977	
441	ŻNIN	kamienica	koniec XIX w., przebud.	ul. 700-lecia 15	979	
442	ŻNIN	kamienica	1899 r.	ul. 700-lecia 16	968	
443	ŻNIN	kamienica	1895 r.	ul. 700-lecia 18	969	
444	ŻNIN	dom	koniec XIX w., przebud.	ul. 700-lecia 19	981	
445	ŻNIN	dom	koniec XIX w.	ul. 700-lecia 20	970	
446	ŻNIN	dom zgromadzenia sióstr zakonnych	1922 r.	ul. 700-lecia 22	1093	
447	ŻNIN	dom	koniec XX w., przebud.	ul. 700-lecia 26	1074	
448	ŻNIN	kamienica	XIX/XX w.	ul. 700-lecia 27	1031	
449	ŻNIN	dom	XIX/XX w.	ul. 700-lecia 29	1042/2	
450	ŻNIN	kamienica	XIX/XX w.	ul. 700-lecia 34	1084	
451	ŻNIN	kamienica	1909 r.	ul. 700-lecia 35	1045/2	
452	ŻNIN	dom	1914 r.	ul. 700-lecia 36	1085/1	
453	ŻNIN	elfa kolejowa w zespole cukrowni	1943 r.	ul. Janickiego 1	857/22	nr w rejestrze A/1821 data wpisu 05.10.2023 r.
454	ŻNIN	parowozownia kolejowa w zespole cukrowni	1894 r.	ul. Janickiego 1	857/22	nr w rejestrze A/1821 data wpisu 05.10.2023 r.
455	ŻNIN	budynek administracyjny w zespole cukrowni	1924 r.	ul. Janickiego 1	857/22	nr w rejestrze A/1821 data wpisu 05.10.2023 r.
456	ŻNIN	magazyn techniczny w II zespole cukrowni	1894 r.	ul. Janickiego 1	857/22	nr w rejestrze A/1821
457	ŻNIN	magazyn nasion w zespole cukrowni, melaśnik nr 1 i melaśnik nr 2	1910 r. 1894 r 1949 r.	ul. Janickiego 1	857/13	nr w rejestrze A/1821 data wpisu 05.10.2023 r.
458	ŻNIN	magazyn wysłodków w zespole cukrowni	1910 r.	ul. Janickiego 1	857/13	nr w rejestrze A/1821 data wpisu 05.10.2023 r.
459	ŻNIN	magazyn fabryczny w zespole cukrowni	1894 r.	ul. Janickiego 1	857/22	nr w rejestrze A/1821 data wpisu 05.10.2023 r.
460	ŻNIN	magazyn ogólny tzw. czerwony w zespole cukrowni	początek XX w.	ul. Janickiego 1	857/22	nr w rejestrze A/1821 data wpisu 05.10.2023 r.
461	ŻNIN	kuźnia i świetlica z garażami w zespole cukrowni	1929 r.	ul. Janickiego 1	857/22	nr w rejestrze A/1821 data wpisu 05.10.2023 r.
462	ŻNIN	magazyn cukru I i II w zespole cukrowni, pompownia wody	1894 r.	ul. Janickiego 1	857/22	nr w rejestrze A/1821
463	ŻNIN	magazyn techniczny w I zespole cukrowni	1898 r.	ul. Janickiego 1	857/13	nr w rejestrze A/1821 data wpisu 05.10.2023 r.

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
464	ŻNIN	magazyn ogólny w zespole cukrowni waga normalnotorowa, waga wąskotorowa	1910 r. 1956 r.	ul. Janickiego 1	857/13	nr w rejestrze A/1821 data wpisu 05.10.2023 r.
465	ŻNIN	dom tzw. willa dyrektora w zespole cukrowni	1898 r.	ul. Janickiego 5	857/15	
466	ŻNIN	dom w zespole cukrowni	1898 r.	ul. Janickiego 7	857/16	
467	ŻNIN	dom w zespole cukrowni	1898 r.	ul. Janickiego 9	857/17	
468	ŻNIN	dom w zespole cukrowni	1870 r.	ul. Janickiego 11	857/18	
469	ŻNIN	dom w zespole cukrowni	1898 r.	ul. Janickiego 13	857/19	
470	ŻNIN	cmentarz rzym.- kat.	b.d.	ul. 700- lecia	1146, 1149/1 i 2, 1153/1	
471	ŻNIN	cmentarz żydowski I „nowy"	XIX w. (zlikwidowany w latach 60-tych)	ul. Mickiewicza/Niedziałkowskiego	163/1, 163/4, 163/7-9, 163/10-23, 164/1-3	
472	ŻNIN	cmentarz żydowski II „stary"	XVIII/XIX w. (zlikwidowany w latach 60-tych)	ul. Mickiewicza	15/1	nr w rejestrze A/1820 data wpisu 18.08.2023 r.
473	ŻNIN	cmentarz ewangelicki	b.d.	ul. Gnieźnieńska	435/3	
474	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Aliantów 6	428/31	
475	ŻNIN	budynek gospodarczy	początek XX w.	ul. Aliantów 6	428/31	
476	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Aliantów 6a	428/29	
477	ŻNIN	budynek gospodarczy	początek XX w.	ul. Aliantów 6a	428/30	
478	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Aliantów 6b	428/29	
479	ŻNIN	budynek gospodarczy	początek XX w.	ul. Aliantów 6b	428/29	
480	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Aliantów 32	243	
481	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Aliantów 34	244	
482	ŻNIN	dom	początek XX w.	ul. Aliantów 36	244	
483	ŻNIN	chlew przy domu nr 36	początek XX w.	ul. Aliantów 36	244	
484	ŻNIN	ogrodzenie kościoła parafialnego	3 ćw. XIX w.	ul. Pałucka 1	1726/2	
485	ŻNIN	grobowiec rodziny Adamskich na cmentarzy przy ul. Topolowej	1961 r. ?	ul. Topolowa	1641	
486	ŻNIN	plebania	XIX w., XX w.	ul. Pałucka 1	1726/2	
487	ŻNIN	przedszkole	1957 r.	ul. Janickiego 10	1165/3	
488	ŻNIN	szkoła	1915 r.	ul. Janickiego 33	1741/3	
489	ŻNIN	szkoła	b.d.	ul. Janickiego 39	1747	
490	ŻNIN	szkoła rolnicza	b.d.	ul. Janickiego 26	1495/2	
491	ŻNIN	dom	ok. 1900 r.	ul. Górska 1	1704	
492	ŻNIN	magazyn	b.d.	ul. Nowa	1499/2	
493	ŻNIN	dom	1928 r.	ul. Wiejska 5	1709	
494	ŻNIN	cmentarz rzym.-kat.	XVIII/XIX w.	ul. Topolowa	1641	
495	ŻNIN	cmentarz rzym.-kat.	2 poł. XIX w.	ul. Topolowa	1726/2	
496	BRZYSKORZYSTEW	kościół parafialny pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej	1826-1828 r.	Brzyskorzystew 26	282	nr w rejestrze A/29 data wpisu 22.11.2000 r.
497	BRZYSKORZYSTEWKO	założenie dworsko-parkowe: • dwór	1873 r.	Brzyskorzystewko 1	2/7	nr w rejestrze A/1174 data wpisu 23.04.1991 r.

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
498	BRZYSKORZYSTEWKO	założenie dworsko-parkowe: •park	koniec XIX w.	Brzyskorzystewko	2/7	nr w rejestrze A/1174 data wpisu 23.04.1991 r.
499	CEREKWICA	kościół parafialny pw. św. Mikołaja	XIII/XIV w. 1 poł. XVI w. 3 ćw. XIX w./1850 r.	Cerekwica	33/1	nr w rejestrze A/791 data wpisu 14.03.1933 r.
500	CEREKWICA	pałac	1876 r.	Cerekwica	4/10	nr w rejestrze A/881 data wpisu 18.12.1981 r.
501	JADOWNIKI BIELSKIE	park dworski	2 poł. XIX w.	Jadowniki Bielskie	19/1	nr w rejestrze A/1315 data wpisu 15.06.1985 r.
502	KACZKÓWKO	założenie dworsko-parkowe	2 poł. XIX w.	Kaczkówko	9/8	nr w rejestrze A/1429 data wpisu 15.06.1985 r.
503	SIELEC	zespół dworsko-parkowy: •dwór	1 poł. XIX w.	Sielec 1	28/4	data wpisu 15.06.1985 r. wyjaśnienie decyzji: 15.01.2003 r.
504	SIELEC	zespół dworsko-parkowy: •park	1 poł. XIX w.	Sielec 1	28/4	nr w rejestrze A/60 data wpisu 15.06.1985 r. wyjaśnienie decyzji: 15.01.2003 r.
505	SIELEC	część parku dworskiego tzw. "gaj"	2 poł. XIX w.	Sielec 1	28/4	nr w rejestrze A/59 data wpisu 15.01.2003 r.
506	SOBIEJUCHY	założenie dworsko-parkowe: •dwór	1910-1914 r.	Sobiejuchy 2	9/3	nr w rejestrze A/496 data wpisu 15.01.1983 r.
507	SOBIEJUCHY	założenie dworsko-parkowe: •park	początek XIX w.	Sobiejuchy	9/3	nr w rejestrze A/496 data wpisu 15.01.1983 r.
508	SOBIEJUCHY	założenie dworsko-parkowe: •płn.-zach. część parku	początek XIX w.	Sobiejuchy	9/3	nr w rejestrze A/497 data wpisu 13.04.2005 r.
509	SARBINOWO	stodoła przy domu nr 38	-	Sarbinowo		nr w rejestrze A/1189 data wpisu 27.02.1992 r.
510	UŚCIKOWO	założenie dworsko-parkowe	2 poł. XIX w.	Uścikowo 1	9/3, 9/4, 9/5, 9/7	nr w rejestrze A/1439 data wpisu 15.06.1985 r.
511	WENECJA	kościół parafialny pw. Narodzenia NMP	1869-1872 r.	Wenecja 6	174	nr w rejestrze A/1553 data wpisu 25.02.2010 r.
512	WENECJA	ruiny zamku	2 poł. XIV w. 1422-1436 r.	Wenecja przy drodze do Biskupina	185	nr w rejestrze A/206 data wpisu 12.03.1930 r. 18.03.1948 r.
513	WENECJA	dwór	2 poł. XIX w. 1921 r.	Wenecja 4	205/1	nr w rejestrze A/1432 data wpisu 15.05.1986 r.
514	ŻNIN- MIASTO	kościół parafialny pw. św. Floriana	XIV/XV w. przeb. 1792-1795 r.	ul. Floriana 1	986	nr w rejestrze A/825 data wpisu 14.06.1996 r.
515	ŻNIN- MIASTO	kościół ewangelicki ob. rzym.-kat. parafialny pw. NMP Królowej Polski	1909 r.	ul. Śniadeckich 20	892/1	nr w rejestrze A/58 data wpisu 23.12.2002 r.

Lp.	Miejscowość	Obiekt funkcja pierwotna	Datowanie	Adres	Nr ewid. dz.	Uwagi
516	ŻNIN- MIASTO	wieża ratuszowa na rynku	poł. XV w.	Plac Wolności	933	nr w rejestrze dawnego woj. bydgoskiego A/207 data wpisu 03.04.1930 r.
517	ŻNIN- MIASTO	wodociągowa wieża ciśnień	ok. 1901 r.	ul. Mickiewicza 22a	746	nr w rejestrze A/1521 data wpisu 25.02.2009 r.
518	ŻNIN- MIASTO	Magistrat ob. muzeum	1906 r.	Plac Wolności 1/ ul. Sienkiewicza	746	nr w rejestrze A/848 data wpisu 06.05.1996 r.
519	ŻNIN- MIASTO	zespół budynków sądu: •sąd rejonowy	1893-1905 r.	Plac Wolności 17	952	nr w rejestrze A/781 data wpisu 20.05.1992 r.
520	ŻNIN- MIASTO	zespół budynków sądu: •państwowe biuro notarialne (ob. prokuratura rejonowa)	b.d.	ul. Sądowa 2	953	nr w rejestrze A/781 data wpisu 20.05.1992 r.
521	ŻNIN- MIASTO	Sufragania	1795 r.	ul. 700-lecia 24	1069	nr w rejestrze A/785 data wpisu 27.02.1992 r.
522	ŻNIN- MIASTO	kościół parafialny pw. św. Marcina	XIII/XIV w. 1615-1619 1904-1906	ul. Pałucka 1	1726/2	nr w rejestrze A/789 data wpisu 14.03.1933 r.
523	ŻNIN- MIASTO	dworzec kolei wąskotorowej	początek XX w.	ul. Dworcowa 1	1052/3	
524	ŻNIN- MIASTO	budynek mieszkalny	ok. 1910 r.	ul. Dworcowa 2	434/1	
525	ŻNIN- MIASTO	budynek mieszkalny	ok. 1910 r.	ul. Dworcowa 4	434/1	
526	ŻNIN- MIASTO	budynek mieszkalny	ok. 1910 r.	ul. Dworcowa 6	434/1	
527	ŻNIN- MIASTO	budynek mieszkalny	ok. 1910 r.	ul. Dworcowa 8	434/1	
528	ŻNIN- MIASTO	budynek mieszkalny	ok. 1910 r.	ul. Dworcowa 10	434/1	
529	ŻNIN- MIASTO	dworzec	ok. 1879 r., rozbud. 1914 r..	ul. Dworcowa 10	434/1	
530	ŻNIN- MIASTO	wieża ciśnień	ok. 1910 r.	ul. Dworcowa	434/1	
531	ŻNIN- MIASTO	budynek mieszkalny	ok. 1910 r.	ul. Janickiego 2	1162	
532	ŻNIN- MIASTO	d. pastorówka,	ok. 1909 r.	ul. Śniadeckich 22	890/3	

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH UJĘTYCH W GEZ GMINY ŻNIN

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
1.	Białożewin	1	43-35	107	KŁ	–	ZL
2.	Białożewin	2	43-35	108	KPOM	–	C
3.	Białożewin	3	43-35	109	KPOM	–	C
4.	Białożewin	4	43-35	47	KŁ, PSR	–	LX, X
5.	Białożewin	5	43-35	48	KPL, KP, SR	–	O, LX, LX
6.	Białożewin	6	43-35	49	KP, WSR	–	X, LX
7.	Białożewin	7	43-35	50	WSR, SR	–	LX, LX
8.	Białożewin	8	43-35	51	KPL	–	X
9.	Białożewin	9	43-35	52	KPL, PSR	–	LX, X
10.	Białożewin	10	43-36	101	EK, KP, PSR	–	LX, LX, LX
11.	Białożewin	11	43-36	100	EK, KP, SR, PSR	–	LX, LX, O, LX
12.	Białożewin	12	43-36	99	EK, KŁ, KP, PSR	–	LX, LX, O, O
13.	Białożewin	13	43-36	98	EK, PSR	–	LX, X

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
14.	Białożewin	14	43-36	97	EK, PSR	–	LX, LX
15.	Białożewin	13	43-36	98	EK, PSR	–	LX, O
16.	Białożewin	12	43-36	99	EK, HA, OR, PSR	–	LX, LX, O, O
17.	Białożewin	11	43-36	100	EK, OR, SR, PSR	–	LX, LX, O, LX
18.	Białożewin	10	43-36	101	EK, OR, PSR	–	LX, LX, LX
19.	Białożewin	15	44-36	1	WSR	–	LX
20.	Białożewin	16	44-36	2	PSR	–	LX
21.	Białożewin	17	44-36	3	PSR	–	X
22.	Białożewin	18	44-36	4	PSR	–	X
23.	Białożewin	19	44-36	5	PSR	–	X
24.	Białożewin	20	44-36	6	PRADZIEJE	–	LX
25.	Białożewin	1	44-35	97	KŁ, KPOM?, WSR	–	O?, C, O?
26.	Białożewin	2	44-35	98	PRADZIEJE, WSR/SR	–	O?, O?
27.	Białożewin	3	44-35	99	KŁ, WSR/SR	–	O?, O
28.	Białożewin	4	44-35	100	KŁ, SR	–	O, O
29.	Białożewin	5	44-35	101	KPL?, KŁ, WSR/SR	–	O, O, O
30.	Białożewin	6	44-35	102	PRADZIEJE, SR	–	O?, O?
31.	Bożejewice	1	44-35	77	KONIECGR.KL	A	CC
32.	Bożejewice	2	44-35	78	KŁ (IV/V EB), WSR	–	O, LX
33.	Bożejewice	3	44-35	79	PRADZIEJE, PSR/NOW	–	O?, O
34.	Bożejewice	4	44-35	80	KŁ (HA?), WSR, SR/NOW	–	O, O, O
35.	Bożejewice	5	44-35	81	KŁ (HA C/D), WSR	–	O, LX
36.	Bożejewice	6	44-34	80	KŁ, PRZEWORSKA, WSR/PSR	–	O, X, O
37.	Bożejewice	7	44-34	81	PRADZIEJE, PSR	–	X, X
38.	Bożejewice	8	44-34	82	EK, KŁ, PSR	–	LX, O, O
39.	Bożejewice	9	44-34	83	PSR	–	X
40.	Bożejewice	10	44-34	84	KŁ	–	LX
41.	Bożejewice	11	44-34	85	PRADZIEJE	–	LX
42.	Bożejewice	12	44-34	86	PRADZIEJE, PSR	–	LX, X
43.	Bożejewice	13	44-34	87	KŁ, PSR	–	LX, X
44.	Bożejewice	14	44-34	88	PRADZIEJE, PSR	–	LX, X
45.	Bożejewice	15	44-34	89	NE, KŁ, WSR, PSR	–	LX, O, O, O
46.	Bożejewice	16	44-34	90	EŻ	–	X
47.	Bożejewice	17	44-34	91	MEZ, PRADZIEJE, WSR/PSR	–	LX, X, X
48.	Bożejewice	18	44-34	92	WSR/PSR	–	X
49.	Bożejewice	19	44-34	93	PRADZIEJE	–	LX
50.	Bożejewice	20	44-34	94	PSR	–	LX
51.	Bożejewice	21	44-34	95	EŻ	–	LX
52.	Bożejewice	22	44-34	96	WSR	–	LX
53.	Bożejewice	23	44-34	97	PSR	–	LX
54.	Bożejewice	24	44-34	98	NE/EB	–	LX
55.	Bożejewiczki	1	43-34	138	NE-KCW	–	ZL

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
56.	Bożejewiczki	2	43-34	139	KPOM	–	ZL
57.	Bożejewiczki	3	43-34	140	KPOM	–	C
58.	Bożejewiczki	4	43-34	141	PSR	–	LX
59.	Bożejewiczki	5	43-34	142	KP, PSR	–	LX, O
60.	Bożejewiczki	6	43-34	143	PSR	–	LX
61.	Bożejewiczki	7	44-35	87	KP, WSR/SR	–	O?, LX
62.	Bożejewiczki	8	44-35	88	KŁ (HA), WSR	–	O, O
63.	Bożejewiczki	9	44-35	89	PRADZIEJE, WSR, SR	–	O?, O, O
64.	Bożejewiczki	10	44-34	67	KŁ	–	LX
65.	Bożejewiczki	11	44-34	68	EŻ, WSR	–	LX, LX
66.	Bożejewiczki	12	44-34	69	WSR	–	LX
67.	Bożejewiczki	13	44-34	70	WSR	–	LX
68.	Bożejewiczki	14	44-34	71	EŻ, WSR/PSR	–	LX, LX
69.	Bożejewiczki	15	44-34	72	EŻ, WSR/PSR	–	LX, LX
70.	Bożejewiczki	16	44-34	73	EŻ, PSR	–	LX, LX
71.	Bożejewiczki	17	44-34	74	EŻ, WSR/PSR	–	LX, X
72.	Bożejewiczki	18	44-34	75	PRADZIEJE, PSR	–	LX, O
73.	Bożejewiczki	19	44-34	76	WSR, PSR	–	LX, X
74.	Bożejewiczki	20	44-34	77	KŁ, WSR/PSR	–	X, LX
75.	Bożejewiczki	21	44-34	78	WSR	–	LX
76.	Bożejewiczki	22	44-34	79	WSR, PSR	–	LX, LX
77.	Bożejewiczki	4	44-35	84	KŁ (HA?), WSR/SR	–	O, LX
78.	Bożejewiczki	5	44-35	85	PRADZIEJE, WSR, SR	–	O?, O, O
79.	Bożejewiczki	6	44-35	86	KŁ	–	O
80.	Brzyskorzystew	1	42-34	42	PSR	–	LX
81.	Brzyskorzystew	2	42-34	43	PSR	–	LX
82.	Brzyskorzystew	3	42-34	44	SR	–	LX
83.	Brzyskorzystew	4	42-34	45	SR	–	LX
84.	Brzyskorzystew	5	42-34	46	KŁ	–	O
85.	Brzyskorzystew	6	42-34	47	PSR	–	LX
86.	Brzyskorzystew	7	42-34	48	KŁ, PSR	–	LX, LX
87.	Brzyskorzystew	8	42-34	49	SR	–	X
88.	Brzyskorzystew	9	42-34	50	KŁ	–	LX
89.	Brzyskorzystew	10	42-34	51	KP, NOW	–	LX, LX
90.	Brzyskorzystew	11	42-34	52	PSR	–	LX
91.	Brzyskorzystew	12	42-34	68	SR	–	LX
92.	Brzyskorzystew	13	42-34	69	PSR, NOW	–	X, LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
93.	Brzyskorzyste w	14	42-34	70	KP, PSR	–	LX, X
94.	Brzyskorzyste w	15	42-34	71	PSR, NOW	–	X, LX
95.	Brzyskorzyste w	16	42-34	72	KP, PSR	–	LX, X
96.	Brzyskorzyste w	17	42-34	73	KP, PSR	–	X, LX
97.	Brzyskorzyste w	18	42-34	74	NE, SR	–	LX, LX
98.	Brzyskorzyste w	19	42-34	79	KŁ, KP	–	LX, LX
99.	Brzyskorzyste w	20	42-34	80	NE. KP	–	LX, X
100.	Brzyskorzyste w	21	42-34	81	KPR, NOW	–	X, LX
101.	Brzyskorzyste w	22	42-34	82	NE, PSR	–	LX, LX
102.	Brzyskorzyste w	23	42-34	83	SR	–	X
103.	Brzyskorzyste w	24	42-34	84	KP, PSR	–	LX, X
104.	Brzyskorzyste w	25	42-34	85	PSR	–	X
105.	Brzyskorzyste w	26	42-34	86	PSR	–	X
106.	Brzyskorzyste w	27	42-34	87	KP, PSR	–	LX, LX
107.	Brzyskorzyste w	28	42-34	88	SR, PSR	–	X, X
108.	Brzyskorzyste w	29	42-34	89	KP, NOW	–	LX, LX
109.	Brzyskorzyste w	30	42-34	90	KP, PSR	–	LX, X
110.	Brzyskorzyste w	31	42-34	91	KŁ, KP, PSR	–	LX, LX, X
111.	Brzyskorzyste w	32	42-34	92	KP, PSR	–	LX, LX
112.	Brzyskorzyste w	33	42-34	93	KP, PSR	–	LX, X
113.	Brzyskorzyste w	34	42-34	94	KP, PSR	–	X, LX
114.	Brzyskorzyste w	35	42-34	95	KP, NOW	–	X, LX
115.	Brzyskorzyste w	36	42-34	96	KAK	–	LX
116.	Brzyskorzyste w	37	42-34	97	KP	–	LX
117.	Brzyskorzyste w	38	42-34	98	NE	–	ZL
118.	Brzyskorzyste wko	1	42-34	75	NE, KŁ, PSR	–	LX, LX, X
119.	Brzyskorzyste wko	2	42-34	76	NE, KŁ, PSR	–	LX, LX, X
120.	Brzyskorzyste wko	3	42-34	77	KŁ, KP, NOW	–	X, X, LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
121.	Brzyskorzystewko	4	42-34	78	NE, KP, PSR	–	LX, X, LX
122.	Brzyskorzystewko	1	42-35	82	SR, PSR	–	X, LX
123.	Brzyskorzystewko	2	42-35	83	PSR	–	X
124.	Brzyskorzystewko	3	42-35	84	EK, HA D	–	LX, X
125.	Brzyskorzystewko	4	42-35	85	V O.EB/HA C, PSR	–	LX, LX
126.	Brzyskorzystewko	5	42-35	86	OR, PSR	–	X, X
127.	Brzyskorzystewko	6	42-35	87	OR, PSR	–	X, X
128.	Cerekwica	1	43-34	120	KŁ	A	ZL
129.	Cerekwica	2	43-34	121	KPOM	A	ZL
130.	Cerekwica	3	43-34	122	KPOM	A	GRS
131.	Cerekwica	4	43-34	123	OR	A	ZL
132.	Cerekwica	5	43-34	124	PSR	–	O
133.	Cerekwica	6	43-34	125	PSR	–	LX
134.	Cerekwica	7	43-34	126	PSR	–	LX
135.	Cerekwica	8	43-34	127	PSR	–	LX
136.	Cerekwica	9	43-34	128	KP, PSR	–	O, LX
137.	Cerekwica	10	43-34	129	PSR	–	O
138.	Cerekwica	11	43-34	130	PSR	–	LX
139.	Cerekwica	12	43-34	131	KP, PSR	–	LX, O
140.	Cerekwica	13	43-34	132	PSR	–	LX
141.	Cerekwica	14	43-34	133	KAK, PSR	–	LX, LX
142.	Cerekwica	15	43-34	134	KŁ, KP	–	LX, LX
143.	Cerekwica	16	43-34	135	PSR	–	O
144.	Cerekwica	17	43-34	136	KP	–	O
145.	Cerekwica	18	43-34	137	KP, PSR	–	LX, O
146.	Cerekwica	19	44-34	34	WSR, PSR	–	O, O
147.	Cerekwica	20	44-34	35	KŁ	–	LX
148.	Cerekwica	21	44-34	36	WSR	–	LX
149.	Cerekwica	22	44-34	37	EK	–	LX
150.	Cerekwica	23	44-34	38	PSR	–	LX
151.	Cerekwica	24	44-34	39	WSR	–	LX
152.	Cerekwica	25	44-34	40	PSR	–	X
153.	Cerekwica	26	44-34	41	WSR	–	LX
154.	Cerekwica	27	44-34	42	KŁ	–	LX
155.	Cerekwica	28	44-34	43	KŁ	–	LX
156.	Cerekwica	29	44-34	44	WSR	–	LX
157.	Cerekwica	30	44-34	45	WSR	–	LX
158.	Cerekwica	31	44-34	46	KŁ	–	X
159.	Cerekwica	32	44-34	47	WSR	–	LX
160.	Cerekwica	33	44-34	48	KŁ	–	X

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
161.	Cerekwica	34	44-34	49	KŁ	–	X
162.	Cerekwica	35	44-34	50	KŁ	–	LX
163.	Cerekwica	36	44-34	51	KŁ	–	O
164.	Cerekwica	37	44-34	52	KŁ, WSR	–	LX, LX
165.	Cerekwica	38	44-34	53	KŁ	–	X
166.	Cerekwica	39	44-34	54	KŁ	–	X
167.	Cerekwica	40	44-34	55	KŁ	–	LX
168.	Cerekwica	41	44-34	56	KŁ, KP, WSR	–	O, LX, X
169.	Cerekwica	42	44-34	57	KŁ, KP, WSR	–	X, LX, LX
170.	Cerekwica	43	44-34	58	KŁ	–	LX
171.	Cerekwica	44	44-34	59	WSR	–	LX
172.	Cerekwica	45	44-34	60	KŁ	–	X
173.	Cerekwica	46	44-34	61	KP	–	LX
174.	Cerekwica	47	44-34	62	KŁ	–	LX
175.	Cerekwica	48	44-34	63	PRADZIEJE, WSR	–	LX, LX
176.	Cerekwica	49	44-34	64	KPL	–	LX
177.	Cerekwica	50	44-34	65	EŻ, PSR	–	LX, X
178.	Cerekwica	51	44-34	66	WSR	–	X
179.	Chomiąża Księża	1	43-36	137	PSR	–	O
180.	Chomiąża Księża	2	43-36	138	EK, KP, PSR	–	LX, LX, O
181.	Chomiąża Księża	3	43-36	136	EK, SR, PSR	–	LX, O, LX
182.	Chomiąża Księża	4	43-36	135	PSR	–	LX
183.	Chomiąża Księża	5	43-36	139	EK	–	LX
184.	Chomiąża Księża	6	43-36	140	EK	–	O
185.	Chomiąża Księża	7	43-36	141	EK, KP	–	O, O
186.	Chomiąża Księża	8	43-36	142	EK, PSR	–	LX, LX
187.	Chomiąża Księża	9	43-36	143	EK	–	O
188.	Chomiąża Księża	10	43-36	144	EK	–	O
189.	Chomiąża Księża	11	43-36	145	EK	–	O
190.	Chomiąża Księża	12	44-36	7	KAK, KŁ, KGK, KP, WSR, WSR/PSR	–	)?, O, LX, O, O, O
191.	Chomiąża Księża	13	44-36	8	KPOM	–	CGS oraz CK
192.	Chomiąża Księża	14	44-36	9	OR, PSR	–	LX, LX
193.	Chomiąża Księża	15	44-36	10	EŻ, WSR, PSR	–	LX, LX, LX
194.	Chomiąża Księża	16	44-36	11	EK/EB, WSR	–	LX, LX
195.	Chomiąża Księża	17	44-36	12	KP, PSR	–	X, LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
196.	Chomiąża Księża	18	44-36	13	HA D, PSR	–	LX, O
197.	Chomiąża Księża	19	44-36	14	KŁ, PSR	–	O, O
198.	Chomiąża Księża	20	44-36	15	EK, KŁ	–	LX, LX
199.	Chomiąża Księża	21	44-36	16	KŁ	–	X
200.	Chomiąża Księża	22	44-36	17	PRADZIEJE	–	LX
201.	Chomiąża Księża	23	44-36	18	KŁ, PSR	–	X, X
202.	Chomiąża Księża	24	44-36	19	OR, PRADZIEJE	–	LX, LX
203.	Chomiąża Księża	25	44-36	20	PRADZIEJE, WSR, PSR	–	LX, LX, X
204.	Chomiąża Księża	26	44-36	21	KŁ	–	LX
205.	Chomiąża Księża	27	44-36	22	EK, HA D, WSR	–	LX, X, LX
206.	Chomiąża Księża	28	44-36	23	OR	–	LX
207.	Chomiąża Księża	29	44-36	24	EŻ	–	X
208.	Chomiąża Księża	30	44-36	25	KŁ, OR, WSR, PSR	–	X, LX, X, X
209.	Chomiąża Księża	31	44-36	26	PRADZIEJE	–	LX
210.	Chomiąża Księża	32	44-36	27	KŁ, W/śr LAT	–	LX, LX
211.	Chomiąża Księża	33	44-36	28	KPOM	–	CGS
212.	Chomiąża Księża	34	44-36	29	NE	–	ZL
213.	Chomiąża Księża	35	44-36	30	NE, KŁ, KP, WSR, PSR	–	LX, O, X, O, X
214.	Dobrylewo	1	42-35	48	PSR	–	LX
215.	Dobrylewo	2	42-35	49	PSR	–	LX
216.	Dobrylewo	3	42-35	56	PSR	–	LX
217.	Dobrylewo	4	42-35	57	V O.EB/HA C, WSR	–	X, X
218.	Dobrylewo	5	42-35	93	SR	–	X
219.	Dobrylewo	6	42-35	94	V O.EB/HA C	–	X
220.	Dobrylewo	7	42-35	95	HA, WSR	–	X, X
221.	Dobrylewo	8	42-35	96	HA, SR	–	X, X
222.	Dobrylewo	9	42-35	97	OR	–	X
223.	Dobrylewo	10	42-35	98	HA C-D, WSR	–	X, X
224.	Dobrylewo	11	42-35	99	PSR	–	LX
225.	Dobrylewo	12	42-35	100	PSR	–	LX
226.	Dobrylewo	13	42-35	101	EK, PSR	–	LX, X
227.	Dobrylewo	14	42-35	102	PSR	–	X
228.	Dobrylewo	15	42-35	103	PSR	–	X
229.	Dobrylewo	16	42-35	104	EK, PSR	–	LX, LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
230.	Dobrylewo	17	42-35	105	EK	–	LX
231.	Dochanowo	1	42-34	20	KP	–	O
232.	Dochanowo	2	42-34	21	KP, SR	–	O, LX
233.	Dochanowo	3	42-34	22	PSR	–	LX
234.	Dochanowo	4	42-34	23	KP	–	LX
235.	Dochanowo	5	42-34	24	NE, NOW	–	LX, LX
236.	Dochanowo	6	42-34	30	KP, PSR, NOW	–	O, O, LX
237.	Dochanowo	7	42-34	31	KP, PSR	–	LX, O
238.	Dochanowo	8	42-34	32	PSR	–	LX
239.	Dochanowo	9	42-34	33	KP, PSR, NOW	–	O, O, LX
240.	Dochanowo	10	42-34	34	KŁ, KP, PSR	–	O, O, LX
241.	Dochanowo	11	42-34	35	KŁ, KP, PSR	–	LX, LX, O
242.	Dochanowo	12	42-34	36	NE, KP, PSR	–	LX, O, LX
243.	Dochanowo	13	42-34	37	PSR, NOW	–	O, O
244.	Dochanowo	14	42-34	38	KŁ, PSR	–	X, X
245.	Dochanowo	15	42-34	40	KŁ	–	O
246.	Dochanowo	16	42-34	41	KP, NOW	–	O, LX
247.	Dochanowo	17	42-34	99	KP	A	C
248.	Gorzyce	1	42-34	100	KPL	A	O
249.	Gorzyce	2	42-34	1	SR	–	X
250.	Gorzyce	3	42-34	2	SR	–	O
251.	Gorzyce	4	42-34	3	SR	–	LX
252.	Gorzyce	5	42-34	4	SR	–	O
253.	Gorzyce	6	42-34	5	KŁ, KP, SR	–	O, O, O
254.	Gorzyce	7	42-34	6	KPL, KŁ, KP, SR	–	O, O, O, O
255.	Gorzyce	8	42-34	7	KP, SR	–	O, LX
256.	Gorzyce	9	42-34	8	KP, SR	–	LX, X
257.	Gorzyce	10	42-34	9	KP, NOW	–	O, LX
258.	Gorzyce	11	42-34	10	KP	–	O
259.	Gorzyce	12	42-34	101	KP	A	C
260.	Gorzyce	13	42-33	106	KPL, KŁ	–	X, O
261.	Gorzyce	14	42-33	107	KŁ, PSR	–	X, LX
262.	Gorzyce	15	42-33	108	KŁ, PSR	–	O, LX
263.	Gorzyce	16	42-33	109	KAK, KŁ, PSR	–	X, X, LX
264.	Gorzyce	17	42-33	110	KPL, KŁ	–	LX, X
265.	Gorzyce	18	42-33	111	MEZ?, KPL, KAK, KŁ	–	LX, X, X, O
266.	Gorzyce	19	42-33	112	KŁ, PSR/NOW	–	LX, LX
267.	Gorzyce	20	42-33	113	WSR	–	LX
268.	Gorzyce	21	42-33	114	KP, PSR	–	X, LX
269.	Gorzyce	22	42-33	115	KŁ, KP	–	LX, LX
270.	Gorzyce	23	42-33	116	KŁ	–	LX
271.	Gorzyce	24	42-33	117	KŁ	–	LX
272.	Gorzyce	25	42-33	118	KŁ, KP?	–	LX, LX
273.	Gorzyce	26	42-33	119	KŁ, WSR?, PSR	–	X, LX, LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
274.	Gorzyce	27	42-33	120	KP, WSR, PSR	–	LX, LX, LX
275.	Gorzyce	28	42-33	121	KAK?/KCSZ?, KP, PSR/NOW	–	LX, LX, LX
276.	Gorzyce	29	42-33	122	KŁ	–	X
277.	Gorzyce	30	42-33	123	KPL, KŁ, PSR	–	LX, X, LX
278.	Gorzyce	31	42-33	124	PSR	–	LX
279.	Gorzyce	32	42-33	125	KŁ, KP, WSR	–	LX, LX, O
280.	Gorzyce	33	42-33	126	KP, PSR	–	O, X
281.	Gorzyce	34	42-33	127	KPL, KP, PSR	–	LX, X, LX
282.	Gorzyce	35	42-33	128	KPL, KŁ, PSR-NOW	–	LX, LX, X
283.	Gorzyce	36	42-33	129	EK, WSR, PSR/NOW	–	LX, LX, LX
284.	Gorzyce	37	42-33	130	KP, PSR	–	LX, LX
285.	Gorzyce	38	42-33	131	KCWR, WSR, NOW	–	LX, LX, X
286.	Gorzyce	39	42-33	132	KCWR, KŁ?, WSR	–	LX, LX, LX
287.	Gorzyce	40	42-33	133	KAK	–	LX
288.	Gorzyce	41	43-33	35	WSR	–	X
289.	Gorzyce	42	43-33	36	OR, NOW	–	LX, X
290.	Jadowniki Bielskie	1	43-36	63	EK, , PSR, PSR/NOW	–	LX, LX, LX
291.	Jadowniki Bielskie	2	43-36	62	EK, KP, PSR	–	LX, LX, LX
292.	Jadowniki Bielskie	3	43-36	64	EK, KP, PSR	–	LX, LX, LX
293.	Jadowniki Bielskie	4	43-36	61	EK, KP	–	LX, LX
294.	Jadowniki Bielskie	5	43-36	60	EK, PSR	–	LX, LX
295.	Jadowniki Bielskie	6	43-36	59	EK, PSR	–	LX, LX
296.	Jadowniki Bielskie	7	43-36	56	EK, SR, PSR	–	LX
297.	Jadowniki Bielskie	8	43-36	58	EK	–	LX
298.	Jadowniki Bielskie	9	43-36	57	EK, PSR	–	O, LX
299.	Jadowniki Bielskie	10	43-36	54	EK	–	O
300.	Jadowniki Bielskie	11	43-36	55	EK	–	O
301.	Jadowniki Rycerskie	1	43-36	134	KPOM	–	ZL
302.	Jadowniki Rycerskie	2	43-36	113	EK, PSR	–	LX, O
303.	Jadowniki Rycerskie	3	43-36	114	KP, PSR	–	LX, O
304.	Jadowniki Rycerskie	4	43-36	115	PSR	–	O
305.	Jadowniki Rycerskie	5	43-36	110	EK, KP, WSR	–	LX, LX, LX
306.	Jadowniki Rycerskie	6	43-36	111	EK, KP, PSR	–	LX, O, O
307.	Jadowniki Rycerskie	7	43-36	112	EK, PSR	–	LX, LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
308.	Jadowniki Rycerskie	8	43-36	109	KP	–	LX
309.	Jadowniki Rycerskie	9	43-36	102	EK	–	LX
310.	Jadowniki Rycerskie	10	43-36	103	EK, PSR	–	LX, LX
311.	Jadowniki Rycerskie	11	43-36	104	PSR	–	LX
312.	Jadowniki Rycerskie	12	43-36	105	KP, PSR	–	LX, O
313.	Jadowniki Rycerskie	13	43-36	106	EK, KP, SR, PSR	–	LX, LX, LX,O
314.	Jadowniki Rycerskie	14	43-36	107	SR, PSR	–	LX, O
315.	Jadowniki Rycerskie	15	43-36	108	KP, SR, PSR, NOW	–	O, LX, O, LX
316.	Jadowniki Rycerskie	16	43-36	117	EK, KP, PSR	–	LX, LX, LX
317.	Jadowniki Rycerskie	17	43-36	116	PSR	–	O
318.	Jadowniki Rycerskie	18	43-36	119	EK, NOW	–	LX, LX
319.	Jadowniki Rycerskie	19	43-36	118	EK, PSR	–	LX, LX
320.	Jadowniki Rycerskie	20	43-36	129	EK	–	LX
321.	Jadowniki Rycerskie	21	43-36	130	EK	–	O
322.	Jadowniki Rycerskie	22	43-36	132	PSR	–	LX
323.	Jadowniki Rycerskie	23	43-36	131	EK	–	O
324.	Jadowniki Rycerskie	24	43-36	120	EK	–	LX
325.	Jadowniki Rycerskie	25	43-36	121	EK, KP	–	LX, LX
326.	Jadowniki Rycerskie	26	43-36	122	PSR	–	LX
327.	Jadowniki Rycerskie	27	43-36	133	EK	–	O
328.	Jadowniki Rycerskie	28	43-36	123	PSR	–	LX
329.	Jadowniki Rycerskie	29	43-36	124	KP, WSR	–	O, LX
330.	Jadowniki Rycerskie	30	43-36	125	PSR	–	LX
331.	Jadowniki Rycerskie	31	43-36	126	EK, SR, PSR	–	LX, LX, LX
332.	Jadowniki Rycerskie	32	43-36	127	EK	–	LX
333.	Jadowniki Rycerskie	33	43-36	128	KAK	–	O
334.	Januszkowo	1	43-35	22	WSR	–	X
335.	Januszkowo	2	43-35	23	WSR	–	X
336.	Januszkowo	3	43-35	24	KŁ, WSR, SR	–	X, LX, LX
337.	Januszkowo	4	43-35	25	WSR	–	LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
338.	Januszkowo	5	43-35	26	KŁ, PSR	–	LX, LX
339.	Januszkowo	6	43-35	34	KAK, SR	–	X, LX
340.	Januszkowo	7	43-35	35	KŁ, KP, PSR	–	LX, X, LX
341.	Januszkowo	8	43-35	36	NE, KP	–	LX, LX
342.	Januszkowo	9	43-35	37	KPL	–	X
343.	Januszkowo	10	43-35	38	KPL	–	LX
344.	Jaroszewo	1	43-35	83	KŁ	–	X
345.	Jaroszewo	2	43-35	113	WEB	–	ZL
346.	Jaroszewo	3	43-35	112	KŁ	–	ZL
347.	Jaroszewo	4	43-35	111	HA C	–	SK
348.	Jaroszewo	5	43-35	61	PSR	–	X
349.	Jaroszewo	6	43-35	62	PSR	–	X
350.	Jaroszewo	7	43-35	63	WSR, PSR	–	LX, LX
351.	Jaroszewo	8	43-35	64	PSR	–	X
352.	Jaroszewo	9	43-35	65	NOW	–	X
353.	Jaroszewo	10	43-35	66	PSR	–	LX
354.	Jaroszewo	11	43-35	67	PSR	–	X
355.	Jaroszewo	12	43-35	68	WSR, PSR	–	LX, LX
356.	Jaroszewo	13	43-35	69	PSR	–	X
357.	Jaroszewo	14	43-35	70	PSR	–	X
358.	Jaroszewo	15	43-35	84	KŁ	–	X
359.	Jaroszewo	16	42-35	119	EK, PSR	–	LX, X
360.	Jaroszewo	17	42-35	118	V O. EB, PSR	–	X, X
361.	Jaroszewo	18	42-35	117	SR, PSR	–	X, X
362.	Jaroszewo	19	42-35	92	V O. EB/HA C, SR	–	X, X
363.	Jaroszewo	20	42-35	91	V O. EB, WSR	–	X, X
364.	Jaroszewo	21	42-35	89	OR, PSR	–	X, LX
365.	Jaroszewo	22	42-35	90	V O. EB/HA C	–	X
366.	Jaroszewo	23	42-35	88	O. EB, HA C/ HA D, OR, PSR	–	LX, LX, X, LX
367.	Jaroszewo	16	43-34	85	KŁ	–	O
368.	Jaroszewo	17	43-34	86	PSR	–	O
369.	Jaroszewo	18	43-34	87	PSR	–	O
370.	Jaroszewo	19	43-34	88	KŁ, KP, PSR	–	LX, O, O
371.	Jaroszewo	20	43-34	89	PSR	–	O
372.	Jaroszewo	21	43-34	90	MEZ, KP, PSR	–	LX, O, O
373.	Jaroszewo	22	43-34	91	PSR	–	O
374.	Kaczkowo	1	44-34	120	KAK	–	O/?/
375.	Kaczkowo	2	44-34	121	NE, KŁ, KPOM, WSR, PSR	–	O, O, O, O, X
376.	Kaczkowo	3	44-34	122	NE, KŁ	–	LX, X
377.	Kaczkowo	4	44-34	123	KŁ	–	O
378.	Kaczkowo	5	44-34	124	KŁ, KP	–	O, O
379.	Kaczkowo	6	44-34	125	KŁ	–	LX
380.	Kaczkowo	7	44-34	126	KŁ, KP, WSR	–	O, X, LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
381.	Kaczkowo	8	44-34	127	KŁ	–	LX
382.	Kaczkowo	9	44-34	128	KŁ, WSR	–	X, X
383.	Kaczkowo	10	44-34	129	KŁ	–	O
384.	Kaczkowo	11	44-34	130	KŁ, PSR	–	O, LX
385.	Kaczkowo	12	44-34	131	KŁ, WSR, PSR	–	LX, LX, X
386.	Kaczkowo	13	44-34	132	KŁ, WSR, PSR	–	O, O, O
387.	Kaczkowo	14	44-34	133	EŻ	–	LX
388.	Kaczkowo	15	44-34	134	KŁ, KP, WSR, PSR	–	O, O, X, LX
389.	Kaczkowo	16	44-34	135	KŁ, WSR	–	O, LX
390.	Kaczkowo	17	44-34	136	KŁ, WSR/PSR	–	X, LX
391.	Kaczkowo	18	44-34	137	NE, KŁ, PSR	–	LX, O, LX
392.	Kaczkowo	19	44-34	138	KŁ	–	O
393.	Kaczkowo	20	44-34	139	KŁ, PSR	–	O, X
394.	Kaczkowo	21	44-34	140	EŻ	–	X
395.	Kaczkowo	22	44-34	141	KŁ, WSR, NOW	–	O, X, LX
396.	Kaczkowo	23	44-34	142	NE	–	LX
397.	Kaczkowo	24	44-34	143	KŁ	–	X
398.	Kaczkowo	25	44-34	144	KŁ, WSR	–	X, LX
399.	Kaczkowo	26	44-34	145	EŻ	–	LX
400.	Kaczkowo	27	44-34	146	KŁ	–	LX
401.	Kaczkowo	28	44-34	147	KŁ	–	O
402.	Kaczkowo	29	44-34	148	KŁ	–	X
403.	Kaczkowo	30	44-34	149	KŁ	–	LX
404.	Kaczkowo	31	44-34	150	EŻ	–	X
405.	Kaczkowo	32	44-34	151	KŁ	–	LX
406.	Kaczkowo	33	44-34	152	EŻ	–	LX
407.	Kaczkowo	34	44-34	153	EŻ	–	X
408.	Kaczkowo	35	44-34	154	PRADZIEJE, WSR/PSR	–	X, X
409.	Kaczkowo	36	44-34	155	PSR	–	LX
410.	Kaczkowo	37	44-34	156	WSR/PSR	–	LX
411.	Kaczkowo	38	44-34	157	KŁ	–	X
412.	Kaczkowo	39	44-34	158	KŁ	–	LX
413.	Kaczkowo	40	44-34	159	POM	–	CGS
414.	Kaczkowo	41	44-34	160	NE	–	ZL
415.	Kaczkowo	42	44-34	161	KCWR	–	ZL
416.	Kaczkówko	1	44-34	162	WSR	–	GS
417.	Kaczkówko	2	44-34	163	KŁ	–	O
418.	Kaczkówko	3	44-34	164	MEZ, KPL, KŁ, WSR, PSR	–	LX, O, O, O, LX
419.	Kaczkówko	4	44-34	165	KPL, KŁ, KP, WSR	–	X, O, O, X
420.	Kaczkówko	5	44-34	166	PRADZIEJE, WSR/PSR	–	LX, LX
421.	Kaczkówko	6	44-34	167	PSR	–	LX
422.	Kaczkówko	7	44-34	168	NE, KŁ, WSR, PSR	–	X, O, X, X
423.	Kaczkówko	8	44-34	169	NE, KŁ	–	LX, X
424.	Kaczkówko	9	44-34	170	KŁ	–	O

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
425.	Kaczkówko	10	44-34	171	WSR	–	LX
426.	Kaczkówko	11	44-34	172	KŁ	–	LX
427.	Kaczkówko	12	44-34	173	PRADZIEJE	–	LX
428.	Kierzkowo	13	43-36	201	KAK	kurhan megalityczny wpisany do rejestru zabytków C/119	K
429.	Kierzkowo	2	43-36	209	KAK	–	LX
430.	Kierzkowo	3	43-36	210	KAK	–	O
431.	Kierzkowo	4	43-36	211	KŁ	–	C?
432.	Kierzkowo	5	43-36	148	EK	–	LX
433.	Kierzkowo	6	43-36	147	EK	–	O
434.	Kierzkowo	7	43-36	146	EK	–	O
435.	Kierzkowo	8	43-36	206	EK	–	O
436.	Kierzkowo	9	43-36	205	EK	–	LX
437.	Kierzkowo	10	43-36	204	EK	–	LX
438.	Kierzkowo	11	43-36	203	EK, NOW	–	O, LX
439.	Kierzkowo	12	43-36	202	EK	–	O
440.	Kierzkowo	1	43-36	208	KAK	–	O
441.	Kierzkowo	14	43-36	153	EK	–	O
442.	Kierzkowo	15	43-36	154	EK	–	LX
443.	Kierzkowo	16	43-36	151	EK	–	O
444.	Kierzkowo	17	43-36	155	EK, PSR	–	LX, O
445.	Kierzkowo	18	43-36	152	PSR	–	O
446.	Kierzkowo	19	43-36	150	EK	–	LX
447.	Kierzkowo	20	43-36	149	EK	–	O
448.	Kierzkowo	21	43-36	207	EK	–	LX
449.	Kierzkowo	22	43-36	162	EK	–	LX
450.	Kierzkowo	23	43-36	163	PSR	–	O
451.	Kierzkowo	24	43-36	164	KAK, PSR	–	O, O
452.	Kierzkowo	25	43-36	165	EK	–	O
453.	Kierzkowo	26	43-36	169	EK, PSR	–	O, LX
454.	Kierzkowo	27	43-36	170	EK	–	O
455.	Kierzkowo	28	43-36	172	PSR	–	O
456.	Kierzkowo	29	43-36	171	EK	–	O
457.	Kierzkowo	30	43-36	174	EK	–	O
458.	Kierzkowo	31	43-36	200	EK, PSR	–	LX, LX
459.	Kierzkowo	32	43-36	177	KAK, PSR	–	O, LX
460.	Kierzkowo	33	43-36	176	EK, SR	–	LX, LX
461.	Kierzkowo	34	43-36	156	KAK	–	O
462.	Kierzkowo	35	43-36	157	KP, PSR	–	LX, O
463.	Kierzkowo	36	43-36	158	EK, PSR	–	LX, LX
464.	Kierzkowo	37	43-36	168	EK	–	O
465.	Kierzkowo	38	43-36	167	PSR	–	LX
466.	Kierzkowo	39	43-36	166	EK	–	LX
467.	Kierzkowo	40	43-36	161	KAK	–	O

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
468.	Kierzkowo	41	43-36	160	EK, PSR	–	LX, LX
469.	Kierzkowo	42	43-36	159	EK, PSR, NOW	–	LX, LX, LX
470.	Kierzkowo	43	43-36	31	KPL	–	LX
471.	Kierzkowo	44	43-36	29	EK	–	LX
472.	Kierzkowo	45	43-36	30	EK	–	O
473.	Kierzkowo	46	43-36	28	EK	–	O
474.	Kierzkowo	47	43-36	25	KAK	–	O
475.	Kierzkowo	48	43-36	26	KAK	–	O
476.	Kierzkowo	49	43-36	27	KAK	–	O
477.	Murczyn	1	43-35	94	KCSZ, KŁ	–	O?, O?
478.	Murczyn	2	43-35	95	KŁ, KPOM	–	O?, C?
479.	Murczyn	3	43-35	114	OR	–	ZL
480.	Murczyn	4	43-35	44	WSR, PSR	–	X, X
481.	Murczyn	5	43-35	45	KŁ, PSR	–	X, LX
482.	Murczyn	6	43-35	46	KPL, KŁ, PSR	–	LX, X, LX
483.	Murczyn	7	43-36	69	EK	–	LX
484.	Murczyn	8	43-36	70	EK, PSR	–	O, LX
485.	Murczyn	9	43-36	76	KAK, SR, PSR	–	LX, O, O
486.	Murczyn	10	43-36	74	KAK, PSR	–	LX, LX
487.	Murczyn	11	43-36	73	EK	–	LX
488.	Murczyn	12	43-36	71	PSR	–	O
489.	Murczyn	13	43-36	72	PSR	–	O
490.	Murczyn	14	43-36	66	PSR	–	O
491.	Murczyn	15	43-36	65	EK, PSR	–	LX, LX
492.	Murczyn	16	43-36	67	PSR	–	O
493.	Murczyn	17	43-36	68	EK	–	LX
494.	Murczyn	18	43-36	84	EK, KP, PSR	–	LX, LX, LX
495.	Murczyn	19	43-36	79	KAK, KP, PSR	–	LX, LX, LX
496.	Murczyn	20	43-36	80	EK, KŁ, KP, PSR	–	LX, LX, LX, O
497.	Murczyn	21	43-36	81	PSR	–	O
498.	Murczyn	22	43-36	77	PSR, NOW	–	LX, LX
499.	Murczyn	23	43-36	78	KAK, PSR/NOW, NOW	–	LX, O, LX
500.	Murczyn	24	43-36	75	KAK	–	LX
501.	Murczyn	25	43-36	82	PSR	–	O
502.	Murczyn	26	43-36	85	KP, PSR/NOW, NOW	–	LX, LX, LX
503.	Murczyn	27	43-36	83	KŁ, KP, PSR, NOW	–	LX, O, LX, O
504.	Murczyn	28	43-36	87	PSR	–	O
505.	Murczyn	29	43-36	86	PSR	–	O
506.	Murczyn	30	43-36	93	KAK	–	LX
507.	Murczyn	31	43-36	92	EK, PSR	–	LX, LX
508.	Murczyn	32	43-36	91	KAK, PSR	–	LX, LX
509.	Murczyn	33	43-36	90	KAK, PSR	–	LX, O
510.	Murczyn	34	43-36	89	KAK	–	LX
511.	Murczyn	35	43-36	88	PSR	–	O

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
512.	Murczyn	36	43-36	1	PSR	–	O
513.	Murczyn	37	43-36	95	KP	–	ZL
514.	Murczyn	38	43-36	2	EK, PSR	–	LX, LX
515.	Murczyn	39	43-36	3	PSR	–	O
516.	Murczyn	40	43-36	4	KAK, PSR	–	O, O
517.	Murczyn	41	43-36	6	EK, PSR	–	O, O
518.	Murczyn	42	43-36	7	PSR	–	LX
519.	Murczyn	43	43-36	9	EK, PSR	–	LX, LX
520.	Murczyn	44	43-36	10	EK	–	LX
521.	Murczyn	45	43-36	8	EK	–	O
522.	Murczyn	46	43-36	5	KP, PSR	–	LX, O
523.	Murczyn	47	43-36	94	NE - KAK ?	–	ZL -O?
524.	Murczyn	48	43-36	96	KPOM	–	C
525.	Murczynek	1	43-35	27	KŁ, SR	–	X, LX
526.	Murczynek	2	43-35	28	KŁ, WSR, SR	–	X, X, LX
527.	Murczynek	3	43-35	29	WSR, PSR	–	X, X
528.	Murczynek	4	43-35	30	WSR, PSR	–	X, LX
529.	Murczynek	5	43-35	31	WSR	–	X
530.	Murczynek	6	43-35	32	KPL, SR	–	X, LX
531.	Murczynek	7	43-35	33	KPL, KŁ, KP, SR	–	LX, LX, LX, X
532.	Murczynek	8	42-36	1	V O.EB/HA C	–	LX
533.	Murczynek	9	42-36	2	MEZ, KP, PSR	–	LX, LX, LX
534.	Nadborowo	1	42-33	57	KAK, KŁ, KP, WSR	–	LX, LX, X, LX
535.	Nadborowo	2	42-33	58	KŁ, WSR, PSR	–	LX, LX, LX
536.	Nadborowo	3	42-33	59	KŁ, WSR, PSR/NOW	–	X, LX, LX
537.	Nadborowo	4	42-33	60	WSR	–	LX
538.	Nadborowo	5	42-33	61	KPL, KŁ?	–	X, LX
539.	Nadborowo	6	42-33	62	KŁ, WSR	–	LX, LX
540.	Nadborowo	7	42-33	63	KPL, KAK, WSR, PSR	–	O, LX, O, LX
541.	Nadborowo	8	42-33	64	KPL, KP, WSR, PSR	–	LX, LX, LX, LX
542.	Nadborowo	9	42-33	65	KP, PSR/NOW	–	LX, LX
543.	Nadborowo	10	42-33	66	KPL, KŁ?, PSR	–	LX, LX, LX
544.	Nadborowo	11	42-33	67	KPL, WSR, PSR	–	LX, LX, LX
545.	Nadborowo	12	42-33	68	KPL, KŁ, KP	–	LX, LX, X
546.	Nadborowo	13	42-33	69	KPL, KŁ, KP, PSR	–	X, X, X, LX
547.	Nadborowo	14	42-33	70	KP	–	LX
548.	Nadborowo	15	42-33	71	EK, KP	–	LX, LX
549.	Nadborowo	16	42-33	72	PSR	–	O
550.	Nadborowo	17	42-33	73	KPL, KŁ?, NOW	–	LX, LX, LX
551.	Nadborowo	18	42-33	74	KPL, KŁ, KP, PSR/NOW	–	LX, LX, O, LX
552.	Nadborowo	19	42-33	75	KAK, KŁ, KP, PSR	–	LX, O, O, O
553.	Nadborowo	20	42-33	76	KP	–	LX
554.	Nadborowo	21	42-33	77	WSR	–	X
555.	Nadborowo	22	42-33	78	KŁ?, KP	–	LX, X

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
556.	Nadborowo	23	42-33	79	KP?, WSR	–	LX, X
557.	Nadborowo	24	42-33	80	KP, WSR, PSR	–	O, O, O
558.	Nadborowo	25	42-33	81	KŁ, NOW	–	LX, LX
559.	Nadborowo	26	42-33	82	KŁ, WSR, PSR	–	X, O, LX
560.	Nadborowo	27	42-33	83	NE?, KŁ, KP, PSR	–	LX, X, LX, LX
561.	Nadborowo	28	42-33	84	KŁ, KP, NOW	–	LX, X, LX
562.	Nadborowo	29	42-33	85	EK, KŁ, KP, PSR	–	LX, X, X, LX
563.	Nadborowo	37	42-33	86	WEB?	–	LX
564.	Nadborowo	30	42-33	87	EK, PSR	–	LX, LX
565.	Nadborowo	31	42-33	88	WSR	–	O
566.	Nadborowo	32	42-33	89	WSR	–	LX
567.	Nadborowo	33	42-33	90	WSR	–	O
568.	Nadborowo	34	42-33	91	WSR	–	LX
569.	Nadborowo	35	42-33	92	PSR	–	X
570.	Nadborowo	36	42-33	93	KP, PSR	–	LX, LX
571.	Paryż	1	42-33	94	KAK, KŁ, KP	–	X, X, O
572.	Paryż	2	42-33	95	KŁ, WSR, PSR/NOW	–	LX, LX, LX
573.	Paryż	3	42-33	96	KP, PSR	–	O, LX
574.	Paryż	4	42-33	97	PSR	–	LX
575.	Paryż	5	42-33	98	KŁ, NOW	–	LX, LX
576.	Paryż	6	42-33	99	KP, PSR/NOW	–	LX, LX
577.	Paryż	7	43-33	54	KPOM	–	X
578.	Paryż	8	43-33	55	NOW	–	X
579.	Paryż	9	43-33	56	KPOM, PSR, NOW	–	X, LX, X
580.	Paryż	10	43-33	61	OR	–	LX
581.	Podgórzyn	1	44-35	128	N	–	N
582.	Podgórzyn	2	44-35	129	WSR	–	N
583.	Podgórzyn	3	44-35	92	koniec iwieńska (I O.EB), KŁ (HA D)	–	O, O
584.	Podgórzyn	4	44-35	93	KŁ ?, WSR/SR	–	O, O
585.	Podgórzyn	5	44-35	94	KŁ	–	O
586.	Podgórzyn	6	44-35	95	KŁ, WSR/SR	–	O, O?
587.	Podgórzyn	7	44-35	96	KŁ, WSR/SR	–	O, O
588.	Podobowice	1	43-34	46	NE	–	O?
589.	Podobowice	2	43-34	47	KŁ	–	ZL
590.	Podobowice	3	43-34	48	PSR	–	O
591.	Podobowice	4	43-34	49	SR	–	LX
592.	Podobowice	5	43-34	50	KP, PSR	–	LX, O
593.	Podobowice	6	43-34	51	PSR	–	LX
594.	Podobowice	7	43-34	52	KP, PSR	–	LX, O
595.	Podobowice	8	43-34	53	NE, KŁ	–	LX, O
596.	Podobowice	9	43-34	54	KP, SR	–	LX, O
597.	Podobowice	10	43-34	55	SR	–	O
598.	Podobowice	11	43-34	56	KP, PSR	–	O, LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
599.	Podobowice	12	43-34	57	PSR	–	O
600.	Podobowice	13	43-34	58	KP, PSR	–	O, LX
601.	Podobowice	14	43-34	59	PSR	–	LX
602.	Podobowice	15	43-33	29	OR	–	X
603.	Podobowice	16	43-33	30	OR	–	LX
604.	Podobowice	17	43-33	31	EK	–	LX
605.	Redczyce	1	42-35	26	IV-V O. EB, WSR	–	X, X
606.	Redczyce	2	42-35	27	NE	–	X
607.	Redczyce	3	42-35	28	V O.EB/HA C	–	X
608.	Redczyce	4	42-35	29	NE	–	X
609.	Redczyce	5	42-35	30	IV-V O. EB	–	X
610.	Redczyce	6	42-35	31	HA C/D	–	X
611.	Redczyce	7	42-35	32	HA C/D	–	X
612.	Redczyce	8	42-35	33	HA C	–	X
613.	Redczyce	9	42-35	34	OR	–	X
614.	Redczyce	10	42-35	35	PSR	–	X
615.	Redczyce	11	42-35	36	SR, PSR	–	LX, LX
616.	Redczyce	12	42-35	37	EK	–	LX
617.	Redczyce	13	42-35	42	EK	–	LX
618.	Redczyce	14	42-35	43	EK	–	X
619.	Redczyce	15	42-35	47	PSR	–	X
620.	Redczyce	16	42-35	50	OR, PSR	–	LX, LX
621.	Redczyce	17	42-35	51	PSR	–	X
622.	Redczyce	18	42-35	52	PSR	–	X
623.	Redczyce	19	42-35	53	EK, PSR	–	LX, LX
624.	Redczyce	20	42-35	54	PSR	–	LX
625.	Redczyce	21	42-35	55	HA C	–	X
626.	Redczyce	22	42-35	58	V O.EB	–	X
627.	Rydlewo	1	43-35	105	NE	–	LX
628.	Rydlewo	2	43-35	103	NE, KŁ	–	O, LX
629.	Rydlewo	3	43-35	101	KŁ	–	O?
630.	Rydlewo	4	43-35	100	KŁ	–	O?
631.	Rydlewo	5	43-35	106	KŁ	–	O
632.	Rydlewo	6	43-35	104	KŁ	–	C
633.	Rydlewo	7	43-35	115	WEB - koniec iwieńska	–	O?
634.	Rydlewo	8	43-35	102	WEB, KŁ	–	O, LX
635.	Rydlewo	9	43-35	56	PSR, NOW	–	LX, LX
636.	Rydlewo	10	43-35	57	KPL, PSR	–	LX, X
637.	Rydlewo	11	43-35	58	KP, PSR	–	X, LX
638.	Rydlewo	12	43-35	59	KP, PSR	–	X, LX
639.	Rydlewo	2	44-35	90	NE, II O.EB, KŁ	–	LX, LX, O
640.	Rydlewo	5	44-35	91	LAT?, WSR	–	O, CS
641.	Sarbinowo	1	43-34	92	PSR	–	LX
642.	Sarbinowo	2	43-34	93	PSR	–	O

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
643.	Sarbinowo	3	43-34	94	PSR	–	O
644.	Sarbinowo	4	43-34	95	PSR	–	O
645.	Sarbinowo	5	43-34	96	PSR	–	LX
646.	Sarbinowo	6	43-34	97	MEZ, PSR	–	LX, LX
647.	Sarbinowo	7	43-34	98	PSR	–	LX
648.	Sarbinowo	8	43-34	99	SR	–	O
649.	Sarbinowo	9	43-34	100	PSR	–	O
650.	Sarbinowo	10	43-34	101	WSR	–	LX
651.	Sarbinowo	11	43-34	102	KP, PSR	–	LX, O
652.	Sarbinowo	12	43-34	103	PSR, NOW	–	LX, LX
653.	Sarbinowo	13	43-34	104	PSR	–	O
654.	Sarbinowo	14	43-34	105	PSR	–	LX
655.	Sarbinowo	15	43-34	106	PSR	–	O
656.	Sarbinowo	16	43-34	107	PSR	–	LX
657.	Sarbinowo	17	43-34	108	WSR, PSR	–	LX, O
658.	Sarbinowo	18	43-34	109	PSR	–	O
659.	Sarbinowo	19	43-34	110	PSR	–	O
660.	Sarbinowo	20	43-34	111	SR, PSR	–	LX, O
661.	Sarbinowo	21	43-34	112	KP, PSR	–	LX, LX
662.	Sarbinowo	22	43-34	113	PSR	–	O
663.	Sarbinowo	23	43-34	114	PSR	–	O
664.	Sarbinowo	24	43-34	115	KŁ, PSR	–	LX, LX
665.	Sarbinowo	25	43-34	116	PSR	–	O
666.	Sarbinowo	26	43-34	117	PSR	–	O
667.	Sarbinowo	27	43-34	118	SR, PSR	–	LX, LX
668.	Sarbinowo	28	43-34	119	PSR	–	LX
669.	Sielec	26	43-33	113	EB	kurhan - wpisany do rejestru zabytków C/10	K
670.	Sielec	2	42-33	101	KŁ	–	X
671.	Sielec	3	42-33	102	WSR, NOW	–	LX, LX
672.	Sielec	4	42-33	103	KPL, KŁ, WSR, PSR	–	LX, X, X, LX
673.	Sielec	5	42-33	104	KPL, KŁ	–	LX, O
674.	Sielec	6	42-33	105	KT?, KŁ, PSR	–	LX, X, LX
675.	Sielec	7	43-33	32	EK, OR, NOW	–	LX, X, LX
676.	Sielec	8	43-33	33	OR	–	X
677.	Sielec	9	43-33	34	PSR	–	X
678.	Sielec	10	43-33	37	OR, NOW	–	LX, X
679.	Sielec	11	43-33	38	NOW	–	X
680.	Sielec	12	43-33	43	OR, WSR	–	LX, X
681.	Sielec	13	43-33	44	PSR, NOW	–	X, X
682.	Sielec	14	43-33	46	OR	–	X
683.	Sielec	15	43-33	47	OR	–	X
684.	Sielec	16	43-33	48	OR	–	X
685.	Sielec	17	43-33	49	KPOM	–	X

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
686.	Sielec	18	43-33	50	KPL, KPOM, OR	–	LX, LX, X
687.	Sielec	19	43-33	51	OR	–	X
688.	Sielec	20	43-33	52	KPOM	–	LX
689.	Sielec	21	43-33	53	KPOM, NOW	–	LX, LX
690.	Sielec	22	43-33	57	NOW	–	X
691.	Sielec	23	43-33	58	EK, PSR	–	LX, X
692.	Sielec	24	43-33	59	EK, PSR	–	LX, X
693.	Sielec	25	43-33	60	KCWR, OR, NOW	–	LX, LX, X
694.	Sielec	1	42-33	100	KPL, KŁ	–	LX, X
695.	Sielec	27	43-33	114	OR	–	K
696.	Skarbienice	1	44-35	103	KCW, I-II O. EB, IV-V O.EB, KPOM, WSR?	A	LX, LX, CC?, LX, O?
697.	Skarbienice	2	44-35	104	NESch, WSR ?	A	SK, M?
698.	Skarbienice	3	44-35	105	koniec iwieńska (I O.EB)	A	CS?
699.	Skarbienice	4	44-35	106	KŁ, WSR	–	O, LX
700.	Skarbienice	5	44-35	107	SR	–	O
701.	Skarbienice	6	44-35	108	KŁ (EB), WSR	–	O, O
702.	Skarbienice	7	44-35	109	KP	–	O
703.	Skarbienice	8	44-35	110	KŁ, WSR	–	O, LX
704.	Skarbienice	9	44-35	111	KP, WSR	–	O, LX
705.	Skarbienice	10	44-35	112	KŁ ?	–	O
706.	Skarbienice	11	44-35	113	KŁ, WSR/SR	–	O, O
707.	Słabomierz	1	43-34	60	KP, PSR	–	LX, O
708.	Słabomierz	2	43-34	61	KŁ, KP, PSR	–	LX, LX, O
709.	Słabomierz	3	43-34	62	PSR	–	LX
710.	Słabomierz	4	43-34	63	PSR	–	O
711.	Słabomierz	5	43-34	64	SR	–	O
712.	Słabomierz	6	43-34	65	PSR	–	O
713.	Słębowo	1	43-34	12	KŁ	–	ZL
714.	Słębowo	2	43-34	13	KŁ, KP, SR	–	O, LX, O
715.	Słębowo	3	43-34	14	KŁ, PSR	–	LX, LX
716.	Słębowo	4	43-34	15	PSR	–	O
717.	Słębowo	5	43-34	45	PSR	–	LX
718.	Słębowo	6	43-34	16	KŁ, KP, PSR	–	O, LX, LX
719.	Słębowo	7	43-34	17	PSR	–	O
720.	Słębowo	8	43-34	18	PSR	–	LX
721.	Słębowo	9	43-34	19	PSR	–	LX
722.	Słębowo	10	43-34	20	WSR, PSR	–	LX, O
723.	Słębowo	11	43-34	21	KŁ, PSR	–	O, LX
724.	Słębowo	12	43-34	22	KŁ, PSR	–	LX, LX
725.	Słębowo	13	43-34	23	KP	–	O
726.	Słębowo	14	43-34	24	KP, PSR	–	LX, LX
727.	Słębowo	15	43-34	25	PSR	–	LX
728.	Słębowo	16	43-34	26	KŁ, PSR	–	O, LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
729.	Slębowo	17	43-34	27	KŁ, PSR	–	LX, O
730.	Slębowo	18	43-34	28	PSR	–	LX
731.	Slębowo	19	43-34	29	PSR	–	LX
732.	Slębowo	20	43-34	30	OR, PSR	–	LX, LX
733.	Slębowo	21	43-34	31	OR, PSR	–	LX, LX
734.	Slębowo	22	43-34	32	KAK, KP, PSR	–	LX, LX, O
735.	Slębowo	23	43-34	33	SR, PSR	–	LX, LX
736.	Slębowo	24	43-34	34	PSR	–	LX
737.	Slębowo	25	43-34	35	PSR	–	LX
738.	Slębowo	26	43-34	36	KŁ, WSR, PSR	–	LX, LX, LX
739.	Slębowo	27	43-34	37	SR, PSR	–	LX, O
740.	Slębowo	28	43-34	38	PSR	–	LX
741.	Slębowo	29	43-34	39	KŁ, PSR	–	O, LX
742.	Slębowo	30	43-34	40	PSR	–	LX
743.	Slębowo	31	43-34	41	PSR	–	O
744.	Slębowo	32	43-34	42	SR	–	LX
745.	Slębowo	33	43-34	43	KP	–	O
746.	Slębowo	34	43-34	44	PSR	–	O
747.	Sobiejuchy	1	42-35	59	KŁ	zespół osadniczy: osada obronna i cmentarzysko - wpisane do rejestru zabytków nr C/58	G
748.	Sobiejuchy	2	42-35	2	OR, PSR	–	LX, X
749.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	3	42-35	3	EK	–	LX
750.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	4	42-35	4	EK	–	LX
751.	Sobiejuchy	5	42-35	5	OR, SR	–	X, LX
752.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	6	42-35	6	EK	–	LX
753.	Sobiejuchy	7	42-35	7	SR	–	X
754.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	8	42-35	8	SR	–	LX
755.	Sobiejuchy	9	42-35	9	EK, SR	–	LX, LX
756.	Sobiejuchy	10	42-35	10	EK, HA, SR	–	LX, X, LX
757.	Sobiejuchy	11	42-35	11	EK, PSR	–	LX, LX
758.	Sobiejuchy	12	42-35	12	SR, PSR	–	X, LX
759.	Sobiejuchy	13	42-35	13	EK, OR, PSR	–	LX, LX, LX
760.	Sobiejuchy	14	42-35	14	EK	–	LX
761.	Sobiejuchy	15	42-35	15	SR	–	X
762.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	16	42-35	16	EK	–	LX
763.	Sobiejuchy	17	42-35	17	PSR	–	X
764.	Sobiejuchy	18	42-35	18	NE	–	X
765.	Sobiejuchy	19	42-35	19	NE, WEB, HA C	–	GC, O, O
766.	Sobiejuchy	20	42-35	20	MI/IV O. EB	–	C (5 GROBÓW)
767.	Sobiejuchy	21	42-35	21	HA C/D, WSR	–	C (547 GROBÓW Z WPOSAŻENIEM), X

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
768.	Sobiejuchy	22	42-35	22	HA C	–	X
769.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	23	42-35	1	EK	–	LX
770.	Sobiejuchy	24	42-35	60	HA D	–	X
771.	Sobiejuchy	25	42-35	61	HA D, PSR-NOW	–	X, X
772.	Sobiejuchy	26	42-35	62	V O. EB	–	X
773.	Sobiejuchy	27	42-35	63	HA C	–	X
774.	Sobiejuchy	28	42-35	64	HA D	–	X
775.	Sobiejuchy	29	42-35	65	OR	–	X
776.	Sobiejuchy	30	42-35	66	V O.EB	–	X
777.	Sobiejuchy	31	42-35	67	HA C	–	X
778.	Sobiejuchy	32	42-35	68	HA D	–	X
779.	Sobiejuchy	33	42-35	69	EK, V O. EB/HA C, KP	–	LX, LX, LX
780.	Sobiejuchy	34	42-35	70	EB, OR, PSR	–	LX, LX, LX
781.	Sobiejuchy	35	42-35	71	OR, PSR	–	LX, LX
782.	Sobiejuchy	36	42-35	72	EK, PSR	–	LX, LX
783.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	37	42-35	73	PSR	–	LX
784.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	38	42-35	74	HA D, PSR	–	LX, LX
785.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	39	42-35	75	KP, PSR	–	LX, LX
786.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	40	42-35	76	HA D, PSR	–	LX, LX
787.	Sobiejuchy (Obrona Leśna)	41	42-35	77	PSR	–	X
788.	Sobiejuchy	42	42-35	78	OR, PSR	–	LX, LX
789.	Sobiejuchy	43	42-35	79	PSR	–	LX
790.	Sobiejuchy	44	42-35	80	SR	–	LX
791.	Sobiejuchy	45	42-35	81	PSR	–	LX
792.	Sobiejuchy	46	42-35	122	OR ?	–	K(?)
793.	Sulinowo	1	42-34	39	NE, SR	–	LX, O
794.	Sulinowo	2	43-34	66	PSR	–	O
795.	Sulinowo	3	43-34	67	KP, SR, PSR	–	LX, LX, O
796.	Sulinowo	4	43-34	68	PSR	–	O
797.	Sulinowo	5	43-34	69	PSR	–	LX
798.	Sulinowo	6	43-34	70	SR	–	O
799.	Sulinowo	7	43-34	71	KP, PSR	–	LX, O
800.	Sulinowo	8	43-34	72	PSR	–	LX
801.	Sulinowo	9	43-34	73	PSR	–	O
802.	Sulinowo	10	43-34	74	PSR	–	LX
803.	Sulinowo	11	43-34	75	PSR	–	LX
804.	Sulinowo	12	43-34	76	NE, KP, PSR	–	LX, LX, O
805.	Sulinowo	13	43-34	77	KP, PSR	–	LX, LX
806.	Sulinowo	14	43-34	78	PSR	–	O
807.	Sulinowo	15	43-34	79	MEZ	–	LX
808.	Sulinowo	16	43-34	80	KP	–	LX, O

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
809.	Sulinowo	17	43-34	81	KP, PSR	–	O, O
810.	Sulinowo	18	43-34	82	MEZ, KŁ	–	LX, LX
811.	Sulinowo	19	43-34	83	PSR	–	O
812.	Sulinowo	20	43-34	84	PSR	–	LX
813.	Ustaszewo	1	43-34	1	NE	A	ZL
814.	Ustaszewo	2	43-34	2	NE?	A	ZL
815.	Ustaszewo	3	43-34	3	KPOM	A	ZL
816.	Ustaszewo	4	43-34	4	KP, SR, PSR	–	LX, O, O
817.	Ustaszewo	5	43-34	5	KP, PSR	–	LX, O
818.	Ustaszewo	6	43-34	6	PSR	–	LX
819.	Ustaszewo	7	43-34	7	KP, PSR	–	LX, O
820.	Ustaszewo	8	43-34	8	PSR	–	O
821.	Ustaszewo	9	43-34	9	PSR	–	O
822.	Ustaszewo	10	43-34	10	SR	–	LX
823.	Ustaszewo	11	43-33	7	KP	–	O
824.	Ustaszewo	12	43-33	8	KP	–	X
825.	Ustaszewo	13	43-33	9	PSR, NOW	–	X, X
826.	Ustaszewo	14	43-33	10	EK, KŁ, NOW	–	LX, X, X
827.	Ustaszewo	15	43-33	11	WSR	–	X
828.	Ustaszewo	16	43-33	20	KP, NOW	–	X, X
829.	Ustaszewo	17	43-33	21	KP, NOW	–	X, X
830.	Ustaszewo	18	43-33	22	KP, NOW	–	LX, LX
831.	Ustaszewo	19	43-33	23	KP	–	LX
832.	Ustaszewo	20	43-33	24	KPOM, NOW	–	X, X
833.	Ustaszewo	21	43-33	25	KPOM, NOW	–	X, X
834.	Ustaszewo	22	43-33	26	KPOM, NOW	–	LX, LX
835.	Ustaszewo	23	43-33	27	KPOM	–	X
836.	Ustaszewo	24	43-33	28	KŁ, WSR, PSR	–	LX, X, LX
837.	Uścikowo	1	43-34	11	PSR	–	LX
838.	Uścikowo	2	44-34	1	WSR	–	LX
839.	Uścikowo	3	44-34	2	WSR	–	LX
840.	Uścikowo	4	44-34	3	WSR	–	LX
841.	Uścikowo	5	44-34	4	KŁ	–	X
842.	Uścikowo	6	44-34	5	WSR, PSR	–	LX, LX
843.	Uścikowo	7	44-34	6	PRADZIEJE, WSR	–	LX, LX
844.	Uścikowo	8	44-34	7	PRADZIEJE, WSR	–	LX, LX
845.	Uścikowo	9	44-34	8	WSR	–	LX
846.	Uścikowo	10	44-34	9	WSR	–	LX
847.	Uścikowo	11	44-34	10	PSR	–	LX
848.	Uścikowo	12	44-34	11	WSR	–	LX
849.	Uścikowo	13	44-34	12	KŁ	–	LX
850.	Uścikowo	14	44-34	13	PRADZIEJE, WSR	–	LX, LX
851.	Uścikowo	15	44-34	14	KŁ	–	LX
852.	Uścikowo	16	44-34	15	EŻ	–	LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
853.	Uścikowo	17	44-34	16	WSR	–	LX
854.	Uścikowo	18	44-34	17	WSR	–	LX
855.	Uścikowo	19	44-34	18	WSR, PSR	–	LX, O
856.	Uścikowo	20	44-34	19	KŁ, PSR	–	O, LX
857.	Uścikowo	21	44-34	20	KŁ, WSR	–	O, X
858.	Uścikowo	22	44-34	21	PRADZIEJE, PSR	–	X, X
859.	Uścikowo	23	44-34	22	KŁ, WSR	–	X, LX
860.	Uścikowo	24	44-34	23	WSR	–	X
861.	Uścikowo	25	44-34	24	PSR	–	LX
862.	Uścikowo	26	44-34	25	WSR	–	X
863.	Uścikowo	27	44-34	26	KŁ, WSR, PSR	–	O, X, X
864.	Uścikowo	28	44-34	27	WSR	–	LX
865.	Uścikowo	29	44-34	28	EŻ, WSR	–	O, LX
866.	Uścikowo	30	44-34	29	PSR	–	LX
867.	Uścikowo	31	44-34	30	WSR	–	LX
868.	Uścikowo	32	44-34	31	WSR	–	X
869.	Uścikowo	33	44-34	32	KPOM	–	N
870.	Uścikowo	34	44-34	33	OR	–	ZL
871.	Wawrzynki	1	42-35	38	EK, PSR	–	LX, LX
872.	Wawrzynki	2	42-35	39	EK, PSR	–	LX, LX
873.	Wawrzynki	3	42-35	40	PSR	–	LX
874.	Wawrzynki	4	42-35	41	EB	–	LX
875.	Wawrzynki	5	42-35	44	EK	–	LX
876.	Wawrzynki	6	42-35	45	EK, PSR	–	LX, LX
877.	Wawrzynki	7	42-35	46	EK	–	LX
878.	Wawrzynki	8	42-35	106	EK, PSR	–	LX, LX
879.	Wawrzynki	9	42-35	107	V O.EB/HA C	–	LX
880.	Wawrzynki	10	42-35	110	PSR	–	LX
881.	Wawrzynki (Januszkowo)	11	42-35	108	V O.EB/HA C, OR, PSR	–	X, X, LX
882.	Wawrzynki (Januszkowo)	12	42-35	109	PSR	–	LX
883.	Wawrzynki (Januszkowo)	13	42-35	111	EK	–	LX
884.	Wawrzynki (Januszkowo)	14	42-35	112	EK, PSR	–	LX, LX
885.	Wawrzynki (Januszkowo)	15	42-35	113	PSR, NOW	–	X, LX
886.	Wawrzynki (Januszkowo)	1	42-35	114	NE	–	X
887.	Wawrzynki (Januszkowo)	16	42-35	120	PRADZIEJE ?	–	LX
888.	Wawrzynki	11	42-35	121	PRADZIEJE ?	–	LX
889.	Wenecja	1	44-35	30	KPL, KŁ	–	O, O
890.	Wenecja	2	44-35	31	KCW, KL, KŁ	–	O, LX, O
891.	Wenecja	3	44-35	32	NE, KŁ, WSR	–	LX, O, LX
892.	Wenecja	4	44-35	33	KPL, KŁ, KPOM	–	O, O, LX

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
893.	Wenecja	5	44-35	34	KCW, KPL, KŁ, KPOM, OR?	–	O, O, LX, O, O
894.	Wenecja	6	44-35	35	KPL, KŁ, KPR, SR	–	O, O, LX, O
895.	Wenecja	7	44-35	36	KPL, KŁ, SR, NOW	–	O, O, O, LX
896.	Wenecja	8	44-35	37	KPL	–	O
897.	Wenecja	9	44-35	38	PRADZIEJE	–	O?
898.	Wenecja	10	44-35	39	WSR	–	X (O NIEZNANEJ FUNKCJI)
899.	Wenecja	11	44-35	40	NE. KPOM, KŁ?	–	LX, O, CP
900.	Wenecja	12	44-35	41	KPL	–	O
901.	Wenecja	13	44-35	42	KPOM	–	O?
902.	Wenecja	14	44-35	43	NE, KPOM, KŁ	–	O?, O?, O?
903.	Wenecja	15	44-35	44	KCW	–	O
904.	Wenecja	16	44-35	45	KPL?, KŁ (IV/V EB), WSR	–	LX, LX, O
905.	Wenecja	17	44-35	46	NE	–	O
906.	Wenecja	17a	44-35	47	KŁ?	–	LX
907.	Wenecja	18	44-35	48	KŁ (IV-V EB), WSR-SR	–	M/GR, M?
908.	Wenecja	19	44-35	49	KL, SR-NOW	–	O, O
909.	Wenecja	20	44-35	50	koniec XIV w.- poł. XVI w.	–	ZOM
910.	Wenecja	21	44-35	51	koniec iwieńska (I o.EB), KŁ, OR, WSR	–	O, O, LX, O
911.	Wenecja	22	44-35	52	KŁ, WSR, WSR/SR	–	O, LX, O
912.	Wenecja	23	44-35	53	KL, KŁ, WSR	–	LX, O, O
913.	Wenecja	24	44-35	54	KŁ, WSR/SR	–	O, O
914.	Wenecja	25	44-35	55	KŁ (HA)	–	O
915.	Wenecja	26	44-35	56	KŁ (HA C)	–	O
916.	Wenecja	27	44-35	57	KŁ, WSR/SR	–	O, LX
917.	Wenecja	28	44-35	58	NE, PRADZIEJE,	–	O?, LX
918.	Wilczkowo	1	43-35	93	NE	–	LX
919.	Wilczkowo	2	43-35	17	KŁ, PSR	–	X, X
920.	Wilczkowo	3	43-35	18	KŁ, PSR	–	X, LX
921.	Wilczkowo	4	43-35	19	KPL, KŁ, PSR	–	X, X, X
922.	Wilczkowo	5	43-35	20	PSR	–	X
923.	Wilczkowo	6	43-35	21	WSR, PSR	–	X, LX
924.	Wilczkowo	7	43-35	22	PSR	–	X
925.	Wilczkowo	8	43-35	90	KŁ	–	LX
926.	Wilczkowo	9	43-35	91	KŁ	–	LX
927.	Wilczkowo	10	43-35	92	KŁ, SR	–	LX, LX
928.	Wilczkowo (Daronice)	11	42-35	115	EK	–	LX
929.	Wilczkowo (Daronice)	12	42-35	116	EK, OR	–	LX, LX
930.	Wójcin	1	43-36	187	KPL	–	O
931.	Wójcin	2	43-36	188	NE	–	ZL
932.	Wójcin	3	43-36	189	KŁ	–	C
933.	Wójcin	4	43-36	190	KŁ	–	ZL

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
934.	Wójcin	5	43-36	191	KŁ	–	ZL
935.	Wójcin	6	43-36	192	KŁS	–	O
936.	Wójcin	7	43-36	193	KŁ	–	O
937.	Wójcin	8	43-36	194	KŁ	–	O?
938.	Wójcin	9	43-36	197	PSR, NOW	–	O, LX
939.	Wójcin	10	43-36	198	KŁ, PSR, NOW	–	O, O, LX
940.	Wójcin	11	43-36	183	KŁ, PSR	–	LX, O
941.	Wójcin	12	43-36	184	KŁ, PSR	–	O, O
942.	Wójcin	13	43-36	185	PSR	–	O
943.	Wójcin	14	43-36	186	KŁ, PSR, NOW	–	LX, O, LX
944.	Wójcin	21	43-36	182	PSR	–	LX
945.	Wójcin	16	43-36	195	KPL	–	LX
946.	Wójcin	17	43-36	196	NE	–	LX
947.	Wójcin	18	43-36	179	KAK, PSR	–	O, LX
948.	Wójcin	19	43-36	180	PSR	–	LX
949.	Wójcin	20	43-36	181	KAK, KP, WSR, PSR	–	O, LX, O, O
950.	Wójcin	21	44-36	65	PSR	–	LX
951.	Wójcin	22	44-36	66	PSR	–	LX
952.	Wójcin	23	44-36	67	WSR	–	LX
953.	Wójcin	24	44-36	68	PRADZIEJE, PSR	–	LX, LX
954.	Wójcin	25	44-36	69	EK, PRADZIEJE	–	LX, LX
955.	Wójcin	26	44-36	70	EK, KŁ	–	LX, LX
956.	Wójcin	27	44-36	71	PSR	–	LX
957.	Wójcin	28	44-36	72	NE, KŁ	–	LX, LX
958.	Żnin	1	43-35	116	KŁ	A	O
959.	Żnin	2	43-35	117	NE	–	ZL
960.	Żnin	3	43-35	118	KPL	–	ZL
961.	Żnin	4	43-35	97	KŁ	–	C
962.	Żnin	5	43-35	98	KŁ	–	O
963.	Żnin	6	43-35	99	KŁ	–	LX
964.	Żnin	7	43-35	119	KŁ	–	ZL
965.	Żnin	8	43-35	120	KCW	–	ZL
966.	Żnin	9	43-35	121	NE	–	ZP
967.	Żnin	10	43-35	122	KCSZ	–	C?
968.	Żnin	11	43-35	123	NE	–	ZP
969.	Żnin	12	43-35	124	NE	–	ZP
970.	Żnin	13	43-35	125	KŁ	–	ZP
971.	Żnin	14	43-35	126	KPOM	–	ZP
972.	Żnin	15	43-35	127	KPOM	–	ZP
973.	Żnin	16	43-35	128	KPOM	–	ZP
974.	Żnin	17	43-35	129	KPOM	–	ZP
975.	Żnin	18	43-35	130	KŁ	–	ZP
976.	Żnin	19	43-35	131	KPOM	–	ZP
977.	Żnin	20	43-35	132	KPOM	–	ZP

L.p.	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Numer AZP	Nr na Arkuszu AZP	Kultura/chronologia	Uwagi	Stanowisko archeologiczne
978.	Żnin	21	43-35	133	OR	–	ZP
979.	Żnin	22	43-35	134	OR	–	O
980.	Żnin	23	43-35	135	OWL	–	ZP
981.	Żnin	24	43-35	136	OR	–	ZP
982.	Żnin	25	43-35	137	OR	–	ZP
983.	Żnin	26	43-35	1	KŁ	–	LX
984.	Żnin	27	43-35	2	SR	–	LX
985.	Żnin	28	43-35	3	SR	–	ZL
986.	Żnin	29	43-35	4	KŁ, SR	–	O, X
987.	Żnin	30	43-35	5	KŁ, WSR, SR	–	X, LX, LX
988.	Żnin	31	43-35	6	KŁ	–	LX
989.	Żnin	32	43-35	7	PSR	–	LX
990.	Żnin	33	43-35	8	PSR	–	LX
991.	Żnin	34	43-35	9	PSR	–	LX
992.	Żnin	35	43-35	10	PSR	–	LX
993.	Żnin	36	43-35	11	PSR	–	X
994.	Żnin	37	43-35	12	PSR	–	X
995.	Żnin	38	43-35	13	KPL	–	LX
996.	Żnin	39	43-35	14	WSR, SR	–	X, X
997.	Żnin	40	43-35	15	PSR	–	X
998.	Żnin	41	43-35	16	WSR, SR	–	X, LX
999.	Żnin	42	43-35	60	KP	–	LX
1000.	Żnin	43	43-35	71	WSR, PSR	–	LX, X
1001.	Żnin	44	43-35	72	WSR, PSR	–	LX, X
1002.	Żnin	45	43-35	73	WSR, PSR	–	LX, X
1003.	Żnin	46	43-35	74	PSR	–	X
1004.	Żnin	47	43-35	75	PSR	–	X
1005.	Żnin	48	43-35	76	WSR, PSR	–	LX, X
1006.	Żnin	49	43-35	77	PSR	–	X
1007.	Żnin	50	43-35	78	PSR	–	X
1008.	Żnin	51	43-35	79	WSR, PSR	–	LX, X
1009.	Żnin	52	43-35	80	WSR, PSR	–	LX, X
1010.	Żnin	53	43-35	81	PSR	–	X
1011.	Żnin	54	43-35	82	WSR, PSR	–	LX, X
1012.	Żnin	55	43-35	86	KŁ, WSR	–	LX, LX
1013.	Żnin	56	43-35	85	KŁ, WSR	–	O, LX

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Uzasadnienie

Opracowanie programu opieki nad zabytkami jest obowiązkiem wynikającym z przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Program przyjmowany w drodze uchwały staje się narzędziem realizacji lokalnej polityki w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Jego celem jest wspieranie, inicjowanie i koordynowanie działań dotyczących ochrony zabytków oraz krajobrazu kulturowego, a także promowanie lokalnego dziedzictwa.

Program powinien służyć nie tylko ochronie, ale również podkreślaniu wartości krajobrazu kulturowego i wykorzystywaniu dziedzictwa w celach społecznych, edukacyjnych i gospodarczych. Głównymi odbiorcami dokumentu są mieszkańcy gminy – zwłaszcza właściciele i użytkownicy zabytków – ale też cała społeczność lokalna, której aktywność wpływa na stan i sposób użytkowania obiektów zabytkowych.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Żnin na lata 2025-2028 ma na celu poprawę stanu lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego. Zakłada on działania zmierzające do ochrony i pielęgnowania zabytków oraz zachowania wartości krajobrazu kulturowego. Program wskazuje najważniejsze kierunki i zadania w tym zakresie, wspierając tym samym skuteczne i aktywne zarządzanie zabytkami. Zaplanowane działania obejmują m.in. rewaloryzację obiektów oraz zwiększenie ich dostępności dla mieszkańców i turystów.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.